

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 30 · 17. desember
Sesjonen 2021–2022

Møte fredag den 17. desember 2021 kl. 9

President: Nils T. Bjørke

Dagsorden (nr. 30):

1. Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (Lovvedtak 11 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
2. Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 12 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
3. Stortingets vedtak til lov om endring i bidragsinnkrevingsloven (Lovvedtak 13 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
4. Stortingets vedtak til lov om endringer i skattebetalingsloven (Lovvedtak 14 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
5. Stortingets vedtak til lov om endringer i tolloven (Lovvedtak 15 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
6. Stortingets vedtak til lov om endring i a-opplysningsloven (Lovvedtak 16 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
7. Stortingets vedtak til lov om endringer i SI-loven (Lovvedtak 17 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
8. Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteforvaltningsloven (Lovvedtak 18 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
9. Stortingets vedtak til lov om endringer i folkeregisterloven (Lovvedtak 19 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
10. Stortingets vedtak til lov om endring i lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven (Lovvedtak 20 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))
11. Stortingets vedtak til lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer (Lovvedtak 21 (2021–2022), jf. Innst. 49 L (2021–2022) og Prop. 208 LS (2020–2021))
12. Stortingets vedtak til lov om endringer i pensjonslovgivningen mv. (pensjon fra første krone og dag, garanterte pensjonsprodukter) (Lovvedtak 22 (2021–2022), jf. Innst. 51 L (2021–2022) og Prop. 223 L (2020–2021))
13. Stortingets vedtak til lov om forsikringsformidling (forsikringsformidlingsloven) (Lovvedtak 23 (2021–2022), jf. Innst. 53 L (2021–2022) og Prop. 233 LS (2020–2021))
14. Stortingets vedtak til lov om endringer i verdipapirhandelloven (EU-gjenoppsettingsprospekt mv.) (Lovvedtak 24 (2021–2022), jf. Innst. 55 L (2021–2022) og Prop. 235 LS (2020–2021))
15. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om film og videogram (oppheving av registrerings- og gebyrplikt mv.) (Lovvedtak 25 (2021–2022), jf. Innst. 62 L (2021–2022) og Prop. 31 L (2021–2022))
16. Stortingets vedtak til lov om endringer i pasientjournalloven (tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger m.m.) (Lovvedtak 26 (2021–2022), jf. Innst. 47 L (2021–2022) og Prop. 3 L (2021–2022))
17. Stortingets vedtak til lov om endringer i rettsgebyrloven (nedjustering av gebyrer) (Lovvedtak 27 (2021–2022), jf. Innst. 45 L (2021–2022) og Prop. 12 L (2021–2022))
18. Stortingets vedtak til lov om endring i rekonstruksjonsloven (forlengelse av lovens virketid) (Lovvedtak 28 (2021–2022), jf. Innst. 48 L (2021–2022) og Prop. 242 L (2020–2021))
19. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Olje- og energidepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 12 og 13) (Innst. 9 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))
20. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Olje- og energidepartementet (Innst. 94 S (2021–2022), jf. Prop. 28 S (2021–2022))
21. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Klima- og miljødepartementet (Innst. 99 S (2021–2022), jf. Prop. 23 S (2021–2022))
22. Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Nærings-

og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11)

(Innst. 8 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))

23. Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet
(Innst. 77 S (2021–2022), jf. Prop. 26 S (2021–2022), unntatt kap. 1137)
24. Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Nærings- og fiskeridepartementet
(Innst. 78 S (2021–2022), jf. Prop. 27 S (2021–2022), unntatt kap. 923, 2540 og 3923)
25. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Midlertidig lov om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19
(Innst. 84 L (2021–2022), jf. Prop. 40 L (2021–2022))
26. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (strømstøndsloven)
(Innst. 102 L (2021–2022), jf. Prop. 44 L (2021–2022))
27. Referat

Presidenten: Presidenten vil tilrå at publikumsgalleriet av smittevernomsyn vert halde stengt under møtet i dag. – Eg ser det som vedteke.

Representanten Frank Edvard Sve vil setja fram eit representantforslag.

Frank Edvard Sve (FrP) [09:00:40]: Eg har æra av å fremje eit representantforslag på vegner av Sylvi Listhaug, Hans Andreas Limi, Marius Arion Nilsen, Tor André Johnsen, Morten Wold og Frank Edvard Sve – undertekna – om å redusere nettleiga for norske strømkundar.

Presidenten: Forslaget vil verta handsama etter reglementet.

Presidenten vil gjera merksam på at innstillinga i sak nr. 25 på møtekartet ikkje har vore offentleg i dei 48 timane reglementet krev, jf. forretningsordenen § 46. Presidenten vil likevel gjera framlegg om at saka vert teken opp til handsaming.

Ingen innvendingar er komne mot det. – Presidenten ser det som vedteke.

Vidare vil presidenten opplyse om at møtet i dag om naudsynt held fram ut over kl. 16.00.

Sakene nr. 1–18 vil verta handsama under eitt. Sakene er andre gongs handsaming av lovsaker og gjeld lovvedtaka 11–28.

Sak nr. 1 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (Lovvedtak 11 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 2 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 12 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 3 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endring i bidragsinnkreivingsloven (Lovvedtak 13 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 4 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skattebetalingsloven (Lovvedtak 14 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 5 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i tolloven (Lovvedtak 15 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 6 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endring i a-opplysningsloven (Lovvedtak 16 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 7 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i SI-loven (Lovvedtak 17 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 8 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteforvaltningsloven (Lovvedtak 18 (2021–2022), jf. Innst. 4 L

(2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 9 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i folkeregisterloven (Lovvedtak 19 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 10 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endring i lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven (Lovvedtak 20 (2021–2022), jf. Innst. 4 L (2021–2022), Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 11 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer (Lovvedtak 21 (2021–2022), jf. Innst. 49 L (2021–2022) og Prop. 208 LS (2020–2021))

Sak nr. 12 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i pensjonslovgivningen mv. (pensjon fra første krone og dag, garanterte pensjonsprodukter) (Lovvedtak 22 (2021–2022), jf. Innst. 51 L (2021–2022) og Prop. 223 L (2020–2021))

Sak nr. 13 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om forsikringsformidling (forsikringsformidlingsloven) (Lovvedtak 23 (2021–2022), jf. Innst. 53 L (2021–2022) og Prop. 233 LS (2020–2021))

Sak nr. 14 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i verdipapirhandelloven (EU-gjenopprettingsprospekt mv.) (Lovvedtak 24 (2021–2022), jf. Innst. 55 L (2021–2022) og Prop. 235 LS (2020–2021))

Sak nr. 15 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om film og videogram (oppheving av registrerings- og gebyrplikt mv.) (Lovvedtak 25 (2021–2022), jf. Innst. 62 L (2021–2022) og Prop. 31 L (2021–2022))

Sak nr. 16 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i pasientjournalloven (tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger m.m.) (Lovvedtak 26 (2021–2022), jf. Innst. 47 L (2021–2022) og Prop. 3 L (2021–2022))

Sak nr. 17 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endringer i rettsgebyrloven (nedjustering av gebyrer) (Lovvedtak 27 (2021–2022), jf. Innst. 45 L (2021–2022) og Prop. 12 L (2021–2022))

Sak nr. 18 [09:01:42]

Stortingets vedtak til lov om endring i rekonstruksjonsloven (forlengelse av lovens virketid) (Lovvedtak 28 (2021–2022), jf. Innst. 48 L (2021–2022) og Prop. 242 L (2020–2021))

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:01:54]: Jeg tar ordet til sak nr. 12 og tar dermed opp forslag til lovanmerking. Ved en inkurie manglet det et ord i § 5-1 annet ledd annet punktum da Stortinget behandlet Innst. 51 L for 2020–2021 om garanterte pensjonsprodukter denne uken. Med denne lovanmerkningen rettes det opp.

Presidenten: Då har representanten teke opp forslaget til lovanmerking. Fleire har ikkje bedt om ordet til sakene nr. 1–18.

Sakene nr. 19–21 vert behandla under eitt.

Sak nr. 19 [09:02:28]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Olje- og energidepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 12 og 13) (Innst. 9 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 20 [09:02:28]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Olje- og energidepartementet (Innst. 94 S (2021–2022), jf. Prop. 28 S (2021–2022))

Sak nr. 21 [09:02:28]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Klima- og miljødeparte-

mentet (Innst. 99 S (2021–2022), jf. Prop. 23 S (2021–2022))

Presidenten: Etter ønske frå energi- og miljøkomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 5 minutt til kvar partigruppe og 5 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verta gjeve anledning til inntil fire replikkar med svar etter innlegg frå hovudtalarane til partia og seks replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa.

Vidare vil dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, få ei taletid på inntil 3 minutt.

Terje Aasland (A) [09:03:56] (komiteens leder og ordfører for sakene nr. 20 og 21): La meg aller først takke komiteen for godt samarbeid gjennom denne budsjettbehandlingen og ikke minst takke SV for den budsjettavtalen vi fikk på plass, som jeg tror betyr mye i det viktige arbeidet som energi- og miljøkomiteen skal gjøre i tiden framover, ikke minst prøve å løse noen av de store oppgavene som ligger framfor oss.

Vi har akkurat nå ute i vandrehallen hatt en pressekonferanse som vitner om hvor betydningsfulle disse temaene som vi nå skal snakke om, faktisk er, ikke minst for helt vanlige folk rundt omkring i landet vårt. Ekstremt høye strømpriser er krevende og en økonomisk belastning for mange.

Jeg tror at denne fireårsperioden vi nå er inne i, kommer til å være kanskje den viktigste fireårsperioden i dette århundret med tanke på å løse de store oppgavene vi har som samfunn, for det første at vi klarer å kutte klimagassutslippene med det som er regjeringens klare mål, 55 pst. innen 2030. Allerede i statsbudsjettet nå gjør en tiltak nettopp for å klare å møte de målene på en aktiv og tydelig måte. Det har akkurat vært en pressekonferanse nå, i tillegg til den som var ute i vandrehallen, om mersatsing på hydrogen, så en viser at en går videre.

I tillegg til å kutte klimagassutslippene med 55 pst. er det anslått at Norge fram til 2050–2060 må skape en million nye jobber. En million nye jobber er også avhengig av en del av innsatsfaktoren i arbeidet med klima- og energispørsmål, ikke minst at vi i framtiden kan posisjonere oss som et attraktivt vertskapsland for framtidsrettet industri, grønn industri, som har nullutslipp ved seg.

Da er det en juvel at vi har tilgang på mye energi i Norge, for det er energien som er grunnlaget for at vi kan klare å løse klimautfordringene. Jeg har vært i mange debatter i denne salen om CO₂-avgiftens betydning. Den har betydning, men uten tilgang på fornybar energi kan vi skru opp CO₂-avgiften så mye vi vil, uten å klare å lykkes med det grønne skiftet, så det at vi i tiden framover klarer å etablere en forståelse av at vi må bygge ut mer fornybar energi, er ganske vesentlig. Jeg mener at det er

et felles ansvar i denne salen også å legge til rette for at vi faktisk kan lykkes med det, for det er ganske vesentlig for å lykkes med det grønne skiftet.

I tillegg må det bygges ut mer nett. Denne høsten er et godt eksempel på ulike kraftpriser i ulike deler av landet, nettopp som grunnlag for det.

Oppgavene er store, og det er viktig at vi lykkes. Viderefører vi utslippsbanen med de tiltakene som lå fra Solberg-regjeringen, vil vi ende opp med et utslippskutt i 2030 på om lag 20 pst. Det er langt unna 55 pst. og viser at oppgaven framfor oss er betydelig. Det er ingen tvil om at regjeringen og stortingsflertallet sånn som det har utøvd seg og vist seg i denne budsjettavtalen, skal klare å lykkes med det. Vi skal klare å skape flere jobber, vi skal klare å kutte klimagassutslipp, og vi skal klare å lage nye muligheter – innenfor hydrogen og flytende havvind, som er de industrielle mulighetene.

Vi mener at det å utvikle og ikke avvike olje- og gassindustrien er broen til framtiden, nettopp fordi olje- og gassindustrien og kompetansen, miljøene og teknologikraften som ligger i den, faktisk kan være med på å løse oppgaver som hydrogenspørsmålet krever, som flytende havvind-spørsmålet krever, og som karbonfangst og -lagringsspørsmålet krever. Så vi har veldig gode forutsetninger for å lykkes, men grunnlaget for å lykkes er basert på, hefter ved og må på en måte rammes inn av at en faktisk vil gjennomføre det.

Når en leser Hurdalsplattformen, er det en tilnærmet kjærlighetserklæring til både energi-, miljø- og klimaspørsmålene. Jeg er helt overbevist om at denne regjeringen og dette stortingsflertallet, sånn som det har fortonet seg i denne budsjettavtalen, vil lykkes med de store oppgavene.

Jeg tar opp det forslaget som Arbeiderpartiet står bak. Så vil jeg, hvis jeg kan, bare korrigere en merknadsfeil i post 76. Der står det en feil henvisning i en merknad, og jeg ber om at det blir korrigert for ettertiden.

Presidenten: Då har representanten Terje Aasland teke opp det forslaget han viste til.

Det vert replikkordskifte. Presidenten veit de har forhandla lenge no i det siste, men de får ta eit replikkordskifte òg.

Ove Trellevik (H) [09:09:35]: Representanten innleia med å visa til pressekonferansen som nyleg fann stad utanfor døra her, og at det som vart teke opp, var veldig viktig for innbyggjarane i Noreg. Då er det ganske påfallande at Arbeidarpartiet har teke til orde for å utsetja den nye nettleigemodellen. Ifølgje Energi Norge er det både praktisk og teknisk umogleg å utsetja innføringa av ein ny nettleigemodell frå 1. januar.

Så spørsmålet mitt er: Kvifor i all verda er Arbeidarpartiet med på eit slikt politisk spel og ein slik retorikk

når ein hevdar at dette er svært viktig for svært mange familiar? Mange familiar vil sannsynlegvis slita med å gjera opp for seg i løpet av vinteren, så kvifor i all verda er Arbeidarpartiet med på ein slik retorikk som dette?

Terje Aasland (A) [09:10:31]: Aller først: Jeg tror vi skal få god anledning senere i dag til å diskutere innretningen på den strømstøttepakken som Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV presenterte ute i vandrehallen i dag.

Til spørsmålet: Det er ingen tvil om at den regjeringen som nå sitter, i mye større grad enn den foregående regjeringen har tatt ansvar for de skyhøye strømprisene. Det er jo ikke noen opplagt stor endring i bildet nå i forhold til det som var da Solberg-regjeringen la fram sitt budsjettforslag, og der står det ikke en eneste kommentar om at en er bekymret for eventuelt kommende høye strømpriser. Vi har redusert elavgiften, vi har økt bostøtten, vi har gitt økt sosialhjelp, vi har kommet med kraftfulle tiltak overfor studentene, og vi har nå ikke minst kommet med forslag om en støtteordning som direkte skal bidra til at strømkostnadene for den enkelte husholdning blir redusert. Jeg er ganske stolt over de tiltakene som denne regjeringen og dette budsjettflertallet har gjennomført.

Ove Trellevik (H) [09:11:36]: Det er påfallende å høyra denne etterpåklokskapen. Eg synest det er veldig merkeleg då at Arbeidarpartiet ikkje kom med dette i tilleggsmeldinga, dersom ein sakna det i den førre regjeringa sitt budsjettframlegg. Heller ikkje i budsjettforliket kom det som me no forhandlar om og vedtek i dag. Vel vitande om at Høgre og andre parti har fremja synspunkta sine i budsjettbehandlinga, kom Arbeidarpartiet veldig på hælane og har somla og fomla ei heil veke sidan ein førre laurdag la fram nokre tankar som ikkje i det heile stemmer med det som ein har vorte einig med SV om i dag. Den retorikken som representanten har her, samsvarar ikkje med den langsiktigheita og dei tiltaka som han tek til orde for. Så kvifor held ein på med ein slik retorikk?

Terje Aasland (A) [09:12:33]: 5 mrd. kr, 5,5 mrd. kr, kanskje 6 mrd. kr gjennom noen vedtak eller gjennom noen endringer i løpet av denne dagen er ikke ubetydelig. Det er ikke somling og fomling. Regjeringen har tatt tak i en kjempeutfordring, presentert for Stortinget en veldig god, robust, solid ordning for å hjelpe folk i en svært krevende tid – og har levert det. Stortinget har ikke endret ordningen, men har forsterket den noe. Det synes jeg er bra. Det er ingen tvil om at denne regjeringen og dette stortingsflertallet nå leverer med hensyn til den situasjonen som er på energimarkedet.

Så til dette med nettleie: Vi har sagt at det forskriftskravet som omhandlet ny nettleiemodell fra

1. januar 2022, utsetter vi. Vi innfører det ikke denne våren. Det er det som er avtalen, og det er ganske ukomplisert å forholde seg til. Hvis nettselskapene mener noe annet, kan de gjøre det de egentlig mener er riktig, ut fra det som er situasjonen.

Marius Arion Nilsen (FrP) [09:14:04]: Regjeringen har lagt fram et budsjettforslag og noen støtteordninger. Det kan oppsummeres med at norsk olje og gass har fått et skudd for baugen med denne regjeringen. Klimaet står fremdeles i høysetet, og folk flest blir avspist med smuler. Man henter inn titalls milliarder; strømprisen har økt vanvittig, og statens inntekter har økt vanvittig. Staten selv anslår – i et svar til meg fra finansminister Vedum – at deres egne strømavgifter øker med fem og en halv gang.

Hvordan kan denne regjeringen forsvare at man henter inn minimum 13 mrd. kr, som man selv anslår? Man sier at momsen holdes utenfor, for man antar at folk hadde brukt disse pengene, og at staten hadde fått inn momsen på annet vis – noe som er litt søkt.

Men hvordan kan regjeringen forsvare at man tar med begge hender og gir smuler tilbake?

Terje Aasland (A) [09:15:01]: Jeg takker for spørsmålet. Jeg får en påminnelse om hvor heldig jeg er, og hvor heldig Norge er, for at Fremskrittspartiet ikke styrer energipolitikken i Norge. Hadde Fremskrittspartiet styrt energipolitikken i Norge, hadde det vært private aktører som nå hadde hentet ut gevinsten av de skyhøye energiprisene – på både gass og energi, eller strøm. Jeg er veldig glad for at det går inn i fellesskapet, og for at vi gjennom staten kan komme med ordninger som gjør at vi hjelper folk – både med strømprisen, med skolefritidsordning, med barnehager, med pendlerfradrag osv. – at vi får en mer sosial profil, og at vi har et statsbudsjett som har inntekter som gjør at vi kan ha en bærekraftig velferd også i tiden framover.

Jeg godtar ikke premisset for spørsmålet, for hvis Fremskrittspartiet hadde styrt dette landet, hadde disse verdiene vært i private hender, og de hadde ikke kommet noen i det norske folk til gode.

Ola Elvestuen (V) [09:16:15]: Representanten her er opptatt av klimaet, og det er bra klimatiltak. Likevel er det skuffende at når tilleggsinnstillingen fra den nye regjeringen blir lagt fram, så viser den at klimautslipene i 2030 – og det er i henhold til Finansdepartementet – ville ha blitt svekket med 1,5–2 mill. tonn; det ville ha vært høyere med regjeringens forslag til budsjett. Dette ble i stor grad rettet opp av SV i forhandlingene. Men det er likevel fortsatt ikke like sterkt som klimatiltakene i den forrige blå-grønne regjeringens forslag til budsjett.

Da blir mitt spørsmål: Er representanten – siden man sier at vi skal øke målene til 55 pst., og det er Venstre enig i – fornøyd med resultatet av det regjeringen har lagt fram nå i høst?

Terje Aasland (A) [09:17:14]: Jeg er veldig glad for at Venstre også er enig med regjeringen i at vi må kutte klimagassutslippene med 55 pst. Det er en stor og viktig oppgave og handler om tryggheten for framtiden. Så jeg er glad for at Venstre vil slutte opp om det.

Det som bekymrer meg, er at det vi overtok, viste – hvis man framskriver den banen – at utslippskuttene i 2030 kun vil være omtrent 20 pst. redusert, så det må mer kraftfulle tiltak til. Det er jeg også enig i. Så det er et bekymringsfullt utgangspunkt.

Da vi la fram vårt budsjettalternativ og fikk til avtalen med SV, var jeg overbevist om at det faktisk kutter utslipp mer enn det som den foregående regjeringen la fram. Det handler om innretningen på avgifter som faktisk foreligger, men også satsing på nye områder. Og så er det sånn at Finansdepartementet har en enkel måte å regne klimagassutslipp på når det gjelder CO₂ eller avgifter, men noe mer komplisert vil de ikke regne på: utslippskutt som følge av direktebevilgninger til industri og tilrettelegging for at industri kan kutte klimagassutslipp. Jeg tror vi må få klimabudsjetter som faktisk (presidenten klubber) ivaretar disse formålene over tid.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Nikolai Astrup (H) [09:18:41]: Det hadde vært fristende å starte innlegget med å kommentere den forrige representantens innlegg i det vide og det brede, men jeg skal holde meg til mitt eget manus.

Denne høsten har kraftmarkedet vært preget av ekstraordinære omstendigheter. Strømprisene i Norge har vært betydelig høyere enn vi har vært vant til, og står i sterk kontrast til fjorårets rekordlave strømpriser. I denne situasjonen er det viktig at Stortinget holder hodet kaldt og hjertet varmt. Det er helt riktig å stille opp med ekstraordinære tiltak for å hjelpe vanlige folk med strømregningen i denne krevende tiden. Det er bra at regjeringspartiene og SV omsider kom til den samme erkjennelsen etter først å ha flyttet på milliarder av kroner i budsjettforliket uten å finne plass til en slik ordning. Det sier litt om prioriteringene.

Men det er også viktig å holde hodet kaldt. De skyhøye strømprisene vi ser nå, skyldes først og fremst at gassprisene har steget 500–600 pst. på kort tid, og at CO₂-prisene har gått til himmels. Det er heldigvis ikke en situasjon som vil vedvare, og det er ingen grunn til å rokke ved grunnmuren i det energisystemet som møysommelig er bygget opp med et bredt politisk flertall de siste 30 årene.

Det som bør være klart, er at vi må legge til rette for mer utbygging av fornybar energi. De siste åtte årene er det bygget ut 16 TWh med fornybar energi, tilsvarende kraftforbruket til én million husstander. Av dette var om lag halvparten vindkraft. Potensialet for vindkraft er veldig mye større gitt at det er lokal tilslutning til dette, men rammevilkårene må avklares så snart som mulig. Det er besluttet at konsesjoner til vindkraft på land skal underlegges plan- og bygningsloven. Høyre mener endringene i loven bør legges frem for Stortinget samtidig med tilleggsmeldingen til energimeldingen, slik at vindkraft på land kan vurderes i en større helhet, og at vi raskest mulig får vedtatt de nødvendige endringene.

Potensialet for havvind er svært stort. Innen 2030 kan vi, hvis myndighetene holder tempoet oppe, realisere 20 TWh på Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord. Dette forutsetter at rammevilkårene for utbygging fastsettes i sin helhet så raskt som mulig og senest i tilleggsmeldingen som regjeringen legger frem før påske. Spiller vi kortene våre rett, kan det bygges ut enormt mye havvind på norsk sokkel frem mot 2050. Derfor er det avgjørende at regjeringen så raskt som mulig setter av nye områder til havvind og etablerer en helhetlig tilnærming til utviklingen av norske havvindressurser og hvilken rolle dette skal spille i det norske energisystemet og den europeiske energiomstillingen.

Nå er det ikke bare havvind som gjør at norsk sokkel kan videreutvikles som en energiresurs de neste ti årene. Hvordan vi forvalter sokkelen, vil være avgjørende for evnene til å nå klimamålene, til å sikre tilgang på kraft til innenlandsk forbruk, industrietableringer, elektrifisering av samfunnet, og for å legge til rette for verdiskaping og nye grønne arbeidsplasser.

Denne høsten har gjort det åpenbart at naturgass er en svært viktig og nødvendig bro til det europeiske fornybarsamfunnet, og at naturgass antakelig vil fortsette å spille en betydelig rolle i den europeiske energimiksen i mange år fremover. På lengre sikt og på vei mot netto nullutslipp i Europa er det ingen tvil om at naturgass også kan bli svært viktig i produksjonen av blått hydrogen. For å lykkes med blått hydrogen er det avgjørende at vi lykkes med å utvikle kostnadseffektive løsninger for fangst og lagring av CO₂. Norsk sokkel har potensial til å lagre 80 mrd. tonn CO₂. Det er stor interesse for Langskip og lagringsprosjektet Northern Lights, og Norge har verdensledende kompetanse og erfaring med fangst og lagring av CO₂.

De siste årene har vi sett en ny giv og vilje til å satse på grønne løsninger og ny industri i Norge, og det har skjedd i tett samarbeid med staten. Enova og Innovasjon Norge har bidratt til å realisere verdens reneste aluminiumsproduksjon på Karmøy, Nord-Europas største biogassanlegg på Skogn, støttet det som vil bli verdens

største flytende havvindpark, bidratt til elektrifisering av bilferjer langs hele kysten, og i dag har vi fått spennende nyheter om at Enova har tildelt penger til tre spennende hydrogenprosjekter.

Det er positivt at regjeringen ønsker å bygge videre på dette gode samarbeidet mellom stat og næringsliv, men det er grunn til å advare mot tanken på å etablere statlige konkurrenter, f.eks. hydrogenselskap, fremfor å støtte opp om teknologiutvikling i selskapene som allerede er i gang. Næringslivet skal gjennom en enorm omstilling de nærmeste årene med betydelig utslippsreduksjoner og felles innsats for å nå bærekraftsmålene. Da er det svært uheldig at regjeringspartiene og SV velger å øke skattene kraftig i en tid da bedriftene trenger egenkapital for å investere i ny teknologi og nye forretningsmodeller. Statlige virkemidler kommer ikke alle bedrifter til gode, men høyere skatt rammer både små og store virksomheter som nå skal forberede seg på en ny fremtid.

Norge har de aller beste forutsetninger for å lykkes med det grønne skiftet. Vi har teknologi, kompetanse og kapital, kanskje verdens beste fagarbeidere, og vi har trepartsmodellen. Dette får vi til! Men det krever helhetlige politiske løsninger som utløser alle de mulighetene som ligger foran oss. Samtidig må vi håndtere og gi gode svar på utfordringene omstillingen vil føre med seg, ikke minst for vanlige folk. Denne jobben må vi gjøre sammen ved å holde hodet kaldt og hjertet varmt.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Terje Aasland (A) [09:23:57]: Jeg er helt enig i at det er om å gjøre å holde hodet kaldt og hjertet varmt. Ikke minst er det særdeles viktig å sørge for forutsigbarhet og trygghet for husholdningene og de ulike inntektsgruppene rundt i samfunnet vårt – men det var ikke derfor jeg ba om replikk.

Jeg er helt enig i at vi har mange muligheter i Norge, og det er noe vi skal være stolte av, og som vi skal utnytte. Høyre bruker nok en gang skatt og frykten for skatt som utgangspunkt for at en ikke skal nå målene sine. Når jeg snakker med næringsliv, bedrifter, industri, er de veldig opptatt av at staten stiller opp i et partnerskap nettopp for å utvikle og ta i bruk mulighetene. En av de sterke erkjennelsene i Hurdalsplattformen er nettopp at skal vi lykkes i tiden framover, må staten spille en mer aktiv rolle overfor næringslivet: i større grad avlaste risiko, sørge for at bedriftene kan ta riktige og gode teknologivalg og på en måte klare å gjennomføre det grønne skiftet.

Er representanten Astrup enig med undertegnede i at staten må spille en viktigere rolle i tiden framover?

Nikolai Astrup (H) [09:25:04]: Staten har spilt en viktig rolle i omstillingen av norsk næringsliv i mange

år, og det skal den fortsette å gjøre. Fremstillingen som representanten gir, at nå kommer det et taktskifte, og at nå skal staten begynne å bli aktiv, er med respekt å melde tøv – hvis det er et parlamentarisk uttrykk. Jeg viste fra talerstolen til en rekke eksempler med store industriprosjekter som staten har vært med på å støtte. Det er små og store prosjekter over hele landet som får støtte av staten og fortsatt vil få det. Det er bra at de tre aktørene som i dag fikk støtte av Enova, til sammen i år har fått – altså under Solberg-regjeringen og Enova-budsjettet de styrte etter – 1,6 mrd. kr. Men det er klart at det også har betydning hvilken egenkapital og kraft selskapene har til å omstille seg på egenhånd. Når da SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet øker skattene med 10 mrd. kr for næringslivet, er det klart at det har en betydning for evnen til å investere i ny teknologi og til å omstille seg. Hvis ikke representanten Aasland forstår det, bør han ta seg en tur (presidenten klubber) ut i distriktene og snakke med bedriftene.

Presidenten: Vi må prøva å halda oss innanfor tida.

Siv Mossleth (Sp) [09:26:23]: I dag fikk Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV på plass en god nødløsning for å hjelpe husholdningene med de høye strømprisene. Høyre har kritisert at dette kommer for sent. Men allerede i sommer var det varslet høyere priser, og Høyre-regjeringa var varslet, men i Solbergs budsjett var det ingen kraftfulle tiltak for å møte denne varslede strømkrisen. Høyre har ikke i det hele tatt bekymret seg – hvis en ser på budsjettet deres. Ser ikke representanten fra Høyre at det egentlig er Solberg-regjeringa som burde vært på banen og må ta til seg den kritikken som de selv kommer med i disse dager?

Nikolai Astrup (H) [09:27:24]: Jeg kunne ikke vært mer uenig. Spotprisen på strøm i 2020 var litt over 11 øre, og første halvår 2021 var den litt over 40 øre. Statsbudsjettet for 2022 som Solbergregjeringen la frem, ble laget i august. Det var ingen som i august kunne forutse at gassprisen og CO₂-prisen skulle være på det nivået vi har nå. Det var en bekymring for at strømprisen skulle være litt høyere enn vi er vant med, men ikke disse rekordartede strømprisene som vi har sett de siste ukene.

Så la regjeringen frem en tilleggsproposisjon; da var jo strømprisene begynt å stige ganske kraftig uten at regjeringen la frem et eneste forslag som virkelig betyr noe for folk i hverdagen når det gjelder strømgjeld. Så la man fram et budsjettforlik, hvor man satt og flyttet på milliarder av kroner og økte skattene betydelig for næringslivet, økte utbyttet fra Statkraft, uten å prioritere å lage en ordning som folk flest skulle nyte godt av. Dette er å somle og dra bena etter seg.

Frank Edvard Sve (FrP) [09:28:39]: I media i dag kan vi lese at NVE-direktøren er ute og åtvarar mot å elektrifisere sokkelen fordi vi har behov for straumen på fastlandet. Eg har registrert at Høgre i veldig mange talar er oppteken av miljø og klima og å elektrifisere sokkelen – sende gassen til Europa, brenne han til straum der og sende han tilbake igjen. Det er ikkje akkurat veldig logisk.

Kan representanten forklare kvifor Høgre vil gå inn for noko slikt når NVE-direktøren er så tydeleg på at vi har behov for straumen her, og at det kjem til å verte eit kraftig straumunderskot i Noreg viss vi innfører eit slikt tiltak? Kvifor vil Høgre gå inn for noko slikt?

Nikolai Astrup (H) [09:29:22]: Dette er et veldig stort tema som krever mer enn et minutt å svare fyllestgjørende på. La meg si det slik: Jeg mener at Norge ikke skal komme i en posisjon der vi må velge mellom kraft til ulike formål. Vi må sørge for å bygge ut tilstrekkelig med ny energi, slik at vi har muligheten til å etablere flere grønne industrisatsinger på land, slik at vi sikrer at forbrukerne har rimelige priser og rikelig tilgang på kraft, at vi får til elektrifiseringen av samfunnet som ikke minst er drevet av forbrukernes adferd ved at de velger andre løsninger enn de gjorde før, f.eks. elektriske biler. Så skal vi selvfølgelig nå de klimamålene som Fremskrittspartiet og Høyre sluttet seg til da vi satt i regjering sammen og forpliktet oss opp mot EU.

Dette er en totalitet, men vi må forvalte energipolitikken og verdiskapingspolitikken i dette landet på en slik måte at vi ser helheten, og at vi sørger for at det er nok og rikelig tilgang på energi, slik at prisene er på et overkommelig nivå for både forbrukere og næringsliv.

Sofie Marhaug (R) [09:30:37]: Jeg hørte representanten fra Høyre nå si fra talerstolen at ingen i sommer kunne forutse de høye prisene. Det er feil. Det er en rekke aktører, ikke minst i fagbevegelsen og ordførere i hele Norge, som har advart mot høye strømpriser bl.a. som følge av nye utenlandskabler. I sommer – 27. juli – uttalte bl.a. Tor Reier Lilleholt, kraftanalytiker, at prisene kom til å bli høye.

Tar ikke Høyre noe som helst ansvar for den strømkrisen vi opplever nå, i og med byggingen av nye utenlandskabler – NordLink og North Sea Link – og den påvirkningen det har hatt på norsk kraftpolitikk og på det faktum at vi importerer europeiske strømpriser?

Nikolai Astrup (H) [09:31:30]: Påstanden om at vi importerer europeiske strømpriser, er ganske misvisende. I går hadde Storbritannia en spottpris på 17 kr per kWh. Vi er ikke i nærheten av det.

Ja, prisene har vært uakseptabelt høye i Norge, og derfor er det riktig å gripe inn og bidra til at folk får hjelp

til å betale strømregningen. Men vi er heldigvis veldig langt unna det vi kaller et europeisk nivå. Tyskland ligger tre–fire ganger over oss, i Frankrike har de nå problemer med atomkraftverk, som gjør at de også ligger langt over oss, og i Storbritannia har de store utfordringer. Så dette er ikke noe særnorsk problem.

Så viser representanten til en analytiker som også har uttalt at hvis gassprisen og CO2-prisen hadde vært på fjorårets nivå, hadde strømprisen i Norge denne høsten ligget på mellom 40 øre og 50 øre. Statkraft – etter at vi har hatt dialog med dem – bekrefter at det er et riktig bilde. Det er nok riktig å si at her var det vanskelig å forutse at det skulle bli så høye strømpriser. Når det nå har blitt det, er det ikke noen tvil om at regjeringen og SV, støttehjulet til regjeringen, her har trukket bena etter seg og unnlatt å handle i tide.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Ole André Myhrvold (Sp) [09:32:55]: Det budsjettforslaget vi debatterer i dag, er et kraftig budsjett for utvikling av Norge og for å nå Norges klimamål mot 2030.

Senterpartiet har vært en sterk stemme for klimatiltak som virker. Skal vi nå klimamålene, trengs det mer energi. Den billigste og minst konfliktfylte energien er den vi ikke bruker. Derfor har det vært underlig å se at en av de lavest hengende fruktene lenge er blitt ignorert. For oss er det gamle enøk-begrepet et hedersord. Allerede i 2016 vedtok Stortinget et mål om at Norge skulle energieffektivisere 10 TWh i bygg. Med dette budsjettet bruker vi 400 mill. kr til energieffektivisering i husholdninger, og vi ber regjeringen legge fram en klar strategi for å nå effektiviseringsmålet. Vi setter en klar kurs for å nå målet om å ta ut det energipotensialet som ligger i husholdningene og i bygg, og ber regjeringen redegjøre fylldig for det.

Noe av det viktigste vi kan gjøre for å nå klimamålene, er å elektrifisere veitrafikken. Vi er godt i gang, men jeg tror at de fleste av oss som har forsøkt seg på bilferie i eget land de siste årene, ikke minst om somrene, har opplevd utfordringer med både ladekøer, ladestasjoner som ikke virker, og et snev av rekkeviddeangst fordi infrastrukturen ikke er sammenhengende. Så selv om utbyggingen av ladeinfrastruktur først og fremst skal være markedsdrevet, er det fortsatt altfor mange steder i landet som ennå ikke er innenfor rekkevidde, og da er det behov for offentlig støtte.

Jeg er glad for at dette budsjettet gir en tydelig satsing på utbygging av mer ladeinfrastruktur der hvor folk fremdeles ikke har tilstrekkelig tilgang til hurtigladeinfrastruktur. Enova skal lede arbeidet med å sikre økt utbredelse og bruk av elbil i hele landet. Derfor vil vi bevilge 100 mill. kr til etablering av dette, og forhåpentligvis vil rekkeviddeangsten bli noe mindre, og vi vil oppleve færre grinete unger i ladekø.

I tillegg satser denne regjeringen massivt på grønn omstilling i næringslivet, styrket hydrogensatsing, grønn skipsfart, utslippsfri landtransport og infrastruktur for nullutslippsdrivstoff. Den foreslåtte bevilgningen til disse formålene vil gjøre det mulig for Enova å øke innsatsen her. Jeg kan også nevne, som det er sagt tidligere, at det i morges ble tildelt 1 mrd. kr av Enova til tre selskaper for satsing på grønn hydrogen. Det viser en klar retning, en satsing og en vilje.

I åtte år er Norge blitt styrt av en regjering hvor fremste programerklæring var å øke strømprisen. Det har de også lagt til rette for, både gjennom først å liberalisere energiloven og tillate private utbyggere av utenlandskabler, og deretter gi private adgang til å eie, men først og fremst ved konsekvent å øke elavgiften år for år. Hele 50 pst. økte Høyre- og Fremskrittsparti-regjeringene elavgiften med fra de tiltrådte i 2013, og fram til de mistet makten nå i høst.

Den trenden har vi nå endelig snudd. Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen har vært klar: Strømprisen skal ned. Og til tross for at vi akkurat nå står i en situasjon med historisk høye strømpriser, er jeg glad for at elavgiften nå reduseres med 2,9 mrd. kr. Det er et viktig signal, og det viser en ny retning. Så skal vi i dag sørge for å bidra til å hjelpe folk med strømrregningen gjennom denne vinteren, men det stopper altså ikke der.

Denne regjeringens programerklæring er diametralt motsatt av den forrige regjeringens. Her skal vi ha kraftfulle tiltak for å redusere høye strømkostnader, vi skal styrke forbrukernes rettigheter, og vi skal komme med konkrete tiltak til hvordan vi sikrer at norsk fornybar kraft forblir et konkurransefortrinn for norsk industri og kommer norske forbrukere til gode.

I min tidligere jobb, i forbrukersamvirket, hadde man et motto om at vi må skape og dele. I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil legge til rette for en storstilt satsing på havvind gjennom en ambisiøs nasjonal strategi som bl.a. inkluderer satsing på norsk leverandørindustri, et godt regelverk og utvikling av nettinfrastruktur på sokkelen. Skal vi også kunne dele i framtiden, trengs en kraftfull satsing på nye industrieventyr. Flytende havvind har det potensialet, og den skal bygges på skuldrene av dagens offshorenæring, som har tjent oss så godt. Men selv om vi har både folk, teknologi og kompetanse, er dette nybrottsarbeid, og det trengs en satsing. Det legger dette budsjettet opp til.

Det er et mål at det skal bo og leve folk i hele landet, og at folk skal ha trygghet. Norge er et land med dramatisk natur, og med klimaendringene øker også faren for ras og skred. Denne regjeringen øker bevilgningene til NVE kraftig for både å forebygge og sikre mot flom og skred. Bevilgningen er nå på 720 mill. kr, og vi øker tem-

poet i sikringsarbeidet og sikrer at kommunene får bistand fra NVE.

Til slutt: Jeg er veldig glad for at denne regjeringen, sammen med SV, nå sier at det er klart for oppstart av Bio-nova, et selskap som skal bidra til at landbruket når sine klimamål og sørge for økt karbonbinding i jord.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Bård Ludvig Thorheim (H) [09:38:14]: Representanten snakket stort om mange tiltak, som flere ladestasjoner og industribygging, men nevnte kun i en bisetning det vi virkelig trenger for å realisere alt dette: utbygging av mer kraft. Vi kan miste hele kraftoverskuddet innen bare fem år. Og havvindsatsingen, som ble nevnt i en bisetning, står i stampe på grunn av manglende politiske avklaringer. Hva er Senterpartiet i regjeringens holdning til hybridkabler i forbindelse med utbygging av havvind?

Ole André Myhrvold (Sp) [09:38:54]: Det er helt riktig at vi trenger mer kraft i framtiden, og det vil Senterpartiet ta skikkelig tak i. Vi vil sørge for at vi tar ut restpotensialet i utbygd vannkraft. Vi vil sørge for at det sattes videre på sol- og bioenergi, og at vi tar ut det energipotensialet som er, bl.a. i bygg, som jeg nevnte tidligere.

Når det gjelder havvind, legger regjeringen opp til en kraftig satsing i budsjettet, som vi også var inne på her. Havvind vil være viktig for å sikre både kompetanse, teknologi og folkene – arbeidsplassene. Vi har et konkurransefortrinn på det her. Hurdalsplattformen er klar på at det ikke skal bygges nye utenlandskabler, og det er Senterpartiets utgangspunkt, også når det gjelder havvindsatsingen.

Bård Ludvig Thorheim (H) [09:39:44]: Jeg føler ikke at dette er helt oppklart. Er det sånn å forstå at representanten ser på hybridkabler som utenlandskabler, og at det dermed er uaktuelt framover – samtidig som det aller meste av industri sier at vi trenger hybridkabler for at havvindsatsingen skal bli lønnsom og bygges ut raskt?

Ole André Myhrvold (Sp) [09:40:10]: Jeg hører at noen av utbyggerne av havvind sier de er avhengige av såkalte hybridkabler – men en hybridkabel er jo ikke noe annet enn en utenlandskabel med en vindmølle på midten – mens jeg registrerer at store deler av norsk landfastindustri, som Elkem, advarer mot dette fordi de trenger mer kraft i Norge. Det er ikke noe problem for oss å ta den kraften inn her. Dette vil vi komme tilbake til. Nå må vi sørge for å få realisert den havvindsatsingen som er.

Marius Arion Nilsen (FrP) [09:41:04]: Det er interessant å se hvor opptatt Senterpartiet er av historien. Med tanke på deres historikk her, er det litt rart at de vil bli påminnet om det med Europas grønne batteri, det at man satte i gang disse utenlandskablene og en del andre politiske vedtak og beslutninger som er tatt som ikke er helt fordelaktige sett i lys av dagens situasjon.

Det er også interessant å se det de selv skriver i Prop. 44 L, om strømstøtteordningen og det at utviklingen i det europeiske kraftmarkedet har stor innvirkning på norske strømpriser gjennom Norges overføringsforbindelser til utlandet. Senest 21. september sa de at med en gang man kom i regjering, skulle man se på regler og lovverk for å regulere dette.

Spørsmålet mitt er: Hvorfor har Senterpartiet i regjering gått helt bort fra sine egne tanker om å begrense krafteksporten til utlandet, sånn at Norge kan nyte godt av fornybar vannkraft?

Ole André Myhrvold (Sp) [09:42:04]: Det er interessant at det spørsmålet kommer fra et Fremskrittsparti som i åtte år har liberalisert kraftsektoren, som har ønsket å bygge utenlandskabler på privat initiativ, og som har tilknyttet Norge ACER. Jeg registrerer at retorikken fra Fremskrittspartiet er litt annerledes nå enn den var under Tord Lien og Terje Søviknes, som for øvrig også var den som ga konsesjon til de to siste utenlandskablene.

Hurdalsplattformen er ganske klar, og den står vi godt inne for. Vi skal gjennom langsiktige løsninger og utredninger nå se på hvordan krafteksporten påvirker norsk prisnivå, og vi skal se på kraftfulle tiltak for å sikre norsk industri og norske forbrukere billig og ren kraft også i framtiden.

Ola Elvestuen (V) [09:43:05]: Jeg er glad for at representanten tok opp behovet for å elektrifisere vei-transporten og også at vi må utvikle en lavinfrastruktur og styrke Enova. Enova gjør jo allerede mye for å få en infrastruktur med hurtigløpere i Norge. Det kommer på plass i Nord-Troms og Finnmark, i Lofoten og også i Nord-Trøndelag. Så her er det et program.

Den forrige regjeringen, og Stortinget, har jo helt siden vel 2015/2016 hatt et tydelig mål om at alle nye biler skal være nullutslippskjøretøy i 2025. Dette står ikke i Hurdalsplattformen. Der er dette blitt et mål om fossilfrie biler. Da lurer jeg på: Er representanten fornøyd med at dette målet nå svekkes, eller vil han fortsatt at det skal selges bare nullutslippskjøretøy i 2025?

Ole André Myhrvold (Sp) [09:44:04]: Vi er fornøyd med at vi har en jordnær og effektiv klimapolitikk. For oss er det viktig å elektrifisere personbiltrafikken, men det er også andre teknologier på markedet, og det er

viktig for oss å ikke skille mellom disse, men sørge for at klimautslippene går ned i veitrafikken. Om man da velger å kjøre en bil som går på f.eks. biogass eller hydrogen eller elektrisitet – der mener vi at vi må kunne ha likestilling.

Presidenten: Replikkordskiftet er avslutta.

Frank Edvard Sve (FrP) [09:45:03]: Eg kunne vore freista til og hatt lyst til å seie at det var sheriffen av Nottingham og ikkje Robin Hood som styrte, men det skal eg sjølv sagt ikkje gjere.

Men eg legg merke til at det vi opplever i dag, er at staten håvar inn pengar på grunn av skyhøge straumpri- sar. Mellom 30 og 40 mrd. kr får staten inn ekstra på grunn av dei skyhøge straumpri- sene. Vi stod i Vandrehallen litt tidlegare i dag og fekk høyre framlegginga frå regjeringspartia pluss SV om dei tiltaka ein skal gjere for å møte at folk flest i Noreg no før jul faktisk må sitje å fryse. Når vi høyrer historier om at eldre ikkje har på strau- men i leilegheitene – og det vil sikkert bli mange som må betale straumrekning i staden for julegåver og julemat – må eg berre innrømme at det var svært lite nytt som kom. Og når ein gjev 5–6 mrd. kr, men tek inn oppimot 40 mrd. kr, då meiner eg at ein loppar norske folk si lom- mebok. Eg trudde ikkje at denne salen ville at vi skulle gjere det sånn.

Når det er sagt: Vi i Framstegspartiet har vore veldig tydelege på at det er mogleg å gjere tiltak, både no og frå november. Vi hadde framlegg allereie i september-ok- tober om å kutte elavgift, kutte moms, som hadde gjeve fleire tusen kronar i lette for innbyggjarane si straum- rekning, og ikkje minst gje kontantstøtte no før jul, som hadde gjeve reell lette av straumrekninga. Det ser vi vart stemt ned, og det ein ser no, er som sagt stort sett berre smular. Eg er veldig overraska over Sosialistisk Venstre- parti, som hadde alle moglegheiter til å forhandle opp denne avtalen til å bli noko heilt, heilt anna, og vi ser at det ikkje skjedde.

Så er vi i ein heilt spesiell situasjon i Noreg. Det har aldri vore så høge straumpri- sar dei siste 25 åra. Prisane er gått rett til himmels, og når ein ser grunnlaget for det, er det altså klima- og miljøpolitikken og det som skjer både i Noreg og i heile Europa. Det er ei straumkrise i Eu- ropa, og ein eksporterer kraft frå Noreg, sjølv om maga- sina begynner å bli tomme, og i tillegg til det skal vi på ein måte vere det europeiske batteriet. Når då enkelte parti også ønskjer å elektrifisere sokkelen – å sende vass- krafta vår ut på sokkelen for så å sende gassen til Europa og lage straum som ein sender tilbake til Noreg – så er det nesten ikkje mogleg å sjå at noko kan vere meir grei- nalaust enn akkurat det.

Når det er sagt: Vi er nøydde til å produsere meir kraft i Noreg. Vi treng meir kraft. Framstegspartiet har

sagt at vindkraft seier vi nei til på land, dersom det ikkje er ei folkeavstemming, og havvind, då skal det vere konsekvensutgreiing i forhold til både fiskeri og andre næringar som kan bli ramma brutalt av det. Med ei konsekvensutgreiing så får ein sjå på det. Men det å produsere meir vasskraft, både småkraftverk og nye, større vasskraftverk, og ikkje minst å effektivisere vasskrafta, det er openbert område som vi er nøydd til å gå inn på. Vi må ha meir kraft, vi må ikkje sløse vekk krafta vår med å elektrifisere sokkelen, men halde den i Noreg.

Så må vi tore å gå inn og gjere noko med eksporten av kraft. Eg høyrer olje- og energiministeren seie at vi kan få reaksjonar tilbake frå Europa viss vi avgrensar eksporten – mens EU-landet Sverige kan berre kutte straumen tvert til Noreg, det er ikkje noko problem, men vi skal vere redde for å få represaliar. Det forstår underteikna veldig lite av.

Den viktigaste næringa for Noreg er og vert olje- og gassnæringa. Når vi ser at det er enkelte parti som ønskjer å avvike olje- og gassnæringa og ikkje utvikle olje- og gassnæringa, så blir eg veldig bekymra for framtida og for økonomien til Noreg.

Vi i Framstegspartiet ønskjer å utvikle olje- og gassnæringa, ikkje avvike, og vi er veldig skuffa over at regjeringa no utsett 26. leiterunde på olje og gass. Det er altså ekstremt mange arbeidsplassar som står i fare, og ei næring som er grunnlaget for inntektene til Noreg, og det er det vi har lagt til grunn i vårt budsjett. Vi har lagt til grunn at vi skal styrkje olje- og gassnæringa, vi skal ha ein god straumsituasjon i Noreg. Vi kunne faktisk ha vore ein hub for industri og næringsliv i Noreg – og heller få utanlandsk næringsliv og bedrifter til å kome til Noreg og etablere seg her, i staden for at vi skal eksportere det også ut av landet.

Presidenten: Vil representanten ta opp forslag?

Frank Edvard Sve (FrP) [09:50:11]: Ja, det vil eg.

Presidenten: Då har representanten Frank Edvard Sve teke opp dei forslaga han refererte til.

Det vert replikkordskifte.

Mani Hussaini (A) [09:50:14]: Etter å ha hørt innlegget til representanten kan en lure på hvor han har vært de siste åtte årene. Fremskrittspartiet har jo styrt Olje- og energidepartementet mesteparten av dem, og på den tiden har de rukket å øke elavgiften med 50 pst., de har ikke rørt momsen og aldri snakket om det, og nå har man plutselig et rørende behov for å kutte i elavgift osv. Man har også foreslått en engangsutbetaling på 4 000 kr kontant, men vi vet at strømprisene kommer til å være høye også i januar, februar og mars. Det betyr at regjeringens forslag faktisk kan gi vanlige folk mer

enn Fremskrittspartiets forslag om den ene utbetalingen på 4 000 kr. Er representanten enig i at regjeringens forslag kommer til å gi mer til vanlige folk enn engangsutbetalingen på 4 000 kr?

Frank Edvard Sve (FrP) [09:51:27]: Representanten stiller spørsmål om kor eg har vore dei siste åtte åra. Eg har vore heime. Eg har ikkje vore i Stortinget, og eg har heller ikkje vore i regjering. Framstegspartiet har faktisk gjort framlegg om å kutte heile elavgifta, og om å kutte momsen frå november og fram til og med april. Det betyr mange tusen i lette kvar månad for alle innbyggjarane. I tillegg vil vi kutte alt over 50 pst. i strømsrekninga med 100 pst. Ein kan gjerne sjå bakover, men eg reknar med at representanten, når han kikar ut om morgonen og ser ein halv meter snø utanfor carporten sin, ikkje tenkjer på at det var heilt tomt der i fjor og førre veka. Det hjelper ganske lite å sjå bakover. Eg trur representanten hadde funne fram snømokaren og moka framfor døra, for det er det som gjeld. Ein må sjå framover og sjå det som skjer i dag.

Gro-Anita Mykjåland (Sp) [09:52:39]: Jeg har lyst til å ta et lite tilbakeblikk. I 2014 ga Fremskrittspartiets olje- og energiminister konsesjon til å bygge to nye utenlandskabler, som i dag er i drift. I 2015 signerte Fremskrittspartiets statssekretær i Olje- og energidepartementet en avtale med ni andre europeiske land – en felles erklæring som slo fast hvordan landene skulle gå fram for å fjerne handelsbarrierene og åpne energimarkedene i Europa. I et av disse punktene står det at en ikke skal begrense grensoverskridende handel med elektrisitet, selv i tider med høye priser. Fremskrittspartiet var med på å endre energiloven sånn at privat utbygger kan bygge utenlandskabler, og de kjempet for å melde Norge inn i ACER i 2018. Tenker representanten Sve og Fremskrittspartiet at disse politiske beslutningene kan ha noe å si for at strømprisen er der den er i dag?

Frank Edvard Sve (FrP) [09:53:33]: Ja, det er jo eit uttrykk som heiter at kua gløymde at ho hadde vore kalv ein gong, og vi kan sikkert gå tilbake og sjå på kva statsråden frå Senterpartiet gjorde i 2012, då han jubla for nye kablar til Tyskland. Eg trur vi må leggje frå oss det som skjedde i går og tidlegare. Eg er vald inn på eit partiprogram i mitt parti no i dag. Eg er stortingsrepresentant her og no, og eg vel å forhalde meg til dei utfordringane som er her og no, i denne sal, for det er no vi skal gjere noko med desse sakene. Det høyrer også med til historia at Framstegspartiet stemte mot ACER, i lag med Senterpartiet, seinast i vår. Vi har vore tydelege på kva linje vi ønskjer når det gjeld både kabling og det å redusere eksporten av kraft til utlandet. Eg synest det er

viktig å hugse på det eg sa om kua som gløymde at ho hadde vore kalv ein gong.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [09:54:44]: Eg er einig med representanten Sve i at vi for all del må unngå at straumprisen blir ein ekstra skatt som samfunnet vårt ikkje greier å bere. Men er representanten Sve einig i at offentleg eigarskap av kraftproduksjonen er eit gode i denne situasjonen, ved at vi faktisk har midlar til å kunne hjelpe straumkundar med dårleg betalingsevne?

Frank Edvard Sve (FrP) [09:55:11]: Det offentlege har mykje midlar, og eg er einig i at vi ikkje skal skattleggje innbyggjarane og forbrukarane. Men det er vanskeleg å forstå at Sosialistisk Venstreparti skal gå med på å gje berre 5–6 mrd. kr tilbake til innbyggjarane, når den same staten tek inn 30–40 mrd. kr i skattar og avgifter på grunn av skyhøge straumprisar. Då vert det spesielt at SV snakkar om det, for SV beviser jo at når ein har inn midlar til staten på grunn av skyhøge straumprisar, gjev ein det ikkje ut igjen til forbrukarane som faktisk har betalt det. Det er også monopolområde på nettdrifta som burde vore drivne på akkurat same måten som vatn og avløp, som representanten Kjerstad kjenner godt til frå kommunane. Det burde vore eit sjølvkostopplegg, slik at ein ikkje kunne tene pengar på det. Det burde vere sånn at innbyggjarane fekk det tilbake igjen. SV burde ha gjeve 20–30 mrd. kr i støtte til innbyggjarane, ikkje 5–6 mrd. kr.

Sofie Marhaug (R) [09:56:24]: Rødt har i motsetning til både Senterpartiet og Fremskrittspartiet ikkje hatt ministre som har jobbet for å melde oss inn i ACER, bygge nye utenlandskabler, og vi har heller ikkje signert en separat avtale med Tyskland om at vi ikke skal gripe inn hvis prisene øker, sånn som Fremskrittspartiet har gjort når de har sittet i regjering. Men jeg merker meg at Fremskrittspartiet i opposisjon nærmest har skiftet ham. De kopierer forslag som Rødt har fremmet, og leverer dem i Stortinget etter at vi har fremmet dem. Mitt spørsmål til Fremskrittspartiet er: Har de blitt kraftsosialister i opposisjon, og kommer Fremskrittspartiet til å bli markedsliberalister igjen når de får makt?

Frank Edvard Sve (FrP) [09:57:12]: Eg kan love representanten at vi kjem til å gjere framlegg om det som er vår politikk. Vi kjem til å stemme for det vi er for, og mot det vi er mot. Eg har sagt det tidlegare: Eg bryr meg ikkje i det heile om kva som har skjedd tidlegare i regjering eller storting. Eg forhold meg til at eg er vald inn på Stortinget no. Vi har eit partiprogram, og det reknar eg med at også representanten frå Raudt har å forhalde seg til. Det forhold eg meg til, og det er med bakgrunn i det

vi gjer våre framlegg. Det kjem eg til å fortsetje med å gjere fordi det er difor vi sit i denne salen. Det er område der vi kan vere einige med Raudt, men det er i alle fall heilt avgjerande at vi brukar pengane riktig i dette landet. Vi må ha ein god kraftproduksjon i Noreg, som kjem det norske folk og næringslivet til gode, slik at vi kan ha billig kraft til våre bedrifter og våre innbyggjarar og slepp at fleire av bedriftene flaggar ut. Det er vår politikk, og det kjem vi til å fremje.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Lars Haltbrekken (SV) [09:58:37]: Vi har en mulighet for å skape forandring sammen. Etter valget i 2021 har SV havnet i en avgjørende posisjon her i Stortinget. Velgerne våre har nå mulighet for å få uttelling, til å flytte på makt og forandre Norge.

Klimakrisen og ulikhetskrisen vil definere hele det tiåret vi nå har startet på. Disse to utfordringene henger sammen, og de må løses sammen. Det er dette tiåret vi bygger landet grønt for å løse klimakrisen og ruste Norges økonomi for framtiden, og det er dette tiåret vi må snu de økende forskjellene til mindre forskjeller og mer rettferdighet.

Før 2030 må vi gjøre enorme framskritt i å kutte utslippene av klimagasser. I SVs alternative statsbudsjett viser vi hvordan vi kutter norske utslipp med 70 pst. innen 2030 sammenlignet med det utslippene var for 31 år siden, i 1990. Dette er nødvendig for at Norge skal ta det internasjonale ansvaret vi har for å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader. Vi viser kuttene våre, tiltak for tiltak, tonn for tonn. Vi kommer med helt konkret politikk som kutter utslipp i industrien, i transportsektoren, hos oljeselskapene, og som leverer en historisk satsing på ny, grønn industri, og legger om hele økonomien for et klimavennlig og rettferdig Norge.

En sånn radikal omlegging skal komme flertallet til gode. Folk flest skal komme bedre ut av den omstillingen Norge skal gjennom. Derfor er vi også glade for at vi de siste dagene og nettene har forhandlet med regjeringspartiene om en strømstøtteavtale som hjelper dem som nå sliter med de høye strømregningene, og som hjelper dem som sliter mest, mest.

Det er et samlet storting som har vedtatt at Norge skal gjennomføre store utslippskutt innen 2030, men det er bare ett parti som har lagt fram en troverdig plan for hvordan de skal nå sine mål, og det er SV. Vi viser i vår klimabudsjettering utslippskuttene og satsingen på grønn industri.

Et av de områdene hvor vi er nødt til å gjennomføre store kutt, er hos oljeselskapene. Det norske oljeeventyret har vært viktig for vår felles velferd, men nå har vi blitt for oljeavhengig. Tiden er overmoden for omstilling av norsk økonomi. Heldigvis har vi gode forutset-

ninger for et grønt skifte. Vi har høykompetente arbeidsfolk og har etablert en leverandørindustri. Vi har naturressurser, og vi har tilgang på kapital. Alt dette er helt avgjørende når vi skal bygge framtiden.

Vi har inngått en budsjettavtale med regjeringspartiene hvor vi har fått gjennomslag for masse. En av de tingene vi har fått gjennomslag for der, er å øke støtten til Enova med 700 mill. kr. I dag kom nyheten om at Yara på Herøya får 283 av disse millionene til satsing på nullutslippsammoniakkproduksjon. Det tiltaket alene vil kutte utslippene med nærmere én million tonn CO₂. Dette viser at et SV i posisjon, som er villig til å bruke posisjonen og sin makt, gir konkret uttelling for kutt i utslipp og skaping av nye arbeidsplasser.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Ola Elvestuen (V) [10:04:07]: Representanten Haltbrekken og resten av SV ønsker å kutte utslippene med 70 pst. innen 2030. Da tror jeg man skal ta inn over seg hvor vanskelig det er. 55 pst. er vanskelig nok. Da må man ha 60 pst. kutt i petroleumssektoren, 60 pst. kutt i industrien og 50 pst. i det som er ikke-kvotepliktig sektor. Men 70 pst. kutt – jeg vet ikke om de tror på det helt selv. Men det er ikke spørsmålet mitt. Spørsmålet mitt er:

Når det er målsettingen, er SV da fornøyd med en budsjettavtale med Arbeiderpartiet og Senterpartiet som i beste fall går i null sammenliknet med det som var forslaget fra Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti?

Lars Haltbrekken (SV) [10:04:54]: Jeg trodde vel ikke at jeg skulle få oppleve at Venstre var partiet som skulle be andre partier om å jekke ned sine miljøambisjoner, men nå har vi hørt det også. Undrenes tid er altså ikke forbi.

For å svare på spørsmålet: Ja, den enigheten vi har inngått med regjeringen, er vi fornøyd med. Vi tror også at den kommer til å føre til større utslippskutt enn det Solberg-regjeringen la opp til – det er vi sikre på. La meg bare trekke fram noen eksempler: Jeg viste til et eksempel, om Yara, i innlegget mitt. Vi har fått til 700 mill. kr mer til Enova. Vi har fått økt prisen på forurensing for de som forurenser mest: oljeselskapene. Vi har fått økt CO₂-avgiften med 28 pst. Tiden min er ute, men jeg får sikkert mulighet til å gå inn på resten av listen i neste svarreplikk.

Ola Elvestuen (V) [10:06:01]: Men økningen av CO₂-avgiften med 28 pst. var det jo den forrige regjeringen som foreslo. Det dere har vært med på, er jo å utligne denne med veibruksavgiften. Støtten fra Enova bygger vel på den økningen som har vært tidligere. Vi har jo doblet støtten til Enova i løpet av de siste åtte årene.

Jeg håper det fortsetter framover. Og det er bra at SV har rettet opp mange av de kuttforslagene som regjeringen la inn i sin tilleggsproposisjon, men spørsmålet mitt blir allikevel:

Står dette i forhold til målet SV har satt seg, eller burde ikke SV heller tatt utgangspunkt i den forrige regjeringens budsjett og forsøkt å forsterke det i forhandlingene?

Lars Haltbrekken (SV) [10:06:53]: Vi vil mer, vi vil mye mer enn det som er i budsjettavtalen med regjeringspartiene. Men vi har fått på plass viktige tiltak for å kutte utslippene i langt større grad enn Solberg-regjeringen. Det er ikke riktig, som representanten Elvestuen sier, at Solberg-regjeringen la opp til en økning på 28 pst. i CO₂-avgiften for oljeselskapene, som vi fikk gjennomslag for. De ville ha halvparten så stor økning; de ville ha en økning på stusslige 15 pst. Vi har nesten doblet den økningen, fordi vi mener at de som forurenser mest, også skal være med på å kutte utslipp av klimagasser.

La meg fortsette på listen min:

- Vi har fått til endringer på engangsavgiften for fossile varebiler, som gjør at vi kommer til å få flere elektriske varebiler.
- Vi har også fått gjennomslag for at man skal se på tiltak for å øke andelen elbiler i leasingmarkedet. Listen er lengre, og jeg håper på (presidenten klubber) flere oppfølgingsspørsmål.

Presidenten: Tida er ute.

Nikolai Astrup (H) [10:08:13]: Jeg viser til den lille pressekonferansen som fant sted i vandrehallen rett før vi kom inn her, og hvor det kom frem at SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker å utsette den nye nettleieordningen, og at forskriften ikke trer i kraft fra 1. januar, som var planlagt. Energi Norge sier at de har kartlagt hvorvidt det rent praktisk og teknisk er mulig å reversere de systemene som det nå har blitt brukt måneder på å forberede og innføre, og sier følgende til E24:

«Vi har informert departementene og stortinget om dette fortløpende. Derfor er det svært vanskelig å forstå hvorfor det gjøres et vedtak det ikke er mulig å følge opp.»

Hva er grunnen til at SV tvinger igjennom en endring som det ikke er mulig å følge opp? Føler ikke representanten Haltbrekken at det er å holde folk for narr?

Lars Haltbrekken (SV) [10:09:06]: I tillegg til de skyhøye strømprisene vi har hatt i vinter, har folk vært urolige for de nye ordningene for nettтарiffer som den foregående regjeringen planla, og som det lå an til at skulle bli innført. Jeg er glad for at SV har fått gjennom-

slag for at de nye endringene og forskriften ikke skal innføres våren 2022.

Til Energi Norge og nettselskaper som likevel planlegger å gjøre dette: De må forberede seg på en telefonstorm fra sinte kunder. De må forberede seg på et ødømmetap som vil svekke dem. Vi vil også se på – for det har blitt satt spørsmålstegn ved det – om de, i henhold til dagens lovverk, har lov til å gjøre disse endringene. Det vil vi se på.

Frank Edvard Sve (FrP) [10:10:20]: Eg har lagt merke til at SV egentlig ikkje har vore så gira på å setje ned straumprisane i den vanskelege situasjonen som har vore, for i det alternative budsjettet til SV var det ikkje mykje spor etter det å setje ned kraftprisane. Vi opplever det som skjedde i vandrehallen i dag, som egentleg berre nokre smular som vert justerte i forhold til det opphavlege framlegget frå regjeringspartia.

Spørsmålet mitt til representanten Haltbrekken er: Når det er kome frå departementet sjølv, etter spørsmål frå undertekna, at den norske staten tek inn minst 28 mrd. kr ekstra på grunn av dei høge straumprisane – det var utan moms, så det er sannsynlegvis nærmare 40 mrd. kr – kvifor vil SV då gje berre 5–6 mrd. kr tilbake til det norske folket?

Lars Haltbrekken (SV) [10:11:15]: Representanten Sve må ha fulgt usedvanlig dårlig med når han sier at det er 5–6 mrd. kr som går tilbake til folk. De endringene som nå gjøres, både i budsjettavtalen og i strømstøtteordningen som er lagt fram, beløper seg til over 9 mrd. kr. Så her bør representanten Sve oppdatere kunnskapen sin.

I tillegg bør representanten Sve lese SVs alternative budsjett og også se på de gjennomslagene vi har fått i budsjettavtalen, som nettopp bruker mye av disse inntektene til å styrke den offentlige velferden. På grunn av de høye strømprisene fikk Statkraft økt fortjeneste, og en del av den økte fortjenesten fikk SV gjennomslag for at vi skulle bruke på gratis SFO, billigere tannhelse – offentlige velferdsreformer som kommer det norske folk til gode.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Sofie Marhaug (R) [10:12:50]: Rødt har gjentatt og kommer til å fortsette å gjenta at vi trenger en kraftfull og rettferdig klima- og miljøpolitikk. Det har jeg hørt andre partier også si etter hvert. Problemet er bare at noen ganger når de sier det, er det en slags unnskyldning for ikke å gjøre noen ting som helst. Det er ikke det Rødt legger i en kraftfull og rettferdig klima- og miljøpolitikk. Tvert imot betyr det at vi må handle her og nå. Vi må bruke fellesskapets muskler til å sørge for at

veien ut av oljealderen ikke blir en markedsstyrt krasjlanding. Derfor må energi- og miljøpolitikken ses i sammenheng med næringspolitikken, som vi også skal diskutere senere i dag i denne salen.

Energi er helt avgjørende for så å si alle næringer, og det merker vi ikke minst nå, under strømkrisen. Derfor kan vi ikke selge den rene kraften til høystbydende i Europa og dermed risikere at noe av den mest miljøvennlige industrien i verden, nemlig den kraftforedlende norske industrien, flagges ut og legges ned.

Vi leker med den europeiske ilden idet vi legger opp til stadig mer råvareproduksjon. Den eneste næringen som overlever dette kappløpet, i alle fall på kort sikt, er oljeindustrien. Det er dessverre også denne næringen regjeringen satser på. Til tross for at elektrifisering av sokkelen ser fint ut på papiret og i Norges klimaregnskap, stopper ikke det de globale klimagassutslippene. Det er en katastrofe for fastlandsindustrien at den rene kraften vi har, skal sluses ut, i form av enten elektrifisering eller eksportkabler.

Elektrifisering av sokkelen er også katastrofalt for naturen. Det legges, til rette for massiv vindkraftutbygging, som truer arts mangfoldet. Vi har sett i en årrekke nå at myndighetene har trakkett på lokaldemokrati, på samiske rettigheter og heller ikke akkurat opptrådt som skoleeksempelet i forvaltningsskikk. Det er noe å tenke på for de såkalte styringsdyktige partiene.

Det er på tide å minne denne salen om at den mest miljøvennlige energien er den vi ikke bruker. Derfor bruker Rødt mer på skogvern enn det regjeringen gjør. Vi syns det er hyklersk at Norge bygger ned våre egne naturlige CO₂-lagre samtidig som vi gir bistand til å bevare skogen i utlandet.

Det er påtagelig at det eneste tiltaket som faktisk monner uten å gå på bekostning av naturen, nemlig energieffektivisering, har blitt nedprioritert i en årrekke. Det er nesten så jeg vil – eller det er ikke bare nesten, det er så jeg vil minne Stortinget om å ringe 815 493 00, for noen har glemt de gode, gamle enøktiltakene noen av oss lærte da vi så på Kykelikokos på 1990-tallet. Vi i Rødt har i alle fall tatt oss på bowlerhatten når vi har skrevet vårt budsjett og prioritert energieffektivisering. Styringsavtalen med Enova må reforhandles, og opplegget må bli mer sosialt. Enøk må bli allemanns- og allekvinnseie igjen.

Jeg er fornøyd med at Rødt i sitt alternative budsjett tar hensyn både til industrien, til klimaet og til naturen, for bare gjennom felles, demokratisk kontroll over vinden, vannet og kraften kan vi sørge for at vi får både arbeidsplasser i framtiden og en rettferdig og kraftfull klima- og miljøpolitikk.

Med dette fremmer jeg våre forslag i saken.

Presidenten: Representanten Sofie Marhaug har teke opp dei forslaga ho refererte til.

Det vert replikkordskifte.

Linda Monsen Merkesdal (A) [10:17:30]: Raudt seier nei til elektrifisering av sokkelen. Raudt seier nei til vindmøller til havs og til lands. Raudt seier nei til utbygging av fleire vasskraftverk. Raudt seier nei til olje og gass. Raudt er som Arbeidarpartiet oppteke av arbeidsplassar i distriktane. Spørsmålet mitt er: Korleis skaper Raudt arbeidsplassar ut frå desse kriteria, og korleis sikrar ein inntekter for framtidige generasjonar?

Sofie Marhaug (R) [10:18:02]: Takk for spørsmålet.

Rødt sier ja til veldig mye også. Vi sier ja til fastlandsindustri. Vi sier ja til prosessindustri og foredling. Vi sier ja til å beholde kraften her hjemme, slik at vi kan bruke den til å ha en foredlingsindustri og ikke bare gjøre oss til råvareprodusent. Rødt ble latterliggjort da vi sa nei til vindkraft. Vi fikk høre at vi var bakstreverske og dumme som ikke ville bygge ut vindkraft til lands. Vi får høre akkurat det samme når vi sier nei til vindkraft til havs. Men sannheten er at vi får ikke elektrifisert sokkelen med vindkraft til havs innen 2030. Det sier NVE. Det kan godt hende at Arbeiderpartiet har lyst til å kaste alle forvaltningsskikkmessige prinsipper på båten, og at de ikke har tenkt å høre på lokaldemokratiet, men det får være Arbeiderpartiets sak.

Linda Monsen Merkesdal (A) [10:19:00]: Raudt svarte ikkje på korleis dette skaper arbeidsplassar, men det er ikkje mitt oppfølgingsspørsmål. Raudt tek i sitt program berre høgd for normalår, med normal vasstand, når dei snakkar om kraft. Korleis vil Raudt sikra nok kraft til folket i Noregs land når vasstanden er låg og vinden står stille?

Sofie Marhaug (R) [10:19:21]: Jeg nevnte en del ting som også fører til industriarbeidsplasser i Norge.

Når det gjelder kraftutveksling, er sannheten at vi har vært forsynt med kraft og hatt forsyningssikkerhet siden 1993, for vi har utvekslingskabler. Det som er nytt med den politikken som Arbeiderpartiet har vært med og støttet, er at vi har fått rene eksportkabler. Vi kan holde vannstanden og beholde forsyningssikkerheten hvis vi ikke taper ned magasinene for å tjene penger.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [10:20:11]: Rødt sier ja til fastlandsindustri, men nei til det fastlandsindustrien kommer til å trenge, som er økt fornybar kraft i årene framover. Nå har Statnett akkurat lagt fram en markedsanalyse hvor de sier at etterspørselen etter kraft kommer til å bli enorm. Det er ikke luksusforbruk som driver den etterspørselen; den kommer særlig fra grønn industri. Det er fra batterifabriker, datasentre og hy-

drogensatsinger, og også fra forbrukere som vil lade el-bilen. Hvis Rødt i tillegg skal avvikle olje- og gassnæringen i løpet av veldig få år, kommer ikke det til å kreve mindre kraftproduksjon, det kommer til å kreve mer – hvis man ikke ønsker massiv arbeidsledighet. Igjen: Rødt har et problem, for regnestykket går ikke opp. Det går ikke an å være imot nesten enhver ny utbygging av fornybar energi samtidig som man skal nå klimamålene og så skape arbeidsplasser.

Rødt har tidligere sagt at de ikke trenger å være for økt produksjon av fornybar energi, fordi de vil kutte forbruket. Da er mitt spørsmål: Hvilke grønne industrier får nei fra Rødt, fordi de vil kutte forbruket?

Sofie Marhaug (R) [10:21:11]: Jeg vil anbefale representanten Tybring-Gjedde å lese Rødts kraftplan, der vi viser både hvordan vi skal kutte i forbruket, og hvor vi skal hente inn energi, også i framtiden, for å dekke det energibehovet som er. Det handler bl.a. om å droppe elektrifisering av sokkelen, det handler om å bremse krafteksporten, det handler om å oppgradere vannkraftverkene, og det handler om energieffektivisering.

Situasjonen i dag er ikke så rosenrød som representanten tegner bildet av. Elektrifisering av sokkelen går faktisk ut over annen industri. I Øygarden, en kommune der Høyre styrer, er ordføreren enig med Rødt i at elektrifisering av sokkelen går på bekostning av Langskip-prosjektet der, som er et grønt prosjekt, og som trenger den samme rene kraften som i dag går til å elektrifisere Troll. Der protesterer Høyre mot Høyres politikk.

Marius Arion Nilsen (FrP) [10:22:36]: Fremskrittspartiet og Rødt er enige når det gjelder elektrifisering av sokkelen. Det er meningsløs og kostbar symbolpolitikk. Det vil ikke gjøre noe for klimaet, kun flytte utslippene til Europa.

Når det gjelder klimapolitikk, stopper vel enigheten der, for tidligere hadde jo Rødt en sluttdato for oljeproduksjon. Den har de heldigvis fjernet. Jeg håper de har forstått at norsk olje og gass er viktig for både Norge og Europa, det gjenstår å se, men senest i august sto de for 70 pst. kutt av klimautslippene innen 2030, og da uten elektrifisering av sokkelen, noe som gjør dette enda vanskeligere. Norsk olje og gass eksporterer 7 TWh energi per dag til Europa; tilsvarende for Norsk Vind er 10 TWh årlig. Hva tenker representanten: Er man fremdeles imot norsk olje og gass, eller ser man at norsk olje og gass er kjempeviktig for Europa framover?

Sofie Marhaug (R) [10:23:35]: Jeg takker for spørsmålet. Rødt ønsker å fase ut oljenæringen. Det betyr ikke at vi skal skru igjen kranen over natten, det betyr ikke at vi skal ha en sluttdato, for det mener vi er meningsløs symbolpolitikk, men det betyr at vi ikke kan

satse på mer produksjon av olje og gass, at det skal være framtiden.

Det betyr at å elektrifisere sokkelen er en veldig dårlig idé, for da bruker vi den rene energien på mer olje og gass i stedet for å bruke den rene energien på annen industri som skal erstatte olje og gass. Vi mener vi må ha en aktiv, statlig styrt utfasing av olje og gass – nei til letting etter mer olje og gass – og heller bygge opp andre industriarbeidsplasser. Det må ses i sammenheng med det vi skal diskutere senere i dag, nemlig næringspolitikken. Vi må få nye arbeidsplasser, ikke bare legge ned oljearbeidsplasser.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Ola Elvestuen (V) [10:24:53]: Det er høye strømpriser i Norge, og det er en situasjon som er dramatisk for folk som har dårlig råd. Men vi står i en mye mer dramatisk situasjon hvis vi ser hva som har skjedd det siste året. FNs klimarapport viser at vi står overfor store klimaendringer. FNs generalsekretær sier at det er kode rød for menneskeheten. Så vi må gjennomføre store endringer allerede det neste tiåret. Det er faktisk sånn at det handler om å gjøre det som kan virke umulig å få til, mulig. Vi må slutte med alle fossile drivstoff så raskt som mulig, vi må ta vare på mye mer natur, og vi må utvikle en næringspolitikk som gjør at vi får en global markedsøkonomi innenfor naturens tåleevne.

På klimatoppmøtet i Glasgow for litt siden opprett holdt vi målet om 1,5 grader som den maksimale oppvarmingen for kloden. Toppmøtet var et framskritt, men det er likevel en situasjon som er dramatisk, der alle land må følge opp og forsterke sine mål, og forsterke dem allerede før toppmøtet til neste år.

Det innebærer at vi må gjøre mye mer for å ta et internasjonalt ansvar. Satsingen på å ivareta regnskog er viktig. Økningen i FNs klimafond er viktig. Det samme er den forsterkede fornybarsatsingen internasjonalt. Satsingen på hav som forrige regjering satte i gang, må fortsette.

Og vi må nå våre mål. Regjeringen har nå satt et mål om 55 pst. reduksjon innen 2030, og det skal favne hele økonomien. Vi skal altså gå fra 49,3 millioner tonn utslipp i 2020 til 23,1 millioner tonn utslipp i 2030. Det betyr at vi må kutte minst 50 pst. innenfor petroleumssektoren. Det innebærer at vi må ha kraft fra land, selv om det ikke bare kan være kraft fra land. Vi må også se på løsninger for lokal karbonfangst og -lagring, der det er mulig. Det må satses voldsomt på energieffektivisering også innenfor petroleumssektoren, samtidig som vi må ha mer fornybar energi i Norge. Vi må ha mer energioptimalisering. De 10 TWh som vi har satt som mål tidligere, må faktisk nås.

Da er det litt forstemmende, som jeg nevnte også i spørsmålsrunden, at i tilleggsproposisjonen ville altså utslippene øke fram mot 2030. Nå har SV i forhandlingene rettet opp en del av dette, men det er fortsatt svakere enn forslaget fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Er det én ting som jeg er stolt av fra forrige regjering, er det at vi klarte å inngå en klimaavtale med EU. Det kanskje viktigste vi har gjort, og det som sikrer at vi må nå målene i 2030, er at det ikke er et mål, det er en forpliktelse – akkurat som det vi har meldt inn under Parisavtalen, med 50–55 pst. reduksjon, er en forpliktelse. Nå forhandler man også innenfor EU om Klar for 55. Da bli vi automatisk en del av det som er kvotepliktig sektor. Der blir kvoteprisen høyere også i årene framover. Vi får også et forsterket mål i ikke-kvotepliktig sektor, opp mot 50 pst., og det blir nye regler for skogforvaltning og arealbruk. Da håper jeg regjeringen legger opp til en prosess som gjør at vi tar dette regelverket inn samtidig med at det vedtas i EU, ellers vil vi bli hengende etter. For nå må innsatsen forsterkes. Vi må øke CO₂-avgiftene, vi må holde fast ved elbilfordelene, vi må gjennomføre handlingsplanen for grønn skipsfart, vi må ha nullutslipp i alle ledd, og vi må følge opp klimaavtalen med landbruket.

Og til slutt: Vi har en naturkrise. Det må innebære at vi også skal ha mer natur i Norge. Det må bli slutt på at det kommer forslag om kutt i skogvernmidler. Det må forsterkes. Det må bli slutt på at det skal bli kutt i opprydding, som med Store Lungegårdsvann. Dette må forsterkes i årene framover.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Siv Mossleth (Sp) [10:30:12]: Ikke all politikk vises som tall i et budsjett, men den nye regjeringa vil føre en mer restriktiv rovviltpolitikk. Det er på tide at den todelte målsettingen balanseres, og at de lokale rovviltmyndene får mer makt. Det er krise i reindrifta i Nordland etter åtte år med Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti bak rattet. En av sidaene i Skjomen i Nordland har fått statlig varsel om tvangsavvikling. Flokken er halvert på høyreregjeringas vakt. Jerv, gaupe og ørn forsyner seg grovt. Mange reineiere kan ikke slakte kalv. Likevel minker flokkene deres. Beite er fornybar bruk av ressurser. Det er sirkulærøkonomi. Hva var grunnen til at høyreregjeringa førte en rovviltpolitikk som knekte ryggen på reindrifta i Nordland, og som ikke var i tråd med Stortingets vedtatte politikk?

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Ola Elvestuen (V) [10:31:15]: Det gjorde ikke den forrige regjeringen. Det representanten Mossleth sier, er feil. De store tallene viser redusert tap av tamrein til rovvilt. Det er ikke riktig så mye som for sau, der er det 50 pst., men det er vel rundt 10 pst. reduksjon, hvis jeg ikke tar feil, de siste åtte årene. Akkurat som i den todelte målsettingen er det i reindriftsområdene mindre rovdyr enn det er i de rovdyrprioriterte områdene. Det forrige regjering har gjort, er å følge opp vedtakene fra Stortinget. Jeg viser til at det har vært vellykket. Vi har en sterk beitenæring i Norge, akkurat som vi også har klart å opprettholde en rovviltforvaltning med rovviltbestander som ikke har ført til økt tap.

Mani Hussaini (A) [10:32:24]: Representanten har i likhet med resten av opposisjonen kritisert regjeringen for å ha levert dårlig på strømpakken. Da har jeg tatt meg den frihet å gå inn og se hva representantens parti selv har foreslått. Vel, de har foreslått 750 kr per hode for husholdninger som tjener under 1,2 mill. kr. De har foreslått 1 000 kr ekstra i stipend til studentene. Hvis vi ser på hva regjeringen har foreslått, er det 1 500 kr i stipend til studentene og i tillegg 1 500 kr i lån, sånn at de kan få håndtert dette. I tillegg har vi lansert en ordning som koster fellesskapet over 5 mrd. kr, og som skal komme alle husholdninger til gode, fordi alle sliter med strømgregningen. Er representanten enig i at alle i Norge sliter med strømgregningen, og at regjeringens modell derfor er bedre?

Ola Elvestuen (V) [10:33:30]: Nei, alle i Norge sliter ikke med strømgregningen. Jeg gjør det ikke, og det er helt sikkert mange i Norge med gode inntekter som ikke gjør det. Men vi har veldig høye strømgregninger, og det er et problem for mange, så det Venstre har gjort når vi har sett på dette, er at vi hele tiden har forsøkt å målrette det mest mot dem som trenger det mest. Nå har vi nettopp sett forslaget som man har blitt enig om før vi gikk i dette møtet. Nå skal vi ta en vurdering av det før komiteen skal levere sin innstilling, men vi vil ha den samme grunntilnærmingen: at vi skal gi mest til dem som trenger det mest, og ikke gi mest til dem som i utgangspunktet både forbruker og har mest.

Marius Arion Nilsen (FrP) [10:34:39]: Det var hyggelig å høre at Venstre tok seg tid til å droppe litt inntom strømprisene man opplever i dag, og den situasjonen mange er i, før de gikk videre til det de bryr seg mest om, nemlig klimakrisen, som er noe kun Norge kan redde verden fra, og der vi er nødt til å bruke alle penger og alt fokus, tydeligvis.

Til det som er spørsmålet: Da Venstre hadde statsråden, nektet man å regne med skogen i klimaregnskapet. Fra den nåværende statsråd har jeg fått beskjed om at

man kun trengte å kutte 25 pst. på andre sektorer utenom det, og at man kunne redusert målet og heller brukt pengene utenlands. Men hva er viktigst for Venstre, som roper klimakrise hele tiden? Er det mest mulig kutt per krone, eller er det dyrest mulig kutt i Norge, såkalt klimanasjonalisme?

Ola Elvestuen (V) [10:35:35]: Dette er selve grunnlaget i Parisavtalen, og Parisavtalen må vi få til å virke. Det vil si at alle land må følge opp sine forpliktelser og forsterke sine forpliktelser. Det gjelder også Norge, og det er ingen motsetning mellom det og det internasjonale ansvaret og internasjonale engasjementet som vi har, så det er selvsagt for Venstre at vi må kutte våre utslipp. Derfor har vi knyttet oss til EU, så vi har et felles system for det, samtidig som vi – som Sverige, som Tyskland, som Danmark – også setter oss egne nasjonale mål, som strekker seg lenger enn det.

Det er riktig at vi ikke har regnet med hele tilveksten i skogen, særlig på det målet som er satt for 2050 – som er lovbestemt, det er besluttet her i Stortinget – at vi skal kutte 90 pst. i Norge. Det er mulig. Da må vi slutte med fossile drivstoff, og så skal vi i tillegg bidra internasjonalt med at skogen også (presidenten klubber) binder CO₂. Vi vil gå i pluss.

Presidenten: Tiden er ute.

Lars Haltbrekken (SV) [10:37:00]: I sitt innlegg sa representanten Elvestuen at vi må forsterke innsatsen i kampen mot klimakrisen. Samtidig opplevde undertegnede å bli kritisert av representanten i replikkordskiftet her i sted for å ha for høye ambisjoner, for å ha forsterket innsatsen mot klimakrisen for kraftig. Det jeg lurer på, er: Hvor går grensen for Venstre? Hva er en for kraftfull innsats i kampen mot klimakrisen?

Ola Elvestuen (V) [10:37:50]: I klimasammenheng er det bare resultater som teller, dvs. at man har faktiske utslippskutt, og så tydelige som mulig. Det jeg påpekte, er at det er ingen sammenheng mellom beskrivelsen om 70 pst. kutt og det SV faktisk er med på i budsjett-enigheten. Det Venstre mener, er at vi fikk på plass en klimaplan i vår, og når vi nå skal forsterke vår innsats, er det den vi må forsterke ut fra. Vi må bruke skatter og avgifter aktivt, vi må drive fram de støtteordningene som vi har for å få til omstillingen og få den til raskt nok, vi må holde fast ved de målene vi har om bare nullutslippskjøretøy i 2025, 50 pst. reduksjon innenfor skipsfart – alle de områdene – og se hvor det skal forsterkes, og vi må være med på alle delene av EUs initiativer, både Klar for 55 og de andre initiativene de har.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Rauand Ismail (MDG) [10:39:12]: I over 30 år har klimadebatten pågått i denne salen. I tiåret før jeg ble født, kom Brundtland-rapporten. Siden har verden fått Kyotoavtalen og Parisavtalen. Både rød og blå regjeringer har satt stadig nye klimamål, men noen ganger kan det føles som om tre tiår med klimadebatt har vært for-gjeves.

I 1999, det året jeg ble født, var de norske CO₂-utslippene på 55,6 millioner tonn – 20 år senere ligger de nesten på stedet hvil. Norge er ikke engang i nærheten av å nå de målene vi har satt oss. Tvert imot viser beregninger at dagens politikk vil gi et utslippskutt på 24 pst. fram mot 2030. Det er under halvparten av det regjeringen har lovet. På tross av dette la altså regjeringen i høst fram et budsjett som kutter mindre i utslippene enn det den forrige regjeringen la opp til. Det som burde markert et taktskifte i norsk klima- og naturpolitikk etter åtte år med borgerlig ørkenvandring, ble i stedet et gigantisk rød-grønt mageplask.

Denne regjeringens politikk tar oss ikke dit vi skal hvis Norge og verden skal lykkes i kampen for klimaet og naturen og framtiden til dyrene og menneskene. Heldigvis finnes det et alternativ. I stedet for å gjøre fossilbilkjøring billigere kutter vi prisen på all kollektivtransport med 20 pst. I stedet for å bruke de store pengene på olje og gass flytter vi pengene til fornybar energi. I stedet for å bygge ned naturen reparerer vi den.

Vi er avhengige av naturen vår og artene som lever i den. Da rødlisten ble lagt fram denne høsten, var både villrein og villaks på listen. Det er slått full alarm om den økologiske kollapsen i Oslofjorden og om trusselen mot kysttorsken og laksen i Repparfjorden fordi regjeringen vil tillate dumping av 2 millioner tonn giftig gruveslam i fjorden hvert eneste år.

Norge ligger langt etter våre egne mål for vern av hav og skog, og vi trenger et taktskifte i naturpolitikken. Vi må bevare naturen vi har, og reparere den naturen vi har ødelagt. Med Miljøpartiet De Grønnes forslag ville Norge ledet an i den globale kampen for natur og dyreliv. I 2022 skal verdens ledere forhandle fram en ny avtale for naturen. Det er en unik mulighet for Norge til å snu den negative utviklingen i norsk natur og heller gå foran og vise vei i naturpolitikken. Den muligheten bør regjeringen gripe med begge hender.

Vi foreslår to viktige grep for naturen:

- at regjeringen skal lage et nasjonalt naturregnskap og et naturbudsjett med mål om null netto tap av natur innen 2025, naturpositivitet innen 2030 og 20 pst. forbedring innen 2052
- å innføre en naturavgift

I dag er det gratis å ødelegge naturen. Det bør svi i lommeboka å ødelegge den umistelige naturen vår.

Vi er i ferd med å tape den globale konkurransen om framtidens arbeidsplasser, og det overraskende nok på Arbeiderpartiets vakt. De massive subsidiene gjennom oljeskattepakken gir et rekordhøyt investeringsnivå i olje og gass, selv på felt som ellers ville vært ulønnsomme. Investeringene i petroleumsnæringen er utrolige sju ganger større enn de samlede investeringene i fastlands-industrien vår. Det er alvorlig.

Investeringen i olje og gass fortrenger finansieringen av nye næringer og tilgangen på de kloke hodene vi er avhengige av for å skape de nye klimavennlige jobbene. Jeg tror statsministeren og finansministeren vil se tilbake på dette som et av de mest alvorlige feilgrepene denne regjeringen har vært med på, og som en tapt mulighet for Norge.

I Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett kutter vi utslippene med 80 pst. i løpet av de neste åtte årene. Samtidig skaper vi nye grønne jobber. Jeg har lyst til å trekke fram tre konkrete hovedsatsinger.

For det første foreslår vi å innføre en omstillingsavgift for oljenæringen på 43 kr per fat. Inntektene fra avgiften gir mulighet til å satse på bl.a. havvind. Havvind er et kinderegg for Norge. Vi skaper arbeidsplasser i norsk leverandørindustri, vi øker tilgangen på fornybar kraft, og vi kutter utslipp.

Vi foreslår å sette av 3 mrd. kr til et fond for havvind neste år, til å sette i gang denne satsingen nå.

Til slutt vil jeg understreke betydningen av at regjeringen for alvor kommer på banen for å sikre finansieringen av karbonfangstanlegget på Klemetsrud. Det er ubegripelig at regjeringen velger å sette et gryteklart prosjekt som dette i fare, et prosjekt som ikke bare vil gi store utslippskutt, men som også vil utvikle teknologi og norske arbeidsplasser innen en stor og voksende næring som vil være avgjørende for at vi skal nå våre klimamål.

Vi foreslår derfor å sikre tilstrekkelig statsstøtte, sånn at karbonfangst og -lagring på Klemetsrud kan starte (presidenten klubber) i 2023.

Presidenten: Tiden er ute. Representanten må forholde seg til klokken.

Jeg vil anta at representanten ønsker å ta opp Miljøpartiet De Grønnes forslag?

Rauand Ismail (MDG) [10:44:26]: Det vil jeg gjerne.

Presidenten: Representanten Rauand Ismail har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Frank Edvard Sve (FrP) [10:44:47]: I media i september i år seier energipolitisk talsmann i Miljøpartiet De Grøne at partiet skal jobbe for åuka straumkostnader. Ein ønskjer å auke elavgifta, å eksportere endå meir

kraft til utlandet og å byggje endå fleire utanlandskablar. Det er kanskje eit spesielt forslag, men korleis meiner representanten at det kan føre til at Noreg som samfunn kan gå vidare – med dei skyhøge straumprisane vi har i dag, eit næringsliv som slit veldig, og gartneri som held på å gå konkurs på grunn av straumprisane.

Korleis ønskjer Miljøpartiet Dei Grøne at samfunnet vårt skal vere ved å auke elavgifta, auke straumprisane, auke eksporten av kraft til utlandet og ikkje minst byggje fleire utanlandskablar?

Rauand Ismail (MDG) [10:45:43]: Jeg er alvorlig bekymret for situasjonen som veldig mange har stått i. Tilgangen til å varme opp og lyse opp stedene der vi bor, er grunnleggende for å leve et godt liv. Men Fremskrittspartiets kraftnasjonalisme er ikke bra politikk, av den enkle grunn at det kan gi økte kostnader for folk, at det svekker forsyningssikkerheten vår, og ikke minst at det vil føre til store inngrep i naturen.

Vi er for å øke elavgiften, men vi er også for å hjelpe dem med dårlig råd til å betale strømregningen. Det er et betydelig problem at de av oss som tjener mest, bruker aller mest strøm – ja noen vil til og med si at vi sløser med strømmen – mens folk går rundt og sparer og ikke har mulighet til å varme opp og lyse opp leiligheten sin. Det er ikke sann det skal være.

Jeg er bekymret for de økte strømprisene, men jeg er uenig med representanten i at vår politikk vil ramme dem med dårligst råd. Vår politikk sørger for at de med dårligst råd får muligheten til å betale strømregningen. Det er derfor vi har foreslått en kontantutbetaling, men det er også derfor vi er glade for at regjeringen endelig har blitt enig med SV om en ordning som vil hjelpe betydelig flere med å betale strømregningen.

Frank Edvard Sve (FrP) [10:46:52]: Representanten frå Miljøpartiet Dei Grøne svarte ikkje på spørsmålet mitt. Korleis kan representanten hevde at ein får dyrare straum med vår politikk, som ønskjer å behalde strømmen i Noreg og få meir straum i Noreg, noko som ville føre til mindre konkurranse og lågare prisar – mens Miljøpartiet Dei Grøne altså ønskjer å auke avgiftene, eksportere meir kraft til utlandet og byggje fleire kraftkablar til utlandet?

Korleis heng det i hop at strømmen kan bli billigare i Noreg, når straumprisane i Europa er skyhøgt over dei norske? I går såg eg at det var oppe i 18 kr per kWh i England. Spørsmålet er: Er det såne prisar Miljøpartiet Dei Grøne ønskjer at det norske folket skal ha?

Rauand Ismail (MDG) [10:47:37]: MDG er for at vi skal være koblet på det europeiske kraftmarkedet. Grunnen er egentlig ganske enkel, og den fikk også representanten Sve beskjed om fra direktøren i NVE: Hvis

vi kun hadde forsynt oss selv med kraften vår, hadde vi måttet bygge ut en del prosjekter som hadde rammet naturen vår, som hadde sørget for ulønnsomme kraftprosjekter i norsk natur.

Dagens kraftpolitikk sørger for at vi fordeler byrden av å produsere kraft, og at vi deler på den med hverandre. Det har noen uheldige utslag, men de utslagene må vi løse med sosial politikk og omfordeling. Vi løser ikke situasjonen ved å stenge av kablene til utlandet.

Mani Hussaini (A) [10:48:22]: Jeg tegnet meg til replikk fordi det er grenser for hvor mye svartmaling Miljøpartiet De Grønne skal bedrive av regjeringens klimapolitikk. Denne regjeringen legger opp til å kutte mer enn noen annen regjering har gjort noen gang, og får flertall for det. Det er en vesentlig ting. I tillegg skal vi begynne med klimabudsjettering og se på muligheten for naturbudsjettt. Så alt det representanten ivrer for, er vi i gang med å gjennomføre.

Jeg har også lest aviser i det siste og er forbauset over hva kollegaen til representanten sier, om at norske strømpriser må sammenlignes med land i Mellom-Europa. I Norge er det mye kaldere, derfor må vi bruke mye mer strøm til oppvarming. Mener representanten at prisnivået i Mellom-Europa er noe vi bør ha i Norge?

Rauand Ismail (MDG) [10:49:27]: Det som også er unikt for Norge, er at vi er en kraftnasjon. Vi tjener enorme mengder på at kraftprisen er høy, og at gassprisen i dette tilfellet har vært høy. Vår løsning er å dele ut de pengene til folk, enten gjennom det som regjeringen og SV nå har blitt enige om, å hjelpe folk med å betale strømregningen, eller som Miljøpartiet De Grønne har foreslått, en kontantutbetaling til folk.

Mitt hovedpoeng er dette, og det er jeg ganske sikker på at også Hansson var inne på i mediesaken som representanten viser til: Vi må sørge for at folk kan betale de høye strømprisene. Man får ikke kuttet strømprisene over tid, vi trenger langsiktige tiltak for energieffektivisering. Vi må også sørge for at når strømprisen er høy, skal folk ha råd til å betale den, og særlig de som bruker minst strøm, men som også rammes hardest av de høye strømprisene.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:50:32]: Det er budsjettdebatt i dag, og det er tid for å løfte litt perspektiver. Det denne komiteen og Stortinget skal jobbe med på dette feltet de neste årene, kommer til å være helt avgjørende for om vi når klimamålene.

For Kristelig Folkepartis del er vi stolt over den regjeringa vi var en del av. Vi forsterket allerede ambisiøse klimamål, meldte inn nye mål under Parisavtalen, og vi

la fram en klimaplan med konkrete forslag til hvordan en skal nå klimamålene. Er det noe det viste, er det at dette blir krevende, dette blir en av de viktigste, men også vanskeligste jobbene som vi som komité og vi som storting skal ha de neste årene. Men det er helt avgjørende at vi lykkes. Det er avgjørende for Norge, for hvordan Norge skal se ut framover, for hvordan næringslivet skal kunne konkurrere, for at vi skal sikre at vi har konkurransedyktige og gode og trygge arbeidsplasser.

Men først og fremst er det spesielt viktig for de aller fattigste, de som ikke har bidratt til å slippe ut så mye CO₂, men som kommer til å betale den største regningen, som kommer til å måtte legge på flukt, som det kommer til å få alvorlige konsekvenser for dersom de dramatiske klimaendringene slår til. Derfor er Kristelig Folkeparti opptatt av at vi skal skjerpe klimapolitikken hele tida. Derfor var vi også stolt over det budsjettet som vi var med på å legge fram, der vi bygde på noen av hovedvirkemidlene, der avgifter er et av de viktigste virkemidlene, der kvotesystemet og deltakelsen i EUs kvotesystem er helt avgjørende for at vi skal lykkes med å få ned utslippene.

Derfor var det skuffende at den nye regjeringa da den kom med sitt tilleggsbudsjett, valgte å kutte i det som Finansdepartementet beregnet til anslagsvis 1,5–2 millioner tonn CO₂, med det forslaget som lå der. Jeg er glad for at det ble noe forbedret gjennom forhandlingene med SV, men samlet sett kan en ikke slå fast om det var ambisiøst nok. Uansett må vi de neste årene i fellesskap klare å finne forslag. Når noe tas ut, vet vi at det blir så krevende at vi må finne nye kutt, og det kommer til å bli krevende for oss som politikere.

Jeg tenkte jeg skulle trekke fram tre punkter som jeg synes er viktig med det budsjettet som vi har lagt fram, og som blir videreført.

Det første er nettopp det internasjonale perspektivet, for vi skal gjøre mye, enten det gjelder transportsektoren, petroleum eller industri, men vi må også bidra internasjonalt. Kristelig Folkeparti fikk gjennomslag for et klimafond. 10 mrd. kr skal settes av, og det vil generere kanskje 100 mrd. kr i investering i fornybar energi i de aller fattigste landene. Det bidrar til at en erstatter, eller hindrer at det bygges ut, kullkraftverk, at en kan bygge ut ny fornybar energi. Det er viktig. Tilgang til energi er viktig for de fattigste, men ikke minst at en kutter enorme utslipp. Det er en viktig prioritering.

Det andre er nesten litt glemt, men vi som har jobbet med dette feltet over lang tid, vet at karbonfangst og -lagring har vært et av de store stridstemaene år etter år. Skal vi lykkes med å få til karbonfangst og -lagring, skal vi klare å sette av penger til det, eller blir det ikke noe? Jeg var veldig stolt da Solberg-regjeringa la fram Langskip, Northern Lights, den store satsingen som er det

største klimaprojektet i industrien noensinne. Jeg er glad for at det prosjektet er videreført, og jeg håper virkelig at vi kan lykkes med å få et anlegg til. Men suksessen er jo ikke bare å gjennomføre det prosjektet. Suksessen er hvis vi kan utvikle teknologien, gjøre den til hyllevare, gjøre den billig, sånn at resten av Europa eller verden renser store punktutslipp og kan bidra til å få utslippene ned. Det er det viktig at vi lykkes med.

Det tredje jeg tenkte jeg skulle nevne, er også en endring som betyr mye, nemlig endringen vi foreslo i særskatten for petroleum. Det har også gått litt under radaren etter valgkampen, men det er en viktig endring som gjennomføres for å sikre at det er de lønnsomme feltene som bygges ut, og iallfall hindrer at ulønnsomme felt bygges ut.

Tida går. Jeg må også innom strømkrisen med et par ord. Jeg er glad for at regjeringa og SV har funnet en løsning. Ideelt sett skulle vi ha funnet en løsning som var enda mer målrettet, og som gikk mer til dem som har lavest inntekter. Det har jeg stor respekt og forståelse for at ikke var mulig å få til, og jeg ser på olje- og energiministeren, som har jobbet iherdig de siste ukene med å finne en løsning. Kristelig Folkeparti mener at vi burde tatt en større andel. Ikke minst burde vi dekket novemberregningen og fått til en utbetaling før jul, men vi burde også tatt en større andel. En skal huske at 70 øre per kilowattime pluss moms er en ekstremt høy strømpris i seg selv, og vi snakker om dekning av det over. Jeg ser og registrerer at en har landet på 55 øre. Vi mener at vi burde gått for 80 øre.

Til slutt vil jeg bare si at vi dermed må fortsette utbyggingen av fornybar energi. Vi har sikret en enorm satsing på havvind. Den må fortsette – det samme også når det gjelder hydrogen. Der vil jeg bare til slutt si at det var en gledelig nyhet i dag tidlig, at den satsingen vi har hatt på Enova, gir resultater, med tre store tildelinger på en milliard.

Statsråd Marte Mjøs Persen [10:56:07]: Skal klimamålene nås, må verden klare å erstatte fossil energi med fornybar energi. Som et moderne industriland med en stor olje- og gassnæring, viktige industrimiljøer og en betydelig fornybarnæring, ønsker regjeringen at Norge skal bidra aktivt til, og dra nytte av, denne globale energitransformasjonen. For å skape nye jobber og kutte utslipp vil regjeringen føre en aktiv næringspolitikk og satse på nye områder som havvind, hydrogen og CO₂-håndtering.

Regjeringen mener alvor med satsingen på havvind. Derfor vil vi bidra med innovasjon, industriutvikling og god sameksistens med andre næringer på havet. Vi skal forberede Norge på framtiden, og da må vi legge til rette for verdiskapning basert på naturressursene våre, grøn-

ne arbeidsplasser i hele landet og en rettferdig omstilling. I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil legge til rette for en storstilt satsing på havvind. Dette er nybrottsarbeid som krever tilstrekkelige ressurser og kunnskap for å sikre effektive og grundige prosesser. Derfor foreslår regjeringen å øke bevilgningene til Olje- og energidepartementet for å styrke arbeidet med vindkraft til havs.

Regjeringen har også store ambisjoner for utviklingen av hydrogen som klimavennlig energibærer. Norge har svært gode forutsetninger for å lykkes. Vi har ressursene, kompetansen og ikke minst et næringsliv som ønsker å utnytte muligheten satsingen på hydrogen gir. Regjeringen foreslår sammen med SV å styrke satsingen på hydrogen. Vi foreslår å øke bevilgningen til infrastruktur og markedsutvikling av hydrogen med 120 mill. kr utover Solberg-regjeringens forslag. Vi foreslår også midler til et helhetlig utredningsarbeid.

Karbonfangst og -lagring er nødvendig for å nå klimamålene. EU satser nå tungt på karbonfangst, og fire av de sju prosjektene som fikk midler i den første tildelingen fra EUs innovasjonsfond, var karbonfangstprosjekter. CCS er nødvendig for at vi skal få til en rettferdig omstilling der vi beholder industriarbeidsplasser i Europa. Departementet jobber sammen med Fortum Oslo Varme for å bidra til en best mulig søknad til EUs innovasjonsfond i 2022. Regjeringen har sammen med SV foreslått 15 mill. kr mer til Gassnova for å bistå i dette arbeidet i 2022. Gjennom CLIMIT-programmet støtter vi forprosjekter og studier ved flere av de største avfallsforbrenningsanleggene. Sammen med SV ønsker regjeringen ytterligere å styrke satsingen på karbonfangst i avfallssektoren og foreslår ytterligere 10 mill. kr til slike studier i 2022.

Over hele landet er det et stort behov for sikring mot flom- og skredskader. Regjeringen vil øke tempoet for forebygging og foreslår derfor å øke bevilgningene til NVE med ytterligere 60 mill. kr utover Solberg-regjeringens forslag. De samlede bevilgningene til NVEs arbeid med flom- og skredforebygging vil dermed være på over 720 mill. kr i 2022. I tillegg foreslår regjeringen 40 mill. kr til ytterligere skredsikring over Svalbardbudsjettet.

Vi har en ekstraordinær situasjon i kraftmarkedet med svært høye strømpriser, særlig i Sør-Norge og i perioder også i Nord-Norge. Det er flere grunner til at strømprisene har blitt så høye i år. Vi er vant til at værforholdene påvirker prisene her vi bor, men nå står også hele Europa i en situasjon med rekordhøye priser på energi. Jeg er oppriktig bekymret for folks strømregninger. Derfor har vi jobbet på spreng den siste tiden for å finne tiltak som faktisk fungerer, og raskt lar seg gjennomføre. Jeg er glad for at vi nå har lagt fram en ordning som betyr at hus-

holdningene får et fratrekk på fakturaen når strømutgiftene er ekstraordinært høye. Ordningen kommer i tillegg til de andre tiltakene vi allerede har foreslått, som redusert nettleie, økt bostøtte og strømhjelp til studentene. Samlet vil dette gi viktig støtte til dem som trenger det i en vanskelig tid. Jeg er glad for at Stortinget ser ut til å finne enighet om at vi skal gjennomføre dette, og jeg håper at det vil komme folk ute i landet til gode.

Til slutt har jeg lyst til å si at det har vært en nyttig debatt og kjekt å følge innleggene til medlemmene i energi- og miljøkomiteen, og jeg ser fram til fortsettelsen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ove Trellevik (H) [11:01:04]: I innlegget til statsråden kunne me høyra at det skulle satsast på havvind, og at ein no meinte alvor. Men ut frå debatten her i salen i dag kan me eigentleg kanskje konkludera med at havvindsatsinga er over før ho har starta.

I magasinet Europower Energi bekreftar statsråd Mjøs Persen at formuleringa om mellomlandssamband i regjeringsplattforma ikkje gjeld hybridkabler. Då vert det litt pussig når me høyrde representanten Myhrvold frå Senterpartiet i replikkordskiftet i dag, der han gav ein heilt annan definisjon på dette og sa at mellomlandskabler faktisk er det. Så det skulle ha vore interessant å høyra kva statsråden tenkjer om Senterpartiets definisjon om at hybridkabler er eit mellomlandssamband, som regjeringsplattforma er veldig tydeleg på ikkje skal byggjast.

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:02:07]: Det er ingen tvil om at havvind er en særdeles viktig satsing for denne regjeringen. Det slår vi fast både i Hurdalsplattformen og – ikke minst – gjennom den økte bevilgningen og at vi har opprettet en egen seksjon for havvind, der vi nå gjennomgår alt som handler om rammene og rammeverket for havvind. Utbygging av havvind er en stor industriell mulighet for norske utbyggingsselskaper, kraftselskaper og ikke minst leverandørindustrien, og regjeringen har store ambisjoner.

Når det gjelder mellomlandsforbindelser, mener jeg at det ikke er det denne debatten handler om. Her handler det om at vi skal finne gode løsninger, og det kommer vi til å diskutere. Hybridprosjektene vil uten tvil ha virkninger på kraftsystemet. Vi arbeider nå med virkningene og juridiske sider ved det, og regjeringen må vurdere de utredningene før vi kan ta endelig stilling til hybridprosjekter på norsk sokkel.

Bård Ludvig Thorheim (H) [11:03:21]: Jeg blir mildt sagt overrasket over å høre at statsråden sier at dette med mellomlandskabler ikke har noe med denne debatten å gjøre. Vi snakker om at vi skal ha lavere strøm-

priser, og er det noe som kan gjøre at vi får lavere strømpriser, er det massiv satsing på havvind, som regjeringen sier at den er for.

Da vil jeg bare minne om hva Norsk Industri sier i sitt innspill til veilederen til Olje- og energidepartementet, at allerede i utbyggingen av Sørlige Nordsjø II bør man bygge hybride kabler til det norske kraftnettet og til et tredjeland, og at det er helt avgjørende for å komme i gang med havvindsatsingen. Er det noe regjeringen vil følge opp?

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:04:03]: Jeg sa jo nettopp at regjeringen må vurdere disse utredningene før vi kan ta stilling til hybridprosjekter på norsk sokkel. Det er vi i ferd med å gjøre, og havvindaktørene mener jo også – som jeg har vist til – at lønnsom vindkraftproduksjon til havs forutsetter at det etableres hybridprosjekter. Disse innebærer da at man knytter havvind til Norge og utlandet, men de skiller seg fra rene mellomlandsforbindelser – som jeg også sa i sted – fordi de også knyttes til ny kraftproduksjon.

Det er lagt opp til at Statnett skal utpekes til systemoperatør til havs, men hvem som skal drive nettplanlegging til havs, er ikke avklart ennå. Men gjennom Nordsjø-samarbeidet har Norge på frivillig basis forpliktet seg til bl.a. å arbeide for å forsterke hybridnettet til havs, og dette er et frivillig samarbeid som ikke legger noen føringer for hvilke virkemidler regjeringen vil bruke.

Det er stor interesse for havvind blant industriaktørene, og regjeringen jobber nå med ulike posisjoner.

Frank Edvard Sve (FrP) [11:05:18]: Vi har fått ei orientering om at regjeringa og SV har lagt fram ein pakke som skal gje ca. 7–9 mrd. kr, eller kva som har vorte sagt – det er vanskeleg å vite den eksakte summen – tilbake til folk. Men vi har også fått svar på spørsmål eg sendte til departementet til statsråden: Det er kartlagt at staten får inn 28 mrd. kr i ekstra inntekter, i tillegg til momsen, som ikkje var teke med der.

Kva vil statsråden bruke alle desse ekstra pengane – 30 mrd. kr – som staten tek inn som ekstra inntekter, til, som eigentleg er pengane til innbyggjarane og næringslivet, som har betalt for straum? Kvifor vil ikkje regjeringa levere dei pengane tilbake til dei som har betalt dei inn?

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:06:18]: Jeg har ikke tenkt å blande meg veldig inn i den diskusjonen Stortinget har i disse dager om hvordan pengene som kommer over statsbudsjettet, skal fordeles. Det overlater jeg til Stortinget å gjøre. Men jeg har lyst å kommentere strømpakken og strømpakkeloven, som jeg har lagt fram. Den er lagt fram fordi situasjonen i kraftmarkedet er ekstraordinær i både Norge og landene rundt oss.

Kraftprisen har gjennom ettersommeren og høsten i år økt til svært høye nivåer og gitt en betydelig økning i husholdningenes strømutgifter. Det er bakgrunnen for at jeg har lagt fram en midlertidig lov, der vi skal gi tilbake til husholdningene og sikre at de har en støtte fra staten uansett hvor høye prisene blir. Det som er fint med den ordningen vi har lagt fram nå, er at vi følger strømkundene hele veien, også dersom prisene blir høyere enn det vi forutsetter nå.

Lars Haltbrekken (SV) [11:07:33]: Jeg tenkte jeg skulle begynne med å fortelle en godt bevart hemmelighet. Det er at statsråden og jeg har en felles fortid i Norges Naturvernforbunds landsstyre for flere år siden. Det var svært hyggelig, og det var ikke minst et viktig arbeid som ble gjort. Mitt spørsmål retter seg også inn mot noe av det Naturvernforbundet og SV har vært svært opptatt av, og som er et langsiktig tiltak for å hjelpe folk med de skyhøye strømregningene. Det er noe av det viktigste vi kan gjøre både for å kutte utslippene av klimagasser og for å spare naturen for unødige inngrep, og det er energieffektivisering. Vi har nå gjennom åtte år ventet på den forrige regjeringens plan for å redusere energibruken i bygg med 10 TWh. Kan vi forvente en forsterket innsats fra den nye regjeringen på dette?

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:08:38]: Jeg kan fortelle presidenten at Lars Haltbrekken var en veldig dyktig leder av Naturvernforbundet den gangen.

I budsjettforliket med SV er det en enighet om å utarbeide en plan med tiltak som skal redusere energibruken i bygg med minst 10 TWh innen 2030 og også øke strømproduksjonen i bygg. Jeg vil selvsagt legge fram en plan for hvordan vi skal nå det målet. Planen vil jeg legge fram i forbindelse med neste års statsbudsjett. Direktoratet for byggkvalitet og NVE utarbeider nå et kunnskapsgrunnlag som vil være viktig i det videre arbeidet.

Jeg skal også se på hvordan vi kan øke strømproduksjonen i bygg, og regjeringen jobber selvfølgelig allerede med å utvide plusskundeordningen, slik at f.eks. husholdninger i borettslag kan gå sammen om å produsere fornybar elektrisitet.

Sofie Marhaug (R) [11:09:53]: Jeg skal også avsløre en fortid, men det er litt kortere tid siden, nemlig fra i sommer, da jeg og statsråden demonstrerte mot vindkraftutbygging. Dessverre synes jeg regjeringen viderefører for mye av høyresidens politikk når det gjelder energipolitikken. NVE har sagt at de ikke klarer å bygge ut vindkraft til havs innen 2030. Alternativet er å kaste all forvaltningsskikk på båten og få opp farten. Det vil jo heller ikke være bra med tanke på å ta vare på livet i havet. Så mitt spørsmål til statsråden er:

Vil statsråden jobbe mot vindkraftutbygging til lands, og hvordan har statsråden tenkt å gjøre det samtidig som det legges opp til elektrifisering av sokkelen, datacentre som skal produsere kryptovaluta, osv.?

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:10:55]: Representanten Marhaug forteller ikke at det arrangementet vi var på, var et arrangement der alle førstekandidatene til alle partiene som er representert her i Stortinget, pluss noen som ikke er representert her, var til stede, og alle partiene var der og holdt sine appeller. Som jeg også sa der, er ikke Arbeiderpartiet prinsipielle motstandere av vindkraft, men det finnes noen områder der det både er lokal motstand, og der omkostningene for naturen er for høye til at vi kan ha vindkraft.

Så jeg kan ikke garantere at jeg på noe som helst prinsipielt grunnlag kommer til å arbeide mot vindkraft på land. Tvert imot mener jeg at der det er lokal aksept, og der vi klarer å finne gode løsninger med tanke på å balansere hensynet til natur og miljø, vil det være en god idé å produsere også kraft fra vindmøller i Norge.

Ola Elvestuen (V) [11:12:09]: Teknologien for karbonfangst og -lagring er viktig å utvikle. Vi har Northern Lights og Norcem, men vi har også prosjektet på Klemetsrud, som dessverre ikke fikk støtte fra EU i den første runden, men det er 15 mill. kr til en ny søknad i budsjettforliket, noe som Venstre også støtter. Vi er ikke garantert å få støtte da heller, selv om sikkert alle håper at det kommer på plass nå. Men det vil uansett mangle en økt støtte fra staten for at prosjektet skal kunne gjennomføres. Mitt spørsmål blir da:

Uavhengig av hvordan det nå går med den søknaden som skal sendes inn, vil statsråden være innstilt på at vi gjennomfører prosjektet for karbonfangst og -lagring på Klemetsrud, med det som det innebærer også av økt statlig støtte?

Statsråd Marte Mjøs Persen [11:13:12]: La meg først bare si at jeg deler representanten Elvestuens engasjement for CO₂-fangst og -lagring. Jeg er helt sikker på at vi ikke kommer til å nå klimamålene våre med mindre vi klarer å løse det som handler om CO₂-fangst og -lagring. Derfor er jeg også glad for – og understrekte det i mitt innlegg – at EU nå satser på CCS, og at fire av de syv prosjektene som fikk støtte, er CO₂-fangst- og -lagringsprosjekter. Dessverre var ikke Fortum Oslo Varme et av de prosjektene som fikk støtte denne gangen, men vi håper selvfølgelig at de får det. Det er fordi Fortum Oslo Varme kan være en modell for mer enn 500 avfallsforbrenningsanlegg i Europa. Jeg kan understreke overfor representanten at vi selvfølgelig vil jobbe for å få det til. En videreføring av dette prosjektet vil kanskje også kartlegge hvordan vi skal få til en ny søknad. Det vil jeg ikke

forskutture resultatet av, ei heller hvordan vi skal følge det opp, men jeg heier på at vi skal få til dette.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Statsråd Espen Barth Eide [11:14:34]: På vegne av regjeringspartiene vil jeg starte med å takke SV for gode og konstruktive forhandlinger. Sammen har vi gitt Norge det grønneste budsjettet noensinne. I Hurdalsplattformen slår vi fast at klima og natur skal være en ramme rundt all politikk. I dette budsjettet viser vi i praksis hvordan vi skal få fart på omstillingen.

Framtiden skal være fornybar, sirkulær og bærekraftig. For å få til dette må vi mer enn halvere klimagassutslippene innen 2030 i hele økonomien på veien mot netto null og deretter karbonpositivitet. Vårt mål er å ta Norge inn i en bærekraftig framtid med grønn verdiskaping, høy tillit og små forskjeller. Veien dit vil kreve mye av oss, men menneskeheten har gjort store framskritt tidligere. Vi skal huske at alternativer til å lykkes er å styre mot en framtid med mer ekstremvær, mer flom, mer tørke, sult og naturkatastrofer. Alternativet til å lykkes er altså ikke et alternativ.

Heldigvis er vi ikke alene. Klimaforhandlingene i Glasgow for kort tid siden var en klimapolitisk seier for verden og for Norge. Det var en dobbeltseier for forskning og for multilateralt samarbeid. COP26 leverte et krystallklart budskap om at vi må prøve å begrense oppvarmingen til 1,5 grader. Det kan høres rart ut, men ingen av klimatoppmøtene før nå har vært så tydelige på at det klare budskap fra forskerne, fra vitenskapen og fra FNs klimapanel også er uttrykt tydelig politisk fra samtlige av verdens land, fra samtlige delegasjoner i det omforente sluttokumentet fra Glasgow. Med andre ord: Fakta fikk makta.

Vi er heller ikke alene her i vår egen verdensdel, for selv om flere representanter til stadighet gir inntrykk av at noen mener at Norge skal redde verden alene, er ikke det problemet. Vi har ambisiøse mål, det er riktig, men vi har altså ikke mer ambisiøse mål enn omtrent alle andre land som ligner på oss – ikke minst i den europeiske rammen, der vi gjennom Klar for 55, taksonomien og EUs grønne giv nå ser en veldig tydelig kraftsamling for at vi i fellesskap skal nå disse ambisiøse målene.

I økonomien er det slik at det som teller, er det som telles. Derfor må klimagassutslipp og naturverdier telles slik vi teller kroner og øre. Til dette trenger vi å utvikle nye verktøy i klimapolitikken. Klimabudsjett skal hjelpe oss til å vurdere hvilken politikk vi skal føre for å omstille oss til våre klimamål – sektor for sektor, år for år. Vi trenger et tilsvarende budsjett for naturverdier, slik at vi i større grad kan sette pris på naturen og i større grad enn vi tidligere har visst, kan vite hva det koster å bygge den ned.

Vi satser kraftig på Enova. Det har vært nevnt tidligere at det har vært en stor utbetaling i dag, og vi øker altså bevilgningene til Enova med til sammen 750 mill. kr, til totalt 4,1 mrd. kr for 2022. 550 mill. kr av det går til teknologiutvikling innen industri, grønn skipsfart, hydrogen osv., 100 mill. kr går til ladeinfrastruktur over hele landet – særlig der markedet ikke klarer det selv – og 100 mill. kr går til energitiltak i husholdninger.

Klimaendringene kjenner ingen grenser. Derfor må vi tenke globalt, men handle lokalt, og vi øker innsatsen også for Klimasats til godt over 250 mill. kr.

Norge er en havnasjon, havet er en viktig klimaløser, og mye av den satsingen vi ser komme nå i dette budsjettet, går på klimaløsninger i maritim sektor.

Jeg må også understreke at naturkrisen er like alvorlig som klimakrisen. Vi er natur, vi lever av naturen, og vi må leve i pakt med naturen. Jeg er derfor stolt av at vi vil bruke over 500 mill. kr i dette budsjettet til ulike former for restaurering av natur, og tar vi med skogsatsing og andre ting, vil vi i Norge ha opp mot 1 mrd. kr til restaurering og bevaring av natur. Ikke minst øker vi satsingen på restaurering av myr og annen våtmark.

Klimakrisen er grunnleggende urettferdig, den rammer både geografisk og sosialt skjevt. En rettferdig klimapolitikk må være effektiv for å lykkes, men en effektiv klimapolitikk må også være rettferdig for å vare. Budsjettet vi har lagt fram i dag, er begge deler.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [11:19:53]: Jeg ble litt overrasket da jeg hørte slutten av statsrådens innlegg, for der skryter statsråden av satsingen på restaurering av natur og vern. Men det som var oppsiktsvekkende i budsjettforslaget fra regjeringen, var snarere tvert imot et kutt på 120 mill. kr i frivillig vern av skog. Dette var et kutt som SV heldigvis fikk reversert, men det sier jo noe om prioriteringene til Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Vi vet at gammel skog binder mer karbon enn ung skog. Vi vet også at det er veldig mange skogeiere som har blitt enige om frivillig vern, men som nå venter på at det kommer penger i kassen for at det kan betales erstating. Og så henger ikke dette kuttet helt på greip med regjeringsplattformen, for der står det at regjeringen ønsker å «styrke det frivillige skogvernet, gjennom en mer treffsikker ordning for frivillig vern».

Da er mitt spørsmål til statsråden: Er et kutt på 120 mill. kr i frivillig skogvern en mer treffsikker ordning?

Statsråd Espen Barth Eide [11:20:51]: Nå foreligger det ikke noe kutt i frivillig skogvern, for frivillig skog-

vern videreføres i det budsjettet Stortinget nå diskuterer. I tillegg øker vi andre tiltak for restaurering av natur, bl.a. myr og våtmarksområder. Derfor har vi en økt innsats for natur, ikke en redusert innsats for natur.

Som sagt takker jeg SV for godt samarbeid om det budsjettet som vi nå legger fram.

Så sier vi, og det har representanten Tybring-Gjedde oppfattet helt riktig, at vi kommer til å jobbe for en mest mulig treffsikker ordning fordi skogvern er svært viktig. Den nåværende ordningen for frivillig skogvern er sannsynligvis den dyrest tenkelige måten å gjøre det på. Det er godt kjent i mange deler av landet at man har fått penger til et såkalt vern av store mengder skog som ingen hadde noen som helst plan om å hogge. Vi kommer til å jobbe med å gjøre de ordningene så presise som mulig framover, men i dag er det det instrumentet vi har, og jeg er glad for å si at det videreføres. Og andre tiltak for restaurering økes.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [11:21:53]: Jeg tror det er mange som har opplevd å være takknemlig for at andre partier i ny og ne redder inn kutt som man kanskje selv personlig er imot. Men det hindrer jo ikke det faktum at det faktisk var slik at Arbeiderpartiet og Senterpartiets første grep var å kutte i frivillig skogvern – i tillegg til at man har en regjeringsplattform som går ganske langt i å fjerne en del tiltak som er viktig for natur, bl.a. å fjerne forbud mot nydyrking av myr.

Jeg vil gå litt mer grundig inn i hva som står i plattformen, for i Arbeiderpartiets partiprogram står det at målet er at 10 pst. av den norske skogen skal vernes. Dette vedtok også Stortinget i 2016, mot Senterpartiets stemmer bl.a. Men det interessante er at formuleringen i regjeringsplattformen er nesten identisk med Arbeiderpartiets partiprogram, bortsett fra at målet om 10 pst. er fjernet. Så mitt spørsmål til statsråden er: Gjelder målet om 10 pst. vern av skog fremdeles, med Senterpartiet i regjering?

Statsråd Espen Barth Eide [11:22:53]: Dette er et mål som Stortinget har vedtatt, og Stortinget har meg bekjent ikke opphevet det målet, så det ligger der. Men det vi nå jobber for, er å tydeliggjøre at det som ofte beskrives som vern, med fordel kan ses på som bærekraftig bruk.

Det finnes naturområder som bør vernes i ordets snevreste forstand, for de er unike og trenger en særlig beskyttelse, men så er det i stor grad et spørsmål om hvordan vi kan få til en langt mer bærekraftig bruk av naturen, inkludert skogen. Vi har også formuleringer som er ganske nye, og etter mitt syn både progressive og moderne, om at vi skal øke det samlede karbonopptaket i skogen, f.eks., og hjelpe naturen til å yte naturtjenester fordi det er uendelig mye billigere å la naturen drive kar-

bonfangst og -lagring enn å bygge de anleggene vil alle er for at vi også skal bygge for det samme formålet. Jeg mener at vi har en progressiv politikk for både ivaretagelse av natur og ikke minst bærekraftig bruk av den samme naturen.

Marius Arion Nilsen (FrP) [11:24:21]: Jeg skal ikke ta for meg den generelle klimapolitikken, det har vi hatt mange diskusjoner om allerede, og det kommer jeg tilbake til i mitt innlegg senere. Derimot skal jeg gå inn på Enova, der regeringen sier at den øker til 750. Det er vel og bra, men det er jo primært klimatiltak dette går til også.

Befolkningen og forbrukerne betaler inn 400 mill kr, og regeringen sier at 100 mill. kr skal gå til strømsparende, energieffektiviserende tiltak. I lys av de strømprisene som er nå, og i lys av de prognosene man legger opp til, med Prop. 44 L, altså strømtøtteordningen, forutser man skyhøye strømpriser lenge framover. Hadde det ikke da vært mer naturlig å gi folk støtte til å kunne innføre strømsparende tiltak og få redusert sine utgifter i husholdningene?

Statsråd Espen Barth Eide [11:25:19]: Det gjør vi jo også. For det første ligger det allerede penger i Enova, 1,2 mrd. kr over fire år. Det første året var i fjor, og der er det faktisk en del penger tilgjengelig, for de brukte mindre enn antatt første år. Men alle de kronene er med inn i 2022, så alle som har et prosjekt, bør søke nå, for der ligger det penger fra de summene som allerede var der.

I tillegg øker vi med 100 mill. kr spesifikt til dette formålet, og de skal målrettes mot nettopp de gruppene som nok ikke hadde søkt på de ordningene vi har kjent fram til nå, så dette er et viktig mål. Men samtidig er det viktig at Enova gjør det Enova først og fremst er til for, nemlig å være teknologidrivende, slik at vi utvikler de industrielle og andre løsningene som vi skal leve av når verden der ute uansett kommer til å bevege seg ut av fossilalderen.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [11:26:27]: Eg er veldig glad for at ministeren snakkar om natur som ein premiss for den energi- og miljøpolitikken som vi skal ha framover. Villaksen er komen på raudlista og står i fare for å bli utrydda. Samtidig skal det føregå ei mengde vassdragsrevisjonar, konsesjonsrevisjonar for vasskraft. Her er pukcellaks, her er effektkøyring på grunn av meir uregulerbar kraft inn i kraftsystemet vårt. Korleis vil energi- og miljøministeren vera med og bidra til at vi får ei betre forvaltning av villaksen framover?

Statsråd Espen Barth Eide [11:27:08]: Jeg takker for spørsmålet, som er svært viktig, for det er helt riktig at villaksen er på rødlista, og den trenger ekstra mye om-

sorg i tiden som kommer. Det har å gjøre både med alle de spørsmålene som nå ble nevnt, og også selvfølgelig med hvordan vi driver oppdrett, med tanke på rømning, lakselus, osv. Dette er vi i full gang med å se på, bl.a. sammen med fiskeri- og havministeren.

Det er også riktig at det er koblet til f.eks. spørsmålet om villaksrevisjoner. Der har vi EUs vanndirektiv, som setter noen klare føringer for dette, som gjør at vi på mange områder må ha en litt strammere politikk enn vi har hatt historisk. Det er en viktig del av arbeidet med akkurat det, og det vil også påvirke leveforholdene f.eks. for villaks. Men jeg kan i hvert fall bekrefte at jeg kommer til å ha et høyt trykk på arbeidet med villaks. Det er mange ulike årsaker, også dette med invasjonen av pukcellaks, som vi ser på både her hjemme i Norge og i samarbeid med nørstående land i Norden.

Ola Elvestuen (V) [11:28:25]: Det kanskje viktigste vi skal gjøre her i klimapolitikken de neste årene, er å få en ny avtale med EU om klimaavtale for 2030. Da er det noe som går automatisk i EØS-avtalen, det som er i kvotepliktig sektor. Ikke-kvotepliktig sektor er en annen del, protokoll 31, og man har også områder for skogbruk, arealbruk, etc. Da er mitt spørsmål: Kan vi være trygge på at statsråden nå bruker sin tid på å påvirke disse prosessene i EU, og at når det vedtas der, vedtas det også umiddelbart her?

Statsråd Espen Barth Eide [11:29:10]: Det kan jeg bekrefte med glede og entusiasme. Jeg har lyst til å gi forrige regjering skryt på dette punktet, at det var veldig klokt at vi inngikk denne klimaavtalen med EU. Jeg hadde gleden av å være saksordfører – det var vel kanskje den store avtalen med EU som har hatt størst oppslutning i denne sal, så det er jo også fint å kunne si – og avtalen gir veldig gode verktøy for å kunne gjøre det vi må gjøre hjemme, pluss tryggheten med at de andre, altså dem vi handler med, gjør de samme tingene.

Jeg kan si at jeg i kveld skal delta på et digitalt miljøvernministermøte i EU, og så skal jeg til Brussel og snakke om disse tingene på mandag. Vi er i full gang med å gjøre dette, og som Elvestuen vet bedre enn de fleste i salen, ligger mye av oppfølgingen av EUs grønne giv nettopp i Klima- og miljødepartementet, så det vil vi ha høyt trykk på. Og Hurdalsplattformen sier jo én ting til, nemlig at vi i tillegg til samarbeidet om kvoter, om klimaavtalen, via EØS, også skal styrke et industripolitisk samarbeid med EU for å få enda mer ut av EUs grønne giv i vår egen omstilling.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Frode Jacobsen (A) [11:30:43]: Da jeg vokste opp her i Oslo på 1970-tallet, var Bjørvika en stor trafikkmaskin og Nylands Verksted var en stor arbeidsplass der skip ble bygd. Tanken på å ta seg et bad ved utløpet av Akerselva var absurd. I dag syder det av folk hele året på Sørenga og i Bjørvika. Det bades året rundt ved Operaen, det nye biblioteket og Munchmuseet enten det skjer fra nye strender eller moderne badstuebåter. Fjorden har blitt renere og mer tilgjengelig for folk, og bruken har økt. Det er bra, og det skal vi være glade for.

Tilbake til min barndom husker jeg også at vi ved familiens sommersted på Hvaler kunne fiske torsk og annen fisk. Denne sommeren, som var varm og fin, var det lite fisk å se, men stillehavsøstersen, som vi ikke ønsker å ha der, kommer inn i store mengder. Oslofjorden er syk, og det haster med å gjennomføre tiltak. Derfor er jeg glad for at det i budsjettet settes av 10 mill. kr mer til å øke innsatsen for å redde Oslofjorden.

La meg også gi ros til den forrige regjeringen for at den la fram en handlingsplan om Oslofjorden. Den nye regjeringen følger naturligvis opp, og signalene fra Hurdalsplattformen er tydelige. Vi trenger tiltak som reduserer avrenning fra kommuner og fra landbruket. Det må innføres et forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter. Jeg skal innrømme at det i 2021 virker litt rart at det faktisk er lov til å tømme septiktanken i fjorden så lenge du er 300 meter fra land.

Fiskeressursene må forvaltes bærekraftig. Jeg vil derfor sterkt oppfordre miljøvernministeren til å jobbe aktivt med Oslofjorden og minner om at naturen er selve grunnlaget for velferden vår. Derfor er det helt naturlig at vi snakker om både naturvern og kutt av klimagasser i en sammenheng.

Vi har satt oss offensive mål. Utslippene skal ned – 55 pst. reduksjon innen 2030. Det er synd at EU ikke sa ja til Fortums søknad om innovasjonsmidler for å realisere CCS på Klemetsrud. Men når Stortinget nå setter av 15 mill. kr til å fortsette arbeidet med planene for CCS-rensing på Klemetsrud, er det også viktig. Utslipp fra søppelforbrenningsanlegget utgjør 14 pst. av utslippene her i Oslo, 400 000 tonn CO₂ i året. Lignende anlegg med lignende utslipp finnes over hele landet, i hele Europa og i hele verden. Det er ingen overdrivelse å si at verden trenger at vi går foran og realiserer rensing og lagring av CO₂ fra søppelforbrenningsanlegg. Selv om vi skal gjenvinne mer, satse på sirkulær økonomi, jobbe mer miljøbevisst i måten vi lever på, så er det avfall som vi må bli kvitt. Men utslippene som kommer, kan vi gjøre noe med. Derfor er CCS på Klemetsrud viktig, og jeg er glad for at både miljøvernministeren og olje- og energiministerens også er opptatt av dette.

Ove Trellevik (H) [11:33:51]: Petroleumsnæringa er Noregs største og viktigaste næring, og Høgre er oppteke av å sikra stabile og ansvarlege rammevilkår for petroleumsnæringa der lønsemd, føreseielegheit og god ressursforvaltning står sentralt.

Høgre meiner næringa må støttast i det vidare arbeidet med leiting etter nye ressursar og gjennom energitransformasjonen som me er i. Gassdelen av petroleumsverksemda vår er sentral i dette. Dersom olje- og gassproduksjon i verda skal reduserast, er det etterspurnaden som må endrast. Det er eit betydeleg meir effektivt klimatiltak enn å flytta produksjonen til andre land. Næringa treng stabile og føreseielege rammevilkår, som gjev aktivitet i heile landet. Tilgjengeleg leiteareal er en vesentleg del av rammevilkåra for næringa. Å utsetja 26. konsesjonsrunde, slik regjeringa no har vorte einig med SV om, skaper alt anna enn føreseielege rammevilkår for næringa.

Energikrisa me opplever i Europa no, viser kor avhengig EU er av norsk gass. I EUs Green Deal er f.eks. hydrogen og ammoniakk løfta fram som viktige element for å integrera ulike energisystem og bidra til CO₂-reduksjon spesielt innan prosessindustri og transport.

Hydrogenproduksjon basert på norsk naturgass med fangst og lagring av CO₂ kan såleis bli ein svært viktig faktor i energitransformasjonen i Europa gjennom dei neste ti åra. Det er mange operatørar og interessentar som vart svært skuffa over at det ikkje vart noko av 26. konsesjonsrunde.

Oljedirektoratet såg for seg at det ville vera interesse for fleire blokkar bl.a. i Barentshavet. Goliat-feltet og det nærliggjande Alke-lisensen, som me finn i Barentshavet, og som stort sett inneheld gass og kondensat, inneheld ca. 25 milliardar standard kubikkmeter gass. Det er som kjend eit godt og pågåande samarbeid med ambisjonar om produksjon av blå ammoniakk og naturgass med fangst og lagring av CO₂ i Hammerfest.

På morgonkvisten i dag fekk me høyra at Enova med bakgrunn i budsjettframlegget frå Solberg-regjeringa støttar dette prosjektet med fleire hundre millionar kroner. På Kollsnes i Øygarden kommune byggjast det ein hydrogenfabrikk som skal basera seg på gass frå Troll-feltet. Produksjon av blått hydrogen og blå amoniakk med karbonfangst og lagring er difor ei naturleg vidareutvikling av norsk sokkel. Me hørde svært lite om dette frå statsråden i innlegget hennar.

Sjølv om det i dag er fleire gode prosjekt som har fått støtte frå Enova, må me innsjå at stopp i 26. konsesjonsrunde gjev stor uvisse og vert eit skot for baugen for mange operatørar. Kva signal er det eigentleg regjeringa no sender? SV seier at det er slutten for norsk petroleumsnæring, og regjeringa avdramatiserer det heile.

Geir Pollestad (Sp) [11:37:13]: Dersom ein har eit knust vindaug, ein stein på innsida og ein flokk ungar som står på den andre sida av det knuste vindauget, og det i den flokken med ungar er ein gut som peikar på alle dei andre og seier «det var dei som gjorde det», då har ein på sett og vis Framstegspartiets rolle i energipolitikken.

Det er alle andre sin feil at straumprisane no er høge. Realiteten er at Framstegspartiet må bera ein betydeleg del av ansvaret for dei straumprisane som me no har. Me hugsar Tord Lien, den tidlegare energiministeren, som var lei av billig straum. Han har no fått det som han og partiet hans ville, for det var dei som endra lova, slik at me kunne få private eksportkablar. Det var med Framstegspartiet i fleirtal at ein utvikla ein ny modell for nettariffar som det same partiet no rasar mot. Dette har vore ei vilja utvikling.

Med denne regjeringa seier me at denne straumpriksen er ikkje grei. Difor har me lagt fram kraftfulle pakkar retta mot hushald, mot landbruk og i dag òg mot gartnerinæringa. Dette er mellombelse ordningar. Så registrerer me at Høgre synest det er for seint, men Stortinget gjorde vedtak den 2. desember, og i går kom proposisjonen. Men Stortinget har gjort eit vedtak tidlegare, for den 23. februar i år bad Stortinget den førre regjeringa om å «(...) umiddelbart foreslå tiltak som kan avhjelpe situasjonen med ekstraordinært høye strømutgifter, og raskt komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Regjeringa gjorde ingen verdas ting. Dei kom tilbake til Stortinget og sa at no har kraftprisane sokke. Tenk om den regjeringa hadde gjort det som Stortinget bad om – at me hadde dette arbeidet i botnen. Då ville me ha vore langt betre førebudde.

Så er dette mellombelse tiltak. Difor er eg fornøgd med at Hurdalsplattforma peikar på ei rekkje konkrete ting som vil gjera at straumprisane i Noreg kan halda seg låge, og at dei kan søkka. Difor er òg det budsjettet me behandlar i dag, ein god start på det.

Noreg er historisk bygd på billig straum, og me skal òg i framtida byggja vidare på billig straum.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [11:40:25]: Energi og miljø er til debatt. Bakteppet av aktuelle kriser og saker understreker kor viktig dette saksområdet er no og for framtida, både nasjonalt og internasjonalt. Vi kan snakke om å finne balansen mellom natur og energi. Her må vi vite kva vi gjer, ikkje minst til havs.

Høgsterettsdommen i vindkraftsaka på Fosen kom midt i budsjettprosessen vår, og han synest seie mykje om kvar staten Noreg står med tanke på å ta vare på naturareala, Europas siste villmark. Det var vel aldri Stortingets intensjon at marsjordren om å byggje ut meir

fornybar energi skulle vere ei fullmakt til konsesjonsmyndighetene om å bryte menneskerettane. Dette er ikkje ei budsjettsak, men ei alvorleg sak som har med dette området å gjere, og som det er viktig at vi har med oss vidare når vi skal tenkje energi og miljø i framtida. For viss vi skal få ned dei europeiske prisane ved å gire opp fornybar produksjon i Noreg, då må vi byggje vindkraft i fleire etasjar. Vi må rekne på storleikane, og vi må rekne på konsekvensane for naturareal.

Nesten som for å understreke alvorlet for norsk natur kom villaksen og villreinen for første gong på lista over trua artar i Noreg, ei raudliste der særleg fuglar og sjøfuglar er ei stor gruppe i tillegg. Arealbruksendring er ei av dei største utfordringane. Her skulle eg gjerne ha sett at vi fekk inn mykje meir midlar i budsjettet for å målrette tiltak for å snu utviklinga både for klimakutt og utryddingstrua artar, og tiltak for å få ei meir forsvarleg arealforvalting i kommunane med tanke på vegbygging og strandsoneforvalting.

SV har stått på i forhandlingane for å få ei betre fordeling, klimatiltak og ei redningspakke for natur. Vi er glade for dei miljøsigrane vi fekk inn i avtalen med regjeringspartia: 450 mill. kr til Enova, 100 mill. kr meir øyremerkte energitiltak i hushalda, 50 mill. kr til å styrke Klimasats til kommunane og ikkje minst dei 120 mill. kr meir til frivillig skogvern. Det er òg meir til miljøkartlegging i havet ved Mareano og til Runde Miljøsentor, som har ei så sentral rolle i å forske på marine område og den økologiske funksjonen deira.

Vi treng ein betre politikk for natur og miljø, men rekninga for dei menneskeskapte krisene kan vi ikkje lenger sende til naturen og næringane som haustar av evigvarande ressursar.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [11:43:30]: Langs kysten kjører det nå elektriske ferger. Annenhver nordmann som kjøper bil, kjøper elbil. Batterifabrikkar inngår nå store leveranseavtaler. Hydrogransatsinger er på frammarsj – 1 mrd. kr fra Enova bare i dag morges. La det ikke være tvil: Dette ville ikke skjedd uten en offensiv klimapolitikk de siste årene. Det hadde ikke skjedd uten Solberg-regjeringens satsing på Enova, uten tydelige klimakrav i offentlige innkjøp og uten et grønt skattesifte, som Høyre har gått i bresjen for.

Det har ikke vært helt lett for den nye regjeringen å følge opp dette. Først legger de fram en regjeringsplattform som øker klimamålene, men som svekker klimatiltakene. Deretter kommer det et budsjett som kutter mindre klimautslipp enn Solberg-regjeringens budsjett. Så kommer det et budsjettforlik med SV, der statsminister Gahr Støre ganske skråsikkert påstår at de klart kutter mer enn Solberg-regjeringens budsjettforslag, men

der regjeringen sliter med å peke på hvilke konkrete nye tiltak som faktisk kutter og monner.

Høyre er opptatt av å se framover. Vi har ikke tid til stor avstand mellom ord og handling. Akkurat nå er det mange muligheter i Norge, og norsk næringsliv må gripe dem før de løper fra oss. Klarer vi f.eks. å skape sirkulære verdikjeder – der det er mer lønnsomt å reparere, gjenbruke, gjenvinne og resirkulere produkter istedenfor å kaste dem – er det ikke bare bra for naturmangfoldet og for å kutte utslipp. Det kan også bli lønnsomme forretningsmodeller i en verden der det er et stort press på naturressurser. Det er ikke bare in med måtehold og moderasjon, du kan også tjene penger på det. Vi trenger egentlig ikke å vente på nye utredninger for å gjøre noe allerede nå. Det ligger mange forslag for en ny, sirkulær økonomi på bordet. Det kan regjeringen følge opp med en gang.

Da jeg var liten, kunne vi fiske i Oslofjorden om sommeren. Nå er torskebestanden på et historisk lavt nivå. Miljøgifter, mikroplast og forsøpling hoper seg opp. Det er bra at vi har begynt å ta grep for å gjøre noe med situasjonen i Oslofjorden, men det minner oss også om at det ikke går an å se klimapolitikk isolert fra natur- og miljøpolitikken i framtiden. Alt henger sammen med alt.

Høyre i regjering la fram et budsjett for å ta vare på mer natur, få bedre kunnskap om arter og økosystem, øke skogvernet og satse på å restaurere natur. Mens vi doblet skogvernet, var det skuffende å se at Arbeiderpartiet og Senterpartiet i utgangspunktet ønsket å kutte 120 mill. kr i frivillig skogvern. Jeg håper ikke dette er et frampek på hvilken verdi regjeringen tillegger natur framover. Natur har en viktig egenverdi, men bærekraftig bruk av naturen er også helt avgjørende for at vi kan drive næringsvirksomhet om 10 år og om 30 år – enten det er forvaltning av ressurser i hav eller på land.

Overforbruk og sløsing tjener ingen på. Natur må være rammen for all politikk.

Gro-Anita Mykjåland (Sp) [11:46:40]: Denne høsten har blitt preget av ekstraordinært høye strømutgifter og strømpriser. Bekymringen er stor hos mange, og det er forståelig. De støtteordningene på strøm som regjeringen i samarbeid med SV innfører denne vinteren, er viktige, men de gir ingen varige løsninger for verken husholdninger eller industrien. Vi må sikre at det norske folk har en større forutsigbarhet enn det vi opplever nå. Jeg er derfor glad for at regjeringen setter ned en energikommisjon som kan gå inn i denne problematikken.

Mitt ønske for debatten framover er at vi kan bruke innestemme når denne utfordringen skal løses. For det finnes ikke bare ett enkelt tiltak som vil løse det. Her må det tenkes klokt, og vi må se på handlingsrommet vi har

i de ulike avtalene som er inngått. Flere overføringskabler og høye priser på gass og kull i Europa kombinert med lite vind har gjort at Norge har blitt en nettoeksporthør av kraft denne vinteren. Sånn kan vi ikke fortsette. Strømmen vi produserer i Norge, bør i størst mulig grad gå til husholdninger og til industri som skaper arbeidsplasser. Tilgang på rimelig og ren kraft har vært og er et av industriens viktigste og fremste konkurransefortrinn, og vi må gjøre alt i vår makt for at det skal være sånn også i framtiden.

Senterpartiet og Arbeiderpartiet er derfor opptatt av å sikre det norske folk og industrien god tilgang på kraft. En stadig større elektrifisering i transportsektoren, eller økt bruk av hydrogen, vil kreve mer strøm, både direkte til lading og indirekte til produksjon av hydrogen. Industrien har signalisert et økt kraftbehov de neste årene, både i eksisterende industri og ny industri, f.eks. batteriproduksjon.

Jeg er derfor glad for at Hurdalsplattformen slår fast at det ikke skal bygges nye utenlandskabler under denne regjeringen. Strøm er et felles gode som vi skal hegne om, og som vi først og fremst må tenke nasjonalt om. Men det handler ikke bare om å hegne om det vi har. Det handler også i stor grad om å øke produksjonen av fornybar kraft.

Mange av løsningene på klimautfordringene ligger i industrien. Da er det viktig at vi sørger for at industrien har god tilgang på rimelig kraft i årene framover.

Siv Mossleth (Sp) [11:49:30]: For akkurat to måneder og tre dager siden fikk vi ny regjering i Norge – en regjering med folk fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, en regjering for vanlige folk i hele landet, en regjering som vil utvikle hele landet.

Vi skal ha små forskjeller mellom folk, både sosialt og geografisk. Vi skal føre en aktiv næringspolitikk som skaper nye jobber og kutter utslipp. Vi skal bruke skogen aktivt, både i klimapolitikken og som et nyttig råstoff. Vi skal kunne lade langs veien både i Fredrikstad og i Finnmark. Vi skal ha en rettferdig og samlande klimapolitikk. Vi skal ha en mer restriktiv rovviltpolitikk. Vi skal gi mer makt til de lokale rovviltnevnene, og vi skal sikre nasjonal kontroll over naturressursene.

På framsiden på Hurdalsplattformen er det et bilde av Norge. Det er vann, det er en randsone mot dyrkemark, det er en gård i det fjerne, og det er bjørk, gran og blandingsskog i lia bak gården. Naturen er jo ikke riktig så rå som vi nordlendinger er vant til, vi som har brattere fjell og en fjerdedel av Norges kystlinje, men det er et bilde på naturen og naturgrunnlaget. Det er rammene vi har også for politikken.

Folk i Senterpartiet har stor sans for naturens goder og opplevelser. Vi setter pris på dem som høster og pro-

duserer mat til oss. Vi er også mange som plukker bær og sopp og går på jakt. I høst, mens vi ventet på ny regjering og en ny retning for landet, fikk jeg faktisk tid til å være på elgjakt. I valgkampen klatret vi opp på Hamarøyskafet, invitert opp av Senterparti-ordføreren i Hamarøy. Jeg håper at alle i komiteen som er opptatt av naturen, kommer seg ut og tar minst én natt i naturen i alle årets måneder.

For oss i Senterpartiet er det veldig viktig å finne en god balanse mellom aktivitet og miljøhensyn, mellom bruk og vern og mellom natur og klima. Men hvordan står det egentlig til med Fremskrittspartiet for tiden, som hele tiden møter seg selv i døren? Hvordan er det å fremme forslag sammen med Miljøpartiet De Grønne i dag, etter å ha vært i høyregjeringen eller støttet den i åtte år? I valgkampen advarte representanter for Fremskrittspartiet folk mot å stemme på dagens regjeringsparti. Det ble sagt at det var å gi plass til Miljøpartiet De Grønnes og Rødts bakstreverske, ugunstige og kostbare politikk. Nå er det Fremskrittspartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt som stadig er bestevenner i Stortinget.

Mona Nilsen (A) [11:53:05]: Tilstanden til den nordatlantiske laksestammen nærmer seg krise. Vi har siden slutten av 1970-årene sett en stor tilbakegang i bestanden av atlantisk laks. Årsaken er sammensatt, men vi vet at rømt oppdrettslaks, lakselus og pukkellaks er de største truslene mot villaksen. Vi ser en del av det samme bildet for sjøørreten, som spesielt rammes av lakselus ute i fjordsystemet.

Den atlantiske laksen er for første gang på rødlisten med kategorien nær truet. Norge har gjennom ratifisering av NASCO forpliktet seg til å bidra til bevaring, gjenoppretting, økning og rasjonell forvaltning av den nordatlantiske laksestammen. Det er viktig at vi klarer å gi et økonomisk løft for bevaring og styrking av bestanden av atlantisk villaks og sjøørret.

I Nordland har vi tre nasjonale laksevassdrag – Vefsna, Ranaelva og Beiarelva. Alle tre vassdragene har vært infisert av gyrosmitte, men nå nærmer de seg friskmeldte. Reetablering av Ranaelva og Beiarelva er gjennomført, mens reetablering av vassdragene i Vefsna-regionen først kan forventes slutført tidligst i 2025. Fungerende laksetrapper er en forutsetning for å få optimal effekt av de etablerte nasjonale laksevassdragene. Det vil si at før nybygging og restaurering av laksetrapper, er det i realiteten ikke grunnlag for å betrakte disse vassdragene som reetablert. I disse vassdragene arbeides det med planer om restaurering og nybygg av laksetrappene, og de kan også fungere på den måten at man kan fjerne uønsket invadert pukkellaks og ikke minst ta ut rømt oppdrettslaks.

Blant annet Vefsna fikk oppstartsmidler i 2019, og selv om det kom lovnader i statsbudsjettet for 2020, ble deres søknad om midler for 2021 avslått, noe som har ført til store forsinkelser og at arbeidet nærmest har stoppet opp.

Til slutt er jeg svært glad for at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV nå har en merknad om at bygging og reetablering av laksetrapper i Beiarelva og Vefsna skal igangsettes raskt, slik at vi kan få oppleve elver som yrer av villaks og lokalsamfunn som gir økt bolyst, reiseliv og gode ringvirkninger for næringslivet.

Bård Ludvig Thorheim (H) [11:56:22]: Folk og bedrifter omstiller seg i et rasende tempo for at Norge skal oppfylle sine klimaforpliktelser. Men vi er ikke sterkere enn det svakeste ledd, og det svakeste leddet kan ikke og bør ikke være myndighetene. Energikrisen i Europa er et eksempel på at myndighetene må være i forkant av de utfordringene som det grønne skiftet kan gi, og ikke bakpå, som mange har følt at regjeringen har vært denne høsten.

Innen fem år kan kraftoverskuddet vårt være spist opp. Behovet for å bygge ut mer kraft begynner å bli kritisk – for arbeidsplassene til folk, for å holde strømprisene lave og for ny og eksisterende industri. Strømkabler rekker knapt å bli strukket ferdig til lading av den lokale elfergen eller settefiskanlegget. Samtidig må folk få beholde det fellesgodet som sikker tilgang på kraft til overkommelige priser er. Da er det ikke akseptabelt å telle saksbehandlingstiden i NVE i antall år, eller at det skal gå lang tid før man overhodet får tildelt en saksbehandler. Det er en nasjonal strategisk interesse i at myndighetene muliggjør den omstillingen som husstander og bedrifter velvilligst bidrar til.

Under Solberg-regjeringen satte vi ned et hurtigarbeidende utvalg som skal gi løsninger for raskere saksbehandlingstid. Stortingsmeldingen Energi til arbeid er også et viktig rammeverk for å oppnå det målet. Men viktigst: Høyre gikk til valg på å opprette et hurtigspor for industrireiseing. Dette bør Støre-regjeringen følge opp. Tilgang på rikelig og rimelig kraft er selve grunnlaget for hverdagen vår og for ny industri. Da må vi bygge ut mer vannkraft, også skånsom utbygging i vernede områder.

Når hydrogenfabrikken i Mosjøen skal bygges, må departementene og etatene i staten klare å snakke sammen. De må gi rammevilkårene uten for mye tap av tid. Men husk at også staten konkurrerer med resten av verden når vi skal betjene en industri som hver dag må konkurrere i verdensklasse for å overleve. Selvsagt skal det være demokratisk medvirkning i prosessene – vi skal nå målstreken for grønn omstilling på tid og gi vårt bidrag,

men vi skal også sikre befolkningen, bedrifter og norske interesser underveis.

Trine Lise Sundnes (A) [11:59:26]: For oss i Oslo, som har den laveste andelen offentlig ansatte av alle fylker i landet, hvor 75 pst. av alle arbeidstakere jobber i privat sektor, er en økt satsing på grønn industri, endringer i klimarelaterte avgifter og en rekke andre klimatilstandtak som vil bidra til at Norge kutter utslipp fram mot 2030, godt nytt.

For Oslos mangfoldige arbeidsliv kan man glede seg over en mer aktiv næringspolitikk med dette budsjettet. Det vil komme godt med i de store omstillingene landet står overfor, på vei mot fornybarsamfunnet. Det er gledelig at regjeringen viser så tydelig retning og har ambisjoner for grønn omstilling av næringslivet og tilrettelegging for å mobilisere privat kapital og økte investeringer på fastlandet.

I et makroøkonomisk perspektiv kan sikkert mange i denne salen være enige om at det største hinderet for nødvendig omstillinger er økende forskjeller. En rettferdig deling av inntekter, en sterk og rettferdig og omfordelende velferdsstat er og blir helt essensielt for å lykkes. Derfor er også strømforsyning mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV så riktig.

I et større perspektiv må det også være lov i et lite øyeblikk å reflektere over: Hvor heldige er ikke vi, som bor i et land hvor staten tar regningen når strømmen blir dyr? Slike muskler har ikke de fleste land i Europa – og heller ikke rygg til å bære det.

Det siste året har med all tydelighet vist betydningen av næringslivet og hvordan næringslivet over hele landet er tett integrert med verden rundt oss. Internasjonalt samarbeid er viktigere enn noen gang. I en tid preget av global usikkerhet er EØS-avtalen vår trygge havn. For bedriftene i Oslo er tilgangen til EUs indre marked avgjørende. Over 60 pst. av eksporten fra Oslo går til Europa. Denne eksporten genererer alene 70 000 arbeidsplasser. For disse bedriftene betyr EØS-avtalen at de får konkurrere på like vilkår i et stort marked.

Vi vet at markedet eller forbrukerne alene ikke kan fikse klimaet. I Arbeiderpartiet vet vi at vi trenger de store næringene for å ta de store løftene. For en by som Oslo vil forslaget om en ny ordning for grønne vekstlån og økt deltakelse i EUs finansieringsprogram InvestEU være viktig og gi muligheter. En aktiv næringspolitikk, en omstilling som tar partene i arbeidslivet, berørte arbeidstakere og klima og natur på alvor, ja, det er i god sosialdemokratisk ånd – rød nok til å kunne forsvares, grønn nok til å kunne bevares.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Frank Edvard Sve (FrP) [12:02:38]: Vi fekk lagt fram i vandrehallen framlegget og einigheita mellom regjeringa og SV når det gjeld straumkompensasjonen. Vi sende spørsmål til departementet om kva den endringa på 5 pst., frå 50 til 55 pst., ville bety i praksis. Departementet svara at dei ikkje klarar å svare på det. Då forventar eg at vi, når statsråden er i salen, i løpet av debatten no får vite kva dei 5 prosentane betyr i kroner og øre i eit normalt forbruk på 20 000 kWh for eit normalt hushald. Det er viktig å få fram.

Elles skal eg fremje fire lause forslag i saka. Det er to framlegg som går på innføring av ny modell for nettlei-ge, som var føreslått. Regjeringa pluss SV har sagt at dei ikkje vil innføre denne endringa frå nyttår, så punkt éin, det første framlegget vårt, vil då tydelegvis verte vedteke.

I framlegg nr. 2 går vi inn for å påleggje nettselskapa å ikkje innføre ein ny modell, det å faktisk gjere eit vedtak om å påleggje dei det. Vi har sett i media at det er det enkelte som hevdar at dei vil gjere likevel, så det er eit viktig framlegg.

Framlegg nr. 3 er:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart benytte paragraf 12 i Statnetts konsesjonsvilkår for tilrettelegging av kraftutveksling via utenlands kablene NordLink og North Sea Link med formål om å begrense netto krafteksport for å bedre dagens kraftsituasjon og sikre tilstrekkelig kraftreserver gjennom vintermånedene.»

Det er også en veldig viktig del for å avgrense krafteksporten i den straumsituasjonen som landet er i no.

Det siste framlegget er:

«Stortinget ber regjeringen etablere en kompensasjonsordning for utsette næringar som er hardt råka av strømkrisa som kompenserar for dei kraftig auka straumutgiftene. Ordninga skal leggjast fram for Stortinget i starten av januar med verknad frå og med påløpte ekstraordinære kostnader frå november 2021.»

Her har ein sagt at det er både landbruk, gartneri og andre som skal kunne kome i denne ordninga med 70 øre, og over det skal dei dekkje inntil 50 pst. Men for både gartneri og andre næringar er det likevel straumprisar som er tre-fire gonger høgare enn normalt, som gjer at det er akkurat like dramatisk som det dei har lagt fram, og som er akkurat like utfordrande for dei næringane. Så det har ikkje endra seg veldig mykje rundt det.

Elles har det ikkje kome så veldig mykje nytt fram i debatten. Det kjem klart og tydeleg fram i debatten at ein tek inn 30–40 mrd. kr meir i inntekter til staten. Det er sånn at ein går djupt ned i lommebøkene til innbyggjarane og næringslivet, tek ut pengane og gjev nokre smular tilbake, og det er det eigentleg heilt spesielt at ein kan gjere. Så vi berre registrerer at sånn er det.

Presidenten: Da har representanten Frank Edvard Sve tatt opp de forslagene han refererte til.

Karianne B. Bråthen (A) [12:05:57]: Dersom vi skal nå klimamålene Stortinget har vedtatt, er vi helt avhengig av å lykkes med en aktiv industripolitikk i nord. I Nord-Norge har vi overskudd av rimelig og fornybar kraft, og det er et fortrinn som gjør nord til en katalysator for å skape nye jobber i møte med den grønne omstillingen. Vi ser nå hvordan bedrifter innen batteri- og hydrogenproduksjon er under etablering en rekke steder i landsdelen. Kraften i disse etableringene er så stor at de har potensial til å endre samfunnsutviklingen flere steder i Nord-Norge. Denne næringsutviklingen kan skape tusenvis av kompetansearbeidsplasser og bidra til mange flere innbyggere i Nordland det neste tiåret. Utfordringen vil kunne bli rekruttering av kvalifisert arbeidskraft snarere enn manglende kompetansearbeidsplasser.

For å sikre at Nordlands-samfunnet kan bli et europeisk episenter for grønn industriutvikling, trenger vi en aktiv stat. En av de tydeligste konklusjonene EU-kommisjonen har gjort i møte med koronapandemien, er behovet for en mer aktiv nærings- og industripolitikk. Det skal vi lære av. Kraften som ligger i et framoverlent næringsliv som ser mulighetene i det grønne skiftet, kombinert med en stat som tør og evner å bruke hele verktøykassen for å gi dem gode rammebetingelser, vil være avgjørende for å skape nye arbeidsplasser i Nordland.

Det er nesten oppsiktsvekkende å se hvor ulikt høyregjeringen i Norge og den svenske sosialdemokratiske regjeringen har møtt mulighetene i de nye industrietableringene i nord de siste to årene. Jeg er derfor glad for at den nye regjeringen i Hurdalsplattformen er så tydelig på at vi skal ta aktive statlige grep i nord. Et av målene i nordområdepolitikken er nettopp å snu den negative befolkningsutviklingen, utnytte de lokale verdiene til å skape vekst og gjøre nordområdene til sentrum for grønn omstilling.

Den kraftforedlende industrien i Mosjøen, Mo i Rana, Sørfjorden, Finnfjord, Meløy og Narvik har alle forutsetninger for å bidra til å nå denne målsettingen. Det at alle disse stedene ligger i nord, er det aller største fortrinnet i møte med det grønne skiftet. Fornybar energi, naturressurser, areal, natur, industrikultur og kompetanse er regionale fortrinn som gjør Nord-Norge høyaktuelt for investorer, industrietableringer og nye arbeidsplasser.

Dersom vi skal nå klimamålene Stortinget har vedtatt, er vi helt avhengig av å lykkes med en aktiv industripolitikk i nord. Da må Nordland være en motor i det grønne skiftet.

Linda Monsen Merkesdal (A) [12:08:49]: I 2017 stranda ein kval utanfor Sotra i Hordaland. Dette var

ein gåsenebbkval som var på jakt etter glasmaneter. Då kvalen blei obdusert, var sjokket stort. Me fekk sjå at magen til kvalen var full av plast. Kvalen hadde forveksla plastposar med glasmaneter. Denne kvalen blei over heile verda eit symbol på marin forsøpling.

I november i år fekk eg vera med på premieren til NRK-serien «Plasthavet». Serien gjev oss eit sjokkerande innblikk i plastproblematikken både på land og til havs. Ein skulle kanskje tru at problemet hadde blitt betre sidan 2017, men det har dessverre blitt verre. Hovudpersonen i serien, Kenneth Bruvik, er ein mann med eit ekte engasjement som held merksemda på plastproblematikken levande og dagsaktuell. Kenneth veit kva det er snakk om, for han har oppsøkt og filma fuglefjell dekt av plast og opna fisk og sjøfugl og funne plast i magen på dei. Han viser oss gjennom serien kor stort problemet med plast er.

Me veit i dag at plast ikkje forsvinn, men blir til mikroskopiske partiklar som blir ein del av næringskjeda vår. Konsekvensen av dette veit me mykje om, men ikkje nok. Plast er ein global handelsvare med lange verdikjeder. Det betyr at Noreg ikkje kan løysa dette aleine, men må jobba saman med andre land, med næringslivet og med sivilsamfunnet for å ta viktige grep. Plastforureining er eit globalt miljøproblem som er synleg i ditt og mitt nærområde. Det er nødvendig å fremja meir berekraftige plastprodukt, meir berekraftig bruk av plast og redusera mengda av plastavfall som ikkje kan materialgjenvinnast.

Noreg har gjennom FN's femte miljøforsamling ei sentral rolle, der klima- og miljøminister Espen Barth Eide frå vår eiga regjering er president. Klima- og miljøministeren skal jobba særskilt med plastutfordringane. Noreg skal her ha ei leiande rolle i arbeidet for å få med oss resten av verdssamfunnet og utvikla system for gjenvinning og avfallshandtering av plast.

Plast er ein synleg og usynleg trussel som gjer skade på natur, dyr og menneske. Me må ta ansvar for framtidige generasjonar og for forsøpling som allereie ligg i naturen. Eg vil oppfordra alle til å sjå dokumentaren «Plasthavet» på NRK. Eg ser fram til vidare arbeid og rolla Noreg tek i kampen mot plastforureining.

Arne Olav Haabeth (MDG) [12:12:07]: Vi er i grunnen ganske heldige i dette landet, på mange vis. Verden og Europa er i en reell energikrise, og Norge tjener formidabelt på den krisen. Staten skuffer inn mer penger enn noen gang. Likevel synes det som om vi har problemer med å fordele denne ekstrainntekten til våre innbyggere. Jeg er fortsatt spent på hvordan regjeringens plan for dette faktisk kommer til å være for folk. I denne sal og i mange av debattene handler retorikken stadig vekk om å klippe båndene til våre naboland i Europa.

Vi har skyhøye strømpriser, og mange reagerer på det – med rette. Mange sliter, og vil slite, med å betale for sitt strømforbruk. Det må løses.

Jeg tenker at vi alle i denne sal bør sende en tanke til våre naboer i Europa, som nå må betale i dyre dommer for gass som de varmer sine hus med, varmer sitt vann med og koker sin kaffe og mat med, som nå altså må betale enda mer for sin energi enn det vi gjør. Gassen deres koster usedvanlig mye og er en av hovedfaktorene for de nivåene vi ser for strømmen. Dette tjener altså AS Norge formidabelt på – mer enn noen gang. Vi har pengene, vi har de finansielle musklene, vi kan fordele, vi kan utøve solidaritet med dem som sliter i Norge, og vi kan vise solidaritet med dem som sliter i våre naboland. I stedet handler altså mye av debatten om at vi skal kutte utenlandskablene.

Når vi er inne på Europa: EU har allerede varslet en gjennomgang for å se på hvordan gassprisen kan frikobles fra strømprisen. Det er jo ikke direkte intuitivt at den er sammenkoblet. De er altså mer frampå enn oss med å løse krisen vi er i. Løser de dette, løser vi også vårt åpenbare moralske dilemma: at vi tjener oss søkkrike på denne krisen. Det løser oss samtidig fra de enorme merinntektene staten nå får, og som synes så forferdelig utfordrende å fordele.

Marius Arion Nilsen (FrP) [12:14:41]: I dag har endelig klimaet måttet vike litt. Strømprisen er såpass høy at til og med de andre partiene må ta stilling til det. Ellers har jo debatten i denne salen fram til nå handlet om klima, 95–99 pst., uansett hvilket parti som har vært på, bortsett fra Fremskrittspartiet, som forstår at det er mer enn kun klimaet som påvirker hverdagen til folk flest.

Jeg så for et par uker siden at VG tok opp hvilke klimamålsettinger og hvilken klimapolitikk som var mest fornuftig, og som hadde størst sannsynlighetsgehalt og sannhetsgehalt, og det var Fremskrittspartiets. Vi har tatt med skogen, vi foreslår internasjonale kvotekjøp, og vi gjør fornuftige tiltak. For Norge er allerede i veldig bra stand. Vi har allerede 98 pst. fornybar kraft, og vi har allerede en av verdens beste energimikser. Da er det helt meningsløst at vi samtidig er de som skal kutte mest, vi skal ikke ta med norsk skog, og vi skal gjøre det vanskeligst mulig for oss selv.

Konsekvensene ser vi nå. Europa har gått denne veien som veldig mange partier her på Stortinget ønsker. De har faset ut den regulerbare kraften, de har innført meget strenge klimatiltak, og de er nå i en situasjon som er selvpåført, der prisene er skyhøye, og de har en kraftkrise. Det norske folk, og ikke minst Europa, kan prise seg over at de har norsk olje og gass, som Fremskrittspartiet virker å være det eneste partiet som står opp for

nå etter at den siste konsesjonsrunden ble avlyst. For hadde de ikke hatt norsk olje og gass, hadde de ikke hatt 25 pst. gass og det energiforbruket de har nå. Norsk gass fortrenger jo også kull, som forurenses vesentlig mye mer enn det som gass gjør i dag.

Strømprisene framover og prognosene fra regjeringen nå i deres egen proposisjon er skyhøye. De estimerer – hentet fra andre kilder, men de må gå god for dem – at strømprisene framover i de sørlige regionene kommer til å ligge på rundt 179 øre per kWh. Hva tror regjeringen og statsrådene som er til stede her i salen i dag, at dette vil gjøre med norske husholdninger, at dette vil gjøre med norsk næringsliv? Norge er i en særstilling. Strøm brukes til så å si alt. Enkelte hus har ikke annen oppvarmingskilde enn strøm. Man kan ikke la strøm være et luksusgode.

Vi appellerer til å stemme for våre gode, løse forslag her i dag. Istedenfor bare å plastre blødningen, arterieblødningen, må vi stoppe den, og så må vi på lengre sikt ha en bedre energipolitikk.

Jeg viser for øvrig til våre merknader i de forskjellige sakene.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [12:18:06]: Vi har flytta på pengar i budsjetta og konsentrert oss om det for å få eit betre budsjett og ein meir rettferdig del til klima og natur, i eit par månader. Men kva skjer? Kraftprisane flyttar meir pengar enn oss.

Vi har fått til eit bra budsjett, men vi må gjere noko med desse prisane, og vi må gjere det i samarbeid med landa rundt oss, for politikarar i heile Europa sit i krisemøte etter krisemøte for å finne løysingar. Det er faktisk ikkje meir enn eit år sidan det var snakka om 40–50 øre i gjennomsnittspris som høge prisar i dei langsiktige kraftmarknadsanalysane. Slik systemet fungerer, flyt krafta dit ho blir best betalt, og det har Stortinget med veldig mange parti vore med på å få til. Vi har ei energipriskrise i Norge og ikkje ei forsyningskrise. Mykje tyder på at det vil vere ustabile prisar framover og høgre prisar, og fordi vi bur i eit mørkt og kaldt land og har stort energibehov, slår prisane ekstra sterkt ut i livet til folk her.

SV ynskjer difor at vi skal få ramma inn kraftmarknaden og få ein politikk som gjer at ein skjermar samfunnet mot slike utslag som ein har sett den siste tida. Ein har fått til ei kriseløysing no i lag med regjeringspartia, men i samband med den energimeldinga som vi skal diskutere, må vi tenkje veldig systemkritisk og kome fram med meir varige politiske løysingar. Og med det klimaet som er i Europa no, vil eg tru det her er mange land som også leiter etter slike løysingar som vi kan få til eit samarbeid om.

Det eg tenkjer er veldig viktig i den situasjonen som vi er i, er at vi får gira opp satsinga på enøktiltaka skikke-

leg. I samband med budsjettet var det viktig for oss å auke summen til bruk i Enova, både til ny teknologi og ei kraftfull satsing på enøk i bygningar og private hushald, noko som regjeringa Solberg så å seie hadde fjerna. Den delen av elavgifta som hushalda betaler inn, skal gå ut igjen til energitiltak i hushalda. I vårt alternative budsjett har vi sett av 800 mill. kr for å få gjort meir der, og vi fekk inn 100 mill. kr meir til hushalda i budsjettavtalen.

Ved å utnytte vasskraftverka våre betre og få ut potensialet for enøk kan vi gjere oss mindre sårbare for prissvingingar og unngå å bruke enorme naturareal til vindkraftverk. Den mest miljøvenlege energien er den energien vi ikkje bruker.

Gro-Anita Mykjåland (Sp) [12:21:27]: Olje- og gass-industrien skal utvikles, ikke avvikles, har Senterpartiet og Arbeiderpartiet slått fast i Hurdalsplattformen. Det er egentlig ganske utrolig at det er nødvendig å presisere, men sånn har det altså blitt. Petroleumsnæringen er en viktig næring som bidrar med store inntekter, verdiskaping og arbeidsplasser til landet vårt, og dersom klimamålene skal nås, må verden klare å erstatte fossil energi med fornybar energi. Det er helt klart noe vi må samarbeide om.

Utslippene skal ned på norsk sokkel. Faktum er at norsk olje- og gassnæring allerede er godt i gang med den omstillingen. Den kompetansen som petroleumsnæringen har opparbeidet seg over år, er nøkkelen for å få til det grønne skiftet. I Agder innehar vi stor kompetanse innenfor offshore, sjøfart, leverandørindustri og prosessindustri. Og når jeg besøker den industrien, blir jeg optimistisk, for disse miljøene er med på å utvikle den nye teknologien vi trenger – ny teknologi som vi er helt avhengig av i det videre arbeidet med det grønne skiftet.

Jeg er derfor glad for den økte bevilgningen på 300 mill. kr for å styrke Enovas aktivitet rettet mot omstilling i næringslivet. Og Enova er et viktig virkemiddel som blir kraftig styrket, for både teknologiutvikling, elbilladere og ikke minst enøktiltak.

På samme måte som Enova har bidratt til omstilling og utvikling i industrien, skal Bionova bidra til landbruksnæringen og omstillingen der. Den satsingen som Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV landet i budsjettforhandlingene, er godt nytt for landbruket. Jeg er spesielt glad for at tiltak skal innrettes slik at de gir bønder med alle typer driftsstørrelser og driftsformer en reell mulighet til å motta midler til klimatiltak på sin gård. Det er viktig for Agder-landbruket, det er viktig for landbruk i hele landet, og det er viktig for matproduksjonen.

Siv Mossleth (Sp) [12:24:12]: Faren min var en notorisk laksefisker og sto i elva både morgen og kveld, innimellom at han jobbet på verftet Drageslipen. Han

sendte inn skjellprøver, og vi spiste røkt laks, kokt laks, stekt laks og fiskesuppe. Det er veldig viktig at vi har en god forvaltning av arter vi har et spesielt ansvar for, som villaksen. Den kom på rødlista i år. Derfor er det veldig gledelig at det er full enighet i komiteen om at bygging og restaurering av laksetrappene i Beiarelv og Vefsna må raskt i gang. Det er en klar bestilling.

Det vil åpne store arealer oppstrøms for villaksen – fire nye lakseførende mil bare i Beiarelv – samtidig som oppdrettslaks og pukkellaks kan hindres tilgang. Begge elvene er nasjonale laksevassdrag som munner ut i nasjonale lakseffjorder. Dette er vern gjennom bruk i praksis. Tiltakene er bra for villaksen, for folk og for næringslivet i distriktene – vinn-vinn-vinn.

I denne saken har kommunene Beiarn, Grane, Hattfjelldal og Vefsn jobbet bra sammen med lokale og nasjonale interesseorganisasjoner for å få satt søkelys på saken. Nordland fylkesting har også enstemmig uttalt seg, så det er ingen tvil om at dette er en etterlenget prioritering.

Pukkellaksen har blitt en utfordring i flere vassdrag, og for å begrense antallet vil det kreve stor innsats de kommende årene. Handlingsplanen mot pukkellaks inneholder tiltak for å hindre pukkellaks i å gå opp i elvene. For eksempel i Finnmark er det snakk om flytestfeller i munningsområdene i en rekke elver.

Vi må også styrke hensynet til natur og miljø i vassdragsrevisjonene, bl.a. gjennom krav til minstevannføring. Det er ikke greit i dagens situasjon at både laks og lakseyngel fryser bort i Skjoma i Narvik fordi det ikke ble satt krav til minstevannføring i konsesjonsvilkårene i 1969. Det er over 50 år siden, og situasjonen for villaksen har endret seg. Vi må ta bedre vare på artens naturgrunnlag. Hensynet til laksen må styrkes når konsesjonsvilkårene revideres.

Mye av det biologiske mangfoldet i Norge er avhengig av menneskelig bruk, bl.a. beiteområder og slåtte-mark. Selv områder som mange vil se på som uberørt natur, er noens utmark. Ofte har det vært hugget i området før. Det mange kaller villmark, er noens boplass, utslått eller beiteområde.

Mani Hussaini (A) [12:27:30]: Årets stortingsvalg ble et klimavalg og resulterte i en ny Arbeiderparti-Senterparti-regjering. Velgerne sa tydelig nei til høyre-regjeringens ikke-eksisterende klimapolitikk. Men velgerne sa også nei til klimapolitikk som er moraliserende, usosial, som straffer vanlige folk, og som legger ned arbeidsplasser i Norge. Velgerne sa derimot ja til en klimapolitikk som kutter utslipp, skaper jobber og er sosialt rettferdig. Derfor er jeg veldig glad for at Hurdalsplattformen legger opp til nettopp det.

Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen har i budsjettenigheten med SV levert tidenes grønneste klima-

budsjett. Det får i dag flertall her i salen. Vi skal de neste ni årene kutte norske utslipp med 55 pst. Det gjelder hele økonomien og er langt mer ambisiøst enn det den forrige regjeringen gjorde. Det er en formidabel utfordring som vi har gode muligheter til å lykkes med. Utslippskutt skal være kjernen i strategien for vekst, eksport og jobbskaping. Norge skal igjen bli en eksportnasjon.

Vi skal – i motsetning til den avgåtte regjeringen – føre en aktiv næringspolitikk og satse på områder som karbonfangst, havvind, hydrogen, batteriteknologi, grønn skipsfart og andre fornybare næringer. Jeg er veldig glad for at regjeringen styrker Enova det kommende året. Det er en økning på 750 mill. kr, som bl.a. vil gi utslippskutt, teknologiutvikling og omstilling i næringslivet. Vi skal bygge hurtigløstasjoner over hele landet, og vi skal gjeninnføre støtte til husholdningene, slik at de også kan være med på det grønne skiftet.

Når vi nå er på slutten av debatten, har jeg særlig lyst til å trekke fram Fremskrittspartiets anmodning om ikke å henge seg opp i det som har skjedd de siste åtte årene. Representanten Frank Edvard Sve fra Fremskrittspartiet nekter å forholde seg til de siste åtte årene. Han maner salen til ikke å se bakover. Det skjønner jeg veldig godt, for Fremskrittspartiet i posisjon har lite å være stolt over. Her er en liten påminnelse:

- Elavgiften har økt med 50 pst. de åtte årene Fremskrittspartiet var i posisjon, og momsen har ikke blitt rørt.
- De siste ukene har Fremskrittspartiet foreslått en engangsutbetaling på 4 000 kr i desember, men hva vil Fremskrittspartiet gjøre i januar, februar og mars?
- Og selv om jeg vet at det smerter alle representanter fra Fremskrittspartiet å høre det, må jeg gjenta det: Tidligere olje- og energiminister Tord Lien, fra Fremskrittspartiet, hadde som politisk ambisjon å øke strømprisene. Da er det bare å gratulere Fremskrittspartiet. Endelig har partiet fått til noe – dessverre.

Bård Ludvig Thorheim (H) [12:30:44]: Det er flere ting i denne debatten som trenger påtale. Jeg vil starte med Rødt, som er så redde for utenlandskabler og at det importerer høye priser, men vi har altså importert priser fra Europa de siste 25 årene gjennom den nordiske tilkoblingen. Norden er altså koblet til resten av Europa. Man trenger ikke late som noe annet. Prisene har ligget lavere enn i resten av Europa, men har fulgt svingningene i f.eks. Tyskland de siste 25 årene. Man kan lure på om Rødt egentlig ønsker å kutte de nordiske kablene til Norge, kombinert med at de overhodet ikke vil bygge ut ny fornybar kraft. Da ender vi opp som et tidligere kommunistisk østblokkland: Vel, nå er strømmen bor-

te et par dager, sånn er det bare, men i det minste fordelel man elendigheten likt.

Denne høsten har vi hatt en stor debatt om veldig kortsiktige tiltak over tre måneder. La oss heve blikket: Hva kan vi gjøre for faktisk å få strømprisene varig ned og god strømforsyning i Norge over tid? Da er det tre ting som virkelig monner, og som virkelig er strategisk og viktig for Norge.

For det første er det havvind, som kan utløse enormt mye ny fornybar kraft. Men denne debatten viser at regjeringen er fullstendig lammet av uenighet mellom Arbeiderpartiet og Senterpartiet om hybridkabler. Jeg håper vi får en avklaring i mars, som Stortinget er lovet.

For det andre: Når forsyning av naturgass til våre allierte i Europa trues med militær konfrontasjon og å destabilisere energimarkedet i Europa – med store konsekvenser for oss – velger regjeringen å skrote 26. konsepsjonsrunde, som nettopp kunne ha avdekket drivverdige gassforekomster i Barentshavet.

For det tredje: Det er dessverre sånn at venstresiden og regjeringen ikke ønsker å bygge ut ny vannkraft, noe som hadde tjent Norge veldig godt, og som vi i denne situasjonen er nødt til å gå inn på. Så regjeringen og venstresiden har mye å svare for i energipolitikken på litt sikt.

Sofie Marhaug (R) [12:33:20]: Det passer veldig bra at jeg får ordet rett etter Thorheim, og det kan høres ut som at representanten Thorheim ikke har lyttet til innleggene mine i dag. Rødt er ikke imot utvekslingskablene som eksisterer fra før; vi er imot de nye eksportkablene. North Sea Link fungerer i praksis som en ren eksportkabel.

Jeg gjentar – som jeg sa tidligere i dag – at vi i praksis har hatt forsyningssikkerhet for energi siden 1993, og det er på grunn av de nordiske utvekslingskablene. Hvis representanten fra Høyre ikke har fått det med seg, er det et annet prisområde enn de nye utenlandskablene og de prisområdene som de kobler oss til. Man skulle tro at et parti som Høyre, som er opptatt av markedet, fulgte med på hvilke prismekanismer som er i markedet. Saken er: Sammen med hjemfallsretten og offentlig eierskap har denne utvekslingen med de nordiske landene, som har lave og stabile strømpriser, sikret billig strøm til både husholdninger og norsk industri. Det er bra.

Energi er et grunnleggende behov. Noen, om ikke alle, vil si at det er en menneskerett. Det at vi har hatt tilgang på ren, billig kraft for industrien til den kraftførelende produksjonen, er miljøvennlig. Et aluminiumsverk, som trenger omtrent like mye kraft som en mellomstor norsk by, og som får ren kraft levert nært, er faktisk noe av den mest miljøvennlige produksjonen som finnes. De nye kraftkablene og en omlegging til stadig

mer eksport – gjøre Norge til en råvareprodusent – truer den miljøvennlige industrien som vi har bygget landet på. Derfor er jeg skuffet over at regjeringen viderefører energipolitikken til Høyre og Fremskrittspartiet. Det som er nytt med energipolitikken de siste årene, er de nye utenlandskablene, som ikke er utvekslingskabler, men som er eksportkabler.

Det som skjer da, er at vi importerer europeiske strømpriser fra land som har mye høyere strømpriser enn oss selv. Det hjelper oss ikke i overgangen til et mer fornybart samfunn. De eneste som vinner det kapløpet på kort sikt – som jeg har sagt tidligere i dag – er olje- og gassnæringen. Det er de som kan stå i det løpet. Den kraftforedlende industrien og den miljøvennlige industrien blir de store taperne.

Ola Elvestuen (V) [12:36:32]: Vi nærmer oss slutten av diskusjonen. Først: Det er egentlig representanten Hussaini jeg tar ordet for. Han ga det vanlige bildet av at forrige regjering ikke gjorde noen ting, og at det nå er en helt ny tid, med klimapolitikk som skal komme framover. Da tror jeg man skal minne om at skal vi nå klimamålene våre, er det én ting som er helt nødvendig, og det er samarbeid. Det vil si at den regjeringen som nå har tiltrådt, skal være veldig glad for det som har blitt gjennomført av forrige regjering – ikke bare at utslippene går ned og har gjort det de siste årene, men også det som er bygget opp, enten det er innenfor Enova, miljøteknologiordningen eller Nysnø. Man har område etter område hvor det er forsterket, hvert eneste år, og som denne regjeringen nå kan bygge videre på. Man må ha samarbeid, og sånn må det være i alle land, og at man ikke har de store skiftene etter et valg, men at klima- og miljøpolitikken faktisk drives framover – med ulikhet, men det må drives framover.

Samarbeid i Europa: Som jeg også nevnte i mitt innlegg tidligere, var det kanskje viktigste vedtaket forrige regjering fikk på plass, og som Stortinget sluttet seg til, klimaavtalen med EU. Den innebærer en forpliktelse som enhver regjering og ethvert flertall må følge, med et klimabudsjett for hvor mye vi kan slippe ut hvert år fram til 2030, og vi må ha tiltakene for å nå dem. Så det er et samarbeid i Europa som vi er en del av. Jeg er også glad for at vi har på plass de utenlandskablene som er kommet, for vi må ha et samarbeid for å få ned utslippene – ikke bare hos oss, men også ellers i Europa.

Og det er utvekslingskabler. Det er det det er nå, og det er det det vil forsterkes som i årene framover. Det vil være med på å holde også våre priser nede i perioder. Det er først og fremst været som gjør at det nå er veldig høye priser. Det kan også endre seg, men det vil være med på å få ned utslippene raskere i Europa. Det er slett ikke sånn at dette er en slags støtte til olje- og gassindust-

rien. Tvert imot, det gjør at Europa, med sin grønne nye deal, lettere når sine mål, også i samarbeid med oss.

Så skal jeg til slutt ta en liten stemmeforklaring. Jeg må si jeg har vært bekymret for det kuttet som ble foreslått i tildeling til skogvern. I budsjettene de siste åtte årene har vi laget rundt 460 nye verneområder for vern av skog, produktiv skog, og det har vært drevet i budsjettprosessen. Framover mener jeg det må drives med en større plan, så jeg varsler fra Venstres side at vi vil stemme for forslag nr. 8, om en plan for 10 pst. skogvern innen 2030.

Marius Arion Nilsen (FrP) [12:40:09]: Jeg skal snakke om litt forskjellig, om klima generelt, om generell energipolitikk, men jeg begynner med å ta tak i det representanten Hussaini fra Arbeiderpartiet kom med. Han snakket om at man ikke vedkjenner seg det man har gjort, og at det som har skjedd før, ikke har noe å si, og at vi ikke har noen forslag. Det er med respekt å melde vrøvl. Vi har kommet med mange konkrete forslag. Det mest konkrete, og som hadde gitt folk penger før jul, i motsetning til det man får her nå – hvis forslaget til strømsøtte vedtas i dag, det gjenstår å se om det blir ferdig – er 4 000 kr til hver husholdning. Så har vi foreslått noe som ville virket for alle, og det er å fjerne moms. Det har vi foreslått for november, desember, det samme for elavgift, og vi har foreslått det samme for 2022.

Strømprisene er skyhøye. Prognosene regjeringen lener seg på, viser at strømprisene kommer til å være skyhøye. Så det vi også har foreslått, og fremmet mange forslag om, bl.a. et Dokument 8-forslag som skulle hastebehandles her i Stortinget, er å se på eksport av kraft i forhold til beredskapshensyn. Vi fikk ikke flertall for hastebehandling, så i dag har vi fremmet et løst forslag om å bruke § 12 i Statnetts konsesjonsvilkår for utenlandskablene for på grunn av allmenne hensyn å redusere eksporten.

Det er helt riktig at de 17 kablene som er der, har tjent oss vel tidligere, men de to siste kablene har en meget, meget stor kapasitet, og de er nå tilknyttet land med en meget, meget dårlig energipolitikk. Dette er land som NVEs prognoser viser at kommer til å ha kraftunderskudd i 2025. Med andre ord er det ikke mye å hente fra dem. De har kraft som produseres når det blåser, og når solen skinner – ikke når vi trenger den. Vi har kraft de trenger, og vi har regulerbar kraft som de kjøper fra oss når de behøver det. Med andre ord: Vi bringer gull til bordet, og vi får gråstein tilbake. Det er grunnen til at det ikke er noe gunstig å gå direkte etter Europa med energi- og klimapolitikken vi ser i dag, for Europa er på villspor.

Tyskland skal ha 80 pst. fornybar energi i sin kraftmiks i 2030. Det er 80 pst. variabel energi. Hvis de ikke

får kraft fra alle naboland, og suger de nabolandene tomme for kraft, kommer de til å oppleve enda mer blackout enn det de gjør i dag. For det er et faktum: Som et land i tredje verden må Tyskland sjalte ut industrien i dag. Det er ikke akseptabelt.

Presidenten: Presidenten vil mene at det er mange måter å betegne medrepresentanters innlegg på, men å betegne det som «vrøvl» kan ikke sies å være i tråd med god parlamentarisk språkbruk.

Nikolai Astrup (H) [12:43:33]: Jeg skal forsøke å unngå å bruke ordet «vrøvl» fra talerstolen.

Representanten Pollestad hadde et innlegg tidligere i dag hvor han mente at de høye strømprisene vi ser nå, er et resultat av en villet utvikling. Han henviser til en åtte år gammel uttalelse fra Tord Lien, som var sagt i en helt annen sammenheng og var et resultat av en situasjon som vi sto i den gang, der Senterpartiet også delte situasjonsbeskrivelsen. Vi var i en situasjon der stortingsflertallet så seg nødt til å inngå en avtale om grønne sertifikater med Sverige for å subsidiere ny kraftproduksjon. Det å komme trekkende med at det prisbildet vi ser nå, er en villet utvikling, mener jeg rett og slett er veldig ugreit – for å holde meg til parlamentarisk språkbruk. For det har vært bred enighet om det energisystemet som vi har bygget, mellom nesten alle partier som sitter i denne sal, helt fra Senterpartiets Eivind Reiten liberaliserte kraftmarkedet på begynnelsen av 1990-tallet. La oss minne om dette: Strømprisene var i snitt høyere fra 1980 til 1990 enn de har vært fra 1990 til 2020. Det kraftsystemet vi har bygget, har tjent Norge veldig, veldig godt.

Så står vi nå i en ekstraordinær situasjon som krever ekstraordinære tiltak. Derfor snakket jeg i mitt innlegg om at vi må holde hodet kaldt, altså ikke kaste vrak på det systemet vi har bygget opp, men samtidig holde hjertet varmt og ta vare på dem som nå sliter med å betale regningen.

Det er verdt å minne om, når disse utenlandskablene går igjen og igjen – eller mellomlandsforbindelser, som jeg liker å kalle dem – at beredskap handler om to ting. Det handler også om muligheten til å importere kraft når vi trenger det. Det var slik at det var Senterpartiet – og jeg henvender meg nå til representanten Pollestad – som inngikk avtale om å bygge disse to nye utenlandskablene, og så var det en regjering som kom etterpå, som da ga konsesjon til de samme kablene, men det var altså bred enighet om at dette var fornuftig. Og det var jo ikke slik at vi satt i denne sal og gjorde analyser av hvilken effekt dette ville ha på strømprisen. Nei, vi brukte de beste fagfolkene som vi har tilgjengelig til den slags, til å regne på effekten av dette, og de regnet på det over en 30-årsperiode.

Det er hevet over enhver tvil at det er de skyhøye gassprisene og de høye CO₂-prisene som er årsaken til at vi er i den situasjonen vi er i nå. Og vi har altså – heldigvis – langt lavere strømpriser enn det man har i andre europeiske land.

La oss ikke beskyldte hverandre for at det prisbildet vi ser nå, er en villet politikk. Det er ingen i denne sal som ønsker den type strømpriser som vi har nå. Å påstå noe annet mener jeg bare bidrar til å besudle debatten.

Geir Pollestad (Sp) [12:46:52]: Det kunne ha vore freistande å kommentera førre innlegg, men faren for å fortapa seg i uparlamentariske uttrykk ville ha vore svært stor, så eg trur eg skal snakka om olje- og gasspolitikken, som eg meiner får for lite merksemd i denne salen. Me snakkar for lite om olje- og gasspolitikken når me behandlar statsbudsjettet.

I oktober selde Noreg gass for 72 mrd. kr, og me selde olje for 32,7 mrd. kr. Det er av ein total eksport den månaden på 156 mrd. kr. To tredelar av eksporten vår var olje og gass.

Så vil eg sjå litt på SVs alternative program. Eg kunne ha brukt andre parti òg, men dei skriv: «Det norske oljeeventyret har vært viktig for vår felles velferd» – har vært viktig. Det norske oljeeventyret er heilt avgjerande for velferda vår og vil òg vera det i åra som kjem. Det er ikkje eit tema me skal omtala i preteritum.

Det står òg: «men nå har vi blitt for oljeavhengige» – igjen eit sitat frå SVs alternative budsjett. Eg meiner ikkje å hengja ut SV, for eg trur dei meiner det, men både SV og Miljøpartiet Dei Grøne bruker i sine alternative budsjett 50 mrd. kr meir frå olje- og gassektoren enn det regjeringa gjorde i sitt forslag. Difor er det så viktig at me skal utvikla og ikkje avvika oljenæringa.

Men det som kanskje er verre for oljenæringa enn å ha fiendar, er å ha dårlege vener. Framstegspartiet er ein sånn ven. I valkampen vart det lagt fram forslag om å endra oljeskatten. Ein kan diskutera «timinga» på det, men Framstegspartiet såg moglegheita til å skåra billege politiske poeng. Det må jo vera litt flaut når Norsk olje og gass går ut og seier at denne endringa er grei, og likevel hyler og skrik Framstegspartiet.

Det same opplevde me for så vidt i salen i dag med representanten Trellevik, som framstiller det som at det er ei krise at det ikkje vert ein 26. konsesjonsrunde i 2022. Eg trur veldig få hadde forventa at det skulle verta ein 26. konsesjonsrunde i 2022, og for selskapa vil det som ligg i dei såkalla TFO-rundane vera viktigare.

Me som er glade i oljenæringa, skal stilla krav til oljenæringa. Me skal stilla krav om kutt, men me må òg ta ansvar, for den store utfordringa for norsk olje- og gassindustri er å sikra at dei som skal jobba i den næringa om

20, 30 og 40 år, no vel å ta ei utdanning som er relevant for ei framtid innanfor norsk olje- og gassnæring.

Terje Aasland (A) [12:50:07]: Debatten går mot slutten, og jeg skal prøve å ikke oppildne til ytterligere debatt. Jeg tror kanskje energi- og miljøkomiteen trenger å avrunde debatten på en måte.

Det er ingen tvil om at de store oppgavene i vår framtid ligger innenfor energi- og miljøområdet. Jeg sa i sted at disse fire årene kanskje er de viktigste i dette århundret med tanke på det vi nå skal gjennom. Og det er virkelig store oppgaver: Å kutte klimagassutslippene fram til 2050, bli klimanøytrale, kutte med 55 pst. til 2030. Vi skal kanskje skape 1 million nye jobber fram til 2050. Vi må øke eksporten fra fastlandsindustrien betydelig og forberede oss på at olje- og gassindustriens betydning i norsk økonomi avtar. Vi må også fram til 2030 kanskje etablere så mye som 40–50 nye TWh i kraftproduksjonen for å klare oppgavene med det grønne skiftet og legge til rette for ny verdiskaping.

Da er det et vesentlig ord som Ola Elvestuen tok opp, dette med samarbeid. Brede løsninger og forutsigbarhet er ganske vesentlig. Da bekymrer det meg at noen har ønske om å polarisere denne debatten – kanskje mer enn nødvendig, for jeg mener at det i utgangspunktet er en ganske stor og bred samling i midten. Men ytterpunktene, sånn de framstår i denne salen, er i ferd med å tiltrekke seg hverandre. Jeg har observert at det har oppstått nærmest et nytt kjærlighetsforhold mellom Fremskrittspartiet og Rødt. Det er ganske skremmende når – hva skal jeg si – nasjonalistiskkonsentrerte krefter opptrer så samlet som de gjør i denne debatten. Det synes jeg er skummelt, men jeg håper at de som er uavhengige av de to partiene, ennå kan stå sammen og fortsatt lage brede løsninger som bygger Norge videre, og som gjør oss i stand til å ta fatt på nye muligheter med et langt mer kraftfullt framtidsblikk enn de to partiene faktisk vitner om.

Historien vår viser jo at hadde vi valgt Fremskrittspartiets løsninger, hadde Norge vært fattigere. Hadde vi valgt Rødts løsninger, vet jeg knapt nok hvor vi hadde vært. Jeg kan vel avslutningsvis replisere til representanten Sofie Marhaug at hvis Rødts løsninger for kraftpolitikken hadde dannet grunnlaget for vekst og verdiskaping, eller hvis Røds politikk hadde skapt grunnlaget for hvordan en skal tiltrekke seg verdiskaping i Norge, hadde det ikke vært mye verdiskaping igjen i Norge, med den tilnærmingen som Rødt har i sine programmer.

Når vi skal løse de store framtidsoppgavene i tiden framover, håper jeg virkelig at vi samler oss om brede, gode løsninger som faktisk bygger muligheter og gjør at vi kan kutte klimagassutslipp, skape nye jobber, etablere ny

kraftproduksjon og ikke minst tiltrekke oss investeringskraft i mange av de industribedriftene som vi er så glad i.

Presidenten: Representanten Marius Arion Nilsen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Marius Arion Nilsen (FrP) [12:53:30]: Jeg skal forholde meg til parlamentarisk språk denne gangen, selv om jeg trodde jeg gjorde det i sted også. Det er litt interessant å se representanten Aasland si at han ikke vil polarisere, og så komme med en del karakteristikk av meningsmotstandere.

Det som er saken, er at man i stor grad har vært enige om hvor vi skal, men når vi er på feil vei, må vi endre kursen. Selv ikke et oljesmurt maskineri hjelper oss hvis vi går på skjær, og det er der vi er på vei hvis vi følger blindt etter Europa, med deres klima- og energipolitikk.

Det jeg egentlig kom for å si nå, var at vi er nødt til virkelig å få fortgang i løsninger for små og mellomstore bedrifter, restauranter og andre bedrifter som sliter. Så jeg håper at en strømstøttepakke til dem kommer så fort som mulig, for sånn det er nå, er husstrøm dyrere enn husleie for disse bedriftene.

Lars Haltbrekken (SV) [12:54:46]: Jeg har lyst til å snakke om en juvel i norsk miljøpolitikk, en juvel som kanskje ikke er så godt kjent, for den har vært veldig vellykket. På 1990-tallet og tidlig 2000-tall slet Norge med å innfri sine internasjonale forpliktelser om å kutte utslipp som førte til sur nedbør. SV fikk tidlig på 2000-tallet gjennomslag for å opprette det som i dag er kjent som NOx-fondet. Det er et samarbeid mellom regjeringen og næringslivet, hvor næringslivet forplikter seg til å kutte utslipp av nitrogenoksider som gir oss sur nedbør. Gulroten for dem er at så lenge de holder seg til avtalen og kutter utslippene i tråd med den, slipper de en NOx-avgift. Når jeg sier at dette er en juvel i norsk miljøpolitikk, er det fordi dette viste seg å fungere. Dette gjorde at Norge overoppfylte sine internasjonale forpliktelser om å kutte utslipp som førte til sur nedbør.

I budsjettenigheten mellom SV og regjeringspartiene nå i høst har vi lagt grunnlaget for en ny juvel i norsk miljøpolitikk. SV har fått gjennomslag for at man skal se på en tilsvarende ordning for oljeselskapene når det gjelder å kutte utslipp av klimagasser. Regjeringen blir nå pålagt å utrede en klimaavtale mellom regjeringen og oljeselskapene som skal kutte utslippene. SV mener at oljeselskapene må ta det samme ansvaret som alle oss andre og kutte utslippene med 55 pst. innen 2030, sammenlignet med 1990. Gulroten vi tilbyr dem, er at de skal få slippe en økt CO₂-avgift. De pengene skal de da i stedet kunne bruke selv til å sørge for kutt i utslippene av

klimagasser fra oljeselskapene. Sånn kan vi få fart i klimakampen og arbeidet med å kutte utslippene.

Det gledelige er at oljeselskapene selv og næringslivet selv har bejublet denne ideen. Vi ser nå fram til at regjeringen raskt kommer i gang med dette arbeidet, sånn at vi neste år kan ha inngått en sånn avtale med oljeselskapene og sikre utslippskuttene framover.

Presidenten: Representanten Birgit Oline Kjerstad har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [12:58:05]: Grunnen til at vi er skeptiske til å fortsette olje- og gassleting, er nettopp det at Klimapanelet og IEA har sagt at no kan vi ikke ta opp meir. Det er det som er bakgrunnen. Då må vi forhalde oss til den kunnskapen på ein ansvarleg måte. Dessutan er det sånn at før eller seinare blir det tomt, og viss vi skal fortsette med den olje- og gassutvinninga vi held på med no, når skal dette flyet lande då? Vi må begynne å lande det, vi må begynne å ta vare på anna type verdiskaping. Møbelindustri, ferdigvareindustri – vi kan halde på med mykje som er god industri, utan at det nødvendigvis er direkte oljebasert.

Sylvi Listhaug (FrP) [12:59:12]: Den norske stat vil tjene mellom 30 mrd. kr og 40 mrd. kr på å få norske innbyggere på strømprisen. Så er det lansert et forlik her i dag der man skal bruke 6–7 mrd. kr og betale tilbake til norske husholdninger, først og fremst bostøtte og sosialhjelp.

Fremskrittspartiet har stilt spørsmål til departementet om hva dette vil bety for norske strømkunder. Hva vil det bety for norske familier å gå fra 50 pst. til 55 pst.? Vi får tilbakemelding om at det kan ikke departementet svare på. Jeg reagerer sterkt på det, og jeg forventer å få et svar fra statsråden etter mitt innlegg om hva dette faktisk vil bety. Det er oppsiktsvekkende hvis regjeringen har inngått en avtale uten å vite hva dette vil innebære.

Jeg registrerte at representanten Aasland var innom at det var et kjærlighetsforhold mellom Rødt og Fremskrittspartiet. Jeg kan forsikre om at det aldri vil være noen kjærlighet fra Fremskrittspartiet til kommunister, verken nå eller før – i motsetning til Arbeiderpartiet, som vel har mer å svare for når det gjelder akkurat det, historisk.

Så til nettleien: Vi har lest i mediene om innføringen av rushtidsavgift på strøm, og det Energi Norge sier om hva som ikke er mulig å få til i praksis. Jeg vet det har vært etterlyst et svar fra statsråden fra talerstolen om hvorvidt dette stemmer. Betyr det at Stortinget inviteres til å fatte et vedtak som ikke lar seg gjennomføre? Jeg vil gjerne ha en forsikring fra statsråden om at regjeringen

faktisk kommer til å gjennomføre det og sørge for å stoppe det faktum at norske strømkunder skal bli straffet for å leve et helt normalt liv – dusje om morgenen, lage middag midt på dagen – og at man slutter å oppfordre befolkningen til å vaske klær midt på natten, som i verste fall kan være brannfarlig.

Jeg må si at jeg nå forventer at statsråden kommer på talerstolen og gjør rede for dette før denne debatten er over, for ellers ser jeg ikke helt hvordan vi skal kunne være med på å vedta noe som vi ikke har fått svar på hva vil bety for norske strømkunder.

Presidenten: Representanten Sofie Marhaug har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Sofie Marhaug (R) [13:02:09]: Rødts energipolitikk, som handler om å ta politisk kontroll og styring over kraften til beste for både norske husholdninger og industri, er faktisk god, gammeldags sosialdemokratisk politikk. At Arbeiderpartiet har forlatt denne politikken som de har stått for historisk, er trist, og særlig trist er det jo for Arbeiderpartiet og Arbeiderpartiets velgere. Hvis Arbeiderpartiet hadde ønsket seg mindre polarisering, kunne de ha samarbeidet med Rødt om å få politisk kontroll og styring, slik at vi får rimelige priser på kraft, både for norske husholdninger og for norsk industri. Og at Fremskrittspartiet legger seg tett på Rødts politikk – på Rødts sosialdemokratiske politikk, som jeg vil si at det er i denne saken, historisk og reelt sett – får stå for Fremskrittspartiets regning. At de blir sosialister i opposisjon, får stå for Fremskrittspartiets regning.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [13:03:33]: Det er ikke mitt ønske å forlenge en debatt som har pågått lenge, men når representanten Pollestad fra Senterpartiet kommer med det som helt klart er usannheter fra talerstolen, så må det rettes opp. Jeg har forståelse for at representanten Pollestad kanskje er fersk i finanskomiteen, men det er altså en blank løgn at vi i SV har brukt vesentlig mer oljepenger i vårt alternative budsjett. Tvert imot har vi hvert eneste år mens vi har vært i opposisjon, brukt mindre oljepenger enn den forrige regjeringen, og vi legger oss på samme nivå i år. Vi har også vist gjennom budsjettforlikene i høst at vi står ved at oljepengebruken bør ned, og at vi heller bør øke inntektene til fellesskapet gjennom mer omfordelende skattlegging. Hvis man derimot har lyst til å se oljepengebruk, kan man jo ta en titt på Senterpartiets siste alternative budsjetter, som har gode eksempler på sådant.

Når vi først snakker om pengebruk, tenker jeg at det er interessant å komme til et av de andre momentene i Pollestads innlegg, nemlig det forliket som ble inngått på Stortinget i fjor knyttet til oljeskatteregimet. Det er

fortsatt komplett uforståelig for meg at stortingsflertallet der vedtok endringer i oljeskatteregimet som rent faktisk innebærer skattesubsidier til oljen på over 10 mrd. kr. Hvis man har lyst til å se bakgrunnen for at SV mener at norsk økonomi er blitt for oljeavhengig, kan man se det her. Det gir altså ingen mening at partier som ellers vil smykke seg med å være både ansvarlige og positive til markedskreftene, mener det er naturlig at staten går inn og gir skatteuttak når oljeprisen faller. Her var Senterpartiet også blant dem som var ivrigst på å øke de subsidiene. Hva slags presedens er det stortingsflertallet mener man skaper ved at det når markedskreftene bidrar til å redusere inntjeningen for selskaper, er staten som skal stille opp? Det er også verdt å merke seg at oljeprisen, rimelig raskt i etterkant av forliket, kom markant opp igjen. Da burde man i praksis øke skatteregningen for å øke inntektene til fellesskapet, men viljen til skatteuttak til inntjening for Aker BP og Equinor var langt større enn den har vært for å øke inntjeningen tilbake til fellesskapet når oljeprisen øker.

Liv Kari Eskeland (H) [13:06:29]: I dag kunne me vakna opp til ei veldig hyggeleg kunngjering til morgonkaffien. Enova kunne melde at dei hadde tildeling på tre spennande hydrogenprosjekt godt fordelte over heile landet – med forskjellige teknologiar, og der stor skala både grøn og blå hydrogen var på tapetet.

Dette er ei flott oppfølging av Solberg-regjeringas hydrogenstrategi. Det støttar opp om industrien, om dei maritime næringane og våre naturgjevne fortrinn, som er gass og fornybar energi, f.eks. vasskraft. Hydrogen er eit veldig godt eksempel på korleis me kan byggja vidare på denne kompetansen som me no har opparbeidd oss, samtidig som me utviklar nye område der ein kan skapa verdier, norske jobbar og teknologi som bidreg til utslppsreduksjon globalt.

At me no får på plass denne hydrogenproduksjonen i Noreg, har vore viktig for Høgre. Difor la me fram både hydrogenstrategi og vegkart då me sat i regjering. Eg hadde kanskje forventa, med den retorikken som regjeringspartia har brukt i valkampen, at det skulle koma litt ny politikk på området då budsjettet no vart lagt fram, men det har me ikkje sett – og eg heldt på å seia heldigvis, for det var ein periode det var mykje snakk om det statlege hydrogenselskapet. Den tilnærminga har me høyrte lite om i det siste, og godt er det. Staten skal vera tilretteleggjar, bidra til verkemiddelapparatet og vera ein pådrivar for offentlege innkjøp. Resten kan våre innovative og dyktige klynger ta seg av. Det har dagen i dag vist.

Terje Aasland (A) [13:08:40]: Jeg vil bare kort takke for en god og spennende debatt. Så må jeg understreke at det kjærlighetsforholdet som er etablert mellom Fremskrittspartiet og Rødt, har forsterket seg gjennom

denne debatten. Jeg tror ikke det blir noe brudd der med det første, slik de på hver sin måte plasserer seg under fanen «uansvarlighet» i politisk framtoning. For det er faktisk sann når en så til de grader ikke vedkjenner seg det ansvaret de har hatt opp gjennom tiden, og ikke minst i syv av de siste åtte årene som leder av Olje- og energidepartementet. Hvorfor ble det ikke gjort noen tiltak for å hindre markedet i å fungere? Hvorfor ble det ikke gjort noen tiltak for å kutte begrensningene i utenlandskablene? Hvorfor ble det ikke gjort andre reguleringer da Fremskrittspartiet satt i Olje- og energidepartementet? Jo, fordi de ønsket – og ønsker – nettopp det som nå skjer. De har heiet på mer marked, flere kabler og enda mindre kontroll over situasjonen i norsk energiforsyning. Det er realiteten.

Og når representanten Listhaug utfordrer olje- og energiministeren: Den pakken er på 1,1 mrd. kr, og den saken skal vi behandle senere i dag.

Presidenten: Representanten Nikolai Astrup har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Nikolai Astrup (H) [13:10:09]: Til representanten Aaslands innlegg akkurat nå kan det vel legges til at det var bred enighet om alle de energipolitiske valg som ble fattet under den forrige regjeringen også, så fremstillingen hans er ikke helt korrekt.

Når det gjelder kjærlighet, er kjærlighetens veier uransakelige, så jeg skal ikke gå inn i det, men vi kan jo dvele over det i vårt lønnkammer.

Jeg er interessert i å høre statsrådets svar på det spørsmålet representanten Listhaug stilte. Er det slik at Stortinget nå blir invitert til å fatte et vedtak som ikke lar seg gjennomføre når det gjelder innføring av ny nettleieordning?

Presidenten: Representanten Frank Edvard Sve har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Frank Edvard Sve (FrP) [13:11:01]: Når eg høyrer leiaren i energi- og miljøkomiteen, Terje Aasland, omtale andre parti, synest eg det kan vere ein fordel å ha respekt for andre sine meiningar. Han omtalar det som useriøst at vi vil bruke nokre av dei 30–40 mrd. kr som staten tek inn på grunn av skyhøge ekstrainntekter, når Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV berre vil bruke nokre fåtals milliardar, 6, 7 eller 8 milliardar. Å omtale det som useriøst er ganske spesielt. Då får han berre bruke retorikken slik han vil.

Eg vil framleis framheve det spørsmålet eg hadde til statsråden i stad, om kva som er differansen mellom 50 og 55 pst. i kutta over 70 øre i dei forskjellige fraksjona-

ne. Statsråden er i salen, og eg forventar at vi får eit svar. Det er eit lovforslag, og då må vi ha alt på plass.

Presidenten: Representanten Geir Pollestad har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Geir Pollestad (Sp) [13:12:11]: Det er sånn at i starten av eit forhold kan det av og til vera litt problematisk med kommunikasjonen. Difor vil eg knyta ein kommentar til det angrepet som eg fekk frå Kaski, og som eg sjølv hadde løyst ut. Det er heilt rett at SV sin oljepengebruk er lik det som regjeringa hadde lagt opp til. Det eg peikte på, var at ein hentar inn 50 mrd. kr meir i auka avgifter og skattar frå olje- og gassnæringa. Det er eit faktum som eg trur SV lever veldig godt med. På same måten gjeld det petroleumsskattepakka. Eg trur òg Senterpartiet og SV lever godt med at akkurat den saka er me einige om å vera ueinige om, som ein seier i denne typen forhold.

Sylvi Listhaug (FrP) [13:13:17]: Jeg merket meg at representanten Aasland kalte det for uansvarlig å ville hjelpe folk som nå er i en forferdelig vanskelig situasjon – folk som har problemer med å betale regningene sine, folk som nå sitter og er bekymret for jula, for om de skal ha råd til å kjøpe mat, for om de skal ha råd til å kjøpe julepresanger, og for om de skal ha råd til å samle familien, i den grad det går an i denne koronasituasjonen.

Det som er uansvarlig, er den situasjonen som mange norske husholdninger er i nå. Det er skyhøye strømpriser. Representanten snakker om da Fremskrittspartiet var med og styrte. Prisene var ikke i nærheten av det nivået som vi ser på Arbeiderpartiet og Senterpartiets vakt. Og da er spørsmålet: Hva gjør man med det? Handlingslamme er det beste ordet jeg kan komme på, og vi ser nå at det er smuler som gis, mens staten kommer til å tjene seg søkkrik. Matvareprisene stiger, drivstoffprisene er skyhøye, og som om ikke det er nok, skal staten håve inn enda mer i avgifter der også neste år. Vi har hatt et rentehopp, som også vil svi i lommebøkene til mange norske familier. Vi må jo konstatere at det er vanlige folks tur til å bli flådd som er resultatet av den nye regjeringen.

Jeg registrerer at statsråden endelig har bedt om ordet. Da er det to ting som er viktig å få svar på. Kan statsråden garantere at innføringen av rushtidsavgift på strøm fra 1. januar blir utsatt? Det andre er: Hva betyr det for en vanlig husholdning at man går fra 50 til 55 pst.? De aller fleste i dette landet mottar ikke bostøtte. Heldigvis har heller ikke de aller fleste behov for sosialhjelp. Spørsmålet er: Hva betyr dette for helt vanlige familier, utover det forslaget som regjeringen allerede har kommet med?

Og til representanten Aasland: Ja, vi har fått med oss at det er snakk om 1,1 mrd. kr. Mye av dette går til sosialhjelp og bostøtte. Men spørsmålet er: Hva er igjen til vanlige norske husholdninger?

Presidenten: Presidenten antyder forsiktig at det meste i denne debatten kanskje snart er sagt.

Statsråd Marte Mjøs Persen [13:16:17]: Jeg deler for så vidt oppfatningen til presidenten om at det meste kanskje er sagt. Dessuten er det vel slik at vi fortsatt er på budsjettdebatten, og at vi vel skal diskutere lovproposisjonen etter at energi- og miljøkomiteen har avgitt sin innstilling senere i dag. Men jeg svarer gjerne på spørsmål fra Stortingets talerstol.

Regjeringen foreslår at for månedene desember, januar, februar og mars skal vi dekke 50 pst. av strømregningen til vanlige folk når kraftprisen overstiger 70 øre. Det er et forslag som gjør at vi følger husholdningene hele veien. Hvis strømprisene går opp, får husholdningene mer, og hvis de mot formodning går ned, ut fra det vi tror vil skje akkurat nå, vil de jo få mindre. Så det å øke fra 50 til 55 pst. betyr akkurat det, at man øker støttegraden, fra å dekke halvparten av regningen til å dekke 55 pst. av regningen. Men det nøyaktige beløpet vil jo variere ut fra både strømforbruket og ikke minst kraftprisen i det aktuelle prisområdet man bor i.

Så tror jeg at vi kan komme tilbake igjen til denne debatten når energi- og miljøkomiteen faktisk har avgitt sin innstilling. Da er det også lettere for både statsråd og Stortinget å forholde seg til det som er fakta i diskusjonen.

Mathilde Tybring-Gjedde (H) [13:18:14]: Siden det meste er sagt, og siden jeg ikke ønsker å være møteplager, skal jeg unngå å kommentere det faktum at det er en del partier her som konkurrerer i å være mot ny kraftproduksjon, men samtidig er for lave, stabile strømpriser i framtiden. Det er et regnestykke som ikke går opp dersom vi faktisk skal oppnå klimamålene.

Jeg vil også nevne at jeg synes det er urovekkende at vi i løpet av debatten ikke får et klart svar fra regjeringen knyttet til hybride kabler og havvind. De sier at det kommer, men det er åpenbart stor splittelse internt i regjeringen, som gjør at vi er bekymret for at man ikke får en lønnsom utvikling av havvind i den skalaen som man kan få, og som veldig store selskaper er klare og beredt til å gå i gang med.

Men det jeg kom opp for å si, er at Høyre ønsker å støtte forslag nr. 8 i innstillingen, og at vi kan merke oss det, og så skal jeg unngå å forlenge møtet videre.

Presidenten: Representanten Sylvi Listhaug har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Sylvi Listhaug (FrP) [13:19:24]: Jeg skulle jo ønske jeg slapp å ta ordet enda en gang, men grunnen til at jeg gjør det, er at vi ikke fikk svar på hva som skjer med nettleien fra 1. januar. Spørsmålet er: Blir den utsatt, eller blir den ikke utsatt? Vi leser i media hva Energi Norge sier, og vi vil gjerne ha en garanti fra statsråden om at det faktisk blir fulgt opp, og at vi ikke innfører rushtidsavgift på strøm.

Når det gjelder beregninger, har Fremskrittspartiet sendt spørsmål, som vi ønsker svar på, om hva 55 pst. vil ha å si. Jeg håper at statsråden nå setter embetsverket i sving, slik at vi kan få svar på disse spørsmålene til vi skal diskutere denne saken senere i dag.

Statsråd Marte Mjøs Persen [13:20:26]: Jeg skal gjøre det veldig kort. Jeg svarte for så vidt på spørsmålet om hva det vil si. Man får altså dekket 55 pst., hvis man øker fra 50 til 55 pst., over det som er en kraftpris på 70 øre, oppad til 5 000 kWt. Det er ikke så vanskelig å forstå, vil jeg anta.

Så vil jeg til slutt si at det vi diskuterer i denne salen akkurat nå, er innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022 og kapitler under Olje- og energidepartementet og Klima- og miljødepartementets områder, og jeg vil ikke kommentere en innstilling som energi- og miljøkomiteen ikke har kommet med. Det får vi komme tilbake til når den saken skal diskuteres i salen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 19, 20 og 21.

Sakene nr. 22–24 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 22 [13:21:28]

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Innst. 8 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))

Sak nr. 23 [13:21:28]

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. 77 S (2021–2022), jf. Prop. 26 S (2021–2022), unntatt kap. 1137)

Sak nr. 24 [13:21:28]

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Nærings- og fiskeridepartementet

(Innst. 78 S (2021–2022), jf. Prop. 27 S (2021–2022), unntatt kap. 923, 2540 og 3923)

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil fire replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalere og seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen. De som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Willfred Nordlund (Sp) [13:23:03] (komiteens leder og ordfører for sakene nr. 23 og 24): Komiteen har behandlet statsbudsjettet for rammeområdene under Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet samt endringer for inneværende år. Jeg vil takke komiteen for velvillighet til rask behandling etter mange endringer av frister for å klare å komme i mål. På grunn av den situasjonen vi er i med tanke på pandemien, har vi forsøkt å korte ned debatten. Derfor vil jeg gå rett over på innlegget mitt og regner med at de partiene som ikke er en del av budsjettforliket, redegjør for sitt syn.

Vi som fellesskap skal løse omstillingen vi står i som nasjon. Staten er en viktig premissgiver og samspiller for at vi skal bruke de norske ressursene til verdiskaping til det beste for fellesskapet. Samtidig står vi midt i en pandemi som til dels er uoversiktlig, og hvor både folk og næringsliv er slitne av det ene tiltaket etter det andre. Vår oppgave er å sikre at så mange som mulig kan ha trygghet for jobb og for at de kan betale sine regninger. Samtidig skal vi legge grunnlaget for tiden etter pandemien.

Mange næringer går allerede godt, mens andre sliter tungt. De har min store forståelse. Likevel tar ting noen ganger lengre tid enn man ønsker. Det er derfor viktig for meg å gjenta budskapet om at vi skal hjelpe så langt som mulig og så raskt som mulig mens pandemien er her.

Norge vil stå overfor store oppgaver i årene som kommer, med å få flere i jobb, skape flere arbeidsplasser over hele landet, øke eksporten og kutte klimagassutslippene. For å løse disse utfordringene vil det være behov for en mer aktiv næringspolitikk. Privat eierskap skal fortsatt være utgangspunktet for norsk næringsliv. Samtidig er det innenfor enkelte områder riktig å bruke statlig eierskap for å sikre nasjonal kontroll over energi- og naturressurser, viktig infrastruktur og strategisk viktige deler av norsk økonomi, ikke minst ved at staten går inn og bidrar med kapital. Disse virkemidlene styrkes med det budsjettforliket som ligger på bordet.

Vi stanset slakt av SIVA og varslet en gjennomgang av virkemiddelapparatet. Det var nødvendig, for Norge er nødt til å forbedre handelsbalansen mot utlandet. Å øke norsk eksport er et klart mål for regjeringen og Senterpartiet. Da blir norsk industri viktig. Innenfor et begrenset handlingsrom og på kort tid gjøres det i dette budsjettet omdisponeringer og spissing av forsknings- og innovasjonsvirkemidler for å kunne utløse større private investeringer. Det er nødvendig. Det vil akselerere det grønne skiftet og kunne skape levedyktige grønne næringer, ny teknologi og arbeidsplasser i hele Norge.

Senterpartiet og Arbeiderpartiet ønsker å få fortgang i arbeidet med å lage en enda større industri rundt Norge som romnasjon. Det følger regjeringen opp. Det gjør også budsjettforliket. Det er jeg meget glad for, særlig som nordlending.

Den maritime næringen som vi ser i hele landet, er en viktig hjørnestein i mange lokalsamfunn og skaper store verdier for Norge. Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk, også kalt nettolønnsordningen, skal bidra til å opprettholde norsk maritim kompetanse og rekruttering av norske sjøfolk. Denne ordningen styrkes med 227 mill. kr med dette budsjettforliket. Det er en betydelig styrking.

Fiskeri- og havbruksnæringen er av stor betydning for norsk økonomi. De representerer stor verdiskaping, bosetting og arbeidsplasser langs hele kysten. En ny kvotemelding, som lovet i Hurdalsplattformen, vil derfor være helt nødvendig. Vi må videre legge til rette for utvikling og mer bærekraftig oppdrettsvirksomhet. Viktige tiltak, som satsing på låneordningen for skip i nærskipsfart og fiskefartøy, videreføres og styrkes, og ikke minst legger vi til rette for mer forskning og overvåkning av havet.

Skal vi ha en sterk næringsmiddelindustri med store ringvirkninger i framtiden, kommer vi ikke utenom at vi også må ha med råvareprodusentene, altså norske bønder og fiskere. Vi har fått en regjering som ser verdien av jordbruket og skogbruket, hva næringene betyr for arbeidsplasser, utviklingsmuligheter, beredskap og aktivitet i hele dette landet. Det blir derfor en viktig oppgave å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper og sørge for at vi fortsatt har landbruk i hele landet. Den jobben er allerede startet gjennom at landbruket tilføres nesten 1 mrd. kr i dette budsjettet.

Samtidig oppretter vi Bionova, som skal bidra til å oppfylle staten og landbrukets avtale om kutt i klimagassutslipp, men også utvikle norske forressurser for andre deler av matproduksjonen. Det gjøres også en rekke andre styrkinger, hvor en av dem er styrking av Mattilsynet. Norsk dyrevelferd er i verdenstoppen. Det skal den også være i framtiden.

Budsjettforliket er en viktig brikke i arbeidet med å bygge et næringsliv rustet for framtiden. Det er nødvendig for å nå de andre målene Senterpartiet og Arbeiderpartiet har satt seg. Med det anser jeg innstillingen fra komiteen som framlagt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Lene Westgaard-Halle (H) [13:28:27]: Det folk lurer på i dag, mens vi står her en uke før jul, er om de har jobb etter jul. Det de som er permittert akkurat nå, lurer på, er om de får lønn i julen. Det reiseliv, restauranter og serveringssteder lurer på, er om de kan ha folk ansatt. Høyre har invitert til samtaler med regjeringspartiene for å sikre en lønnsstøtteordning, og for å gi folk den tryggheten de trenger i julen. Hvorfor har ikke regjeringen svart?

Willfred Nordlund (Sp) [13:28:59]: Dette er ikke en spørretime, og jeg er heller ikke statsråd, så jeg kan ikke svare på hvorfor statsråden eller regjeringen eventuelt ikke har svart. Men det jeg kan si til representanten, er at det allerede er varslet at det skal komme en lønnsstøtteordning som skal utformes i samarbeid med partene i arbeidslivet. Det vet jeg det har vært jobbet tett og intenst med helt siden varselet kom i forrige uke. Det er varslet at det skal være klart innen denne uken, og forhåpentligvis i dag. Jeg regner med regjeringen følger opp den dialogen man hadde med partene i arbeidslivet, og også det som har vært forventningen fra Stortinget – at man skal få på plass en sånn ordning. Tallene i det kan jeg nødvendigvis ikke gå inn på her og nå, men jeg kan forsikre representanten og folk som venter på denne ordningen, om at den er under utforming, og den kommer på plass.

Kari Henriksen hadde her overtatt presidentplassen.

Lene Westgaard-Halle (H) [11:29:47]: Det er veldig fint å høre. Jeg skjønner ikke helt hvorfor det har tatt så veldig lang tid. Men da er spørsmålet mitt:

Hvordan ser representanten for seg at dette kan redde arbeidsplasser f.eks. i distriktene?

Willfred Nordlund (Sp) [11:29:59]: Formålet med en lønnsstøtteordning er å unngå permittering, nettopp det at folk skal kunne gå på jobb og beholde kompetansen i ulike deler av næringslivet – særlig innenfor event, kultur og ikke minst i serveringsbransjen – fordi det vil være krevende å rekruttere folk når vi kommer oss ut av pandemien. En av de største utfordringene vi har som nasjon, er å sørge for nok arbeidskraft og ikke minst rett kompetanse. En lønnsstøtteordning vil kunne bidra til at dette blir noe lettere. Det er derfor en

lønnsstøtteordning vil være til hjelp for bedrifter i distriktene, men også i resten av landet. Det forutsetter jeg at man får på plass – og at det formålet er det som blir løst.

Og så må jeg si at jeg på mange måter skjønner utålmodigheten for å få på plass en lønnsstøtteordning. Men det er nå engang sånn at det er en del praktiske detaljer rundt det å få på plass en sånn type lønnsstøtteordning som nødvendigvis må avklares. Den skal også utformes i samarbeid med partene i arbeidslivet, sånn som de har bedt om. Da tar det dessverre – som jeg var inne på i hovedinnlegget mitt – den tiden det tar.

Bengt Rune Strifeldt (FrP) [13:31:17]: I mange år har Senterpartiet snakket om å skrote EØS-avtalen, og det har skapt stor usikkerhet for markedsadgangen EØS-avtalen gir. Flere bedriftseiere har stått fram i ulike medier og fortalt at de er urolig over Senterpartiets politikk, og de mener EØS-avtalen sikrer tusenvis av norske arbeidsplasser. Representanten Nordlund uttalte så sent som i slutten av august at EØS-avtalen er en ulempe i sum, og at Senterpartiet ønsker å erstatte EØS-avtalen med handels- og samarbeidsavtaler med EU. I regjering registrerer vi at Senterpartiet viderefører EØS-avtalen uten noen form for endringer, og fiskeri- og havministeren var klokkeklar på Norges Fiskarlags landsmøte:

«La det være klinkende klart: EØS-avtalen skal ligge til grunn for vårt forhold til Europa.»

EØS-avtalen har tjent næringen godt, den sikrer stabile rammebetingelser og gir norsk sjømat adgang til EU. Har Senterpartiet tapt kampen om EØS-avtalen i regjering? Og kan norsk eksportnæring stole på fiskeri- og havministerens garantier om at EØS-avtalen ligger fast?

Willfred Nordlund (Sp) [13:32:25]: Det er ingen hemmelighet at Senterpartiet er svært skeptisk til det demokratiske underskuddet som ligger i EØS-avtalen, og at man også har pekt på at det er Senterpartiets primærpolitikk. Så tror jeg at representanten Strifeldt heller ikke kan ha lest regjeringsplattformen skikkelig, for det står da vitterlig at man skal utnytte det handlingsrommet som ligger i EØS-avtalen. Jeg har vært i mange debatter, og dette blir ordspikkeri, men det at man skal utnytte handlingsrommet, betyr nødvendigvis også at avtalen ikke ligger fast. Så vidt jeg ser, har vi altså fått adgang til å bruke det handlingsrommet som ligger innenfor EØS-avtalen, til å sikre norske interesser, noe som jeg trodde representanten var veldig tilhenger av, i hvert fall ifølge den debatten som var her forut for vår.

Alfred Jens Bjørlo (V) [13:33:27]: Komitéleiaren snakka mykje i innlegget sitt om betydninga av norsk eigarskap, norske bedrifter, norsk verdiskaping, og det er eg heilt einig i. Men det er då eit stort paradoks at

som del av den nye regjeringa sine endringar i budsjettet, og endå meir i forliket med SV, ligg det inne skatte-skerpingar på nettopp norsk eigarskap og norsk verdiskaping. Det er eit av dei første grepa regjeringa tek i næringspolitikken, og det rammar no særskilt oppdrettsnæringa, der skattebyrda gjennom dei endringane som først blei føreslåtte av Solberg-regjeringa, som eg i prinsippet er einig i, no faktisk er om lag dubla gjennom budsjettet slik det no har blitt. Dette er dramatisk. Eg får no protestskriv frå Senterparti-ordførarar på kysten av mitt fylke. Vil Senterpartiet vere med og no i alle fall sørge for å leggje til grunn eit fornuftig skjøn i fastsetjinga av omsetningsverdiar, og at vi kan arbeide med å finne modellar for dette i samarbeid med næringa, som tek ned denne veldige ekstrabelastninga som det nye fleirtalet har påført oppdrettsnæringa?

Willfred Nordlund (Sp) [13:34:37]: Det er en kjensgjerning at vi har et nytt politisk flertall i dette landet som sier at man må ha en annen fordeling av kostnadene og byrdene, sånn at vi klarer å skape utvikling overalt. Så er representanten helt riktig inne på at Venstre var en del av den forrige regjeringen, som foreslo denne skatteendringen for Stortinget, og det har dessverre ikke i den korte tiden som regjeringen og Senterpartiet har hatt, vært rom for å vurdere endringer innenfor den skjerpelsen av skatten. Så er det også det forholdet, som representanten helt riktig er inne på, at i sum er vi opp-tatt av at vi skal ha et godt norsk eierskap, og at vi skal ha et skatteregime som legger grunnlag for videre vekst. Historien har vist at det har det norske skatteregimet gjort. Så skal jeg berolige representanten med å si at verken Høyre eller Venstre i finansdebatten har lagt inn noe som helst som gjør at det er adgang til å vurdere det for neste år, men jeg forutsetter, dersom belastningen blir for høy, at man vurderer det for statsbudsjettet for 2023.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Per Vidar Kjølmoen (A) [13:36:00]: Denne høsten fikk vi som kjent et regjeringsskifte der Arbeiderpartiet og Senterpartiet tok over etter åtte år med Høyre og Fremskrittspartiet. Og hva er så status i næringspolitikken etter åtte år med blå-blått styre?

Eksport først: Menon Economics dokumenterte i sommer at ingen sammenlignbare land har tapt markedsandeler like raskt som Norge de siste årene, selv om krona har svekket seg kraftig. – En brutalt ærlig, men viktig rapport. Den tegner et bilde av en dyster situasjon, sa Peggy Følsvik. LO-lederen hadde dessverre helt rett.

Så til landbruk: Fremskrittspartiets Sylvi Listhaug tok over Landbruksdepartementet i 2013. Deretter fulgte år der bonden ble stadig mer akterutseilt. I 2021 var

begeret blitt så fullt at bondeopprøret ble etablert, samme år som regjeringen landet et jordbruksoppgjør som ga fortvilte bønder under halvparten av det de ba om. – Mer enn bra nok, var kommentaren fra Fremskrittspartiet til det oppgjøret.

I fiskeri rotet høyreregjeringen det godt til med kvotemeldingen, med knappe flertall og en rekke uavklarte spørsmål. Eller som landsstyret i Norges Fiskarlag sa det: «Kvotemeldingen og Stortingets behandling av denne har satt hele fiskerinæringen i en nærmest umulig situasjon hvor viktige rammebetingelser for framtida fremstår som svært uavklarte.»

Dette er nok årsaken til at vanlige folk, som industriarbeidere, bønder og fiskere vendte ryggen til Høyre og Fremskrittspartiet i stortingsvalget.

Og jammen har det vært mye å ta tak i for den nye Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen i næringspolitikken – selv før høye strømpriser og omikron-viruset begynte å kreve sitt.

Vi i Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener at arbeid til alle i et trygt arbeidsliv er nøkkelen til en mer rettferdig fordeling og frihet for den enkelte. Vi vil at flere unge mennesker skal få en sjanse i arbeidslivet. Vi vil ha en mer aktiv næringspolitikk for å skape nye arbeidsplasser, kutte utslipp og øke eksporten, og vi vil ha faste stillinger og en trygg pensjon for alle. Det er viktigere for oss enn flere skattegaver til dem som allerede har mest fra før.

Hurdalsplattformen setter mål om å øke fastlands-eksporten med hele 50 pst. innen 2030, at vi skal redusere inntektsgapet i jordbruket, og at vi skal utarbeide en ny kvotemelding som gir forutsigbarhet for fiskerinæringen, og som sikrer bosetting, aktivitet og lønnsomhet langs hele kysten.

På skolen til datteren min henger det en rød boks, en hjertestarter. En hjertestarter sender støt av energi inn i kroppen når krisen rammer. Den redder liv. Arbeidere, bønder, fiskere og ikke minst ansatte i hotell og restaurant og reiseliv trenger nå en hjertestarter. Det gjør også ungdom i Norge.

Høyreregjeringens blå oppskrift doblet antallet unge uføre i Norge. Nå trenger også ungdommene våre en rød hjertestarter, en ny start for å skape alle de fagarbeiderne som hele Norge trenger når vi sammen skal skape verdiene i framtiden.

Arbeid til alle har alltid vært jobb nummer én for Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Vi skal sende støt av energi inn i bedrifter som vakler. Vi vil bygge nye partnerskap mellom det private næringslivet og det offentlige. Vi vil løfte verdiskapingen og trygge arbeidsplassene i hele Norge, vi vil sikre framtiden til industriarbeiderne, bøndene og fiskerne, for nå er det vanlige folk sin tur.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Linda Hofstad Helleland (H) [13:40:33]: Sjelden har jeg vært mer overrasket over å høre Arbeiderpartiet og Senterpartiet i en debatt og regjeringspartier i en næringskomité så i utakt med næringslivet som i dag. Vi står i en av de verste krisene våre. Næringslivet blør. Bedrifter ringer døgnet rundt og er fortvilte over at vi ikke ser noe handling fra regjeringen i forbindelse med at folk nå skal permitteres – får ikke lønnsstøtteordning og kompensasjonsordninger på plass. Senterpartiet og Arbeiderpartiet startet debatten i næringskomiteen uten å nevne det med et ord.

Jeg er skremt hvis dette representerer den innsatsen som nå gjøres av regjeringen for å få på plass kompensasjonsordninger og lønnsstøtte sånn at folk kan få bevare jobbene sine inn i julen.

Hva vil Arbeiderpartiet foreta seg de neste timene for å få en sikkerhet og for at folk ikke skal gå inn i jula med usikkerhet om man har arbeid eller ikke?

Per Vidar Kjølmoen (A) [13:41:38]: Jeg tror ikke representanten Helleland fikk med seg alt som ble sagt i mitt innlegg, for da var vi inne på både strøm og korona. Arbeiderpartiet deler Høyres bekymring knyttet til vanlige folk som møter julen og er bekymret for arbeidsplassene sine. Det jobbes nå dag og natt for å fikse gode løsninger for folk som har problemer.

Jeg vil minne representanten fra Høyre om at framdriften til Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen er en helt annen enn da Høyre styrte, og at det kommer pakker mye raskere enn det gjorde den gangen. Da måtte faktisk Stortinget, med bl.a. Arbeiderpartiet og Senterpartiet, overstyre Høyre for å få skikkelige pakker på plass.

Lene Westgaard-Halle (H) [13:42:35]: Jeg tror representant Kjølmoen henger lite grann igjen i valgkampmodus, for her var det veldig mye partiretorikk. Jeg skal la det ligge, for vi andre har kommet oss lite grann videre.

Vi står midt i en ny pandemibølge, og vi forsøker å løse den – og det haster. Jeg forstår at det har tatt tid å få på plass en detaljert lønnsstøtteordning som skal treffe best mulig i denne krisen. Det har jeg respekt for. Men vi fikk innspillene fra partene i slutten av november. En invitasjon til tverrpolitiske samtaler kom fra Høyre uken etterpå, i begynnelsen av desember. Nå er det én uke til jul, og vi har fortsatt ingen løsning på plass. Hvorfor tar det så lang tid?

Per Vidar Kjølmoen (A) [13:43:14]: Nå tror jeg Høyre må bestemme seg for om de har forståelse for at dette tar tid, eller om de ikke har forståelse for at dette tar tid. Men jeg kan ikke annet enn å gjenta mitt forrige svar, om at det nå jobbes dag og natt. Framdriften un-

der Arbeiderpartiet og Senterpartiet er en helt annen enn da Høyre styrte. Den gangen var det sånn at Stortinget måtte overprøve regjeringen i flere saker for å få på plass skikkelige kompensasjonsordninger. Jeg synes at regjeringen fortjener skryt for god framdrift denne gangen.

Sivert Bjørnstad (FrP) [13:44:02]: Kjølmoe nevnte det riktignok ikke med ett ord i sitt innlegg, men da Støre-regjeringens tillegg til statsbudsjett ble presentert, ble det presentert som en styrking av nettolønnsordningen, men det var en styrking kun i forhold til Solberg-regjeringens forslag, som aldri hadde blitt noe av. I realiteten innebærer Støre-regjeringens budsjett en betydelig svekking av nettolønnsordningen fordi det nå innføres tak i de fem tilskuddsmodellene som tidligere ikke har hatt tak. De tre tilskuddsmodellene som har hatt midlertidig hevet tak som et koronatiltak, får takene tilbake, kun med mindre justeringer som knapt kan kalles en styrking.

Taket for modellen for skip i NIS videreføres på 26 pst., nøyaktig som før. Taket for de to modellene petroleumsskip i NOR og konstruksjonsskip i NIS styrkes marginalt og går fra 216 000 kr i 2020 til 220 000 kr i 2022 – ikke engang nok til å dekke prisveksten på de to årene. Har Kjølmoe og Arbeiderpartiet tatt litt mye Møller's Tran når de har beskrevet endringen i nettolønnsordningen?

Per Vidar Kjølmoe (A) [13:45:07]: Arbeiderpartiet er glad i Møller's Tran. Det er et godt norsk industriprodukt som fortjener mye omsetning, så vi drikker gjerne mye Møller's Tran og oppfordrer alle andre til å gjøre det samme, også representanter fra Fremskrittspartiet.

Når det gjelder nettolønn, må jeg minne representanten Bjørnstad om at det tar tid å rette opp åtte år med Høyres og Fremskrittspartiets politikk, men vi har altså kommet med 277 mill. kr oppå Erna Solbergs budsjett når det gjelder nettolønn, og det synes jeg er en god start i en viktig sak.

Alfred Jens Bjørlo (V) [13:45:52]: Det er jo litt artig å høyre representanten Kjølmoe snakke om korleis veljarane ved valet vende ryggen til Høgre og Framstegspartiet fordi dei ikkje var fornøgde. Eg reknar med at han kanskje har fått med seg den siste meiningsmålinga no, der veljarane i stor stil vender ryggen til Arbeiderpartiet og Senterpartiet fordi ein no faktisk får sett kor stort sprik det er mellom valløfta og kva som faktisk blir levert.

Eg er så heldig å tilhøyre eit parti som veljarane ikkje vende ryggen til, verken ved valet eller i målingane no, men la no det liggje.

Uansett, det hastar med å levere politikk som verkar i dei bransjane som no lir under dei siste koronarestriksjonane, spesielt serverings-, utelivs- og reiselivsbransjen. Alle bedrifter eg har snakka med, skrik no etter at noko skal skje. Førre veke sa næringsministeren frå Arbeiderpartiet at den kommunale kompensasjonsordninga no har 1,2 mrd. kr som er klare til å bli betalte ut til bedrifter som treng det over heile landet. Kan representanten Kjølmoe seie: Når kjem desse pengane? Er det no ekstra pengar klare til å bli betalte ut til bedriftene før jul, eller er dette endå eit av løfta som ligg eit stykke inn i framtida?

Presidenten: Presidenten minner om taletiden.

Per Vidar Kjølmoe (A) [13:47:04]: Jeg synes det er dristig av en representant fra Venstre å begynne å snakke om velgeroppslutning i en replikk til Arbeiderpartiet, så er det sagt.

Når det gjelder å jobbe for folk som sliter i hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen, kan jeg ikke annet enn å gjenta svarene til Høyre. Nå jobbes det dag og natt med å få på plass gode løsninger, og framdriften til Arbeiderpartiet og Senterpartiet er som tidligere sagt en helt annen denne gangen enn framdriften var da bl.a. Venstre styrte sammen med Høyre.

Presidenten: Presidenten vil minne om at det er fint hvis representantene står ved talerstolen mens de får svar.

Replikkordskiftet er omme.

Linda Hofstad Helleland (H) [13:48:10]: Jeg skulle gjerne ha stått her under andre omstendigheter. Det som skulle være en inngang til julen, med en tilbakelagt pandemi, er blitt det stikk motsatte. Bedrifter i bransje etter bransje sender nå ut permitteringsvarsel til sine ansatte og frykter at bedriften skal gå over ende. Usikkerheten gjør vondt for veldig mange som nå må høre Sølvguttene med en klump i halsen av den langt tristere sorten.

De nye smittevernstiltakene skaper usikkerhet for bedrifter og arbeidstakere. Vi ser ikke en total nedstenging som i starten av pandemien, men mange av bedriftene opplever likevel at dagens smitteverntiltak bidrar til store økonomiske tap og stor usikkerhet for de ansatte. Særlig rammes reiselivet og serveringsbransjen. Mange overnattingssteder, reiselivsaktører og restauranter skulle bruke denne juletiden på å hente inn økonomiske tap som følge av pandemien gjennom nesten to år.

Det næringslivet og bedriftene våre trenger nå, er forutsigbarhet og trygghet. Derfor tok Høyre tidlig til orde for at all den tid regjeringen iverksetter tiltak som rammer næringslivet, må også kompensasjon komme

på plass i form av lønnsstøtteordning, slik at bedriftene kan holde ansatte i arbeid fremfor å permittere. Så også med en nasjonal kompensasjonsordning som bidrar til å gi sikkerhet og forutsigbarhet.

Men nå hører vi dessverre om at kompensasjonsordningen gir store begrensninger både når det gjelder det som handler om at bedrifter ikke skal kunne få gå i overskudd, og krav om utbyttereguleringer, noe som kan og vil bety at veldig mange færre bedrifter vil kunne benytte seg av en kompensasjonsordning. Også lønnsstilskuddsordningen har tatt fryktelig lang tid. Det er varslet pressekonferanse i kveld, og det er bra. Bedriftene blør, de frykter kompetanseflukt, og de sitter nå med en veldig vond følelse når de må sende ut permitteringsvarsel og sende folk ut i permittering i julen.

Det er med bakgrunn i det at Høyre har bedt finansministeren om å komme til Stortinget i dag for å redegjøre for hva lønnsstilskuddsordningen skal inneholde, og Høyre er veldig fornøyd med at finansministeren har takket ja til den invitasjonen. Vi ser frem til å få høre hvilke forpliktelser og hvilke beskjeder som i dag kan gå til alle bedriftsledere som nå sitter og teller på knappene om man skal permittere eller ikke, og om man kan benytte seg av lønnsstilskuddsordningen.

Høyre er på tilbudssiden. Vi ønsker et samarbeid og en bred forankring i Stortinget om kompensasjonsordningen og om lønnsstilskudd. Det viktigste vi kan gi nå fra Stortingets side, er forutsigbarhet, og Høyre vil gjøre det vi kan for å få løsningene raskt på plass.

Så er jeg glad for at vi nå legger frem et budsjett i fellesskap som vedtas i dag, som også viser tydelig at Stortinget fremover skal legge til rette for en grønn og bærekraftig vekst. Det er viktig at vi legger til rette for næringslivets behov for gode og generelle rammevilkår, og at vi ikke gir bedriftene våre økte skatter eller økte avgifter, men at vi stimulerer til bedriftsetableringer, arbeidsplasser og norsk privat eierskap. Det må være sentralt.

Det er også viktig at vi styrker tilskuddsordninger, lånerammer og kapitalvirkemidler som stimulerer til økt forskning, utvikling og innovasjon i næringslivet, og det er ikke minst viktig at vi legger til rette for kompetanseutvikling. Bedriftene våre etterspør kompetanse, og det må også være noe som Stortinget bestreber seg på å legge til rette for i 2022. Kompetansegapet og kompetanseutfordringer må ikke være en barriere for bedriftene våre. Samtidig er det også viktig at vi sørger for forutsigbare, stabile rammevilkår. I den urolige tiden som Norge er inne i, og som verden er inne i, er det fremfor alt det bedriftene våre og næringslivet vårt trenger.

Presidenten: Skal representanten ta opp forslag?

Linda Hofstad Helleland (H) [13:53:18]: Nettopp fordi finansministeren takket ja til Høyres invitasjon til

å komme i Stortinget på slutten av dagen og redegjøre for innretningen i lønnsstøtteordningen, vil Høyre trekke forslaget om at Stortinget ber regjeringen om å fremme en proposisjon om lønnsstøtte før nyttår.

Presidenten: Fint.

Da går vi til replikkordskifte.

Willfred Nordlund (Sp) [13:53:57]: Jeg registrerer at regjeringen i ekspressfart ekspederer brev fra Høyre om å komme og orientere Stortinget om en ny lønnskompensasjonsordning, og det er veldig bra. Den bekymringen som representanten viser overfor næringslivet og dem som har en usikker hverdag i dag, synes jeg er berømmelig.

Hvis vi er inne på dette med lønnsstøtteordning og regulatoriske forhold som skal bidra til at vi sikrer norsk kompetanse og utvikler flere norske arbeidsplasser, kunne det vært interessant å høre refleksjoner fra Høyre om hvorfor det ikke gjelder norsk maritim næring. Der valgte Høyre f.eks. å redusere nettolønnsordningen, noe som nettopp ville ha svekket norsk konkurransekraft, gjort flere arbeidsplasser usikre og sannsynligvis ført til færre norske sjøfolk.

Hva er grunnen til at man ikke har den samme omtanken for norsk maritim næring og norske sjøfolk som den man nå prisverdig legger opp til for andre arbeidstakere?

Linda Hofstad Helleland (H) [13:54:57]: Jeg tror vårt ståsted og politiske standpunkt her er vel kjent, og dette har Høyre ment over tid. Vi er opptatt av å legge til rette for at hele næringslivet vårt skal få tilgang på kompetent arbeidskraft. Skal vi vinne frem i en sterk internasjonal konkurranse i omstillingen og i det grønne skiftet, må vi ha den spisskompetansen som bedriftene våre trenger på mange felt.

Det handler om at vi er nødt til å utdanne de studentene og de folkene som bedriftene våre trenger. Det handler om at vi også er nødt til å styrke fagskolene, og at vi må sørge for at maritim næring får tilgang på den kompetansen de trenger.

Per Vidar Kjølmoen (A) [13:56:07]: I fjor sommer laget Menon Economics Eksportmeldingen 2021. Den viser at ingen andre sammenliknbare land har tapt større markedsandeler enn Norge de siste årene. Er Helleland selv fornøyd med at Norge har kollapset som eksportnasjon etter åtte år med Høyre–Fremskrittsparti-styre?

Linda Hofstad Helleland (H) [13:56:27]: Det bekymrer meg litt – den svartmalingen som Arbeiderpartiet er mer opptatt av, og det bildet Arbeiderpartiet tegner av en eksportnæring som faktisk går ganske bra. Vi kommer

til å ha veldig gode eksporttall når vi går ut av dette året. Men jeg er enig i at vi også skal satse mer for å bli enda bedre. Derfor la Solberg-regjeringen til rette for en del nye ordninger som handlet om å styrke eksporten vår.

Vi er opptatt av hva vi kan gjøre nå for å satse på bl.a. hydrogen for å sørge for at grønn skipsfart skal hevde seg internasjonalt, for at vi skal være attraktive for etablering av batterifabrikker og datasenter, og for at industrien vår – som ligger så langt fremme med sin kompetanse – skal ha alle muligheter til å hevde seg og vinne frem med å eksportere varer.

Sivert Bjørnstad (FrP) [13:57:47]: Jeg og Fremskrittspartiet deler bekymringen til Helleland over at regjeringen somler og toer sine hender i disse dager, når vi har et næringsliv som sliter akutt. Den hjertestarteren som Kjølmoen pratet om i sitt innlegg, har dirret i mange uker, og regjeringen har ikke grepet fatt i den.

Vi vet at selv om man innfører en kompensasjonsordning – som også har vært i bruk tidligere – vil det være bedrifter som faller utenom. Derfor kom vi opp med – i samarbeid med regjeringen i nysalderingen i fjor – den kommunale kompensasjonsordningen, som skal fange opp dem som detter utenfor. Også den er av uante grunner satt på vent.

Jeg lurer på om den tidligere distriktsministeren, som har besøkt mye næringsliv i distriktene, kunne ha sagt noe om betydningen av en sånn ventilordning for de bedriftene som detter utenfor? Deler hun vårt ønske om at den må komme på plass så snart som overhodet mulig?

Linda Hofstad Helleland (H) [13:58:52]: Jeg er glad for at opposisjonen er opptatt av den krisen som bedriftene våre er i – og som kanskje industrien vår også kommer i på sikt – særlig de bedriftene som gjerne er distriktsreiselivet: de små reiselivsaktørene, de små hotellene og restaurantene – ja, de private familieeide bedriftene rundt omkring i Distrikts-Norge. De melder om veldig vanskelige tider.

Derfor kan jeg ikke forstå hvorfor regjeringen har sagt at en kommunal kompensasjonsordning skal være en beredskap. De skal bruke 1 mrd. kr, men det er kun i beredskap. Vi er forbi beredskapspunktet nå; det er alvor. Vi står i en situasjon der mange arbeidsplasser rundt om i Distrikts-Norge vil gå tapt. At regjeringen ikke legger frem en innretning for hvordan kommunene skal få ta i bruk den kommunale kompensasjonsordningen på 1 mrd. kr – at det ikke blir klart før jul – synes jeg er skremmende. Jeg er veldig glad for at Fremskrittspartiet og Høyre er enige om at dette må plass så fort som mulig (presidenten klubber).

Presidenten: Jeg minner om taletiden – det er derfor det telles ned på representantenes talerstol.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [14:00:11]: Eg forstår meg ikkje heilt på Høgre. Dei sat i regjering i åtte år. Da krisa braut ut i mars 2020, hadde vi samling på Stortinget, og ein samla opposisjon slakta det som da kom frå regjeringa. Det kom ein pakke som var for liten, han ville ikkje mona. Opposisjonen – SV, Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Framstegspartiet osv. – redda regjeringa da. På det tidspunktet var også regjeringa tvert imot lønnsstøtte. Det var ikkje snakk om. Vi løfta det i forhandlingar, det var ikkje snakk om, det var ei elendig ordning, her skulle vi ha permitteringssystem osv. Og det var ikkje snakk om å gjere noko med utbytte, oppseiingar, leiarbonus osv. – det var jo nesten frekt å kome med den slags. Så har vi sett i etterkant at halvparten av dei som har mottatt støtte, faktisk har tatt det som utbytte. Det er offentlege pengar på avvegar, og så kjem ein no og er opprørt over at ein har kome for kort. Kan representanten forklare kvifor Høgre har snudd? Kva meiner dei no om utbytte osv.?

Linda Hofstad Helleland (H) [14:01:21]: Det skal jeg forklare. Jeg skal også forklare representanten Knag Fylkesnes at etter snart to år med pandemi er jeg veldig overrasket over at et nytt virus ser ut til å komme veldig uforberedt på regjeringen. Det er veldig problematisk for bedriftene våre, for næringslivet, at det skapes så stor usikkerhet. Jeg er enig i at det var ordninger som tok litt tid under Solberg-regjeringen, men da var det også ganske nytt. Jeg er veldig bekymret hvis SV med Arbeiderpartiet og Senterpartiet nå får gjennomslag for at det skal settes et krav til utbytteregulering, altså utbyttenekt, som noen tok til orde for, nettopp fordi det kun er symbolpolitikk. Det er kun snakk om et tidsspørsmål når man skal ta utbytte, om man skal ta det i år eller neste år, og det å sette krav til utbytte vil gjøre at så mange bedrifter og selskaper havner utenfor ordninger som er ment å hjelpe ... (Presidenten klubber.)

Presidenten: Tida er ute.

Replikkordskiftet er dermed omme.

Sivert Bjørnstad (FrP) [14:02:56]: Fremskrittspartiet legger fram et ambisiøst budsjett for landets næringsliv, som satser på våre viktigste næringer og klynger, og der Norge har komparative fortrinn. Det er et budsjett som sikrer et verdiskapende og produktivt næringsliv, som sysselsetter folk over hele landet.

Grunnen til at vi er de mest privilegerte mennesker i Norge, som har mulighet til å fordele veldig mye penger til alle mer eller mindre gode formål, er det verdiskapende næringslivet vi har. Uten dem ville vi hatt veldig få inntekter til det offentlige. Vår oppgave må først og fremst være å bake den kaka større, og der er

Fremskrittspartiets løsninger langt bedre enn det sosialistiske alternativet som får flertall i dag.

La meg nevne noen store satsinger i vårt alternative budsjett: Den maritime næringen betyr svært mye for stort sett hele Kyst-Norge. Vi foreslår å styrke netto-lønnsordningen med nesten 1 mrd. kr, at vi viderefører opphevelsen av takene som er i ordningene i dag, og som er et helt målrettet grep for å sikre at flere nordmenn blir ansatt på norske skip i sjøfarten. Det er selvfølgelig en gunstig ordning – en veldig gunstig ordning – men det er vi også nødt til å ha hvis det skal være norske sjøfolk som blir ansatt på fartøyene. Som sagt er det dagens flertall gjør, i realiteten å gjøre ordningen dårligere enn den har vært, mens man i retorikken som brukes, gir uttrykk for at den blir bedre. Det stemmer ikke.

Så viderefører vi kondemneringsordningen for offshoreskip. Vi vet at det er stor overkapasitet langs kysten på offshoreskip. Veldig mange skip ligger i opplag, og på grunn av gjeld og garantier blir de liggende der. Vi hadde en kondemneringsordning fram til i år, som har fungert bra, med stor søknad, men av uforståelige grunner fjerner regjeringen den ordningen. Vi foreslår å legge inn 150 mill. kr, slik at kondemneringsordningen for skip kan fortsette. Det vil gi jobb til verftene langs hele kysten.

Videre mener vi at det må til en storstilt satsing på mineraler, både for å sikre verdier, for verdiskaping og for å bidra til det grønne skiftet. Vi vet at elektrifiseringen kommer til å gjøre at vi vil ha stort behov for mineraler, og da kan vi ikke sitte og se på at de mineralene blir hentet ut i Afrika under svært uverdige forhold, når Norge har store mineralforekomster selv.

Vi foreslår både å gi penger til NGU, slik at man kan lete etter mer mineraler, og til Direktoratet for mineralforvaltning, slik at man får søknadstiden ned, og også at man oppretter et statlig minnerfond på 1 mrd. kr.

Ikke på over 20 år har skatter og avgifter økt så voldsomt fra ett år til et annet som for neste år, nesten 10 mrd. kr. De rød-grønne skatteøkningene sist, over åtte år, var på 5,2 mrd. kr. Man gjør nå nesten dobbelt så mye på ett år som man sist gjorde under åtte år. Det er klart at det svekker næringslivets konkurransekraft, særlig når man kirurgisk og helt målrettet går inn for å ta det norske private næringslivet. Man svekker konkurransekraften til Oskar Sylte, men styrker konkurransekraften til storkapitalisten Coca-Cola. Det er uforståelig at en regjering som sier at man er for vanlige folk i Norge, prioriterer Coca-Cola framfor Oskar Sylte.

Det har vært en debatt i høst om aktiv versus passiv næringspolitikk. Det har vært en debatt med, som vi sier i Trøndelag, «myttjy bæ og lite ull». Det har ikke vært så mye konkret å hente, det har vært veldig mye prat – mange fagre og vene ord og uttrykk, intensjoner og vyer, men vi ser nå, i møte med krisen, at veldig lite skjer. Som sagt

har hjertestarteren dirret i mange uker. Regjeringen tar den ikke ned fra veggen, bruker ikke muligheten til å styrke det norske næringslivet, som nå opplever en krise.

Jeg tar opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Representanten Sivert Bjørnstad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Solveig Vitanza (A) [14:08:15]: Fremskrittspartiet sier de vil satse på næringer som utnytter norske ressurser, og som har et stort potensial for å skape verdier og arbeidsplasser. Men når det gjelder landbruk, ser partiet ut til å gå baklengs inn i framtiden. Støtten skal kuttes til en næring som står midt i en omstilling, avtalen som er inngått med næringen, skal brytes, og gårdene skal bli større og mer effektive. Kan representanten gi meg noen eksempler på tilsvarende land, med samme klima og topografi, som tidligere har gjennomført en slik politikk på en vellykket måte? Og har Fremskrittspartiet i det hele tatt som mål å drive landbruk over hele landet?

Sivert Bjørnstad (FrP) [14:09:01]: Svaret på det er ja, det er fullt mulig å ha et landbruk over hele landet med 1,3 mrd. kr mindre i støtte enn det regjeringen legger opp til. Vi må huske på at vi har et landbruk som hvert eneste år får overføringer i størrelsesordenen 15 mrd. kr–20 mrd. kr. Det er fullt mulig å drive et effektivt, godt landbruk med noe mindre statlig støtte. Vi er bekymret for konsekvensene av et for høyt støttenivå i landbruket. Det er fordi at hvis man erstatter inntekter fra markedet med overføringer, har ikke økonomien til den enkelte bonde blitt noe bedre, men problemet er at man kan stimulere til overproduksjon av en del produkter. Det har vi vært gjennom i Norge før. Når det gjelder det konkrete spørsmålet, om det finnes land som har gjort det tidligere: Ja, det finnes, og det heter New Zealand.

Olve Grotle (H) [14:10:18]: Regjeringa kjem etter det vi forstår, snart til å leggje fram nye hjelpetiltak for næringslivet, for vi veit at næringslivet er ille ute, vi veit at næringslivet no har ein svært, svært utfordrande situasjon, og ikkje minst har han blitt forverra dei siste vekene.

Eg har merka meg at det har oppstått ein diskusjon om ein må unngå å gi støtte, unngå å gi hjelp, til bedrifter viss det kan føre til at ein kan ta ut utbytte. Då er spørsmålet mitt: Deler representanten Bjørnstad denne redselen for at pengar som kjem frå staten i form av hjelpemidlar på ein eller annan måte, kan ende opp i eit utbytte? Eller sagt på ein annan måte: Ser Bjørnstad for seg ei ordning der ein faktisk ikkje kan ta ut utbytte av midlar ein trass alt får i ein slik vanskeleg situasjon?

Sivert Bjørnstad (FrP) [14:11:10]: Representanten sier at tiltakene fra regjeringen kommer snart, det får vi virkelig håpe. Det gir ikke veldig mye sympati at vi på Stortinget er utålmodige, men næringslivet der ute er utålmodig og forventer å få svar på hvilke ordninger som skal være gjeldende i framtiden.

Det virker på meg som at det er skrivebordsteori som er presentert når man sier at det skal være begrensninger eller forbud mot utbytte. Det er altså fra den samme regjeringen som øker formuesskatten betydelig for norske eiere. Norske eiere sitter ikke med den type verdier på bok, og hvor er det man da skal hente midler? Jo, det er selvfølgelig via utbytte. Jeg tror også næringsministeren har vært inne på at dette var tilfellet for ham selv i fjor, på tross av at bedriften hans fikk koronastøtte. Det må selvfølgelig finnes muligheter for å gjøre sånt, uten at man er preget av for mye skrivebordsteori i regjeringsskvartalet.

Per Olav Tyldum (Sp) [14:12:35]: Jeg lyttet til representanten Bjørnstad med stor interesse. Ikke overraskende sa han ikke et ord om landbruk, men han avsluttet med «myttji bæ og lite ull». Det er jo et godt trøndersk uttrykk.

Samfunnsoppdraget til jordbruket er å sikre Norges befolkning nok og trygg mat, produsert med norske ressurser. I innstillingen viser Fremskrittspartiet til sitt alternative budsjett, der partiet vil modernisere landbrukets rammevilkår. Det skal skje ved å erstatte politiske reguleringer og begrensninger med næringsfrihet, som vil gi et mer konkurransedyktig landbruk. Fremskrittspartiet vil med andre ord avvikle dagens struktur med matproduksjon over hele landet ved å prioritere gårdsbruk som driver stort, og som er tilpasset inntektsmulighetene fra markedet.

Representanten Bjørnstad har tydeligvis stor tro på at markedet ene og alene skal sørge for nok inntekt til norske matprodusenter. Betyr det at Fremskrittspartiet har som mål å avvikle forhandlingsinstituttet?

Sivert Bjørnstad (FrP) [14:13:41]: Svaret på det siste er ja. Vi har aldri vært tilhengere av et eget forhandlingsinstitutt for jordbruket. Det har heller ikke snekkere eller rørleggere eller andre selvstendig næringsdrivende, og vi ønsker å behandle bønder som nettopp selvstendig næringsdrivende. Det er det de er.

Så mener vi at det viktigste er å styrke heltidsbonden, i stedet for å smøre midler tynt utover landbruket. Vi må honorere dem som produserer mat, ikke dem som ikke produserer. Derfor må vi i større grad gå over til å gi støtte pr. produsert enhet, i stedet for pr. areal, f.eks. Jeg er sikker på at vår eminente landbrukspolitiske talsperson kommer tilbake til landbruket i sitt innlegg.

Alfred Jens Bjørlo (V) [14:14:45]: Beklagar at eg gjekk bort frå talarstolen i stad, president. Det skal ikkje gjenta seg.

Representanten Bjørnstad sitt parti og Venstre har mykje til felles i næringspolitikken når det gjeld det prinsipielle synet på betydinga av privat verdiskaping og ein aktiv næringspolitikk, som er heilt avgjerande for å sikre velferda i Noreg i framtida.

Ein sentral berebjelke i næringspolitikken, som har vore det dei siste åtte åra, er at vi skal ha eit stabilt, føreseieleg og tett samarbeid i Europa om alt som har med næringspolitikk å gjere, med EØS-avtalen i botnen. Eg merkar meg at Framstegspartiet denne hausten har hatt eit taktskifte på dette området. I salen i dag ligg det føre framlegg frå Framstegspartiet om å gå til ein slags kabelkrig mot nabolanda våre i Europa med einsidige kutt i eksport. Den nye energipolitiske talsmannen for Framstegspartiet seier han er veldig imot at Noreg skal samarbeide med EU om klimakutt i denne avtalen. Kan representanten Bjørnstad forsikre om at Framstegspartiets haldning til at samarbeid med Europa og EØS-avtalen er ein pilar, står fast i perioden som kjem?

Sivert Bjørnstad (FrP) [14:16:00]: Svaret på det er ja. Fremskrittspartiet er for EØS-avtalen. Det er en avtale som knytter oss til et veldig stort marked, som vi i utgangspunktet ikke automatisk hadde hatt tilgang til uten den avtalen. Derfor er den utrolig viktig.

Men så er det mulig å diskutere strøm, strømpriser og kabler til Europa, uten at det nødvendigvis handler om man er for eller imot EØS-avtalen. Jeg er veldig for EØS-avtalen. Men når det ligger et vilkår i avtalen med våre europeiske partnere om strøm, som tilsier at man av allmenne hensyn kan eksportere mindre i visse perioder – f.eks. når strømmen er veldig dyr, som nå – mener jeg det er et handlingsrom Norge skal kunne bruke. Men i sum er selvfølgelig EØS-avtalen en veldig viktig pilar for Norge og for vårt næringsliv.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [14:17:16]: Vi har mykje å diskutere for tida. Det finst utfordringar på nesten alle samfunnsområde for augeblikket.

Utgangspunktet for SVs næringspolitikk er at vi har eit stort felles problem vi må løyse. Vi må omstille norsk økonomi til klima og natur. I løpet av denne stortingsperioden vi er inne i no, må vi raskt ta igjen den tapte tida under dei blå, dei tapte åra, og kome på banen med store, nasjonale næringsprosjekt som sørgjer for overgang frå ein fossil og petroleumsavhengig økonomi til ein grøn økonomi.

I SVs alternative statsbudsjett foreslår vi satsingar innan bl.a. flytande havvind, grøn maritim industri, hyd-

rogen, batteriproduksjon, bioindustri, karbonfangst og -lagring – ein serie nasjonale satsingsområde der vi gjennom både direkte rammevilkår for å løfte industriane og indirekte, gjennom statleg eigarengasjement og verke-middel, løftar område vi har særskilte føresetnader til faktisk å lukkast på. Det handlar om at det er næringar som er løfterike for nasjonen Noreg – vi har naturføre-komstar som gjer at vi kan lukkast – men også at vi har kompetanse. Vi har arbeidskraft som i dag er knytt til petroleum, og som kan brukast på dei nye områda. Det går som hand i hanske i dette nye skiftet vi skal gjennom.

Det er ikkje små satsingar vi legg opp til. Samla føre-slår vi i vårt alternative statsbudsjett over 60 mrd. kr i satsingar for grøn omstilling – rubbel og bit. Det høyrer kanskje mykje ut, i nokon andre sine budsjett vil det vere enormt, men det er ikkje større enn det må vere. Det er nøkternt i forhold til dei utfordringane vi står overfor.

I etterkant av dette har vi fått på plass ein avtale med regjeringsspartia som vi er godt fornøgde med, og som tar viktige steg i den retninga der. Større hydrogensatsingar, som i dag blei lansert, kom ut av avtalen og ut i verkelegheita. Det skal etablerast eit eige Bionova, som blir sentralt i ei bioøkonomisatsing, som kjem til å bli eit kjempeviktig felt for oss framover. Når det gjeld karbonfangst og -lagring, er det satsing innanfor renovasjon, men også innanfor prosjekt som er av endå større skala. Det er klimaavtale for petroleumsnæringa, utgreiing av eit omstillingsfond for flytande havvind, grøn innretning på eksportfinans, ei eiga låneordning på grøn skipsfart og satsing på grøn innovasjon og forskning, berre for å nemne nokre av dei tiltaka vi har fått på plass saman med regjeringsspartia. Det byrjar å bli eit bra tempo på omstillinga.

Samtidig handlar omstilling om mykje meir enn berre å omstille oss bort frå petroleum, for å seie det sånn. Det handlar om å ta i bruk dei enorme naturressursane vi har, på ein berekraftig måte. Vi har enorme naturressursar som nasjon, kanskje blant dei største naturressursane i heile Europa, med eit enormt hav, skog, land. Desse ressursane ligg spreidde. Derfor må vi også bu spreidd skal vi ta desse ressursane i bruk. Det er nokon som trur at framtida ligg i å bu meir konsentrert, at spreidd busetjing høyrde til fortida, ei eller anna historiebok. Det er feil. I framtida må vi snu sentraliseringsutviklinga, folk må bu meir spreidd. Det er den einaste måten vi kan ta i bruk dei enorme naturressursane vi har i vårt land, på. Det er framtida, når alt som i dag er ikkje-fornybart, skal erstattast med fornybart. Da må det snuast. Kompetansen som i dag er i fjellbygder, langs fjordar og i skogane, er gullet i dette skiftet. Livskraftige fiskevær, bygder og distrikt er derfor ein føresetnad for å lukkast.

Å snu utviklinga ligg også til grunn for vår næringspolitikk. Vårt mantra for dei tradisjonelle naturressursnæringane er å ta havet tilbake og jorda i bruk. Det handlar om nettopp det å snu utviklinga med sentralisering av ikkje berre rettar til å fiske, men også konsentrasjon av kvotar innanfor jordbruket, spreie det, ta jorda i bruk og gi liv til ulike samfunn langs kysten, som på ein måte er ryggraden i den norske kystkulturen, som i dag forvitrar.

Så er det ein sentral føresetnad for oss at det må vere eit rettferdig grønt skifte. Eit rettferdig grønt skifte inneber at folk skal kome betre ut. Det skal bli ei meir rettferdig fordeling av makt og rikdom i det grøne skiftet. Det trur vi fører til eit godt liv i landet, men vi trur også det er ein føresetnad viss vi skal lukkast. Vi skal gjere store, kollektive løft, og da må folk kome betre ut av det enn før. Dei skal ikkje ta heile kostnaden, slik enkelte på høgresida latar til å tru er mogleg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Linda Hofstad Helleland (H) [14:22:37]: Represen-tanten Knag Fylkesnes er sentral i forhandlingene med regjeringen på vegne av SV. Kompensasjonsordningene for næringslivet vil etter hvert, forhåpentligvis så raskt som mulig, komme til Stortinget. Vil SV sette som et premiss at bedriftene som skal få utbetalt støtte, ikke kan gå med overskudd, og at de skal basere seg også på november måned, da mange av bedriftene gjorde det ganske bra? November er jo en av de månedene i år de har gjort det bra. Og vil SV stille krav til utbytteregulering?

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [14:23:28]: Svaret på det første er ja, og svaret på det andre er nei.

For det første: Vi er for å stille krav om at ein ikkje skal kunne ta utbytte. Dette er krisepengar, og det var sånn vi diskuterte det då desse kriseordningane blei til i mars for eitt og eit halvt år sidan. Desse krisepengane er der for å sikre at bedrifter som er levedyktige, overlever. Dei skal sikre at tilsette i desse bedriftene framleis kan ha ein jobb å gå til. Dei skal ikkje brukast til å ta utbytte, dvs. gå i private lommer.

Det å finne ei riktig innramming på det er veldig viktig. Det kan skje på mange måtar. Det kan skje gjennom erklæringar, som vi har føreslått tidlegare, men også ved at utbetalingane skjer i form av lån.

Til det andre er svaret på det at vi er skeptiske til å leggje grunnlaget også til november. For om ein set grunnlaget til november, og det er ein sum av november og desember, er det veldig mange som vil falle utanfor den ordninga. Om det skal vere ei ordning, må det vere ei reell ordning, som folk kan vere i.

Linda Hofstad Helleland (H) [14:24:37]: Hva tenker SV om at bedriftene – restauranter, hoteller og utelivet – nå i disse dager, «as we speak», for å bruke et godt norsk uttrykk, nå sitter og vurderer om permisjonsvarsler skal sendes ut, og at folk som jobber med å stelle hotellrom, kokker og servitører landet rundt, titusenvis, nå skal gå julen i møte og ikke ha en forsikring om at de har en jobb å gå tilbake til i januar?

Hva tenker SV om at regjeringen ikke legger fram en sak for Stortinget som kan vedtas, og som gir så klare føringer at mange av bedriftene kan stole på lønnsstøtten – og dermed ikke gambler med at det lønner seg å permittere framfor å motta lønnsstøtte?

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [14:25:39]: No har det blitt jobba på spreng, og veldig bra, dei siste vekene etter at det blei klart at det blir ei lønnsstøtteordning. Det har blitt jobba effektivt med regjeringa og partane i arbeidslivet. Det skal kome noko i dag, men vi veit ikkje innhaldet i det.

Det er klart at det ikkje blir noko vedtak i Stortinget før jul, men det er mogleg å samlast om ei ordning. Det som er mitt håp, er at vi skal kunne samlast om ei ordning for lønnsstøtte før jul, for mange begynte allereie å sende ut permitteringsvarsel tidleg i førre veke. Eg har vore i kontakt med mange som gjorde det. Då er det to veker til folk er ute i permisjon. Det er altså to veker då ein har moglegheita til å trekkje det tilbake. Så om ein klarer å forhindre det ved at ein får på plass ei ordning som det er einigheit om, før permitteringane går ut, vil det vil vere eit stort mål og eit stort framsteg for alle.

Bengt Rune Strifeldt (FrP) [14:26:57]: Reiselivet er en utrolig viktig distriktsnæring, og næringen har opplevd store utfordringer gjennom pandemien med betydelig inntektssvikt.

Finnmarksløpet er en godt etablert merkevare og har opparbeidet en unik posisjon som et av verdens mest krevende og populære hundeløp med mer enn 120 deltakere fra rundt 15 nasjoner. Finnmark er en unik del av Norge, og Finnmarksløpet kan spille en enda viktigere rolle i profileringen av Norge og Nord-Norge som arktisk reisemål og bidra til å skape flere arbeidsplasser gjennom reiselivsnæringen etter pandemien. Finnmarksløpet har et treårig prosjekt for å muliggjøre mer nærings- og samfunnsutvikling i kjølvannet av Finnmarksløpet og skape ringvirkninger for hele regionen. Det er et stort potensial for profilering og næringsutvikling med Finnmarksløpet som katalysator.

Har ikke SV sett de mulighetene som Finnmarksløpet kan generere, siden de ikke har vært villige til å prioritere det i budsjettforhandlingene?

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [14:28:00]: Representanten Strifeldt har eit stort engasjement for Finnmarksløpet, og det skal han ha all ros for. Det er også eit sterkt engasjement for det blant både SV-are i Finnmark og folk i næringslivet, som er i kontakt med oss om det. Så vi har stor forståing for det.

Finnmarksløpet er såpass unikt, ikkje berre i norsk samanheng, men i internasjonal samanheng, og har ei veldig spennande rolle som ein katalysator for å løfte andre delar av reiselivet. Så dette er eit prosjekt som vi følgjer med argusauge, og vi kjem også til å følgje det prosjektet i det vidare løpet med å gjøre vurderingar av korleis vi kan bidra til å løfte det som ein del av ei større reiselivssatsing.

Alfred Jens Bjørlo (V) [14:29:06]: Eg vil fortsetje der representanten Hofstad Helleland slapp, knytt til den akutte krisa som veldig mange bedrifter i serveringsbransjen og tilstøytande næringar over heile landet er i no. Alle dei bedriftene eg har snakka med dei siste vekene, er opptekne av at ting må gå raskt. I ei ideell verd burde ordningane som kjem på plass, vere både perfekt innretta og lynraske. Men det som syner seg, og det trur eg vi alle er einige om, er at det er frykteleg vanskeleg å greie begge delar. Det som er mitt klare inntrykk, er at SV no brukar så mykje tid på å vektleggje at ein må vere 100 pst. sikker på at ingen kan utnytte desse ordningane, at tida går og går før noko kjem på plass.

No har vi ei nasjonal kompensasjonsordning som mange bedrifter seier ikkje er brukande, bl.a. fordi ho behandlar november og desember under eitt. Dei kommunale pengane ekstra ser ikkje ut til å kome på plass før jul. Lønnsstøtteordninga kan ikkje, som representanten sjølv seier, bli vedteken før jul. Kan SV sjå at av og til er ikkje det perfekte mogleg når ei krise treffer, men at det er viktig at ordninga kjem raskt for å berge arbeidsplassar?

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [14:30:12]: Dessverre kan eg seie meg heilt einig med representanten Bjørlo i at den perfekte verda ikkje finst. Dessverre kjem ho aldri til å finnast, og det har ho heller aldri gjort. Viss vi spoler tida litt tilbake til da Venstre sat i regjering, så tok det jo uendeleg lang tid før ein fekk på plass krisepakkene deira. Til og med på hausten, da krisa allereie var i gang, gjekk det fire månadar før vi fekk på plass kompensasjonsordninga. Eg trur faktisk eg er litt snill, eg trur faktisk det var enda lenger. Det tok kolossalt lang tid. Og dette var ordningar som har blitt kritiserte sunder og saman, både fordi dei var innretta for dårleg, med desse faste uunngåelege utgiftene, som var berre nokre utgifter, osv. osv., med overskot – og alle dei tinga eg har vore inne på.

Det vi manglar i Noreg, er ei slags kriseordning, og viss eg skal kritisere regjeringa for noko, så var det at ein aldri la igjen ei skikkeleg kriseordning. Det var nokre halvgjennomtenkte ordningar som hang og slang, som låg igjen, og plutselig kom omikron. Så det vi treng på lengre sikt – for dette kjem ikkje til å gå over med ein gong, dette kjem til å kome igjen og igjen – er eit større rigg for korleis ein handterer denne typen kriser, og der blir lønsstøtte veldig viktig.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Marie Sneve Martinussen (R) [14:31:35]: I disse koronatider må vi alle tåle litt innbytte, og jeg er veldig glad for å steppe inn for Rødts næringspolitiske talsperson, Geir Jørgensen, i dag. Jeg mangler skjegget, men ellers skulle det meste være på plass.

Vi har hittil i debatten hørt regjeringspartier fra fortiden og fra nåtiden kjefte på hverandre om ting som alle egentlig burde ha ordnet. Det er ingen ting som er så avmektig som regjeringspartier som har sittet med makt i åtte år og ikke har gjort det de kunne, og som etterpå kjefter på dem som kommer etter for at de ikke gjør noe.

La meg være helt tydelig: Alle som har hatt makt i Norge siden korona kom, har ansvar. Vi kunne fylt opp verktøykassa, for vi har visst – jeg har i hvert fall forstått det – at det har vært ganske sannsynlig at det kommer nye mutanter og nye smittebølger. Da kunne man ha fylt opp en verktøykasse med ordninger som er klare når krisen treffer. Vi har også erfart hvor ekstremt fort det går, og hvor travelt vi får det med å lage ordninger. Det at den verktøykassa ikke er fylt opp, at lønsstøtteordningen ikke fantes for en eller to måneder siden, får alle som har sittet med regjeringsmakt siden koronaen kom, ta ansvar for. For nå haster det. Jeg er veldig bekymret for at den ordningen som kommer nå, ikke kommer til å hjelpe – at folk allerede er permittert, at øltankene er tømt, at maten er kastet. Hva skal kafeene gjøre hvis de skal prøve å starte opp igjen? Jeg er veldig bekymret for det.

Jeg er også bekymret for at Stortinget ikke skal rekke å vedta ordningen før jul. Jeg kan si helt tydelig at for Rødt er det helt uaktuelt at vi stortingspolitikere med millionlønn går til juleferie uten at vi har sikret inntekt og trygghet for arbeidsfolk i krise. Da får heller juletor-sken vente.

Apropos torsk: Havressursloven slår fast at fiske-riressursene i havet tilhører det norske folk i fellesskap. Fisken har i tusenvis av år gitt folk langs kysten mat på bordet og penger i lomma. Hvis vi forvalter fisken riktig, vil den gi oss levebrød langs kysten og lys i husene også i framtiden. Dessverre førte den forrige regjeringen en politikk som gjorde at flere fiskekvoter ble samlet på færre hender, og at verdier som kunne kommet Vardø og Melbu til gode, heller går til redere på Aker Brygge.

For å motvirke denne utviklingen vil Rødt prioritere kystfiskeflåten. Vi vil reversere kuttene i velferds- og sikkerhetsordningene som den forrige regjeringen gjennomførte, og vi foreslår også i budsjettet vårt å bygge opp igjen velferdsstasjonene langs kysten, som er viktig for mange. Vi foreslo også å øke det såkalte føringstilskuddet.

Oppdrettsnæringen har vært et industrieventyr, men for miljøet har det vært et mareritt. Uhemmet vekst har ført til lus, rømming og store miljøproblemer, samtidig som næringen i dag kjennetegnes av superprofitt hos noen få eiere. Hvis vi skal få et sosialt og økologisk bærekraftig oppdrett, må det tas grep. Rødt foreslår derfor å øke produksjonsavgiften til 80 øre per kilo for å fordele mer av denne superprofitten i næringen til fellesskapet, men også for å sikre at kommuner som låner ut fjordene sine, får mer tilbake.

Noen spiser torsk og noen spiser ribbe til jul. På samme måte som fisk er livsgrunnlaget langs kysten, er landbruket hjørnesteinen i mange bygder i hele landet. Den forrige regjeringen baserte sin landbrukspolitikk på færre og større gårder. Vi i Rødt vil jobbe for et landbruk med plass til flere gårder over hele landet, et landbruk basert på norske ressurser og som utnytter matjord og beiteressurser over hele landet. Det er mye som kan spises i dette landet.

Derfor setter Rødt i sitt alternative budsjett opp midler til investeringer som fremmer utmarksbeite, til å sette i gang setre og tidligere dyrka mark. Innen 2030 skal som kjent norske bønder ha gått over til løsdriftsfjøs. Hvis vi skal få til det, må fellesskapet være villig til å støtte opp om bonden. Derfor foreslår Rødt å sette av ytterligere 100 mill. kr i investeringsstøtte til små og mellomstore bruk, slik at de kan komme i gang med omleggingen til løsdriftsfjøs.

Koronapandemien har vist oss viktigheten av selvforsyning og kriseberedskap når globale leveringskilder svikter. Rødt ønsker derfor at vi nå starter det viktige arbeidet med å bygge opp igjen beredskapslageret for korn i Norge. Vi har i vårt alternative budsjett foreslått en startbevilgning. Vi regner med at vi vil få med oss de rød-grønne partiene på å starte dette viktige arbeidet så snart som mulig.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karianne B. Bråthen (A) [14:36:29]: Det er stor enighet om at CO₂-avgiften er et av de viktigste virkemidlene for å redusere utslipp, og det gir alle et insitamement til å velge den teknologien som gir lavest mulig utslipp. Det er også stor enighet om at fiskeflåten må kompenseres for å gi nødvendig tid til omstilling. Et godt eksempel på det finner vi i Vesterålen. Fiskebåten «Sunderøy» er lokaleid og har brukt 500 mill. kr for å få

det til. Man har investert mye i å utvikle det første skroget i sin klasse for å redusere utslipp, og ikke nok med det: Man har investert i det beste og mest moderne av norsk teknologi, der Kongsberg Maritime har levert sitt nyeste batteridrivsystem. Dette er eksempler på at kompensasjonsordningen for fiskeflåten virker.

Spørsmålet mitt da er: Når Rødt i sitt alternative budsjett kutter med 50 mill. kr til den havgående flåten i kompensasjonsordningen, mener representanten at disse aktørene ikke er viktige i vårt felles arbeid med å kutte utslipp? Eller sagt på en annen måte: Mener representanten at det ikke skal koste å forurense så lenge man har en liten båt? Og er representanten enig i at med Rødts forslag vil en fjerning av kompensasjonsordningen for den havgående flåten medføre at noen tvinges til å levere fisken eksempelvis i Danmark, der en samtidig vil ha tilgang til bunkers, som Rødt ikke kan avgiftsbelegge på bekostning av ... (Presidenten avbryter.)

Presidenten: Martinussen.

Marie Sneve Martinussen (R) [14:37:45]: Det eksemplet representanten viser til med ny teknologi på den havgående flåten, viser jo faktisk at CO₂-avgiften fungerer når man må betale den. Det er da man får insentiv til å investere i ny teknologi, som det er veldig bra at den havgående flåten gjør, og som Rødt gjennom ulike miljøteknologiordninger foreslår å gi mer penger til at man skal kunne få dekket mer av investeringene sine i.

Når det gjelder selve kompensasjonsordningen, mener vi at den kystgående flåten har vært underprioritert i Norge altfor lenge, og vi vil både flytte kvoter til den kystgående flåten og sørge for at CO₂-kompensasjonen i større grad rettes mot de små båtene, som jo faktisk forurenser mindre og leverer mer lokalt. Men det betyr ikke at vi gjennom dette CO₂-kompensasjonsgrepet legger ned den havgående flåten av den grunn, og jeg understreker at de ordningene som finnes for å få støtte til disse investeringene som kutter utslipp, øker Rødt mer enn regjeringen gjør.

Olve Grotle (H) [14:38:57]: Representanten Martinussen skildrer ei oppdrettsnæring som eg ikkje kjenner meg igjen i. Ho beskriv situasjonen slik at nesten all produksjon er samla på nokre få hender, og då med adresse på Aker Brygge. Det er kort og godt ikkje korrekt. Det som derimot er tilfellet, er at vi har eit mangfald av bedrifter langsmed heile kysten, nokre store, nokre små, nokre familiebedrifter og nokre aksjeselskap meir fordelte på ulike eigarar. Vi har altså eit stort mangfald i oppdrettsnæringa langsmed heile kysten. Og spørsmålet er: No har vi nettopp fått ein auke i skatt med denne regjeringa. No vil altså Rødt i tillegg til det-

te auke produksjonsavgifta opp til 80 øre per kilo. Synest Martinussen det er riktig måte å få utvikla næringa, auka produksjonen og skapt aktivitet langsmed kysten på?

Marie Sneve Martinussen (R) [14:39:51]: Hvis representanten oppfattet at jeg sa at oppdrettsnæringen var konsentrert på Aker Brygge, er det dessverre feil, fordi den største eieren av oppdrett i Norge bor på Kypros og heter John Fredriksen. Den nest største eieren er en ung mann, yngre enn meg, som likevel er en av Norges aller rikeste personer fordi han er eier i et av de største oppdrettsselskapene i Norge.

Dette mener jeg viser at det er en ekstremt stor profitt i denne næringen som ikke er skattlagt i dag. Det har vært en stor diskusjon om grunnrente og andre måter å gjøre det på. Det Rødt har foreslått her, er jo en enkel og ubyråkratisk endring av den ordningen som ligger der, og jeg mener at det ikke er til gode for oppdrettsnæringen og de små aktørene at vi har så enormt stor profitt og konsentrasjon hos enkelte eiere, for det gir lite tillit, også i befolkningen.

Der jeg kommer fra, er oppdretten pepret langs fjordene, og det er ikke lokale som verken jobber på de anleggene eller tjener penger på de anleggene. Det vi vet, er at der kan vi ikke kjøre båten, og der kan vi ikke fiske, slik mine forfedre har gjort i lang tid før meg.

Willfred Nordlund (Sp) [14:41:01]: Jeg er litt usikker på hvordan man skal håndtere forslaget til Rødt om endring i CO₂-kompensasjonsordningen, siden det er en etterskuddsvis utbetaling for 2022 som foregår i 2023. Både Rødt og Fremskrittspartiet har gjort den samme feilen i sine statsbudsjett og prøver å kutte i en ordning som allerede var vedtatt for et år siden, der det betales ut etterskuddsvis. Det er altså ikke neste års statsbudsjett de kutter i, de kutter liksom i forrige statsbudsjett. Så vet jeg at man er i gang med eventuelt å se på rettferdigheten i CO₂-kompensasjonsordningen, men den fungerer nå sånn at dersom man reduserer utslippene, får man det kompensert.

Et annet spørsmål i den sammenhengen, som egentlig går på innledningen i representantens innlegg, om bekymring for både reiselivsbransjen og restaurantbransjen, er: Jeg lurer på hvorfor Rødt egentlig velger å kutte 36,5 mill. kr i de tiltakene som ligger under reiselivsstrategien til Innovasjon Norge. Hvordan kan Rødt forsvare det når vi nå skal ut av koronapandemien og reiselivet egentlig har behov for disse midlene?

Marie Sneve Martinussen (R) [14:42:00]: At reiseliv er viktig i hele Norge, er helt sikkert. Tidligere var Finnmarksløpet oppe som et eksempel på en driver for reiselivet, og der jeg kommer fra, er et godt eksempel på

hvordan Finnmarksløpet faktisk har gitt lokale arbeidsplasser. Men det er ikke sikkert at de støtteordningene som en borgerlig regjering i åtte år har utviklet, er den beste måten å støtte reiselivet på. Rødt har en innfalls-vinkel der vi er skeptiske til en rekke av de mekanisme- ne som den forrige regjeringen har utviklet, f.eks. Nys- nø, som vi også har foreslått å flytte penger i. Disse pen- gene i Invest in Norway er også noe som vi foreslår å flytte til andre typer ordninger, som kanskje i større grad er styrt av en distriktspolitikk som er bedre – og som jeg tror denne regjeringen kanskje kan gjøre bedre – enn den litt mer businessdrevne distriktspolitikken som den forrige regjeringen har holdt på med.

Alfred Jens Bjørlo (V) [14:43:06]: Eg synest alltid det er fascinerande å høyre Raudt snakke om bedrifter og næringsliv. Det osar liksom av ein eller annan mistil- lit – dei er velferdsprofitørar, dei driv business, noko som eg trur ikkje akkurat er meint positivt frå represen- tanten si side, og dei er ute etter å utnytte ordningar og ta ut profit. Slik eg kjenner næringslivet, iallfall der eg bur og verkar, er dei fleste bedriftseigarar – om det er lov å seie det – heilt vanlege folk som skapar verdier. Dei er opptekne av at dei skal gjere det godt i lokalsam- funna rundt seg, skape inntekter, skape arbeidsplassar. Eg vil utfordre representanten frå Raudt: Kan ho bruke eitt minutt på å seie noko positivt om privat næringsliv, privat eigarskap og korleis vi kan leggje til rette for å skape fleire bedrifter i dette landet, utan i løpet av det minuttet å skli over til noko som skapar mistru og nega- tivititet rundt private eigarar som byggjer arbeidsplassar og bedrifter?

Marie Sneve Martinussen (R) [14:44:08]: Jeg fasci- nerer gjerne Venstres stortingsrepresentanter hver dag hvis det underholder.

Det jeg har snakket om i innlegget mitt, er de aller, aller rikeste i Norge. Nye rapporter fra SSB viser jo at de rikeste i Norge blir rikere – og også betaler mindre skatt per krone. Men jeg håper representanten og partiet Venstre kjenner til at det er forskjell på folk, og også for- skjell på næringsdrivende. Rødt har gjennom korona- pandemien tatt til orde for å støtte små og mellomstore bedrifter innen hotell-, restaurant- og reiselivsnærin- gen. Vi har tatt til orde for å sikre at selvstendig nærings- drivende – veldig ofte er tilfellet at man har en bedrift der det er så få at man faktisk er selvstendig næringsdri- vende og ikke aksjeselskap – skal få støtte og kompensa- sjon på samme måte som arbeidstakere gjennom koro- napandemien. Det som er tilfellet i de små bedriftene, er at det ofte nesten er ikke noen forskjell på den som eier, og de som jobber der, og man jobber i fellesskap om å skape verdier lokalt. Men det er ikke det samme som folk som eier oppdrettsanlegg langs hele kysten, og som

sitter på milliardformuer som de også velger å ikke skat- te av, ved å flytte bostedet sitt. Det må være lov å si at det er forskjell på folk – også næringslivseiere.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Endring i dagsordenen for dagens møte

Presidenten: Presidenten vil opplyse om at presi- denten i medhold av forretningsordenens § 35 tredje ledd har foretatt en endring i dagsordenen for dagens møte. Energi- og miljøkomiteen avga ca. kl. 14.10 Innst. 102 L for 2021–2022, jf. Prop. 44 L for 2021–2022, og presidenten har satt den opp som ny sak på dagens kart. Dette blir da sak nr. 26, mens Referat endres og blir sak nr. 27.

Da går vi videre på talerlisten, og neste taler er repre- sentanten Alfred Jens Bjørlo.

Alfred Jens Bjørlo (V) [14:45:55]: Medan vi sit her i budsjettdebatt i Stortinget, med trygge jobbar eller verv finansierte av statskassa, er det akkurat no blodig alvor for små og store bedrifter og titusenvis av arbeidsfolk landet rundt i serveringsbransjen og andre næringer som er råka av ei ny koronanedstenging.

Pandemien har vore tøff for mange som jobbar i helsevesen, skule, barnehage og andre delar av offentleg sektor, ja. Men for dei som jobbar i eller driv bedrifter i delar av det private næringslivet, er det endå meir som står på spel. Det handlar om å ha eit levebrød eller å mis- se det.

Medan regjeringspartia og deira støtteparti SV i koronakrisearbeidet dei siste vekene har vore opptekne med å pønske ut korleis staten kan sikre seg på alle bau- gar og kantar mot at nokon i næringslivet kan utnytte systemet, er Venstre opptekne av å berge bedrifter og ber- ge jobbar.

Det er eit uttrykk som heiter at kua døyrr mens gras- et gror, og det er det som akkurat no skjer i serverings- og utelivsbransjen. Puben og kafeen døyrr medan regjerin- ga utgreier og leverer dårlege løysingar når dei først kjem: ei nasjonal kompensasjonsordning som bransjen sjølv seier bommar på mål, ei lønsstøtteordning som tida renner ut for, og ein kommunal kompensasjons- milliard til bedriftene, som blir stadig meir lik Jesus – alle har høyrte om han, men ingen har sett han.

Dette går ikkje lenger. Kvar time kvar dag er no vik- tig for å sikre jobbar landet rundt. No må den nasjonale kompensasjonsordninga bli slik at ho treffer bedriftene. Meir pengar til den kommunale kompensasjonsord- ninga må kome no, ikkje ein gong neste år. Og ei løns- støtteordning i tråd med innspela frå dei bransjane som blir ramma, må raskt og kontant på plass. For ei lønsstøt- teordning er ikkje noko hyggeleg og kjekt, som Senter-

partiets Geir Pollestad karakteriserte det som sist veke. Nei, dette er blodig alvor. Det handlar om å berge jobbar, om å sette folk før tungrodd system.

Forsking, nyskaping og innovasjon i næringslivet er viktig for å skape vekst i økonomien, trygge arbeidsplassar og gode liv i heile landet. For Venstre er også god klimapolitikk og god næringspolitikk to sider av same sak. Vi er stolte over å ha fått opp satsinga Grøn plattform med det Venstre-styrte Næringsdepartementet. Vi er også stolte over å ha teke initiativ til norsk deltaking i InvestEU og over å ha starta bygginga av Ocean Space Centre. Og Venstre er skuffa over og undrande til at eit av dei første grepa til Støre-regjeringa, i det dei kallar ein politikk for vanlege folk, var å kutte 400 mill. kr i avsetningane til Nysnø, som skal skape verksemdar som utviklar klimavenleg teknologi for framtida. Det skjer attpåtil på same tid som regjeringa skur opp skattane for norskeigde private bedrifter, kuttar satsinga på samferdsle på veg og deretter bøyer av for SVs krav på Stortinget om å skru skattane opp endå eit par hakk og kutte satsinga på vegar i distrikta endå litt meir.

Tru det eller ei, men det er dei norskeigde, ofte lokalt eigde bedriftene – dei som Støre-regjeringa og SV kanskje mest av alt ser på som freistande skatteobjekt som ligg der og lokkar – som skal skape jobbane for framtida. Ja, eg vil gå så langt som å seie at det i framtida ikkje er nokon ringare enn heilt vanlege folk som skal jobbe i dei klimavenlege bedriftene vi skaper i dag. Med Venstres politikk ville dei nye klimabedriftene ha vore endå fleire og endå betre rusta for å vekse og skape nye jobbar.

Til slutt: Ein varm takk til alle dei ute i små og store bedrifter over heile landet som har stått på i koronatida for å halde hjula i gang! I alle bedrifter eg har besøkt, er bedriftseigarar og arbeidsfolk i all hovudsak på same lag. Dei vil det same og må møte både gode og dårlege tider i lag. Det dei mest av alt vil, er å bli lytta til, bli tekne på alvor og bli sett på som verdiskaparar, ikkje berre som skatteobjekt og moglege utnyttarar av systemet. For eit liberalt parti som Venstre er privat eigarskap og private bedrifter ein sjølvstendig del av eit godt samfunn der folk kan leve eit fritt liv.

Skal vi lage eit land der endå fleire enn i dag får fri-dom og nye moglegheiter, må dei tusen blomstrane bløme i små og store bedrifter over heile landet i eit mangfald av næringar og bransjar. Den kampen skal Venstre ta dei neste fire åra. Med det fleirtalet som no er etablert på Stortinget, med ei regjering som sit på Sosialistisk Venstreparti nåde frå dag til dag i fire år, er den kampen viktigare for Venstre enn nokon gong.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Solveig Vitanza (A) [14:51:04]: Vi ble alle bekymret da vi så NRKs avsløringer om Mattilsynet i høst. Det er

en kjensgjerning at Solberg-regjeringen over flere år svekket Mattilsynets driftsbudsjetter, noe som førte til at de vanskelig kunne utføre samfunnsoppdraget sitt og føre tilsyn. Vi har også sett at ansatte i Mattilsynet har stått fram og fortalt om hvor vanskelig det har vært å kunne utføre jobben på en god måte på grunn av manglende ressurser.

Nå er jo Venstre i utgangspunktet enig med Arbeiderpartiet i at vi må sikre at dyr har det godt her i landet. Dagens regjering viser at vi tar det på alvor og har lagt inn en styrking på 20 mill. kr til Mattilsynet, men dette ville ikke Venstre støtte. De skriver imidlertid i en merknad at de forventer at regjeringen følger opp de forholdene som ble avdekket, og tar tak i utfordringen de ansatte i Mattilsynet selv har løftet.

Burde ikke Venstre da støttet de økte bevilgningene til Mattilsynet?

Alfred Jens Bjørlo (V) [14:52:07]: Arbeiderpartiet og Venstre er samde om at dyrevelferd må bli eit høgare prioritert område i åra framover, og at Mattilsynet spiller ei svært viktig rolle i det dyrevelferdsarbeidet. Det Venstre har prioritert å arbeide med dei siste åra, er for det fyrste å få til ei betre organisering av Mattilsynet, som gjer at det fungerer betre og kan gjere jobben sin betre enn det kanskje har gjort i tidlegare år. Mykje av det arbeidet er no gjort, og vi har eit godt fungerande mattilsyn. Vi har også prioritert å få auka ressursar til dyrepoliti over heile landet, som har vore ei bevisst og reell styrking av ei anna viktig side ved dyrevelferden.

Eg er enig med representanten i at vi i åra framover er nøydde til å styrkje Mattilsynet både organisatorisk og økonomisk, og eg trur representanten kan vere trygg på at dette er prioriteringar Venstre også vil gjere i åra vi no går inn i i den nye stortingsperioden.

Lene Westgaard-Halle (H) [14:53:25]: Venstre er et parti med en tydelig klimastemme, jeg vil vel kanskje våge å si Stortingets klareste. Jeg må innrømme at det kanskje var en av de viktigste årsakene til at regjeringen Solberg ble norgeshistoriens grønneste regjering. Klimatiltakene var i stor grad koblet opp til næringsliv og det å skape arbeidsplasser, noe både Høyre og Venstre er opptatt av. Det jeg derimot ikke hørte så mye om fra Venstre, var hvordan landbruket kan være en del av løsningen, og hvordan vi skal kunne klare å kutte utslipp samtidig som vi øker inntekten til bonden.

Representanten Bjørlo har selv definert seg som distriktpsykopat, jeg tror det var ordet. Jeg skal ikke kalle representanten «distriktpsykopaten», men kan representanten si noe om hva han tenker landbrukets rolle er i kampen for lavere utslipp og høyere verdiskaping framover?

Alfred Jens Bjørlo (V) [14:54:19]: Takk for det spørsmålet. Det er heilt rett: Høgre, Venstre og Kristeleg Folkeparti har dei siste fire åra fått fart på norsk klimapolitikk på ein måte som gjer at eg trur vi begge er uroa for om det tempoet vil halde fram i åra framover, med ny regjering og eit nytt fleirtal.

Til det representanten spør om, trur eg det aller viktigaste er at vi er tydelege på å definere landbruket og all verdiskaping knytt til landbruket som ein del av det nye, klimavennlege næringslivet vi skal leve av i framtida. Landbruket og det å ha eit sterkt landbruk over heile landet er ikkje eit klimaproblem, det er ei kjempemessig moglegheit, både for verdiskaping og for å lage klimavennlege, gode løysingar som skapar arbeidsplassar og verdiar over heile landet. Det skal vi gjere, og det skal vi samarbeide med landbruket om. Eg oppfattar landbruket som ei næring som er på offensiven på klima og sjølv ønskjer å oppnå resultat. Det skal vi gjere i lag med næringa, og dei skal vere ein del av framtidas klimaløysingar.

Willfred Nordlund (Sp) [14:55:42]: Jeg vil berømme representanten Bjørlo for i komiteens arbeid å ha vært tydelig på at man ønsker å stå inne i typen rent deskriptive merknader, og ikke har valgt å gå ut, slik Høyre har valgt. Det gjør jobben som komitéleder betydelig lettere.

Jeg er også veldig fornøyd med det som representanten sa til forrige replikant, nemlig at man bør se på hvordan man knytter all verdiskaping i landbruket til det å få til gode klimaavtaler. Det har jo nettopp Senterpartiet og Arbeiderpartiet pekt på, dette med opprettelsen av Bionova, noe som er kommet på plass i budsjettforliket. Jeg regner med at Venstre heier på det, selv om de selv ikke klarte å få det på plass i lag med Høyre.

Men det jeg egentlig lurer på, er: I den sammenheng, når vi snakker om klima, vil jo det å drive med dyrehold i Norge fortsatt spille en viktig rolle. Hvordan opplever representanten egentlig det forholdet at til og med Fremskrittspartiet bruker mer penger på dyrevelferd, gjennom å styrke Mattilsynet, enn det som Venstre foreslår i denne innstillingen?

Alfred Jens Bjørlo (V) [14:56:48]: Venstre er glad for at vi no får ein samla, sterk klimapolitikk i Noreg, at den også omfattar landbruket og har tydelige og gode verkemiddel inn mot landbruket. Og eg har tru på at ein no også får opp Bionova som ein del av den verktøykassa som skal liggje der. Det trur eg er bra. Så trur eg at vi, alle parti, no må vere tydelege på forventningar til landbruket om klimaomstilling, samtidig som vi stiller opp med verkemiddel som er på plass.

Når det gjeld Mattilsynet, har Venstre vore med på å byggje opp ei sterkare samla organisering av både Mat-

tilsynet og eit nytt dyrepoliti, noko som har gjeve ei skjerpt og auka satsing samla sett på dyrevelferd i åra framover.

Vi har no lagt fram eit Dokument 8-framlegg, som ligg i komiteen, om dyrevelferd, der eitt av punkta er at vi er nøydd til å styrkje Mattilsynet i åra framover. Og som eg sa til førre replikant, det skal vi vere med på i åra framover.

Geir Pollestad (Sp) [14:58:07]: Det vart sagt i innlegget at dyrevelferd må verta eit høgare prioritert område. Det vart òg sagt i replikkvekslinga med både den fyrste replikanten og med representanten Nordlund no. Men realiteten er jo at Venstre legg opp til å bruka 29 mill. kr mindre på Mattilsynet neste år enn det regjeringspartia og SV har vorte einige om. 29 mill. kr er betydeleg med midlar. Det betyr færre tilsyn, det betyr dårlegare tilsyn, det betyr ein meir krevjande kvardag for Mattilsynet.

Når ein seier at det er behov for å styrkja Mattilsynet i åra som kjem, lurar eg på: Synest representanten det er ein god start å kutta 20 mill. kr? Eller ville det vore meir fornuftig å gjera som Senterpartiet, Arbeidarpartiet og SV gjorde, og styrkt Mattilsynet noko?

Alfred Jens Bjørlo (V) [14:59:09]: Eg vil gjenta det eg sa i stad: Venstre har vore ein aktiv pådrivar for ei samla styrking av dyrevelferdsarbeidet dei siste åra, bl.a. med opprettinga og den stadige utviklinga av eit dyrepoliti, med friske løyvingar, som er ein styrke, og ei samla styrking av Mattilsynet.

No er det slik at den ekstraløyvinga som representanten Pollestad snakkar om, er ein del av ein samla budsjetteilskap, der dei samla prioriteringane den nye regjeringa gjorde, er noko Venstre ikkje kan stå inne for. Denne og andre styrkingar som den nye regjeringa har gjort, er bl.a. finansierte med å auka skattane på små og mellomstore familieeigde bedrifter over heile landet, ved å kutte i løyvingar til samferdslesatsing i distrikta, og andre tiltak som vi er imot. Den heilskapen kan vi ikkje stå inne for.

Det handlar også om den samla pengebruken. Vi ser at regjeringa i forliket representanten sikta til, ikkje klarte å løyse store utfordringar som eksempelvis dei høge straumrekningane til folk, som dei no kjem med eigne hastesaker på i siste liten, finansierte på ekstraordinære måtar. Dette handlar om den samla måten dette ikkje er godt nok løyst på, slik Venstre ser det.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Arne Olav Haabeth (MDG) [15:00:36]: Jeg benytter anledningen – litt frimodig – til å gratulere foregående taler med fødselsdagen!

Tyskland har fått ny regjering bestående av sosialdemokrater, De Grønne og et borgerlig liberalt parti. Overskriften på Tysklands regjeringserklæring er: Våge mer framskritt. Å våge mer framskritt gjør Tysklands regjering til gagns. Innen 2030 skal Tyskland fase ut kull. De skal ha minst 80 pst. fornybar strømforsyning. De skal bygge ut 30 GW havvind. De skal installere 10 GW kapasitet i grønn hydrogenproduksjon og gjøre Tyskland til verdens ledende elbilnasjon, for å nevne noe.

Tysklands nye regjering med sosialdemokraten Scholz i spissen og De Grønne som vennlig partner og tøyleholder våger framskritt. Den regjeringen vi har nå, våger nesten ingenting. Alle skjønner at Norge skal gjennom en gigantisk omstilling. Det store problemet er at pengestrømmene ikke går dit de trengs for å skape denne omstillingen. I år som i fjor blir det investert nesten syv ganger mer i olje og gass enn i all annen industri til sammen – all annen industri.

Hovedprosjektet i norsk næringspolitikk i denne stortingsperioden må være nettopp å gjøre noe med dette. Vi må starte å flytte investeringene bort fra olje og over i de nye næringene. I Hurdalsplattformen og regjeringens budsjettproposisjon er det langt mellom høydepunktene for miljøengasjerte. Plattformen og budsjettforslaget er en videreføring av det jeg vil velge å kalle en reaksjonær oljepolitikk. Med plattformen er det Stortinget og ikke regjeringen som er nødt til å ta ledelsen i klima- og omstillingspolitikken i Norge. Miljøpartiet De Grønne er klar til å bidra til det. Vi ønsker å samarbeide med alle partier som tar klima og naturkrisen på alvor.

Den grønne omstillingen koster penger. En rapport som Det Norske Veritas og Norsk Industri har laget, viser at vedtatt politikk vil kutte utslippene med 24 pst. innen 2030. Målet er som kjent 55 pst. Skal man klare det målet, trengs det kraftig økte investeringer i forskning, teknologiutvikling og nye grønne næringer. Miljøpartiet, jeg hadde nær sagt næringslivspartiet De Grønne, foreslår en rekke radikale grep i vårt alternative statsbudsjett som vil få fart på omstillingen i Norge. Det største og viktigste er at vi innfører en omstillingsavgift på linje med den klimaomstillingsutvalget har foreslått. Avgiften bruker vi til å sette fart i nytt næringsliv. På den måten tar vi faktisk statsministeren på ordet når han sier at han vil bygge grønne næringer på skuldrene av de eksisterende. Regjeringen gjør det motsatte, f.eks. ved å presse gjennom skattepakker til oljenæringen som er gunstigere enn det oljenæringen selv ber om, og håper det skal komme noe grønt ut i den andre enden.

De 24 mrd. kr vi tar inn gjennom omstillingsavgiften, bruker vi bl.a. til dette: en vrakpantordning for skip, som vil gi insentiver til bygging av mer miljøvennlige skip og skape arbeidsplasser ved norske verft. Vi styrker Nysnø, Investinor og miljøteknologiordningen for å få

fart på grønne investeringer. Vi oppretter en investeringsordning for lukkede oppdrettsanlegg, og vi styrker havvindsatsingen kraftig. Vi setter av 1 mrd. kr til Bionova, som med vår modell skal finansiere klimatiltak i landbruket og støtte oppskalering og kommersialisering av lovende teknologier innen bioøkonomi.

Med dette tar jeg opp Miljøpartiet De Grønnes forslag.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Arne Olav Haabeth har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Karianne B. Bråthen (A) [15:04:40]: Dersom vi skal nå klimamålene Stortinget har vedtatt, er vi avhengig av å lykkes med en aktiv industripolitikk i nord. Fylket jeg kommer fra, Nordland, kan være en motor i det grønne skiftet, med satsinger innen batteri- og hydrogenproduksjon.

Til representanten fra Miljøpartiet De Grønne, som sier at De Grønne er næringslivspartiet, og at de etterlyser de miljøengasjerte, vil jeg spørre: Når Nordland og Nord-Norge er sentrale i det grønne skiftet, kan representanten fra Miljøpartiet De Grønne da forklare hvorfor Oslo er nevnt hele 52 ganger i deres alternative budsjett og Nordland bare 4 ganger? Er ikke dette en bekreftelse på at Miljøpartiet De Grønne er et urbant storbyparti og ikke et parti for hele landet?

Arne Olav Haabeth (MDG) [15:05:29]: Tusen takk for spørsmålet. Det synes jeg var et veldig godt spørsmål. Jeg er opprinnelig vestlending, jeg er egentlig ikke oslogutt, så jeg vil benytte anledningen til å unnskyldes for at det er et såpass stort trykk på Oslo i det alternative budsjettet.

Jeg er helt enig med deg. Det er ingen grunn til at det skal være slik. Jeg tror det er en måte å skrive et budsjett på. Vi har gode erfaringer fra Oslo, gode erfaringer fra samarbeid, og vi har fått til fryktelig mye i Oslo, så det kan være mye av forklaringen.

Presidenten: Presidenten vil minne om at talen skal gå via presidenten.

Lene Westgaard-Halle (H) [15:06:18]: Jeg synes det var interessant å høre representanten snakke om Tyskland innledningsvis, for der har jo Die Grünen hatt et veldig godt samarbeid med de borgerlige.

Miljøpartiet De Grønne har lenge hevdet at de er et blokkuavhengig parti. Representanten var så vidt innom og prøvde seg på det igjen i dag, men vi fikk jo det avkreftet ganske durabelig da de valgte side før valgkam-

pen i år. De valgte altså bort tidenes grønneste regjering til fordel for en Senterparti–Arbeiderparti-regjering.

Så kom Hurdalsplattformen, den grå, trauste Hurdalsplattformen, og en påfølgende fargeløs tilleggsproposisjon. SV har jo, med ganske voldsomme avgifter, gjort noen endringer på det, men det er nå åpenbart at den nye regjeringen legger opp til å kutte mindre utslipp enn den forrige. Er representanten skuffet over Senterparti–Arbeiderparti-regjeringen, eller var representanten klar over at dette kom til å skje, da de valgte side?

Arne Olav Haabeth (MDG) [15:07:23]: Det kan jeg egentlig svare ganske kort og direkte på: Ja, vi er skuffet over den plattformen. Skuffet er et sterkt ord, men vi skulle ønsket oss en annen regjering. Som i eksempelet jeg tok i innlegget, tror vi at et grønt parti i en regjering gjør enhver regjering bedre. Vårt første ønske var en ny regjering, og i den situasjonen vi var i, ønsket vi oss en regjering med oss og Arbeiderpartiet.

Jenny Klinge (Sp) [15:08:07]: Miljøpartiet Dei Grøne har eit mål om at Noreg skal auke sjølvforsyningsgraden av mat basert på egne ressursar til 60 pst. innan 2030. Det er eit fint mål. Partiet meiner at vi bør auke produksjonen av f.eks. frukt, bær, grønnsaker og belgfrukter. Miljøpartiet Dei Grøne seier i neste andedrag at dei skal gjere landbruket fossilfritt innan 2030, f.eks. ved å subsidiere nullutsleppstraktorar, som altså kan forbruke meir straum. Representanten Hansson frå Miljøpartiet Dei Grøne har nyleg applaudert dyrare straum og omtaler seg sjølv som straummoralist.

Då lurar eg på: Er representanten Haabeth enig med Hansson, og korleis meiner Haabeth at Miljøpartiet Dei Grønes eventuelle ønske om jamt over dyrare straum og å få ned straumforbruket samtidig skal gå i hop med målet som Miljøpartiet Dei Grøne har om å auke den nasjonale sjølvforsyningsgraden av jordbruksvarer, inkludert produkt som det må svært straumkrevjande veksthus til for å dyrke?

Arne Olav Haabeth (MDG) [15:09:07]: Det var et relativt tett og komplisert spørsmål for en hasteinnkalt vara. Jeg skal forsøke meg etter fattig evne.

Vi er ikke for de strømprisnivåene vi ser i dag, og løsningen på de strømprisnivåene vi ser i dag, mener vi er en flat utdeling av statens overskudd til alle. Dermed mener jeg at intensjonen bak spørsmålet egentlig er litt vanskelig å svare på, for vi ønsker ikke det strømprisnivået som er i dag. Når vi de strømprisnivåene vi har i dag, ønsker vi å dele det overskuddet tilbake til folk.

Jenny Klinge (Sp) [15:09:48]: Eg takkar for svaret. Det som kanskje er hovudpoenget mitt i dette, er at Miljøpartiet Dei Grøne går inn for, som Senterpartiet òg

gjer, å auke sjølvforsyningsgraden av jordbruksvarer, og dei peiker spesielt på det med frukt og grønt og ikkje minst produkt som det vil vere svært straumkrevjande å produsere. Spørsmålet mitt er eigentleg korleis ein skal oppnå dette med dyrare straum og å få ned straumforbruket samtidig som ein går inn for å auke produksjonen av noko som er svært viktig for oss, nemleg mat, men som er svært straumkrevjande å dyrke.

Arne Olav Haabeth (MDG) [15:10:18]: Ja, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne deler ønsket om en sterkt økt selvforsyningsgrad. Landbruk er ikke mitt aller sterkeste felt, men det er ikke all produksjon vi kan vri om til i landbruket i Norge som vil kreve formidable mengder ny strøm. En måte å endre selvforsyningsgraden i Norge på i positiv retning er i hvert fall å slutte å importere fôr. Mye av det fôret kan vi dyrke uten at det nødvendigvis øker strømforbruket så mye at vi er nødt til å diskutere det på den måten vi gjør nå.

Men bare la det være sagt: Vi er ikke for de strømprisnivåene vi ser i dag. Skulle det skje igjen, kommer vi til å komme med akkurat det samme forslaget, om at statens overskudd skal deles ut til folket.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Statsråd Jan Christian Vestre [15:11:32]: Vi har de siste par ukene dessverre på nytt vært nødt til å innføre strenge smitteverntiltak for å beskytte helsetjenestene våre og befolkningen, ved å forsinke videre spredning av koronaviruset. Vi har hele tiden sagt at når vi innfører smitteverntiltak, skal vi også stille opp økonomisk for næringslivet, og da spesielt de bedriftene som blir spesielt berørt av tiltakene.

Jeg kommer selv fra næringslivet. Jeg vet hvor viktig det er å holde folk i jobb, og hvor viktig arbeidsfolkene er. De er som en familie på en arbeidsplass, og jeg forstår veldig, veldig godt den frustrasjonen mange små, mellomstore og store bedrifter nå føler, og ikke minst veldig mange mennesker i Norge som lurar på om de får permitteringsvarsel, om de blir permittert, og hva som skjer de neste ukene. Vi har understreket mange ganger denne uken at regjeringen skal gjøre det vi kan for å bidra til å trygge arbeidsplassene og til at bedriftene kommer seg best mulig gjennom denne perioden også.

Derfor har vi denne uken lagt fram kraftfulle økonomiske tiltak for å bidra til å holde hjulene i gang.

- Vi har gjeninnført den økonomiske kompensasjonsordningen som er nasjonal.
- Vi innfører en ordning for tapt varelager ettersom smitteverntiltakene kommer midt i høysesong for restaurant- og utelivsbransjen. Det betyr at de bedriftene som nå er direkte berørt av smittevern-

tiltakene, kan få dekket hele tapet av varer som går ut på dato og må kastes.

- Vi har varslet at vi styrker den kommunale kompensasjonsordningen med 1 mrd. kr, og vi er beredt til å stille opp med mer dersom det trengs.
- Vi har innført en statlig lånegarantiordning.
- Vi innfører ordninger for publikumsarrangementer som må stenges, og jeg har sagt at vi vil se på hvordan vi også kan innlemme eventbransjen i våre ordninger.
- Vi viderefører ordningene for arbeidsledige, permitterte og frilansere.
- Vi viderefører ordningen med utsatt skatt, og vi gjør en rekke andre økonomiske tiltak.
- Vi har også sagt at vi senere i dag legger fram skissen til en lønnsstøtteordning, sammen med partene, som kan bidra til å holde folk i jobb og hindre flest mulig fra å bli permittert.

Det er tiltak som vil kreve budsjettvedtak i Stortinget, og regjeringen vil derfor raskt legge fram en egen proposisjon om dette i januar. Men la det være helt klart: Lønnsstøtteordningen kommer, det har vi allerede varslet i en uke, men jeg ber om forståelse for at det tar noe tid å sette seg ned med partene og lage en helt ny ordning som ikke finnes fra før av.

Denne regjeringen skal framover bidra til å skape nye jobber over hele landet, øke de grønne investeringene, styrke eksporten fra fastlandet med 50 pst. innen 2030, og vi skal kutte klimagassutslipp med begge hender. Ja, vi akter å innfri klimaforpliktelsene.

Vi er på vei inn i en tid som krever en mer aktiv, målrettet, visjonær og handlekraftig næringspolitikk. Det er en næringspolitikk som forener utslippskutt med nye jobber, som bidrar til næringsutvikling over det ganske land. Et mangfoldig, innovativt og kunnskapsintensivt næringsliv kan bidra til mer, bedre og flere lønnsomme arbeidsplasser og større verdiskaping i hele Norge. Folk skal kunne bo og leve der de vil, og det skal være jobber til dem.

På Nærings- og fiskeridepartementets budsjett foreslår vi flere omdisponeringer som bidrar til en kraftig satsing på det grønne skiftet. Basert på erfaringstall og EUs beregninger er det også anslått at de omdisponeringene vi gjør, samlet sett kan bidra til å mobilisere 3 mrd. kr i kapital til det grønne skiftet i Norge neste år, og de satsingene er ytterligere styrket i budsjettavtalen med SV. Det er bl.a. en ny ordning for grønne vekstlån som bidrar til dette, og utvidet deltagelse i EUs investeringsprogram InvestEU. Regjeringen er opptatt av å få mest mulig igjen for de pengene vi legger inn, og vi kommer til å bruke midlene på en måte som bidrar til mest mulig grønn omstilling for de ressursene vi har.

Så legger vi også til rette for å posisjonere norsk næringsliv innenfor eksportmarkedene og bidra til at bedriftene bedre kan gripe de mulighetene som skapes av EUs grønne giv, gjennom en bevilgning på 10 mill. kr som skal finansiere nye eksportframstøt.

Mange bedrifter sliter med å finne fram i mangfoldet av statlige virkemidler. Derfor har vi satt i gang et stort arbeid med å gjennomgå virkemiddelapparatet, med mål om å gi bedriftene én dør inn. Forrige regjering ville gjøre betydelige kutt i Innovasjon Norge. Det har denne regjeringen endret gjennom å redusere det planlagte kuttet med 50 mill. kr, fordi vi trenger en sterkere aktiv verktøykasse for å nå disse målene.

Sammenlignet med Solberg-regjeringen styrker vi også bevilgningene til næringsrettet forskning og innovasjon over vårt budsjett med nesten 150 mill. kr.

Dette er aktiv næringspolitikk i praksis.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Lene Westgaard-Halle (H) [15:16:49]: Næringslivet vårt er igjen nede i knestående dessverre. Statsråden har sikkert fått med seg Stortingets utålmodighet knyttet til en løsning for de delene av næringslivet som nå taper voldsomme inntekter. Det har vært et tema her i dag. Det tar for lang tid. Høyre har vært tydelig på at vi er skuffet over at statsråden ikke ønsket dialog med opposisjonen om dette da vi inviterte til samtaler i starten av desember. På toppen av det kom de økte skattene som regjeringen i dette budsjettet – som er det vi egentlig diskuterer i dag – påfører store deler av det samme næringslivet. Regjeringen har valgt å samarbeide med SV, og SV krever utbyttebegrensning, så det er mange ting på én gang. Mener statsråden at utbyttebegrensning er riktig, og hvordan ser han for seg å innføre dette når utbytte i realiteten likevel bare kan skyves på og tas ut året etter?

Statsråd Jan Christian Vestre [15:17:47]: Vi har sagt at når det gjelder den nasjonale kompensasjonsordningen, legger vi opp til både utbyttebegrensning og begrensning på overskudd. Det er rett og slett fordi vi ønsker at den ordningen skal treffe best mulig, og at skattebetalernes penger skal bidra til å bevare arbeidsplasser og trygge bedriftene, ikke til å gi ekstra overskudd til eierne. Vi skal komme tilbake til hvordan det skal gjøres.

Når det gjelder tempoet på lønnsstøtteordningen, kan jeg garantere representanten at vi har jobbet dag og natt, sammen med partene, for å få dette på plass. Jeg synes vi skal være litt forsiktig med å drive for mye polemikk i en situasjon som er alvorlig, men jeg vil likevel minne om at det tok to måneder fra pandemien brøt ut, til den forrige regjeringens hovedpakke med tiltak var på plass. Vi leverer en helt ny lønnsstøtteordning på få dager. Det handler ikke om at vi skal sikre oss i bauger og

kanter, som en annen representant sa, men om at vi skal lage en ordning som treffer på første forsøk. Det har vi ambisjon om å få til og presentere i løpet av dagen.

Lene Westgaard-Halle (H) [15:18:48]: Med respekt å melde var situasjonen en ganske annen. På det tidspunktet var «pandemi» et ord vi omtrent ikke kjente. Situasjonen var ganske annerledes. Nå har vi stått i en pandemi i snart to år, og selv om regjeringen hele tiden liker å understreke at den er ny, satt de samme partiene i Stortinget, og de kjente til situasjonen. Derfor er vi kritisk til at ting tar så lang tid. Partene ga sine innspill i slutten av november, så det er en grunn til at vi inviterte til samtaler i begynnelsen av desember.

Men tilbake til dette med utbyttebegrensning, for jeg føler ikke at jeg fikk helt svar. Det er greit nok at man sier at vi nå står i en ekstraordinær situasjon, og derfor ønsker man ikke utbytte, man ønsker å begrense utbytte. Men hvordan skal statsråden forhindre at man bare tar det ut året etter, eller året etter der?

Statsråd Jan Christian Vestre [15:19:37]: Som jeg sa til representanten, skal vi få komme tilbake til detaljene i den ordningen. Det finnes helt sikkert praktiske, gjennomførbare måter å gjøre det på. Det har ikke vært aller viktigst for oss nå å finne ut av detaljene akkurat i den delen av ordningen, i én av veldig mange økonomiske ordninger vi stiller opp med. Jeg er sikker på at representanten forstår at vi har jobbet veldig intenst med å få på plass en lønnsstøtteordning sammen med partene, som nå er et av de verktøyene vi ikke har i verktøykassa.

Vi har innført en hel rekke andre støtteordninger på veldig kort tid. Smitteverntiltakene ble besluttet på mandag og kommunisert ut. Tirsdag var vi i gang med de første økonomiske tiltakene, og vi har også styrket dem gjennom uken, senest i dag med ny informasjon om den kommunale kompensasjonsordningen. Representanten kan være trygg på at regjeringen jobber, og vi har stor forståelse for at dette er en veldig, veldig vanskelig tid for bedrifter og arbeidstakere over hele landet.

Sivert Bjørnstad (FrP) [15:20:54]: Statsråden har gjort et poeng av å besøke 100 bedrifter før jul, men det hjelper ikke å besøke 100 bedrifter hvis man ikke lytter til de samme bedriftene. Næringslivet er i krise, og regjeringen, med næringsministeren i spissen, toer sine hender – dag etter dag, time etter time uten at noe skjer. Ifølge Vestre og andre representanter fra regjeringen er det bl.a. fordi det tar tid å prate med bedrifter og med partene i arbeidslivet. Noe av det vi vet om en kommende kompensasjonsordning, er at man ønsker å se november og desember under ett. De bedriftene vi snakker med, de partene vi snakker med, opplyser at

det vil føre til at de bedriftene som er hardest rammet nå, ikke vil få støtte fordi det gikk veldig bra i november, men det går veldig dårlig i desember. Hvilke bedrifter eller parter i arbeidslivet er det Vestre har fått råd om når han nå innretter ordningen sånn?

Statsråd Jan Christian Vestre [15:21:58]: Jeg kan forsikre representanten om at de 120 bedriftene jeg har møtt de siste ukene, blir lyttet til, og vi har fått veldig mange gode innspill til hvordan vi kan sette den aktive næringspolitikken ut i livet. Jeg lytter til bedrifter hver eneste dag, og jeg er i dialog med partene hver eneste dag. Vi er opptatt av at de ordningene vi innfører, skal treffe bredest mulig. Derfor har jeg hele uken vært tydelig på at vi er villig til å se på ordningene våre. Vi er villig til å forbedre og justere ordningene våre.

Når det gjelder den nasjonale kompensasjonsordningen, følger den logikken fra forrige ordning ved at bedriftene søker for to måneder om gangen. Forrige ordning ble avsluttet i oktober, og derfor er november og desember påfølgende måneder, som alle vet.

Jeg har også merket meg at det er noe delte oppfatninger om dette. Noen støtter det opplegget, andre er kritiske til det, og jeg kan forsikre om at vi tar med oss de innspillene videre når vi skal forsterke og videreutvikle disse ordningene.

Sivert Bjørnstad (FrP) [15:23:00]: Problemet er jo at regjeringen sier at når smitteverntiltak lanseres, skal det følges av økonomiske kompensasjonsordninger, men så vet vi ikke hvilke økonomiske kompensasjonsordninger som skal ligge til grunn. Stortinget har ikke blitt forelagt noen sak om økonomiske kompensasjonsordninger, men vi vet hvilke smitteverntiltak som er innført, og vi vet hvor hardt det straffer og rammer særlig reiselivsnæringen, restaurant- og matnæringen og utelivet. Vi vet at de er veldig hardt rammet, og vi aner ikke hvilke ordninger som skal gjelde for de bedriftene. Det er ingen som har spurt om en kompensasjonsordning for november, så vidt jeg har forstått, for da var det ingen som var stengt ned, det var ikke innført smitteverntiltak fra regjeringens side. Jeg spør igjen: Hvem er det som har bedt næringsministeren om å innføre en kompensasjonsordning for november, da ingen var nedstengt?

Statsråd Jan Christian Vestre [15:23:59]: Jeg kan gjerne forsøke å gjenta svaret mitt. Det er ulike meninger om den ordningen. Det viktigste er at det er kommunisert tydelig at den kommer, og at den vil ha effekt. Vi har lagt oss på en ganske høy tilskuddsgrense, og det er bare én av veldig mange økonomiske ordninger som er innført.

Jeg tror jeg vil gjenta budskapet mitt fra i stad: Dette er en alvorlig tid for Norge, for de bedriftene som er spesielt rammet av tiltakene, og for mange arbeidsfolk som nå opplever usikkerhet. Derfor ber jeg om litt anstendighet og edruelighet i debatten. Når en ellers opplyst representant sier at man ikke aner hvilke ordninger som gjelder, etter at regjeringen har kommunisert på inn- og utpust hele uken hvilke ordninger som er innført, bidrar heller ikke det til forutsigbarhet for at bedriftene vet at vi stiller opp for næringslivet. Jeg gjentar at bedriftene kan være helt trygge på at vi både lytter, vi er der for dem, og vi skal bidra med økonomiske tiltaksordninger så lenge smitteverntiltakene tilsier det.

Marie Sneve Martinussen (R) [15:25:09]: Allerede 29. november avlyste Stortinget sin julelunsj. Det var den dagen da statsminister Støre stod her på talerstolen og sa at pandemien dessverre var tilbake.

De øvrige opposisjonspartiene som selv har sittet med makten, får ingen sympati fra meg når de etterlyser ordninger de selv kunne lagd, men det er dessverre sånn at det er dagens regjering og du som nå har ansvaret for dette. Jeg mener at det er altfor sent å komme med en lønnsstøtteordning når situasjonen 29. november var sånn at vi måtte forvente at utelivsbransjen fikk avlysninger, når også Stortingets presidentskap avlyste.

Du omtaler dette som en ny ordning. Da lurer jeg på: Skiller den seg da vesentlig fra den ordningen som var i fjor høst? Det andre er: Er det sånn at lønnsstøtten vil kombineres med annen støtte, eller er det kun lønnsstøtte, og så må man ellers kvalifisere til kompensasjonsordning hvis man skal få dekket f.eks. de øltankene man har tømt, eller maten man har kastet? Da er det litt bekymringsfullt at kompensasjonsordningen ser ut til ikke å treffe så mange bedrifter som den kanskje burde.

Presidenten: Presidenten minner om at «du» ikke er en tiltaleform vi bruker i stortingssalen. Vær så god, statsråd Vestre.

Statsråd Jan Christian Vestre [15:26:20]: Takk for spørsmålene fra representanten.

Jeg tror vi skal få sitte sammen med partene og gjøre denne ordningen ferdig, og så skal vi selvfølgelig på ordentlig måte komme tilbake til Stortinget – og først og fremst i sammenheng med det få kommunisert også til bedriftene og til arbeidsfolk hva som gjelder. Det jobber vi med. Så skal jeg garantere at vi har lyttet nøye til bedrifter over hele Norge i arbeidet med dette opplegget – og ikke minst jobbet veldig nært og tett sammen med partene, som dette også er komplisert for – for vi skal lage en ordning som skal treffe riktig. Den skal være effektiv, og den skal bidra til at færrest mulig permitteres.

Jeg tror ikke det er mulig å se for seg en situasjon der vi nå ikke får noen permitteringsvarsler eller noen permitteringer. Derfor har vi også permitteringsinstituttet, som vi hegner om, og som er en viktig sosial ordning, men lønnsstøtteordningen skal også bidra til at flest mulig kan være i jobb.

Alfred Jens Bjørlo (V) [15:27:34]: Næringsministeren skal i alle fall ha honnør for å halde mange pressekonferansar der han varslar kraftfulle tiltak, så forventningane stig og stig. Det er likevel vanskeleg å få tak på dette, og eg skal gå rett på sak og vere konkret, for kvar time og dag tel no.

Når det gjeld den nasjonale kompensasjonsordningen, er det ikkje rett at det er delte meiningar om det er ein god idé at november skal vere ein del av grunnlaget. Statsråden kan jo ikkje skulde på førre regjering for at ein har valt å lage ei ordning som ikkje treffer. Kan statsråden sjå på det som eit samla innspel frå alle bedrifter og organisasjonar eg har snakka om, at skal det vere ein tomånadersperiode, må det vere desember og januar, for krisa small ikkje før 1. desember.

Det andre: Statsråden har fleire gonger varsla at det kjem ei kommunal kompensasjonsordning i milliardklassa. Næringsministeren sa sist veke at den kommunale kompensasjonsordningen no har 1,2 mrd. kr som er klare til å bli betalte ut til bedrifter som treng det, over heile landet. Kvar er denne ekstra milliarden? Eg har leita og leita. Eg finn han ikkje, kommunane finn han ikkje, bedriftene har han ikkje. (Presidenten klubber.) Kvar er milliarden som er klar?

Presidenten: Tiden er ute.

Statsråd Jan Christian Vestre [15:28:41]: Takk til representanten for spørsmålene.

Når det gjelder den nasjonale kompensasjonsordningen, tror jeg at jeg har svart på det. Vi skal ta med oss innspill. Vi har lagt fram en ordning vi mener er god, og så skal vi se på hvordan den kan forsterkes og forbedres. Jeg må også understreke at vårt håp er at smitteverntiltakene har effekt, at vi ser effekt på sykehusinnleggelsene, at vi får mer kunnskap om den nye virusvarianten, og at det etter hvert er mulig å begynne å løse opp igjen. Smitteverntiltakene gjelder jo for fire uker, så er det sagt.

Når det gjelder den kommunale kompensasjonsordningen, er det nå i første omgang 208 mill. kr som skal deles ut til 47 kommuner der det er en høy andel av mennesker i serveringsbransjen. De er spesielt rammet av tiltakene som går ut over f.eks. julebord. Så har vi sagt at vi står klar med 1 mrd. kr til når det er nødvendig. Kommunene skal så snart det er praktisk mulig, tildele dette til de bedriftene i sine kommuner som trenger disse midlene mest for å trygge arbeidsplassene.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Statsråd Sandra Borch [15:30:03]: I dag diskuterer vi budsjett, og jeg må påpeke at dette budsjettet viser handling og vilje til å satse på norsk landbruk. Det gleder en landbruksminister, og det gleder en odelsjente.

En ny kurs for norsk landbrukspolitikkk er min arbeidsinstruks i den jobben jeg er satt til å gjøre. Det er ingen kvikkfiks, det er jeg helt ærlig på. Dette er ikke et ansvar jeg tar lett på. Det er et ansvar jeg vet det er enorme forventninger rundt, og det er med stor ydmykhet jeg nå har vært i denne rollen i åtte uker. Jeg vet at det forventes mye av denne regjeringen, og jeg vet at det forventes mye av meg. Alvoret og den økonomiske utryggheten næringen har følt på i mange år nå, er alvorlig. Det er min viktigste jobb å bidra til å skape den økonomiske tryggheten denne næringen fortjener, men jeg må si at det er mye å rydde opp i etter forrige, blå-blå regjering. Igjen vil jeg minne om at denne regjeringen har levert mer til norsk landbruk på åtte uker enn det forrige, blå-blå regjering gjorde på åtte år.

På åtte uker har vi levert 754 mill. kr til tilleggsforhandlinger for ekstra kostnader i landbruket. Vi har levert 200 mill. kr ekstra til investeringsmidler, 30 mill. kr til Bionova, som skal bidra til ressurser inn i landbruket for å finansiere klimavennlige løsninger, 20 mill. kr til aktiv satsing på skogbruk, 40 mill. kr til å styrke Mattilsynet samt at vi nå har sagt at vi ønsker å senke jordbruksfradraget.

Vi skal i tillegg til det legge fram en forpliktende opptrappingsplan for å tette inntektsgapet mellom bønder og andre grupper. Det er mer ressurser i denne tilleggsproposisjonen enn det forrige regjering noen gang har levert i et ordinært jordbruksoppgjør.

Jeg må også bruke tid på å snakke litt om veksthusnæringen. Grønn produksjon er viktig for å øke selvforsyningsgraden til 50 pst., som denne regjeringen har som målsetting. Det er ingen tvil om at vi har et stort potensial for å produsere mer frukt og grønt i Norge, og denne regjeringen vil legge til rette for det.

Så vet jeg at det har vært store bekymringer rundt økte strømpriser i næringen. Jeg har hatt tett dialog med Bondelaget og Bonde- og Småbrukarlaget og partigruppene på Stortinget den siste tiden for å finne en løsning. Jeg er derfor glad for at vi i dag kan presentere en søknadsbasert kompensasjonsordning for strøm til veksthus, og dermed har vi dag sikret landbruket gjennom at de også får kompensert noen av sine strømutgifter i den pakken som ble lansert tidligere i dag. Regjeringen har avklart at det blir en løsning som sikrer at de mange tusen boligene som finnes på norske gårdsbruk, blir inkludert i den ordningen. Dette vil gjelde uavhengig av om abonnementet er registrert på person eller på et organi-

sasjonsnummer. Det er et veldig viktig og riktig tiltak for norsk landbruk.

Jeg vet at det ikke er nok å si at dette skal snu kursen i norsk landbrukspolitikkk, men jeg vil si at det er starten på den jobben denne regjeringen har sagt at vi skal gjøre. Det er tydelige prioriteringer fra denne regjeringen om at vi prioriterer landbruk høyt i statsbudsjettet. I budsjettforliket er også regjeringspartiene og SV enige om at regjeringen må legge fram en forpliktende og tidfestet plan for å tette inntektsgapet mellom bønder og andre grupper i samfunnet.

Jordbruket er også en viktig del av løsningen for å nå Norges klimaforpliktelser. Klimaavtalen mellom staten og organisasjonene skal ligge til grunn for det klimaarbeidet vi og jordbruket skal gjøre i lag. I budsjettforliket prioriterer vi nettopp derfor 30 mill. kr til å etablere Bionova allerede i 2022. Den forrige regjeringen innførte en klimaavtale uten et eneste virkemiddel til klimaomstilling for jordbruket. Denne regjeringen leverer fra dag én.

Skogen er også en viktig del av klimaløsningen. Regjeringen ønsker derfor å legge til rette for å plante og skjøtte mer skog som kan bidra til å binde opp karbon, i tillegg til å satse på en ny industri med å legge til rette for å bygge mer i tre. Skogpolitikken må bygge på at ulike ledd i verdikjeden fungerer godt sammen framover.

Forrige regjering viste ingen vilje til å prioritere norsk landbruk. Vi har tenkt å endre kursen for norsk landbruk. Derfor er jeg stolt av det budsjettet denne regjeringen har lagt fram for norsk landbruk.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Lene Westgaard-Halle (H) [15:35:25]: Vi var visst tilbake i valgkampen, tydeligvis – igjen, for andre gang i dag. Statsrådens innlegg sier egentlig veldig kort og greit at alt var helt forferdelig under forrige regjering, og nå, etter åtte uker, er alt perfekt. Jeg forstår at ydmykhet i hvert fall ikke er det regjeringen har tenkt å legge opp til i denne perioden.

Statsråden glemte å snakke om annet enn subsidier for landbrukssektoren, og det synes jeg er interessant og egentlig ganske betegnende for Senterpartiet. Hun snakker ikke om markedsinntekter, og ikke om hvordan bondens inntekter skal økes utover overføringer.

Til spørsmålet, som gjelder noe helt annet: I 2016 ble det fritak for priskontroll på rene skogeiendommer. Det var et ønske fra en samlet skognæring for å øke omsetningen av skogeiendommer. Hva ønsker regjeringen å oppnå ved å skulle innføre priskontroll på skogeiendommer igjen, og i hvilken form ønsker de i så fall å innføre det?

Statsråd Sandra Borch [15:36:24]: Takk for spørsmålet fra representanten.

Jeg merker meg at representanten er veldig opptatt av markedet. Samtidig har jeg merket meg at representanten i en rekke leserinnlegg den siste tiden har sagt at markedet ikke skal bidra med noe for å øke inntekten til bonden.

Denne regjeringen er opptatt av at inntekten til bonden kommer fra importvern. Den kommer fra markedet. To tredjedeler av bondens inntekt kommer nettopp fra markedet. Da er det på sin plass også å utfordre verdikjedene på å ta sin del av ansvaret for å bidra til at bonden skal ha en inntekt å leve av. I tillegg bidrar staten med jordbruksavtalen.

Når det gjelder saken om skogeiendommer, har denne regjeringen sagt at det er en sak vi vil komme tilbake til og levere på i regjering. Samtidig mener jeg at vi ikke skal selge ut alle statens skogeiendommer framover, og det er også denne regjeringens politikk.

Lene Westgaard-Halle (H) [15:37:29]: Jeg må innrømme at jeg blir litt satt ut av statsråder som ikke forholder seg til sannheten. Jeg synes det hadde vært fint om statsråden først og fremst kunne gjøre det, og ikke hevde at jeg har sagt ting jeg ikke har sagt, for det legger ikke opp til en spesielt ålreit debatt.

Jeg fikk heller ikke svar på spørsmålet mitt. Dette er jo noe regjeringen har vært klare på at de vil innføre, så hva ønsker regjeringen å oppnå ved å skulle innføre en priskontroll? Statsråden må gjerne komme tilbake til hvordan og når og alt det der, men hva er det regjeringen ønsker å oppnå med det?

Statsråd Sandra Borch [15:38:03]: Takk for spørsmålet.

Som jeg var inne på til representanten, er dette noe regjeringen vil komme tilbake til. Samtidig er det et viktig punkt i Hurdalsplattformen at vi ikke ønsker å selge ut viktige statlige skogeiendommer til en billig penge. Det er også viktig å favne om at vi tar vare på grunneierne framover. Så dette er en sak jeg ved flere anledninger har nevnt at denne regjeringen vil komme tilbake til.

Bengt Rune Strifeldt (FrP) [15:38:49]: Da Senterpartiet hadde landbruksministeren, fra 2005–2013, ble det lagt ned rundt 1 200 gårdsbruk hvert eneste år. Til sammenlikning ble det lagt ned 733 gårdsbruk årlig da Fremskrittspartiet hadde landbruksministeren. Det ble lagt ned færre gårdsbruk da Fremskrittspartiet hadde landbruksministeren enn da Senterpartiet sist hadde posten, stikk i strid med det inntrykket Senterpartiet har forsøkt å gi.

I Hurdalsplattformen gir regjeringen uttrykk for at den vil legge fram en plan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet. Man ser at bonden økte sine inntekter betydelig med Frem-

skrittspartiet i regjering, og gjennomsnittlig inntekt pr. årsverk gikk opp med 9 pst. fra 2019 til 2020.

Å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet kan gjøres på flere måter. Man kan øke produksjonen og verdiskapingen eller øke tilskuddene gjennom jordbruksavtalen. Hvordan skal regjeringen tette inntektsgapet, og hvor stor økning i inntekt vil bøndene kunne forvente de neste årene?

Statsråd Sandra Borch [15:40:02]: Jeg tror kanskje at representanten bør dra ut i landet, møte norske bønder og spørre om de har følt på en økonomisk trygghet de siste åtte årene, da Fremskrittspartiet var med på å styre landet. Jeg vil anbefale representanten å dra ut og spørre næringen om nettopp det.

Min viktigste jobb er å bidra til økonomisk trygghet i en næring som har vært nedprioritert av forrige regjering i åtte år. Vi har sagt at vi skal legge fram en forpliktede plan for å tette inntektsgapet mellom bønder og andre grupper. Grytten-utvalget er nå satt ned. Det skal levere et godt tallgrunnlag, og det skal leveres før 1. juli. Jeg vil avvente det tallgrunnlaget før jeg sier noe om hvordan veien videre skal være. Samtidig vil jeg presisere at det arbeidet ikke er til hinder for å levere et godt jordbruksoppgjør allerede til våren.

Bengt Rune Strifeldt (FrP) [15:41:04]: Jeg hadde vel egentlig bare ett spørsmål, men jeg kan følge det litt opp. Føler dagens statsråd at Fremskrittspartiet ikke fulgte opp når man ikke klarte å holde det nedleggingstempoet som Senterpartiet hadde i sin periode?

Det er ingen vilje til å ta vare på norsk landbruk, sa statsråden i sitt innlegg. Man kan se at vi har fått en god del store bruk, som har kunnet utvikle seg, og vi har gitt næringsfrihet til bøndene som ønsker det. Det er ikke dermed sagt at alle skal øke melkeproduksjonen til 900 tonn. Nå er dette redusert til 500 tonn. Det gjør at de som har investert eller vil investere i en melkerobot som har en kapasitet 600 tonn, ikke får utnyttet kapasiteten til det produksjonsutstyret de har. Er det å prioritere bøndene – at man legger et kvotetak som er lavere enn det som produksjonsutstyret har kapasitet til?

Statsråd Sandra Borch [15:42:08]: Jeg må få rette opp i en del faktafeil som representanten her kom med. Denne regjeringen har ikke sagt 500 tonn. Vi har sagt at vi skal se på muligheten for å gå ned mot det tallet, men det skal ikke gå ut over dem som har investert for mer.

Når Fremskrittspartiet er så høy og mørk i denne debatten, vil jeg si at jeg har lest Fremskrittspartiets alternative budsjett, der man vil kutte 1,5 mrd. kr til norsk landbruk. Man vil kutte 1,3 mrd. kr til jordbruksforhandlingene allerede til neste år. Dette ville vært dramatisk for norsk landbruk. Jeg tror at norske bønder skal

være veldig glade for at Fremskrittspartiet ikke får styre landbruks- og matdepartementet de neste årene. Representanten Bjørnstad erkjente jo her i stad at Fremskrittspartiet også vil ta til orde for å legge ned forhandlingsinstituttet i norsk landbruk.

Alfred Jens Bjørlo (V) [15:43:22]: Eg vil ta opp tråden der representanten Westgaard-Halle sleppte han i stad når det gjaldt regjeringa sin skogpolitikk. Statsråden var sjølv inne på dette med at ein no vil stoppe salet av skogeigedomar frå Statskog. Statskog har dei siste åra selt ganske betydelege skogareal, men det som er interessant, er at kjøparane av dei er, i tillegg til kommunar, i all hovudsak lokale jord- og skogbrukarar i lokalsamfunna der skogeigedomane ligg. Dette har rett og slett vore ein måte å gje meir lokalt eigarskap på og å styrkje næringsgrunnlaget for lokale skogeigarar – mindre sentral styring og meir lokalt eigarskap. Det er eit prinsipp eg må innrømme at eg trudde Senterpartiet var positiv til. På det området skil Senterpartiet seg frå eit anna parti på venstresida som ein no har valt å samarbeide med.

Meiner verkeleg statsråden at det er ein god idé å stoppe auka lokalt eigarskap av skogeigedomar?

Statsråd Sandra Borch [15:44:32]: Denne regjeringa er veldig opptatt av å satse på skog, både på skogen som en del av klimaløsningen, og på skogen som et nytt industrieventyr. Hurdalsplattformen sier at vi skal stoppe utsalget av Statskogs eiendommer, men hvis man leser videre, sier den også at vi skal bruke Statskog som et verktøy for industribygging og næringsutvikling der Statskog har eiendommer.

Så vil jeg si at vi diskuterer jo budsjettet i dag, men jeg skulle heller ønske at vi diskuterte det nye industrieventyret som skogen skal bidra til, som denne regjeringen har klare ambisjoner for, og som denne regjeringen faktisk setter av millionbeløp til å kunne starte. Vi skal bruke skogen som en del av klimaløsningen, men vi skal også bruke skogen til virkelig å satse på et nytt industrieventyr.

Jeg har også sagt at alle kommuner og fylkeskommuner i Norge bør ha en ambisjon om å ha et signalbygg i tre.

Alfred Jens Bjørlo (V) [15:45:38]: Takk for det. Det kan eg opplyse om at Venstre-styrte Stad har, i motsetning til dei fleste Senterparti-styrte nabokommunane våre. Men vi får la det ligge.

Eg får likevel ikkje heilt tak på resonnementet. Eg er einig i og synest det er bra at ein har høge ambisjonar om auka verdiskaping og industribygging knytt til skog og tre, men eg kan likevel ikkje forstå kvifor det å stoppe moglegheita for meir lokalt eigarskap av skogressursar

og å setje lokale skogbrukarar og lokalmiljø i stand til å ha eit auka grunnlag for å byggje desse satsingane nedanfrå, skal vere så viktig at dette må ein berre prinsipielt seie nei til frå regjeringa si side. Ville det ikkje tvert imot vere slik at det at ein får meir skogeigedomar over på lokalt eigarskap utover i landet, kunne vere ein måte å stø opp under dei høge ambisjonane om å få meir verdiskaping knytt til skogen på, framfor at staten skal sitje og sentralstyre og sentraleige like mykje som i dag?

Statsråd Sandra Borch [15:46:38]: Heldigvis har vi veldig mange lokale skogeiere i dag, veldig mange flinke skogeiere der ute, som ønsker virkemidler til å kunne satse på skogen i et industriperspektiv. Det er nettopp det denne regjeringen legger til rette for. Så skal vi selvfølgelig ha en balansegang mellom private aktører, men også favne om Statskogs oppgaver, og ikke minst bruke Statskog som et verktøy for den industribyggingen denne regjeringen har varslet.

Som skogminister vil jeg også si at mitt første besøk som statsråd gikk til skognæringen, der jeg fikk kjøre hogstmaskin. Det er veldig mye spennende og veldig mye vilje i næringen nå til virkelig å satse. Denne regjeringen har sagt at vi ønsker å legge virkemidlene på bordet for det, og det leverer vi på i dette budsjettet fra dag én. Der Venstre har sittet og styrt i åtte år og ikke klart å levere noe for norsk skognæring, leverer denne regjeringen fra dag én.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Bjørnar Skjæran [15:48:11]: Noe av det stolteste i vår historie er knyttet til at vi er en fiskeri- og sjøfartsnasjon. Fra havet produserer vi enorme verdier, og det er vårt største og viktigste matfat.

Regjeringen har en klar ambisjon om at vi skal legge til rette for at det skal skapes mer fra havet i framtiden, mer klimavennlig mat som skal fø en økende verdensbefolkning, og mer energi. Ikke minst er vi i gang med en omstilling som skal kutte utslippene også i havnæringene. Budsjettenigheten mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV bidrar til å legge til rette for at ressursene i havet fortsatt gir økt aktivitet, større verdiskaping og flere trygge helårsarbeidsplasser langs hele kysten.

En av satsingene er føringstilskuddet. Regjeringen vil ha en variert og bærekraftig fiskeflåte for å sikre trygge helårsarbeidsplasser og bosetting i kystsamfunn fra nord til sør. Der høyreregjeringen kuttet i ordningen, styrker vi den gjennom først tilleggsproposisjonen, så gjennom budsjettenigheten med SV, sånn at den nå er på 16,8 mill. kr. Det vil bety mye for mange langs den lange kysten vår.

Regjeringen satser betydelig på marin forskning gjennom Havforskningsinstituttet, Nofima og Forsk-

ningsrådet. Samlet utgjør bevilgningene ca. 2,3 mrd. kr. I tillegg kommer 10 mill. kr til forvaltningsrettet marin forskning, der regjeringen vil prioritere å arbeide for at Havforskningsstiftelsen, 2021–2030, utløser gevinster nasjonalt og internasjonalt på områder som er særlig viktig for landet vårt.

Satsingen på kystovervåkningen er viktig for Norge. Coastwatch foreslås videreført i 2022, og BarentsWatch styrkes med 10 mill. kr. GoNorth, som styrkes med like mange millioner, vil også bidra til å styrke Norges rolle og renommé som ledende polarnasjon og havnasjon. Sikkerhetspolitisk har det også betydning at Norge markerer tilstedeværelse i Polhavet og opparbeider egen kunnskap og data om geologi, oseanografi og klimændringer, og ikke gjør oss til en passasjer i det som foregår i våre nye områder.

Den norske maritime næringen er ledende på klima- og miljøvennlig teknologi, og grønn skipsfart er et viktig satsingsområde i regjeringens maritime politikk. Satsingen er viktig for norsk verdiskaping, for sysselsetting og for eksport. EUs satsing på grønn vekst gjennom bl.a. «Green Deal» og «Fit for 55» er tydelige tegn på at skipsfarten må gjøres grønnere.

Utvikling og implementering av lav- og nullutslippsløsninger i skipsfarten kan spille en nøkkelrolle for en mer bærekraftig maritim næring. Låneordningen for skip i nærskipfart og fiskefartøy videreføres derfor, og i budsjettenigheten foreslås det en øremerket låneramme på 500 mill. kr under Innovasjon Norge i 2022 og at kondemneringsordningen videreføres i 2022. Det er bra. Regjeringen har store ambisjoner om å akselerere tempoet i omstillingen av skipsfarten, og budsjettenigheten sikrer en god start på dette.

Regjeringen vil bidra til å opprettholde norsk maritim kompetanse og rekruttering av norske sjøfolk. Derfor er en av de største endringene fra høyreregjeringens forslag å styrke tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk. Solberg-regjeringen foreslo et makstak på 189 000 kr for seks av tilskuddsmodellene i ordningen, og den ville avvike tilskuddsmodellen for NIS-lasteskip i utenriksfart. Regjeringen foreslår å videreføre den og hever makstaket fra 189 000 kr til 220 000 kr per sysselsett i de andre ordningene. Dermed økes bevilgningen med 227 mill. kr. Hurdalsplattformen varsler at vi vil styrke nettolønnsordningen. Dette er et første steg for å oppfylle den ambisjonen.

Skal vi sikre norsk maritim kompetanse for framtiden, må vi også sikre norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel. Det forrige regjering ikke greide på åtte år, brukte jeg åtte dager på å ta tak i, og vi brukte åtte uker på å igangsette lovarbeidet. Det vil bli en rask prosess der et lovutkast kan sendes på høring til påske.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Olve Grotle (H) [15:53:21]: Statsråden er kjent med at både av Solberg-regjeringa, av Støre-regjeringa og i budsjettsamarbeidet med SV er det lagt opp til ei endring av praksis knytt til formuesskattlegging av oppdrettskonsesjonar gjevne før januar 1998. Statsråden skal også vere kjent med at dette har gjeve utfordringar for næringa. Men det som har skjedd etter at Solberg-regjeringa kom med sitt forslag, er at formuesskatten har blitt auka, faktisk dobla, både gjennom at prosenten har gått opp, ein har redusert aksjekapitalen, og også utbytteskatten har auka. Vi er kjende med at skal ein betale formuesskatt, må ein ofte ta pengar ut av drifta.

Spørsmålet til statsråden er: Synest statsråden det er eit godt grep å doble formuesskatten for ei næring som ikkje var vane med å betale formuesskatt på akkurat desse konsesjonane?

Statsråd Bjørnar Skjæran [15:54:37]: Arbeiderpartiet gikk til valg på at vi skulle ha et mer rettferdig skattesystem. Etter åtte år der det har blitt kuttet notorisk i skattene til noen av de aller rikeste, mens regningen har blitt sendt til vanlige arbeidsfolk, og de som sitter aller nederst ved bordet, har fått en lang, lang liste med sosiale kutt, var det tid for en ny kurs. De fleste milliardene som er kuttet i skattene, er gitt som skatteuttak til noen av de aller rikeste, ikke minst på formuesskatten.

Solberg-regjeringen valgte å oppheve den praksisen som har vært, med at konsesjoner gitt før 1998 og etter har blitt behandlet ulikt. Det har Støre-regjeringen valgt å videreføre. Jeg tror det er helt grunnleggende for legitimiteten til alle dem som får høste av fellesskapets ressurser, som får lov til å tjene penger på å drive i allmenningen, at de bidrar til fellesskapet. Formuesskatten er i snitt ikke på et høyere nivå i dag enn den var for noen få år siden.

Olve Grotle (H) [15:55:45]: Eit nytt tema: Eg stod her for nokre veker sidan og spurde etter den såkalla Gamvik-ordninga, den ordninga som ein har hatt i Gamvik kommune, der ein har gjeve unge 16–17-åringar anledning til å drive fiske. Dette var ei ordning som Solberg-regjeringa ville vidareføre, men Støre-regjeringa sa nei, bl.a. fordi det ikkje var utgreidd nok. No registrerer eg at ordninga har kome inn igjen etter samtalar med SV. Spørsmålet er då: Har ein faktisk i desse samtalan med SV rokke å utgreie spørsmålet?

Statsråd Bjørnar Skjæran [15:56:19]: Denne statsråden har stor respekt for Stortinget. Gjennom forhandlinger i Stortinget ble det satt av 2 mill. kr til den ordningen som representanten omtaler. Da jeg ble

spurt i spørretimen om hva jeg mente om ordningen, tilkjennega jeg mitt syn. Jeg har stor respekt for lokaldemokratiet, men jeg mener at de 2,5 mrd. kr som vi har lagt på bordet til kommunene, kunne ivarettatt dette på en god måte. At vi nå gjennom et budsjettforlik mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV på Stortinget har økt dette til 2 502 mill. kr, lever denne statsråden godt med.

Sivert Bjørnstad (FrP) [15:57:16]: En av grunnene til at Norge er den havnasjonen vi er i dag, er forskning og utvikling. Marinteknisk senter har vært helt instrumentelt i den utviklingen over mange tiår og har en stor del av æren for at vi er der vi er i dag, innen både olje og gass, maritim sektor, marin sektor og fornybar energi.

Nå ser vi at andre land går forbi oss på forskningsinfrastrukturen, og derfor er Ocean Space Centre et veldig viktig prosjekt. Regjeringen vil imidlertid ikke betale for viktig brukerutstyr ved to av de viktigste laboratoriene. Det gjelder da M-lab, som er et sett av laboratorier for forskning på teknologi og konsepter for energi og framdriftssystemer, og K-lab, som er et laboratorium for mekanisk testing av konstruksjoner og konstruksjonskomponenter for å verifisere levetiden av konstruksjoner utsatt for bølger, strøm og vind. Er det dette Arbeiderpartiet mente da de snakket om en mer aktiv næringspolitikk?

Statsråd Bjørnar Skjæran [15:58:15]: Når det gjelder Ocean Space Centre, er det kanskje noe av det mest spennende Norge har i emning som skal bygges de neste årene. Regjeringen har videreført satsingen som lå inne fra den forrige regjeringen, på en halv milliard kroner i budsjettet for 2022. De siste dagene har vi også fått avklart en av de viktige milepælene – at ESA har akseptert innretningen på finansieringen av senteret.

Jeg er veldig trygg på at det vi skal få til når det gjelder Ocean Space Centre, blir veldig spennende. Det skal bli et godt senter. Så tror jeg at jeg skal være tilbakeholden med å stå på Stortingets talerstol og gi avklaringer rundt de spørsmålene som er reist de siste dagene. Dette kommer til å bli bra, men det er et stort løft for oss som nasjon, så det vil komme til å kreve strenge prioriteringer i årene framover for å lykkes med det.

Sivert Bjørnstad (FrP) [15:59:11]: Dette er ikke en problemstilling som er reist de siste dagene. Finansiering av brukerutstyret på M-lab og K-lab har vært en diskusjon i over et halvt år. I valgkampen lovet Arbeiderpartiets representanter i Trøndelag å fullfinansiere brukerutstyret ved Ocean Space Centre. Problemet nå er at det kuttet som – ja, det er riktig – den forrige regjeringen la inn, men som dagens regjering viderefører, er at man kan risikere at disse laboratoriene ikke blir bygd,

ikke blir utstyrt, fordi det også er løyvet for lite penger til byggene. Der har SINTEF sagt at de kan bygge på egenhånd, men at de er nødt til å ha penger til brukerutstyret.

Dette er to laboratorier som vil være helt instrumentelle for å få til alt det vi ønsker å få til på satsing på hav. Så da spør jeg igjen: Fremskrittspartiet foreslår i dag å øke rammen til brukerutstyret – hvorfor vil ikke Arbeiderpartiet være med på det?

Statsråd Bjørnar Skjæran [16:00:13]: Mitt ansvar er å sørge for å bringe prosjektet videre ut fra de vedtak som blir fattet i Stortinget. Det er en stor og viktig jobb. Det første vi sørget for etter regjeringsskiftet, var å unngå at prosjektorganisasjonen skulle skaleres ned, sånn at vi kunne holde framdrift i arbeidet. Jeg tror jeg skal la forhandlingene i Stortinget avgjøre hvilke rammer Stortinget vil legge for mitt videre arbeid framover, men jeg ser virkelig fram til å få gå videre med den viktige jobben med å få opp det praktbygget og det som skal være med på å bringe viktig forskning videre i årene og tiårene framover.

Alfred Jens Bjørlo (V) [16:01:08]: Statsråden har i sitt innlegg store ambisjoner for utviklinga av fiskeri- og sjømatnæringa og auka verdiskaping over heile kysten, og det er bra. Noko av det vi veit er aller viktigast for fiskeri- og sjømatnæringa, er å ha tryggleik for reint hav, reine fjordar og reint havmiljø. Ei av dei sakene som ei samla fiskeri- og sjømatnæring har engasjert seg sterkt i, er å få slutt på den særnorske praksisen med at det er opna for dumping av gruveavfall i norske fjordar og sjøar. Det gjeld generelt og det gjeld spesielt i saka knytt til Førdefjorden. Sjømat Norge og Noregs Fiskarlag har nyleg teke kontakt med departementet til statsråden, der ein instendig ber om ei ny og grundig vurdering av Førdefjorden-saka der ein i større grad tek omsyn til sjømatinteressene i søknaden som no ligg på bordet.

Eg vil spørje statsråden: Støttar statsråden det kravet frå ei samla sjømatnæring?

Statsråd Bjørnar Skjæran [16:02:13]: Jeg tror jeg på Stortingets talerstol skal være nøye med å forholde meg til det som er denne statsrådens konstitusjonelle ansvar. Så vil det alltid være slik at for Nærings- og fiskeridepartementet er det viktig å ivareta fiskeri- og sjømatinteressene i alle områder, og at vi sørger for at all industri, også gruveindustri, drives så bærekraftig som mulig.

Alfred Jens Bjørlo (V) [16:02:39]: Eg takkar for svaret og registrerer at statsråden ikkje vil gå inn i den konkrete saka.

Det er slik at i går blei det kjent at ESA har teke kontakt med norske myndigheiter og slått fast at Noreg ikkje overheld EUs mineralavfallsdirektiv når det gjeld korleis praksisen vår er med gruveavfall både i sjø og på land. Dette er på grunn av klagar frå eit breitt spekter av miljø- og næringsorganisasjonar. Så eg vil igjen utfordre statsråden litt meir generelt: Støttar statsråden ei samla sjømat- og fiskerinæring i at vi no må passe betre på fjordane våre, at vi må få slutt på særnorske praksisar som tillèt dumping av avfall i hav, i staden for å bruke desse på ein fornuftig og samfunnsgagnleg måte på land, ein praksis som faktisk er særnorsk i heile Europa og er tillatte berre i to andre land i verden?

Presidenten: Dette er vel fortsatt utenfor statsrådens konstitusjonelle område, men statsråden kan få svare hvis han vil – vær så god.

Statsråd Bjørnar Skjæran [16:03:47]: Jeg kan likevel si at for meg er det helt avgjørende at vi sørger for god sameksistens uansett hvilke næringer vi snakker om knyttet til havet. Hurdalsplattformen har klare ambisjoner for norsk mineralnæring, men jeg tror det ligger til næringsministeren å svare ut nærmere spørsmål knyttet til dette.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Bengt Rune Strifeldt (FrP) [16:04:29]: Utvinning av mineraler er en viktig norsk næring, og den vil bli betydelig viktigere i årene framover. En rapport fra Norges geologiske undersøkelse, NGU, fra 2016 anslo at det ligger mineraler til en verdi av minst 2 500 mrd. kr i den norske berggrunnen, og hvis vi bearbeider mineralene videre, vil verdien øke til 8 000 mrd. kr. Det er anslag fra 2016.

Det betyr at verdien i dag kan være langt høyere, fordi det er gjort flere funn, og fordi etterspørselen etter mineraler bare blir større. En rapport fra Det internasjonale energibyrået, IEA, mener at etterspørselen etter kobber og sjeldne jordartsmetaller vil øke med 40 pst. før 2040, etterspørselen etter nikkel og kobolt med 60–70 pst., og etterspørselen etter litium vil øke med nesten 90 pst. før 2040. Det er fordi disse mineralene inngår i teknologier vi trenger i det grønne skiftet, slik som batterier, solcellepaneler og vindmøller. Utvinningen av de fleste av disse mineralene foregår i dag i et fåtall land. Mesteparten av kobolten utvinnes i Kongo, og sjeldne jordartsmetaller i Kina. Bearbeidingen av flere kritiske mineraler foregår stort sett i Kina.

Norge er et velsignet land. Vi har tilgang til store mengder petroleumsressurser som har gjort oss styrtri-

ke. Det viser seg at vi sitter på store forekomster av etterspurte mineraler slik som titan, kobber, sink, fosfat og sjeldne jordartsmetaller. USA og EU utarbeider strategier for å sikre tilgang til kritiske mineraler. Det er en enorm mulighet for Norge som vi må gripe med begge hender.

Stortinget ba regjeringen tidligere i år om å utarbeide en mineralstrategi, der den norske mineralnæringen ses i sammenheng med EUs arbeid med å sikre tilgang til kritiske mineraler og metaller. Jeg ser fram til at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en slik strategi.

For å gi mineralnæringen de beste forutsetninger er det mer som må på plass. Vi må øke kartleggingen av mineraler i Norge, og vi må forenkle byråkratiet. Det tar i dag årevis fra en søknad først ligger på bordet, til utvinningen kan starte, og noen ganger slutter ikke problemene der heller. I tilfellet Nussir så vi at Sametinget forsøkte å sabotere det, og fortsatt gjør det.

Fremskrittspartiet satser på mineralnæringen i vårt alternative budsjett.

- Vi foreslår å bevilge 20 mill. kr mer til NGU for å få bedre kartleggingen av mineralressursene.
- Vi foreslår å bevilge 5 mill. kr ekstra til Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, slik at konsesjonskøene kan reduseres ytterligere.
- Sist, men ikke minst, ønsker vi å etablere et mineralfond, slik som Finland har. Det gir bedre tilgang på kapital, slik at flere kan satse. I første omgang foreslår vi et innskudd på 1 mrd. kr til det.

Olve Grotle (H) [16:07:44]: Havbruk- og oppdrettsnæringa har hatt ei eventyrleg utvikling. På nokre tiår har næringa mangedobla produksjonen av god og sunn mat, og ho er no blitt ei av dei viktigaste næringane vi har. Langs heile kysten ligg det større og mindre bedrifter som skaper store verdier, arbeidsplassar og aktivitet.

Både regjeringa Solberg og regjeringa Støre har i statsbudsjetta sine lagt inn eit framlegg til endring av praksis for verdsetjing av oppdrettskonsesjonar gjeve før 1998. Bakgrunnen er at desse konsesjonane i motsetning til konsesjonar gjeve etter 1998 ikkje har gått inn i formuesskattgrunnlaget. For å sikre lik skattlegging av konsesjonar gjeve før og etter 1998 er det difor foreslått at konsesjonar gjeve før 1998 no skal verdsetjast etter omsetningsverdi. Sjølv om grunngevinga for endringa er skattemessig likebehandling av konsesjonar, opplever mindre, lokale familiebedrifter langs kysten endringane i formuesskattlegginga som svært utfordrande. Det blir òg gjort gjeldande at dette kan setje i gang utilsikta strukturendringar.

Då regjeringa Solberg la fram sitt framlegg til statsbudsjett, blei det òg lagt inn ei lette i formuesskatten på

arbeidande kapital. Regjeringa Støre, derimot, skjerpar formuesskatten. Dette ville faktisk om lag doble formuesskatten for eigarane av desse mindre, lokale familiebedriftene som eg nettopp har nemnt, samanlikna med det som var regjeringa Solbergs budsjettforslag.

Forslaget til statsbudsjett knytt til oppdrettskonseksjonar har gjeve sterke reaksjonar hos dei bedriftene som er blitt ramma. Det har òg kome reaksjonar frå fleire av dei kommunane som husar desse bedriftene. Reaksjonane gjev uttrykk for at dei nye reglane vil gje urimelege og utilsikta ulemper for desse mindre, lokale bedriftene, samanlikna med større – gjerne børsnoterte – selskap.

For å sikre at intensjonane om likebehandling blir oppnådde, og at den nye praksisen blir opplevd som rimelig og fornuftig, har Høgre og Venstre i næringskomiteen difor lagt inn ein eigen merknad om saka under behandlinga av statsbudsjettet. Dei to partia ber såleis om at det blir lagt til grunn eit fornuftig skjøn ved fastsetjing av omsetningsverdiane av desse konsesjonane, og at regjeringa finn gode modellar for dette i samarbeid med næringa. Ingen av regjeringspartia sluttar seg til merknaden frå Høgre og Venstre. Eg tillèt meg likevel å oppmode regjeringspartia til å følgje opp dette.

Havbruket og oppdrettsnæringa er tente med at det framover blir gjeve gode og føreseielege rammevilkår. Dette må òg gjelde dei svært dyktige mindre, lokale familiebedriftene vi har langsmed heile kysten vår.

Per Olav Tyldum (Sp) [16:10:41]: Det er veldig fint å få komme til denne salen og snakke om landbruk. Som jeg sa i en replikk tidligere: Samfunnsoppdraget til jordbruket er å sikre Norges befolkning nok og trygg mat, produsert på norske naturressurser.

En variert bruksstruktur som er tilpasset landets naturressurser og geografi, gir de beste mulighetene for å produsere mat på en bærekraftig og klimavennlig måte. Senterpartiet er, og har over lang tid vært, kjent for å ønske et landbruk over hele landet. Økt verdiskaping og redusert klimaavtrykk i landbruket er nedfelt med tiltak i Hurdalsplattformen. Sterkt importvern og årlige jordbruksforhandlinger er også viktige punkter for å sikre næringsutøverne gode inntektsmuligheter. I tillegg vil jeg nevne landbruksamvirkets viktige rolle som utøvende aktør i markedsreguleringen, en regulering som sikrer råvareprodusentene stabil avsetning og stabile priser.

Reduserte klimagassutslipp fra landbruket er en av næringens aller største og viktigste utfordringer. Økt selvforsyning og tilpasset produksjon i takt med et endret og vanskeligere klima vil bli krevende, men absolutt mulig å gjennomføre. Derfor er jeg veldig glad for at regjeringen satser offensivt med etablering av Bionova

som et aktivt bidrag til utvikling av næringsvirksomhet, reduserte klimagassutslipp og særlig binding av karbon.

Samspillet og utviklingen av bioøkonomien knyttet til jordbruk, skogbruk og havbruk blir Bionovas viktige arena. Her finnes det uante muligheter for økt verdiskaping og nye jobber, og for å sikre matproduksjonen og samtidig bidra i klimautfordringene. Det er et viktig poeng å ha nevnt at tiltaket med Bionova i landbruket skal kunne innrettes slik at matprodusenter med ulike driftsstørrelser og driftsformer i alle deler av landet har en reell mulighet til å motta midler og hjelp til tiltak på egen gård.

Regjeringen har i budsjettforliket med SV til hensikt å opprette Bionova med penger, innhold og virkning om et halvt år. Responsen fra engasjerte næringsklynger utover i landet er meget god. Samhandlingsaktører innen jord, skog og hav, sammen med kreative kompetanseklyster, er et godt utgangspunkt og gode bidragsytere for å lykkes i arbeidet med Bionova.

Dette er en lissepasning til mange spennende innovasjonsmiljøer og næringsaktører som står klar til å bidra inn mot en spennende framtid for næringen. Det er god grunn til å være optimist med en ny regjering og en ny kurs for jordbruket.

Jenny Klinge (Sp) [16:13:55]: Havet og jorda er på kvar sin måte viktige matfat for oss menneske. Ressursane både til havs og på land gjev òg grunnlag for viktig næringsaktivitet viss vi samtidig tek godt vare på naturen og miljøet.

Regjeringa har varsla at ho skal utarbeide ei kvotemelding, som blir viktig for utviklinga i fiskeria. Der må vi lytte til ulike delar av næringa og ikkje minst til forskninga og balansere omsyna godt mot kvarandre. Når det gjeld havbruk, slår vi i Hurdalsplattforma fast at veksten må skje på ein føreseieleg, kontrollert og bærekraftig måte, og omsynet til villaksen vil t.d. vere viktig.

Så til landbruket: I den næringa kan ein ikkje akkurat vise til høg lønsemd i forhold til innsatsen, og vi veit at mange bønder tel på knappane med tanke på om dei skal halde fram eller ikkje. Det er dramatisk at mykje dyrka mark gror att som følgje av at økonomien er for dårleg til å drive. Dette gjeld særleg på dei areala som er mest vanskelege å kome til, men det er skremmande korleis utviklinga er også mange andre plassar.

Derfor er eg så glad for det regjeringsskiftet som kom i oktober, då vi i Senterpartiet gjekk saman med Arbeidarpartiet og erklærte tydeleg i Hurdalsplattforma at her skal det leggjast fram ein forpliktande og tidfesta plan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper. Allereie i statsbudsjettet for 2022 er det lagt inn ekstra midlar til investeringar, særleg for små og mellomstore bruk.

Dette er kjempeviktig. Det vil få som resultat at fleire sluttar å telje på knappane og heller begynner å oppgradere fjøset sitt eller byggje nytt fjøs. For dyra er resultatet at dei slepp å stå på bås når det ved hjelp av slike investeringsmidlar blir gjennomført ein raskare overgang til lausdrift. Lausdriftskravet er rett fordi det er viktig for dyrevelferda, men vi må hugse at alternativet til dei mange båsfjøsa som enno eksisterer, for mange bønder ikkje er å byggje nytt, men faktisk å leggje heilt ned. Ei framleis auka satsing på slike investeringsmidlar vil tene til at vi held ved lag jordbruk og matproduksjon fleire plassar i landet vårt, og dette er avgjerande viktig for matberedskapen og for å kunne auke produksjonen av mat på norske ressursar i takt med at befolkninga veks.

Eg ser fram til at vi skal satse ordentleg på matproduksjon både i havet og på landjorda framover. Dette må sjølvsagt gå hand i hand med ei satsing på berekraft. I eit land der husdyrhaldet står så sterkt fordi 70 pst. av dyrkbart areal er grasmark og ikkje egnar seg til annan matproduksjon, kan t.d. ikkje kua og sauene – etter at dei har vore livbergarar for oss nordmenn gjennom generasjoner – gjerast til klimaverstingar. Ein ting er sikkert, og det er at ein nasjon aldri vil kunne vere berekraftig med ein dårleg eller sviktande nasjonal matproduksjon.

Lene Westgaard-Halle (H) [16:17:18]: Så står vi her igjen. Salen lukter igjen av sprit. Selv om vi er blant landene i verden som har håndtert koronaen best, har den truffet hardt her også. Heltene i helsevesenet er slitne. Nå har det akkurat kommet nyheter om at de ansatte på intensivavdelingen på Universitetssykehuset Nord-Norge har fått inndratt feriedager i julen.

Deler av næringslivet er etter en gang tvunget i knestående, og vi kan ikke engang trøste hverandre med å gi hverandre en klem. Utfordringene vi her i salen har ansvaret for å løse – både på kort og på lang sikt – er mange. Akkurat i dag er det først og fremst konsekvensene av pandemien: Det er presset på helsevesenet, og det er den byrden næringslivet må bære. På toppen av det har vi strømprisene.

På lang sikt står det en ny krise foran oss. Vi kan ikke akkurat kalle det en pandemi, men det er en krise vi egentlig ikke har begynt å forholde oss til, selv om vi er klar over at den kommer. For i tiårene foran oss vil færre stå i yrkesaktiv alder bak hver pensjonist. Statens utgifter vil gå opp uten at vi kommer til å klare å øke inntektene like mye. Det vil si at det å ta vare på og sikre velferdssamfunnets bærekraft – både sosialt, klimamessig og økonomisk – er helt avgjørende for at Norge fortsatt skal være et godt land å bo i, og for at vi fortsatt skal kunne klare å håndtere utfordringer som vi i dag står i.

Vi har et godt utgangspunkt for å håndtere både de utfordringene vi ser her i dag på kort sikt, og de som

kommer på lang sikt. Enkelt og greit er det fordi Norge har mye penger. Vi har lyktes med å omsette en veldig stor og viktig naturressurs – oljen og gassen – til et av verdens største finansielle fond. Det gir oss et stort ansvar og veldig mange muligheter som andre land ikke har. Jobben blir å klare å holde fast ved det og løse det på en god måte også framover.

På vei til jobb i morges møtte jeg nissen i Hegdehaugsveien. Jeg må innrømme at det var en litt barnslig glede, det var litt stas – han hadde ordentlig skjegg og greier. Jeg kunne konstatere at det i dag er akkurat én uke igjen til jul. Når det er én uke igjen til jul, pleier bekymringen – for det store flertallet – å være: Rekker jeg å kjøpe alt jeg skal? Har jeg kjøpt gave til mamma? Er dukene strøket? Blir svoren sprø på ribba i år? Fungerer egentlig alle pærene i lenken som skal på juletreet? I år er det annerledes, vi har andre bekymringer. Flere har stengt bedriftene sine, andre mister store inntekter. Det å stå én uke før jul og være permittert er beintøft. Og for mange er dette langt fra første gang under pandemien. Forhåpentligvis er denne nedstengningen kortvarig. Jeg er spent på pressekonferansen som kommer senere i dag.

Framover må vi hjelpe dem som igjen bærer den tyngste børen i denne krisen. Vi må bidra til at folk og bedrifter har den kompetansen de trenger. Når vi går 2022 i møte, må vi skape mer og inkludere flere. Det vi ikke må gjøre, er det vi kommer til å vedta i dag: å sørge for at vanlige folk skal betale toppskatt.

Even A. Røed (A) [16:20:35]: Vi snakker ofte om hva vi skal leve av i framtiden, og om teknologiutvikling og muligheter. Vi snakker om hydrogen, offshore, havvind, autonome kjøretøyer og mye mer.

Det er viktig å se på hvilke teknologier vi skal leve av i framtiden, men vi må også ha et klart blikk på hvordan vi skal gjøre industrien vår mer effektiv, sånn at vi også sikrer produksjonen i Norge. For det hjelper lite at vi er i verdenstoppen i teknologiutvikling, hvis vi ikke har produksjonsmiljøer i Norge som er konkurransedyktige nok til å konkurrere med resten av verden.

Industriutvikling er ikke et kretsmesterskap; det er et verdensmesterskap. Da må vi være ett lag i Norge. Vi må spille hverandre gode og på den måten kunne utvikle, innovere og produsere på en måte som gjør oss konkurransedyktige i hele verden. Virkemidlene blir nå styrket, og et flertall i komiteen peker på at vi må ha et virkemiddelapparat som treffer eksisterende bedrifter som vil videreutvikle seg og bli mer effektive. Det er jeg glad for.

Det er her industri 4.0 kommer inn i bildet: den fjerde industrielle revolusjonen. Den første handlet om å ta i bruk mekanikk og damp, den andre om å øke produk-

tiviteten gjennom elektrisitet og masseproduksjon og den tredje om automatiserte enkeltstående prosesser. Den fjerde handler om å ta i bruk og integrere all den teknologien vi har. Vi må ha maskiner som snakker med hverandre, som tar i bruk data på en ny måte, og som gjør at det brukes mindre tid på å fylle ut skjemaer og gjøre ugunstige, manuelle operasjoner. Det vil gjøre at bedrifter på tvers snakker bedre sammen, og det vil gjøre det lettere å drive samarbeid med underleverandører.

Vi har ikke råd til ikke å være med på denne utviklingen. Verden er i gang – vi er delvis i gang, men vi har et godt stykke igjen. Vi må sette fart, for skal «Team Norge» konkurrere i utlandet, må vi være på ballen nå. Det er digitalisering, automatisering, integrering og kompetanseutvikling som til sammen gjør at vi ikke bare eksporterer kunnskap om teknologi, men at vi også eksporterer teknologiske løsninger som er produsert i Norge.

Skal vi lykkes, trenger vi en målrettet satsing på kompetanse og utdanning. Det gjør denne regjeringen med en satsing på praktiske ferdigheter, yrkesfag og fag-skole. Vi er opptatt av etter- og videreutdanning, sånn at folk kan oppdatere kunnskapen sin og bidra til utviklingen.

Vi må ha på plass test- og kompetansesentre som gir bedrifter muligheter til å utvikle og lære og til å ta i bruk ny kompetanse og benytte den i egen produksjon. Dette vil bidra til utvikling og innovasjon, for når kloke hoder får muligheten til å jobbe sammen, blir 1 + 1 mer enn 2. Her står Kongsberg-industrien klar til å ta en lederrolle.

Jeg er glad for at vi har en regjering som ser dette. Vi vil sikre et virkemiddelapparat som treffer, sånn at vi ikke bare utvikler ny teknologi, men også videreutvikler produksjonsmiljøene våre til å være i toppen i VM i industri også i fremtiden.

Olve Grotle (H) [16:23:41]: I oktober heldt eg eit innlegg frå denne talarstolen. Det handla om at vi må gjere det meir attraktivt for tilsette å kunne investere i eigen arbeidsplass. Eg tok i innlegget utgangspunkt i at eg i lang tid har hatt god kontakt med mange nystarta gründerverksemder i Sogn og Fjordane, og at eg kjenner godt til at ei utfordring desse ofte har, er at ein ikkje greier å rekruttere dyktige medarbeidarar.

Ein måte å avhjelpe dette på kunne vere å få på plass ei god opsjonsskatteordning. I vår kom regjeringa Solberg derfor med nettopp ei slik ordning, og denne ligg då inne i framlegget til statsbudsjett. Den nye ordninga inneber m.a. at skattleggingstidspunktet blir utsett til den tilsette sjølv sel aksjane sine, vinsten blir skattlagt som kapitalinntekt, og den gunstige ordninga blir utvida til å gjelde mange andre verksemder. Det å kunne tilby nye medarbeidarar eigarskap i bedrifta er ein god og effektiv måte å rekruttere nye medarbeidarar på.

I regjeringa Støre sitt framlegg til statsbudsjett er Solberg-regjeringa sitt opsjonsskatteopplegg oppretthalde. Det synest eg er bra. Det som derimot ikkje er like bra, er at regjeringa Støre samtidig tek bort ei anna gunstig skatteordning som òg gjorde det attraktivt for tilsette å kunne investere i eigen arbeidsplass. Dette gjaldt ei generell skatterabattordning som tilsette hadde ved erverv av aksjar til underpris i bedrifta ein arbeidde i. Regjeringa Solberg føreslo å auke denne skatterabatten i sitt forslag til statsbudsjett og dermed gjere det endå meir gunstig å vere medeigar i eigen arbeidsplass. Regjeringa Støre har derimot fjerna heile ordninga, delvis med den grunngjevinga at ein har oppretthalde Solberg-regjeringa sitt forslag til opsjonsskatteordning for selskap i etablerings- og vekstfasen.

Regjeringa Støre gjev altså tilsette i nokre typar bedrifter gunstige vilkår for å bli medeigarar i arbeidsplassane sine, medan tilsette i andre typar bedrifter no blir fratekne liknande vilkår. Det er i sum ikkje å støtte eller oppmuntre tilsette til å bli medeigarar i egne jobbar.

Karianne B. Bråthen (A) [16:26:11]: Det har lenge vært Arbeiderpartiets ambisjon å gi sjømat- og fiskeripolitikken et løft, og denne regjeringen har flere ambisjoner samtidig. Vi skal kutte i klimagassutslippene, øke eksporten og skape nye, norske arbeidsplasser i den prosessen. Sjømat-, fiskeri- og havnæringene har en helt sentral plass i det bildet. Derfor er det også en milepæl når vi endrer på ansvarsområder, som gjør at vi i dag har en fiskeri- og havminister. Og Kystverket og forurensningsberedskapen har blitt flyttet hjem til Nærings- og fiskeridepartementet. Ansvar for våre viktige fiskerihavner er altså nå der det hører hjemme.

Noe av det stolteste i vår historie er knyttet til at vi er en fiskeri- og sjøfartsnasjon. Vi ønsker at sjømat- og havnæringene skal ha en minst like sterk posisjon i framtiden vår. Da må vi sikre at fisken tilhører det norske folket i fellesskap, og at nasjonen har råderett og kontroll over fiskeressursene og forvalter disse til beste for dagens og framtidens generasjoner.

Da må vi utforme en ny kvotemelding som rydder opp i usikkerheten som er skapt av Solberg-regjeringen, og avklare viktige rammebetingelser for næringen, samt at vi må imøtekomme Riksrevisjonens rapport, som pekte på at sentrale fiskeripolitiske prinsipper er utfordret. Vi skal sikre forutsigbarhet for fiskerinæringen, bo-setting, aktivitet, økt bearbeiding og lønnsomhet langs kysten. Det gjør vi ved å gjennomføre føringstilskuddet og sikre at det består, som gjør at det kan gis støtte til å frakte fisk til produksjonsbedrifter langs kysten, til hinder for sentralisering av industrien. Vi må selvfølgelig også gjøre mer for å bearbeide på land. Vi kompenserer også flåteleddet for CO₂-avgiften.

Når det gjelder havbruksnæringen, skal vi gå igjen-
nom tillatelsessystemet. Vi skal også videreutvikle tra-
fikklyssystemet med flere miljøindikatorer. Sammen
med virkemidler for å omstille til det grønne skiftet vil
havbruksnæringen være en viktig brikke i å nå våre ek-
sportmål og våre klimamål. Men da er vi også avhengige
av å ha et virkemiddelapparat og en aktiv stat til stede.
Det er jeg glad for at regjeringen legger opp til.

En sterk norsk tradisjon, som også er helt grunnleg-
gende i Arbeiderpartiets næringspolitikk, er at myndig-
hetene og næringene finner gode løsninger sammen.
Det skal vi fortsette med.

Solveig Vitanza (A) [16:29:12]: Jeg er stolt av å få
være her i dag og legge fram et budsjett som viser en
næringspolitikk som skal bidra til å nå målene om å få
flere i arbeid, skape flere arbeidsplasser, skape aktivitet
i hele landet, øke eksporten og ikke minst kutte i klima-
gassutslippene. Fornøyelse og nyskaping er en viktig
nøkkel til økonomisk vekst. Gjennom å føre en aktiv
næringspolitikk skal vi sørge for at statens virkemidler
treffer. Dette skal vi bl.a. gjennomføre ved å gjennomgå
hele det næringsrettede virkemiddelapparatet. Målet
her er å forenkle, tilgjengeliggjøre og styrke ordningene
som skal bidra til at norske bedrifter kan vokse og lyk-
kes med nødvendige omstillinger og det grønne skiftet.

Sammenlignet med Solberg-regjeringens budsjett-
forslag styrker vi bevilgningene til næringsrettet forsk-
ning og innovasjon i budsjettforliket. Gjennom spissing
og styrking av forskningsmidlene skal vi gjøre mest mu-
lig kapital tilgjengelig for de grønne omstillingene og
nødvendige investeringer.

For oss er det viktig at det næringsrettede virkemid-
delapparatet er tilgjengelig over hele landet. Siva tilret-
telegger for nyskaping gjennom utvikling og finansier-
ing av nasjonal infrastruktur for innovasjon og nærings-
utvikling og har et særlig ansvar for å fremme vekstkraft
i distriktet. Det har derfor vært viktig for oss at det fore-
slåtte kuttet i bevilgningen til Siva, som Solberg-regjer-
ingen foreslo, reverseres nå i påvente av en vurdering av
det næringsrettede virkemiddelapparatet.

Budsjettforliket inneholder også en enighet om å
styrke Norsk katapult med 40 mill. kr til testfasiliteter i
distriktet. I budsjettforliket har vi foreslått en ny, kraftig
ordning med grønne vekstlån. Dette vil gi muligheter til
at flere og større grønne prosjekter kan gjennomføres.

Heldigvis er ikke Norge alene om ambisjonene om
å nå klimamålet for 2030. Derfor foreslår regjeringen
også å gi mer penger til InvestEU-programmet. InvestEU
er sentralt for det grønne skiftet og omstillingen i euro-
peisk økonomi, og deltakelsen vil bidra til å gi det nors-
ke næringslivet tilgang til de samme virkemidlene som
næringslivet i våre naboland.

Vi skal få Norge gjennom det største skiftet i nyere
tid. Vi har kommet sent i gang, men nå skal vi bruke res-
sursene smart og effektivt. Vi skal kutte mest mulig ut-
slipp og samtidig skape flest mulig jobber.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplas-
sen.

Jenny Klinge (Sp) [16:32:16]: Eg har alltid likt så
godt det ordtaket om at ein skal setje tæring etter næ-
ring. Dette gjeld både for enkeltpersonar og for samfun-
net. Vi i Senterpartiet forstår at eit sterkt næringsliv er
føresetnaden for velferdssamfunnet vårt, for velferds-
gode til innbyggjarane er i høgste grad ei slags tæring –
som må setjast etter næring.

Det betyr i praksis at vi må avpasse offentleg penge-
bruk, offentlege satsingar, etter kva slags privat produk-
sjon og verdiskaping vi har i landet vårt. Eg trur ikkje
mange nok er klar over dette. Somme parti lir av ein kro-
nisk mangel på heilskapsforståing og trur at størrelsen
på oljefondet vårt er det som skal berge oss i framtida.
Andre igjen undervurderer verdien av velferdsstaten og
tenester nær folk i heile landet som eit grunnlag for
vekst i næringslivet.

Denne første runden med statsbudsjettet for ei fersk
regjering gjev moglegheiter for nokre ekstra satsingar,
som andre har gjort godt greie for i salen i dag, og som
går fram av komitéinnstillinga. Eg har lyst til å peike
meir framover, fordi vi i Senterpartiet står saman med
Arbeidarpartiet i å erklære at vi skal føre ein aktiv næ-
ringspolitikk, med vekt på ordet «aktiv». Eit tema eg er
oppteken av, er at staten, fylkeskommunane og kommun-
ane har ei meir vekstfremjande tilnærming til lokalt og
nasjonalt næringsliv og industri når dei legg ut anbod.

For eksempel har vi i min heimkommune, Surnadal,
ein stor rørfabrikk, Pipelife Norge AS, som har teke eit
skikkeleg løft for å gjere produksjonen og produkta meir
berekraftige og utarbeidd såkalla miljødeklarasjonar.
Dette gjorde dei etter at Monica Mæland, som kommun-
alminister, la fram at miljøet skulle vege tyngre i of-
fentlege anbod. Pipelife håpa at det løftet dei tok for mil-
jøet, skulle bety noko for det offentlege, f.eks. ved store
bygge- og infrastrukturprosjekt. Men det som blir berre
trist er jo når offentlege aktørar stadig vel den billigaste
tilbydaren, som fort er frå utlandet, sjølv om denne har
dårlegare produkt i klimasamanheng og kanskje også
dårlegare produkt elles. Derfor er eg glad for at det i Hur-
dalsplattforma står at regjeringa vil «endre regelverk og
praksis for offentlige anskaffelser slik at de støtter viktige
mål som bærekraft, gode lønns- og arbeidsvilkår,
bruk av lærlinger, innovasjon og lokale ringvirkninger».

Det står også at «offentlige anskaffelser må utformes
og kontraktstørrelsen må tilpasses slik at norske bedrif-
ter kan delta i konkurransen». Slik kan vi leggje betre til

rette for at lokalt og nasjonalt næringsliv kan utvikle seg og vekse framover, og det vil hjelpe oss i framtidige budsjettprosesser. Då kan vi sikre at vi òg for framtida kan setje tæring etter næring utan at det går ut over velferds-samfunnet vårt.

Arne Olav Haabeth (MDG) [16:35:17]: Jeg er en hasteinnkalt vara for representanten Rasmus Hansson. Til vanlig er jeg fast bystyrerepresentant i Oslo bystyre. Jeg er dypt bekymret for Oslos næringsliv i den krisen vi nå nok en gang er inne i. Jeg har snakket med mange i Oslos serveringsbransje som virkelig sliter. De er fortvilet.

Som førstereisgutt – eller førstereisperson, som vi i Miljøpartiet De Grønne gjerne sier – vil jeg benytte anledningen til å gi næringsministeren en honnør. Han har snakket direkte med flere aktører i Oslos serveringsbransje denne uken. Han har tatt med seg notatblokk. Ære være en minister som gjør sånt. Jeg håper innstendig at det gjør at han har svært gode løsninger for Oslos serveringsbransje. Vi skal følge godt med.

Få bransjer sysselsetter så mange i hovedstaden som serveringsbransjen, og nær sagt alle av oss benytter jo deres tilbud fra tid til annen. De utgjør en svært viktig og mangfoldig del av det vi ofte litt flåsete, men nokså sant kaller Oslos sjel. De trenger trygghet, de trenger dekning av tap, de trenger en rettferdig løsning og ikke minst en løsning som aktørene selv forstår lett.

I tillegg fremmer vi også et løst forslag i dag der vi ber regjeringen presisere at restauranter og serveringssteder kan få kompensasjon for tapt varelager, selv om de velger å gi bort mat de ikke får solgt, i stedet for å kaste den. Flere aktører jeg har vært i kontakt med, opplever dette som svært uklart, og denne uklarheten kan føre til et høyst unødvendig matsvinn.

Per Olav Tyldum (Sp) [16:37:30]: Norsk Industri melder om et godt 2021.

I komiteens høringsrunde i oktober fikk vi høre at industri- og bergverksbedriftene, og særlig eksportindustrien, har god vekst. Eksportinntektene for fastlandsbedriftene har steget med 19 pst. så langt. Fastlandseksporten vil passere 500 mrd. kr for første gang. Samtidig vil en samlet vareeksport passere 1 200 mrd. kr. Handelsoverskuddet vil sette ny rekord i 2021. Det meldes også om et høyt investeringsnivå til tross for utfordringene i forbindelse med en krevende pandemi. Dette var en oppsummering og innledning som komiteen fikk på høring med Norsk Industri, og det var et makrobilde som ble tatt før en ny og krevende runde i pandemien slo innover landet.

Bildet viser ikke utfordringene som finnes i de mest utsatte næringene, som igjen rammes. Reiselivs-, overnattings- og serveringsnæringen osv. har på nytt fått en

krevende tid, og jeg er glad for at regjeringen er tett på og jobber kontinuerlig med løsninger og tiltak for å avhjelpe i en vanskelig situasjon.

Hurdalsplattformen har et tydelig og offensivt budskap – å skape jobber og å kutte utslipp. Norske bedrifter skal ha gode, forutsigbare og stabile rammevilkår som kan legge til rette for private investeringer og videre vekst. Staten skal ta ansvar for å få på plass nødvendig og framtidsrettet infrastruktur, inngå partnerskap med fokus på utslippskutt og næringsutvikling, bidra med risikovillig kapital og ikke minst bruke sin innkjøpsmakt til å skape et sterkere hjemmemarked.

Hydrogen vil trolig bli en viktig del av løsningen. Hydrogen er en energibærer med betydelig potensial til å redusere utslipp fra en rekke sektorer og samtidig øke verdiskapingen og sysselsettingen. Regjeringen vil bygge opp og utvikle en sammenhengende verdikjede, der produksjon, distribusjon og bruk utvikles parallelt. Det er en satsing som passer regionen jeg kommer fra, meget godt. Ytre Namdal har en fantastisk innovasjonsklynge innen marin og maritim leverandørindustri, med offensive verdiskapere som har fokus nettopp på en helhetlig verdikjede og bærekraftig produksjon.

Senterpartiet og Arbeiderpartiet skal i regjering få flere i jobb, skape aktivitet i hele landet, øke eksporten og samtidig kutte klimagassutslippene.

Bengt Rune Strifeldt (FrP) [16:40:27]: Skrekkbildene som enkelte, og Senterpartiet spesielt, forsøker å tegne av Fremskrittspartiets landbrukspolitikk, er veldig misvisende. Fremskrittspartiet har ikke noe mål om at alle bruk skal bli størst mulig, men Fremskrittspartiet mener at bonden vet best og selv skal få lov til å bestemme hvor stor gården skal eller kan være.

Når vi økte kvotetaket på melk, var det ikke sånn at vi mente alle bruk i Norge skulle produsere 900 tonn, men det ga en mulighet for dem som ville det. Fremskrittspartiet gir bonden næringsfrihet. Det er ikke sånn at stort er bra, og smått er dårlig. Norge er et langstrakt land, og med den geografien vi har i landet, har vi fortsatt mange små bruk, selv om vi har lagt til rette for at brukene kan bli større.

Da Fremskrittspartiet hadde landbruksministeren, ble en del tilskudd vridd over fra tilskudd for å ha gårdsbruk til matproduksjon, og matproduksjonen økte på mange områder. Fremskrittspartiet vil fortsette å forenkle landbruket og legge mer til rette for likebehandling mellom bruk. Vi vil ha færre ordninger, ikke flere, og vi vil styrke bondens eiendomsrett. Vi vil legge til rette for mer konkurranse i hele verdikjeden av hensyn til forbrukerne. Fremskrittspartiet vil ha mer mat og mindre stat.

Jeg registrerer at med Senterpartiet tilbake i Landbruksdepartementet blir det igjen mer statlig styring og

tilbakeskritt mot monopolsituasjonen. Det er kanskje det Senterpartiet mener er å ta vare på norsk landbruk. Regjeringen vil fjerne de konkurransefremmende tilskuddene i PU-ordningen. I enkelte områder har Tine nær 100 pst. av markedet på melk og nærmere 50 pst. av markedsandelen i de områdene der de står svakest. Det vil regjeringen endre på slik at Tines markedsrolle vil øke, mens de mindre vil få utfordringer med å opprettholde konkurransen. Senterpartiet er i ferd med å gjeninnføre monopolet og legger inn reguleringer for å begrense bondens næringsfrihet.

Fremskrittspartiet har i sitt alternative budsjett foreslått å redusere landbrukssubsidiene med om lag 10 pst. Det mener vi er fullt mulig dersom man samtidig gir bonden større næringsfrihet.

Om noen i 1990 hadde foreslått å fjerne tilskuddene innen fiskeri, ville nok monopolistene – Senterpartiet – sagt at det ville vært helt umulig. I dag ser vi den fantastiske utviklingen norsk fiskerinæring har vært igjennom de siste 30 årene – fra å være en sterkt subsidiert næring til en tilnærmet subsidiefri og regulert næring med god lønnsomhet. Det mener vi det absolutt er mulig å gjøre også innenfor landbruket.

Geir Pollestad (Sp) [16:43:33]: Regjeringsskiftet kom for landbruket i grevens tid. Det var åtte beintøffe år. Det starta med Sylvi Listhaug som landbruksminister, som ikkje hadde tru på noko av det norsk landbruk var bygd på, som skulle innføre ein dansk, tysk eller EU-tankegang i det norske landbruket, utan å ta omsyn til kva land me bur i. Og me hørte nettopp i innlegget frå representanten Strifeldt kor kunnskapslaus Framstegspartiet er i desse spørsmåla når ein i fullt alvor greier å samanlikna dei naturgjevne forhold for å fiska i Noreg med dei naturgjevne forholda me har for å dyrka korn, poteter og annan mat. Då er det viktig at det partiet ikkje lenger har ei hand på rattet.

Det trengs ein offensiv for landbrukspolitikken no. Representanten Westgaard-Halle spring på talarstolen og kallar det valkamp kvar gong einkvan tek opp dette klare skiljet – men det er ein realitet, for landbruket hadde ein stor kostnadsvekst. Tidlegare landbruksminister Olaus Vervik Bollestad forstod at det ligg 754 mill. kr som skal utbetalast til landbruket. Ho gjekk til finansminister Sanner. Kva skjedde? Ho fekk ikkje dei pengane. Det måtte statsråd Borch ta opp igjen. Ho snakka med statsråd Slagsvold Vedum – han er relativt grei å ha med å gjera, for han forstår kor viktig det er å produsera mat i dette landet. Det å ha ein finansminister som forstår det, og ha ei regjering som ønskjer å utvikla landbruket, er det me ser i dette budsjettet. Dei 200 mill. kr til investering som me fekk på plass, har betydning for mange gardsbruk.

Eg vil òg nemna, om ein kikkar tilbake, at der Høgre skulle innføre kostnadseffektiv matproduksjon som det førande for den norske matproduksjonen og den norske landbrukspolitikken, seier me at me vil ha landbruk i heile landet, at me vil bruka landbruket til å utvikla bygdene, til å byggja arbeidsplassar i heile landet – det er ein vesens forskjell mellom Senterpartiet og regjeringa sin landbrukspolitikk og det Høgre og Framstegspartiet står for. Og når ein prøver å dekkja til det, gjer ein stor urett, og eg trur aktørane i næringa forstår det veldig godt.

Når Framstegspartiet kuttar 1,3 mrd. kr i sitt alternative budsjett og så går på talarstolen og seier at ingen vil merka det, det vil ikkje ha betydning, at det nærmast vil vera eit gode for dei, ja, då er det veldig bra for landbruket at Høgre ikkje har noko dei skulle ha sagt, at Framstegspartiet ikkje har noko dei skulle ha sagt. Og det må vara lenge, for jobben med å byggja opp igjen dette vil ta tid, og det vil vera krevjande, men me er klare til å gjera det arbeidet.

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:46:48]: Statsråd Vestre sa i replikkordskiftet om kompensasjonsordningen at regjeringen har lagt fram en ordning. Hvor er den? Jeg kan i hvert fall ikke se at Stortinget har fått oversendt en kompensasjonsordning som Stortinget skal vedta. Mantraet om at smitteverntiltak skal følges av kraftfulle økonomiske tiltak, aner vi ikke om stemmer, for det er helt uvisst hva som kommer, når det kommer, og ikke minst hva som blir vedtatt. Det er ikke slik at statsråd Vestres ord er lov. Ingenting av det han lover, er behandlet eller vedtatt, og regjeringen har ikke flertall. Det eneste vi vet, er egentlig at det regjeringen legger fram, ikke blir vedtatt slik som det foreligger.

Så må jeg si at det er på grensen til provoserende når statsråden etterlyser en mer anstendig debatt fordi man er oppriktig engasjert på vegne av de bedriftene som nå blør. Når statsråden sier at det er ulike meninger om november og desember skal ses i sammenheng i kompensasjonsordningen, og vi spør hvem som har bedt om det, er ikke det uanstendighet. Det er et uttrykk for en genuin nysgjerrighet. For ingen parter vi har snakket med – NHO, LO, Virke eller enkeltbedrifter – har bedt om det, tvert imot. Så skal ikke jeg beskyldre statsråden for å fare med løgn, for noen har helt sikkert bedt om at november inkluderes, men det er ikke partene eller bedriftene. Det er byråkratene i Finansdepartementet. Det skjønner jeg, for de vil alltid være imot at staten bruker penger. Det er en ærlig sak å tape sakene sine i regjering, men det er ikke ok å peke på partene og bedriftene.

Med forbehold om at jeg husker riktig fra møtet med NHO Reiseliv for kun kort tid siden, forteller de at mellom 80 pst. og 100 pst. av bedriftene som nå er hardest rammet, ikke vil bli inkludert hvis man ser novem-

ber og desember under ett. Det gjør sterkt inntrykk, og det gjør at det er helt nødvendig å gjøre endringer i den ordningen som Vestre har snakket om, men ikke vist kortene til.

Det er ikke det eneste som gjenstår å få svar på om kompensasjonsordningen. Vi har vagt hørt noe om at bedrifter som går med overskudd, ikke skal få noe. Hva da med bedriftseieren som har latt være å ta ut lønn i et år for å bedre soliditeten til bedriften sin? Bør han eller hun ta ut lønn før 31. desember, slik at vedkommende er sikker på å komme inn under kompensasjonsordningen? Hva med bedriften som har jobbet knallhardt gjennom året og kommet ut med et marginalt overskudd? Bør den bedriften bruke penger før 31. desember, slik at bedriften i stedet kommer ut med et marginalt underskudd? Det er spørsmål som bedriftene må ha svar på før 31. desember.

Karianne B. Bråthen (A) [16:50:08]: Reiselivet er en av våre viktigste framtidsnæringer, som skal bidra til å sikre verdiskaping og arbeidsplasser i hele landet. Lonely Planet har rangert Norge på andreplass når det gjelder det beste reisemålet i 2022. Er det en næring som vi virkelig finner i det ganske land, er det reiselivsnæringen. Denne næringen bidrar til et mangfold av tilbud ute i hver krik og krok i vårt langstrakte land. Derfor må vi ta på alvor det rungende ropet som nå kommer fra den næringen, og bekymringen som den nå har. Den slitsomheten de nå føler etter å ha åpnet, stengt ned, åpnet og stengt ned, må vi ta på alvor.

Flere steder rundt om i landet har reiselivet på tross av det jobbet med å gjøre destinasjonene bærekraftige. Min bekymring er at vi nå, etter to med en regjering som ikke har imøtekommet bekymringen fra den næringen, ikke har et vertskap når vi virkelig skal satse. Vi vet at næringen er hardt rammet, og den kommer til å trenge støtte til å bygge opp igjen også etter at smitteverntiltakene er borte. Det gir samtidig muligheter til å videreutvikle Norge som en bærekraftig reiselivsdestinasjon i verdensklasse.

Innovasjon Norge la tidligere i år fram en ny strategi for norsk reiseliv. Dessverre har ikke Solberg-regjeringen levert på det. Det er helt nødvendig at det nå jobbes målrettet videre for å gjøre reiselivsnæringen mer bærekraftig, for å sikre flere helårs arbeidsplasser og for at konsekvensene av koronakrisen ikke skal vedvare. Da er det gledelig at Hurdalsplattformen viser vei. Vi skal utvikle en nasjonal plan for reiselivsnæringen med fokus på bærekraftig utvikling, markedsføring, kompetanse, helårige arbeidsplasser, destinasjonsutvikling og verdiskaping i hele landet.

Noe som virkelig er viktig, er at skal vi klare dette, må vi også ha Innovasjon Norge med oss. Jeg er glad for

at vi har klart å beholde mange av de midlene som ble kuttet av forrige regjering, for det er viktig. Er det en næring som bygger lokalsamfunn i dette landet, er det reiselivsnæringen.

Alfred Jens Bjørlo (V) [16:53:04]: Vi kan ikkje ha ein debatt om næringspolitikk i Stortinget i 2021 utan å snakke om Vestlandet. I mitt hovudinnlegg i stad snakka eg, som veldig mange andre her, med rette om krise og dei dagsaktuelle krisene som delar av næringslivet står oppe i no. Men vi er også inne i ei tid med fantastisk mange spennande nye moglegheiter for næringslivet, ikkje minst knytt til grøn omstilling.

Vestlandet, nye Vestland fylke, har det siste året arbeidd med noko eg trur er unikt i landssamheng, nemleg ein samla strategi for korleis ein kan gjere ei storstilt grøn omstilling av heile det nye storfylket på ni år, innan 2030. Rapporten Grøn region Vestland blei lagd fram for få veker sidan. Cluet i den er å skape eit breitt samarbeid for å oppdage, samle og setje fart på forretningsmoglegheiter i heile det nye fylket, for å realisere potensialet for grøn omstilling. Ein har involvert små og store næringslivsaktørar over heile fylket og absolutt alle kommunar. Ein har identifisert 250 moglege grønne vekstprosjekt. Det som blir skissert i rapporten, er eit samla potensial for utsleppsreduksjon på 55 pst., å skape 24 000 nye grønne jobbar og 75 mrd. kr auka verdiskaping gjennom å byggje samarbeid, symbiose og nye verdikjeder mellom gamle næringar, som alle handlar om å setje fart i det grønne skiftet.

Denne måten å jobbe på trur eg blir viktig på alle nivå framover, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er òg identifisert ein del flaskehalsar for å få det til. Mykje av det handlar om nettkapasitet – tilgang på straum. Det handlar om å få på plass fleksibel og desentralisert utdanning og FoU-aktivitet på næringslivets premisser over heile fylket, og det handlar ikkje minst om å få til eit endå nærare samarbeid med EU i ein felles europeisk politikk for grøn omstilling, og at Noreg kan vere aktivt med på den.

Eg seier ikkje dette for å kome med noka form for kritikk mot den noverande regjeringa og den nye næringsministeren. Tvert imot er dette ein invitasjon til eit samarbeid som eg trur kan vere viktig for landet og for absolutt alle partar. Eg registrerer eksempelvis at Viken fylke no har lagt ein plan for å løyse opp fylket, og at det kostar 400 mill. kr å splitte fylket. Regjeringa har sagt at ho tek alle kostnader ved å splitte fylket. Om ein vil gjere ei investering som eg trur er hakket betre, er det å seie til Vestland at Vestland bør byggje seg saman, ikkje splitte seg opp, og å bruke like mykje pengar på dei som vil byggje seg saman, bygd på grøn omstilling, som dei som no skal splitte seg opp rundt i landet.

Dette er spennande. Eg har tru på Vestland.

Per Vidar Kjølmoen (A) [16:56:34]: Som vi har fått dokumentert godt i debatten i dag, har det gått helt gærent med Norge som eksportnasjon under Høyre og Fremskrittspartiet. Norge trenger et taktskifte, og et taktskifte skal Norge få med Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Vi vil øke fastlandseksporten med hele 50 pst. innen 2030, og vi har allerede satt i gang en rekke tiltak for å begynne reparasjonsjobben etter åtte blå-blå år.

Men vi som folkevalgte kan ikke vedta oss til mer eksport alene. Vi er avhengig av at store norske industrikonsern spiller på lag. Vi i Arbeiderpartiet er nå meget bekymret over hva som er i ferd med å skje med Norgesplaster i Vennesla. Orkla Wound Care kjøpte opp bedriften i fjor. Nå vurderer de å flagge ut. Norgesplaster har ifølge tillitsvalgte gått med overskudd hvert eneste år siden 1938. Det vil derfor være svært umusikalsk om Orkla velger å legge ned hjørnesteinsbedriften i Vennesla under to år etter at de kjøpte den opp.

Norgesplaster eksporterer om lag to tredeler av det de lager. Når en bedrift som Norgesplaster gjennom både navn og logo så tydelig markerer en nasjonal identitet, må selvsagt bedriften ha produksjon i Norge. I motsatt fall må den jo skifte navn, f.eks. til Spaniaplaster.

Hvis Norge skal lykkes som nasjon, er vi avhengig av å bygge opp flere norske industriarbeidsplasser, ikke flagge ut lønnsomme bedrifter. Spesielt er det viktig å videreutvikle eksportrettede arbeidsplasser i Norge, som nettopp Norgesplaster. Store norske konsern som Orkla har et spesielt ansvar for å bidra til at vi lykkes med dette. Det er som fellesskap vi skaper mer eksport og verdiskaping, og det er som fellesskap vi trygger norske arbeidsplasser.

Vi i Arbeiderpartiet skal ta vårt ansvar for å trygge de norske arbeidsplassene, og vi vil innstendig oppfordre Orkla til å gjøre akkurat det samme. Kjære Orkla, gi 50 familier i Vennesla den julegaven de fortjener.

Solveig Vitanza (A) [16:59:27]: Dette var ikke det innlegget jeg hadde tenkt å holde i dag. Jeg hadde tenkt at debatten skulle handle om det budsjettet vi har lagt fram. Likevel er jeg glad for at debatten har fokusert på arbeidslivets og næringslivets utfordringer i forbindelse med de nye koronatiltakene. Jeg har også hatt samtaler med både arbeidstakere, bedriftseiere og partene i arbeidslivet, og jeg forstår at de er bekymret. I tillegg er de slitne etter en langvarig pandemi.

Jeg er også glad for at regjeringen tidlig varslet at inngripende smitteverntiltak ville følges opp med kompenserende økonomiske tiltak. I tråd med de smitteverntiltakene som gjelder nå, vil regjeringen også forsterke og forlenge tiltakene som skal gi folk og bedriftene økonomisk trygghet gjennom hele perioden med kontaktbegrensende råd og regler.

Regjeringen har vist at den strekker seg langt for å hjelpe næringslivet og gjør det den kan for at folk skal kunne beholde arbeidsplassene sine, og for at bedriftene skal kunne komme seg igjennom denne perioden også. Jeg skal ramse opp – jeg får se hvor mange jeg rekker – de økonomiske tiltakene som regjeringen har foreslått siden 2. desember. Jeg skal bare ramse opp de som gjelder innenfor området «næring». Vi har i tillegg tiltak innenfor kultur, kommuner, med transport osv.:

- forlenge den nasjonale kompensasjonsordningen for næringslivet ut 2021
- utvide den kommunale kompensasjonsordningen for lokale virksomheter med 1 mrd. kr
- gjennomføre lånegarantiordningen
- gjeninnføre støtteordningen for store publikums-åpne arrangementer
- vurdere muligheten for å gjøre det enklere å søke om utsettelse av skatte- og avgiftsinnbetalinger
- utvikle en ny lønnsstøtteordning
- dekke kostnadene knyttet til koronarelatert sykefravær
- gjeninnføre flypassasjeravgiften
- støtte til tapt varelager

Dette er foreløpig kun forslag, og vi gleder oss alle sammen til at de kommer til behandling i Stortinget. Og med den bekymringen som er uttrykt her i dag, regner jeg med at vi kommer til å få en bred oppslutning, slik at vi får støttet et næringsliv som står i en vanskelig situasjon. For å være helt ærlig synes jeg at regjeringen har gjort en veldig god jobb. De har sittet i stolene i to måneder og har jobbet parallelt for å lage et sosialdemokratisk budsjett. De har hatt to kriser i fanget, i form av koronaoppblomstringen og rekordhøy strømpris. Mange av disse krisene er noe vi har arvet, så jeg synes det er godt levert.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [17:02:43]: Det er naturlig at det har vore ein springande debatt. Det er jo litt av kvart som skjer for augneblinken. Så eg tenkte å halde eit litt springande innlegg og kome innom fleire og ulike ting og svare ut det som har vore oppe til diskusjon.

Det var tilløp til skattedebatt, der nokre tok til orde for at ein måtte gjere noko med den «særnorske formuesskattlegginga». Underforstått: I Noreg blir dei som har kapital, tungt skattlagde. Dei som held desse innlegga, overser alltid at Noreg er langt frå eit land med høg skatt. Vi ligg på den nedre delen i oversikta frå OECD når det gjeld det generelle skattetrykket, og når det gjeld skatt på kapital, er vi på nivået under land som Storbritannia, USA, osv. Det er fordi vi har inga arveavgift, vi har veldig låg skattlegging av eigedom, og så har vi skattlegging av formuar. Det blir konsekvent gløymt i desse diskusjonane.

Dette har ført til ein situasjon der nokre av dei aller rikaste i landet omtrent ikkje betaler skatt. Hadde det vore ein situasjon der folk som hadde store inntekter og store formuar, betalte ein like stor del av inntekta si i skatt som ein sjukepleiar gjer, hadde vi hatt ein heilt annan situasjon i dag. Men mens sjukepleiarar betaler over 30 pst. i skatt, er gjennomsnittet for dei rikaste i landet heilt nede på 2 pst. Så klarer ein, frå talarstolen til folket, å framstille det som ein tragedie. Det synest eg er fascinerande ved kvar einaste skattedebatt.

Ein annan diskusjon: Noko eg aldri heilt har forstått med Framstegspartiet, er at ein synest at det er utruleg at ein subsidierer jordbruket. Dei synest det er heilt greitt med andre typar subsidier, og dette er subsidier som SV støttar fullt og heilt. Det vi gjer for sjøfolk, er subsidiar. Det blir aldri problematisert av Framstegspartiet, snarare tvert om – anten det er skattefrådrag for sjøfolk, lønstillskotsordning, kondemneringsordning, låneordningar for utrangering av skip, osv. Dette er omfattande ordningar, men det er heilt uproblematisk i verda til Framstegspartiet. Men akkurat jordbruket er problematisk. Oljenæringa, for den sakas skyld, som er tungt skatte-subsidiert, blir heller aldri problematisert av Framstegspartiet. Kva er problemet med jordbruket for Framstegspartiet? Kva er det som gjer at det er så vanskeleg å sjå på jordbruket som ein viktig del av vår nasjonale infrastruktur? Det har eg aldri forstått. Det hadde vore veldig artig om ein representant som har taletid igjen, kan kome opp hit og gi eit fornuftig svar på det.

Arne Olav Haabeth (MDG) [17:05:55]: Jeg skal være svært kort. Jeg vil vise til det løse forslaget som jeg refererte til i sted, forslag nr. 12, fra oss. Vi ønsker å omgjøre dette forslaget til et oversendelsesforslag.

Presidenten: Det er notert.

Willfred Nordlund (Sp) [17:06:26]: Jeg holdt igjen og prøvde å sette meg sist opp på talerlista i et forsøk på å oppsummere debatten litt og gi noen stemmeforklaringer, men jeg registrerer at den planen ikke holdt. Det er for så vidt noe foregående talere var inne på, at vi har brukt mye tid på å diskutere ting som ikke egentlig dreier seg om budsjettet, men om andre viktige politiske områder, som selvfølgelig grenser opp til næringspolitikken – om det er skatt eller andre ting. Det eneste som det har vært en stor diskusjon om i budsjettssammenheng, er jordbruket. Det var for så vidt godt oppsummert, at det er flere partier som innimellom er veldig for subsidiering av den ene eller den andre varianten av noen næringer, og ikke andre. Jeg håper man etter hvert kan prøve å ha en noenlunde sammenheng mellom de ulike tingene der.

Så tenkte jeg at jeg skulle gjenta noe av det som ligger i budsjettforliket som sådan. Vi har en kraftig styrking av jordbruket. Vi legger til rette for mye forskning innenfor industrien og for at vi skal akselerere det grønne skiftet og skape norske arbeidsplasser som legger til rette for norsk eksportnæring. Det mener jeg er bra og en stor styrke.

Svært mange av partiene i salen er også enig i at vi fortsatt skal satse på maritim næring, om det er på verftssiden eller om det er for norske sjøfolk, for å sikre den kompetansen i framtiden. Det er bra.

Så en liten ting, på siden: Det at representanten fra Miljøpartiet De Grønne i stad gjorde om forslaget deres til et oversendelsesforslag, er rett og slett fordi både Senterpartiet og Arbeiderpartiet mener at innholdet i forslaget er godt. Det har jeg også oppfattet at SV mener, men de får selv redegjøre for det. Den forskriften som det henvises til i forslaget, er ikke i funksjon per dags dato, og dermed ville det ikke være mulig å stemme for det, vi måtte stemt det ned. Men vi mener at regjeringen må vurdere å komme tilbake til det raskt, selv om det formelt sett kommer til å bli vedtatt i Stortinget etter jul – sånn at vi unngår matsvinn og forhåpentligvis gjør livet litt lettere for noen av dem som mottar mat fra matsentralene nå til jul.

Jeg skal avslutte med å si at vi står midt i en pandemi, hvor vi skal legge grunnlag for å gi trygghet for folk og næringsliv og mange som står i en utrolig vanskelig situasjon. Det er den viktigste jobben vi kan gjøre akkurat nå. Samtidig skal vi legge grunnlag for næringslivet når vi kommer oss ut av pandemien, med fortsatt vekst i norsk næringsliv og gode norske arbeidsplasser spredt over hele landet. Det vil legge grunnlaget for et land som jeg tror de fleste vil ønske å bo i framover.

Statsråd Jan Christian Vestre [17:09:28]: La det være helt klart at regjeringen er i dialog med bedrifter og partene i arbeidslivet hver eneste dag, nærmest til alle døgnets tider, og regjeringen er mer enn villig til både å lytte, lære og justere kurs underveis. Vi er her for næringslivet. Vi har en veldig viktig oppgave nå i å bidra til å trygge flest mulig arbeidsplasser og hjelpe bedriftene gjennom disse vanskelige ukene, spesielt de bedriftene og de arbeidstakerne som nå er spesielt rammet av smitteverntiltakene.

Når det gjelder den nasjonale kompensasjonsordningen og funksjonsperioden, november, desember, ble det stilt spørsmål om hvem som ønsker det. Vel, de bedriftene som aldri kom seg igjen etter første runde med pandemi, og som dermed hadde en dårlig november, vil være relativt fornøyd med at de også kan søke støtte for tapt omsetning og uunngåelige tap i november måned. Så dette er ikke så svart-hvitt som enkelte hevder.

Så var det spørsmål om når regjeringen kommer til Stortinget. Som jeg sa, vil en proposisjon om lønnsstøtte bli lagt fram i januar. Vi er avhengige av prosess med ESA ved alle nye ordninger, det tror jeg Stortinget er kjent med. Derfor vil de midlene uansett ikke kunne bli betalt ut før tidligst i januar, men det vil være viktig å skape trygghet om denne ordningen nå.

Når det gjelder de andre økonomiske tiltakene jeg redegjorde for, sa regjeringen allerede på tirsdag at de er avhengige av bevilgningsvedtak i Stortinget, selv om de kommer på plass som forskrifter, og regjeringen tar altså sikte på å legge fram disse bevilgningsendringene for Stortinget i januar.

Til slutt: Jeg tar sikte på at vi skal få til en ordning der bedrifter som må kaste varer, altså tapt varelager som følge av at de ikke kan drive næringsvirksomhet, kan få refundert de kostnadene og få dekket tapene også om de gir matvarene til et veldedig formål, gitt at det ikke er noen hindringer for en slik løsning som vi kjenner til i dag.

Helt til slutt vil jeg igjen understreke at vi forstår veldig godt – veldig godt – den fortvilelsen mange nå føler på, spesielt de bransjene som er hardest berørt, som har vært gjennom en snart to år lang periode med opp- og nedturer, frustrasjon, beinhard jobbing, mange nederlag, oppsider, og så skuffelser. Dette er skikkelig tøft, og de skal vite at vi er der for dem. Vi hører, vi lytter, og vi skal gjøre alt vi kan for å sikre at de kommer seg best mulig gjennom disse ukene også.

Alfred Jens Bjørlo (V) [17:12:30]: Eg er glad for det statsråden sa på slutten, om at han legg vekt på at han faktisk forstår den vanskelege situasjonen som bedriftene er i. For det var innlegget frå representanten Vitanza som fekk meg til å ta ordet, der ein berre slår fast at Arbeidarpartiet synest denne regjeringa har gjort ein god jobb, og at denne krisehandteringa går kjempebra. Det er ikkje opplevinga ute i Distrikts-Noreg, ute i Bedrifts-Noreg. Utfordringa er at den krisa som no kjem, er beintøff. Tusenvis av folk blir permitterte. Inntrykket er at dette går for seint, ordningane treffer ikkje. Som eg sa i stad: Når det gjeld den kommunale kompensasjonsordninga, seier regjeringa at pengane er på veg ut, men no får vi bekrefta her i dag at dei ikkje er på veg ut. Det er ikkje eingong kome frå regjeringa til Stortinget, det vil kome på nyåret ein eller annan gong. Då kan ikkje bedriftene få høyre at desse pengane er på veg, for det er dei faktisk ikkje. Dette vil ta tid. Og den nasjonale kompensasjonsordninga må endrast. Det er eit samla krav frå eit samla næringsliv. Ho må tilpassast, og det vil eg innstendig oppmode statsråden om å gjere, slik at perioden blir desember og januar, ikkje november og desember.

Presidenten: Representanten Sivert Bjørnstad har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Sivert Bjørnstad (FrP) [17:13:47]: Først til Nordlund og Knag Fylkesnes: Det er sånn at selv med Fremskrittspartiets kutt på 1,1 mrd. kr til jordbruksavtalen, vil det fortsatt være igjen et eller annet sted mellom 15 mrd. kr og 20 mrd. kr til jordbruket. Så helt subsidie-fritt er ikke jordbruket blitt, heller ikke med Fremskrittspartiets forslag.

Så til Vestre: Selvfølgelig tror jeg at han er opptatt av næringslivets beste – selvfølgelig. Det er også jobben hans. Men det gjenstår en rekke spørsmål som næringslivet må få svar på før 31. desember, for det handler om hvordan disse bedriftene skal agere før årsskiftet. Hvis man er en bedrift som ligger an til å gå marginalt i pluss, bør man egentlig gjøre det man kan for å gå marginalt i minus i stedet, for å kunne tre inn i ordningen. Det må de bedriftene få svar på.

Så har vi fremmet et løst forslag, og det er et alternativ til XIII. Så vi skal ikke stemme for XIII, vi stemmer for vårt eget forslag.

Presidenten: Representanten Solveig Vitanza har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Solveig Vitanza (A) [17:15:12]: Det er egentlig en replikk til Bjørlo fra Venstre. Det jeg ville fram til da jeg ga honnør til regjeringen, var nettopp det Vestre var inne på selv: Det vi må gjøre nå, er å skape trygghet ute i næringslivet. Når det gjelder den ekstra frustrasjonen som næringslivet nå føler, og som flere har vært inne på, dette med at vi ikke vet hva som kommer: Det er de forslagene som regjeringen har lagt fram, som vi skal behandle i Stortinget, som skal gi dem veiledning om hvordan disse kompensasjonsordningene blir. Jeg vet at Bjørlo har god kjennskap til hvordan disse prosessene går, de godkjenningene som må til i ESA og sånt. Det må vi gjennom uansett hvilken regjering som sitter.

Linda Hofstad Helleland (H) [17:16:19]: Det ble en litt merkelig debatt i dag. Næringslivet vårt – bedriftene våre rundt omkring i hele landet – blør. Bedriftsledere er fortvilte, og det eneste de ansatte tenker på nå, er om de får et permitteringsvarsel som de skal gå inn i julen med. Når Arbeiderpartiets og Senterpartiets hovedtalsmenn bruker hele sine innlegg på ikke å nevne en av de aller største utfordringene og vanskelighetene norsk næringsliv har stått i noensinne, kan man stille seg spørsmål om vi lever i det samme landet.

Nå etter at det begynte å lekke ut informasjon om hva lønnsstøtteordningen innebærer, kimer telefonen

min ustanselig. Bedriftsledere lurer på om det virkelig er sånn at man legger opp til en ordning hvor man skal ekskludere mange kriserammede virksomheter fra å kunne benytte seg av ordninger, nettopp fordi man legger opp til – hvis det stemmer – en ordning der man kun kan søke om lønnsstøtte hvis man velger ikke å permittere noen ansatte.

Jeg har respekt for at regjeringen skal få lov til å presentere denne ordningen i sin fulle bredde. Høyre er veldig glad for at finansministeren har svart bekreftende på å komme hit til Stortinget om ikke så lenge for å legge frem innholdet i ordningen. Jeg betviler på ingen som helst måte næringsministerens enorme engasjement for og ektefølte ønske om å hjelpe bedriftene, men alle forstår at det er mye armer og bein. Det man mest sannsynlig kommer med nå, vil kanskje ikke være den ordningen som gjør at bedriftslederne som sitter og teller på knappene og lurer på om det lønner seg å holde folk i arbeid og i aktivitet – å sørge for at utelivsbransjen, restaurantene, hotellene og spisestedene klarer å beholde kompetansen som har flyktet fra dem de siste månedene – klarer å bevare de folkene sånn at de kommer seg gjennom de vanskelige ukene og kanskje månedene som står foran oss, der staten støtter opp økonomisk.

Vi skal komme nærmere inn på denne saken litt senere i ettermiddag. Men når det fremste argumentet fra næringsministerens side er ESA – at det er derfor man ikke kan legge frem en sak i dag – så forstår jeg ikke det. For man kan legge frem en sak der man gir beskjed til Stortinget om at man kommer tilbake til ESA-avklaringer. Når næringsministeren også bekrefter at man ikke kommer med en lønnsstøtteordning til Stortinget – i samleproposisjonen i januar er det altfor sent. Stortinget bør i dag (presidenten klubber) gi en avklaring til bedriftsledere om innretninger og om de kan føle seg trygge på at staten stiller opp økonomisk for å bevare (presidenten klubber igjen) disse arbeidsplassene.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [17:19:46]: Det er eit eller anna med historieforteljinga her som gjer at eg ikkje synest vi berre kan forlate salen utan at vi liksom tenkjer litt over kva det eigentleg er Høgre her prøver å seie. Vi hugsar nøyaktig kva som skjedde i mars 2020. Dei kom med ei kriseordning som var for lita, det var for seint, det varte for kort, det favoriserte dei som hadde kapital, dei som hadde eigedom. Dei som tok denne dugnaden, var arbeidsfolk og dei små og mellomstore bedriftene. Stortingets opposisjon tvang regjeringa til å gjere omfattande endringar på det.

Så utpå hausten skjedde det same igjen. Da tok det til og med fire-fem månader før ein kom på plass med ordninga som gjaldt, og framleis var det store manglar i den ordninga der. Mange pengar forsvann ut i overskot

og utbytte, der dei ikkje skulle hamne. Det blei føretatt oppseiingar, omstrukturering osv. Det er nesten så ein skulle ha kravd ei litt sånn karantenetid for å kunne stå her og krevje noko ein sjølv var langt unna å klare å gjere da ein sjølv var i posisjon.

Ola Elvestuen (V) [17:21:10]: Det kan gjerne representanten Fylkesnes si, men jeg var nå her i fjor også, og før jul i fjor satt vi i akkurat samme situasjonen. Vi fikk en brå nedstengning, den kom for utelivsbransjen den gangen som den gjør nå, og de blør virkelig. Nå er det permitteringer på område etter område i tusenvis. Hva gjorde vi da? Jo, vi skjønnte at vi var seint ute, men vi klarte å få på plass en ordning via kommunene og fikk penger ut til kommunene før jul – 250 mill. kr i nysalderingen, og den hjalp. Den traff mange av de små, den kom overraskende, den gjorde at mange kom seg gjennom jula i fjor.

I år har vi prøvd å gjøre det samme. Nå har vi hørt i en måned at det finnes 200 mill. kr – som helt sikkert er 200 mill. kr som er igjen fra revidert budsjett i vår, for da hadde vi en reserve på 500 mill. kr – men jeg har ennå ikke sett at de er levert ut til kommunene. Disse pengene trenger vi nå, de kan ikke komme i januar. De er bevilget, det trenger ikke vedtas i Stortinget engang.

Det andre vi burde gjøre, er akkurat det samme som vi gjorde i fjor – 300 mill. kr i nysalderingen. Det kan vi gjøre, det kan vedtas på tirsdag, og pengene er ute i kommunene med en gang. De greide å få dem ut til bedriftene i løpet av 14 dager i fjor, men dette klarer ikke denne regjeringen å gjøre.

Ja, vi skal ha på plass en kompensasjonsordning. Det tar lengre tid. Så skal vi ha lønnsstøtteordning, men den kommer også for seint. Jeg skal ikke gå inn på hva jeg hører om den, men det er definitivt deler av den jeg er uenig i, og det ligger kanskje litt i innlegget til representanten Fylkesnes. Nå har vi i godt over et år hørt en voldsom bekymring over at det er utbytte, at det er noen som har fått for mye i denne perioden. Det har vært den konstante klagen over systemet. Det har nok vært helt riktig. Det er vanskelig å lage omfattende ordninger som treffer bredt nok, og det er helt klart noen som har fått midler de ikke burde fått i den grad de har oppnådd.

Men på den annen side: Hvis man nå sitter og strammer inn alle disse reglene, man strammer inn lønnsstøtteordningen, man strammer inn hvem som kan få på den kompensasjonsordningen, og jeg vet ikke om man også sitter og strammer inn på den ordningen som skal til kommunene, så risikerer man at man nok klarer å unngå at det er noen som ikke bør få midler, som får det, men man gjør også at veldig mange som trenger det – og trenger det mer enn noen gang, de er på sin tredje nedstengning – heller ikke vil få det. Det er vår bekymring. Vi tren-

ger pengene nå, før jul. Det forrige flertallet greide det, denne regjeringen har så langt vist at de ikke greier det.

Presidenten: Representanten Willfred Nordlund har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Willfred Nordlund (Sp) [17:24:23]: Jeg gjør et nytt forsøk på å prøve å avslutte debatten.

Det representanten Hofstad Helleland prøver seg på å fortelle om hva undertegnede, og for så vidt representanten Kjølmoen, ikke var inne på i sine hovedinnlegg, medfører ikke riktighet. Det er mulig telefonen kimte så mye at representanten ikke fikk med seg de to hovedinnleggene, selv om hun for så vidt var deltaker i replikkordskiftet. Men referatet kommer til å vise at både undertegnede og Kjølmoen var inne på nettopp de bekymringene som norsk næringsliv står i, og som norske arbeidstakere opplever før jul, og jeg gjentar det: Det er en av de viktigste oppgavene vi har, og det var da også det som var starten på innlegget mitt. Samtidig må vi også ta hensyn til hvordan vi skal planlegge for tiden etter pandemien.

Presidenten: Representanten Karianne B. Bråthen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karianne B. Bråthen (A) [17:25:30]: Med all respekt synes jeg det tegnes et bilde fra Høyre som trenger et motsvar. Nesten alle innleggene fra både Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet har omtalt krisen vi nå er i. Vi har sagt at vi skal levere økonomiske støtteordninger så lenge krisen varer. Det gjorde ikke høyreregjeringen da de styrte. Vi er raskere framme med løsninger enn det høyreregjeringen var da de styrte. Så bildet er annerledes enn det representanten Hofstad Helleland prøver å tegne.

Presidenten: Representanten Per Vidar Kjølmoen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Per Vidar Kjølmoen (A) [17:26:31]: Dette har vært en merkelig debatt, må jeg si. Vi har en opposisjon som er svært lite interessert i å diskutere det som skal diskuteres i dag, nemlig næringskapitlene til statsbudsjettet. Det kan jeg ikke tolke på en annen måte enn at opposisjonen både mangler litt selvtillit på egne budsjettforslag og tydeligvis ser ut til å være godt fornøyd med budsjettforslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV. Jeg registrerer videre at det knapt er fremmet egne forslag fra opposisjonen, og jeg er fristet til nærmest å takke for den tilliten opposisjonen viser til regjeringen for statsbudsjettet.

Så har man derimot vært svært opptatt av å diskutere noe som ikke står på dagsordenen, men som skal diskuteres senere, nemlig korona. Da koronaen rammet i 2020, var Arbeiderpartiet opptatt av å gi arbeidsro til regjeringen. Jeg skulle ønske det motsatte var tilfellet, men vi registrerer at Høyre og opposisjonen legger seg på et annet nivå. Det får være Høyres problem. Vi i Arbeiderpartiet og Senterpartiet er mest opptatt å få Norge trygt gjennom krisen og ta Norge i en mer rettferdig retning.

Presidenten: Representanten Linda Hofstad Helleland har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Linda Hofstad Helleland (H) [17:28:01]: Grunnen til at Høyre ikke fremmer masse egne forslag i salen i dag, er at Solberg-regjeringen la frem det statsbudsjettet som ligger til grunn for de vedtakene vi gjør i dag. Så det forklarer den saken.

Det er heller ikke mange dager siden næringsministeren var ute og gjorde det klart at regjeringen ikke ønsket en lønnsstøtteordning. Så har vi presset på fra Stortinget, og vi er veldig glade for at næringsministeren har jobbet intenst med dette de siste dagene, og vi ser frem til det som nå legges frem. Men jeg vil understreke at det var tidlig i forrige uke at vår finanspolitiske talskvinne Tina Bru inviterte regjeringen til et samarbeid. Høyres dør er åpen for at vi skal få forankret de økonomiske ordningene i Stortinget, og at de raskt kommer på plass og begynner å virke.

Vi sier ikke at vi var feilfrie. Men nå har vi opplevd nesten to år med pandemi, og da må vi forvente at regjeringen er mer fremme i skoene enn det vi har opplevd de siste dagene.

Statsråd Jan Christian Vestre [17:29:23]: Verken jeg eller andre representanter for regjeringen har avvist en lønnsstøtteordning. Vi har derimot sagt at vi er i dialog med partene om ulike økonomiske virkemidler. Vi har på rad og rekke innført kraftfulle økonomiske tiltak for å holde folk i jobb, trygge arbeidsplassene og bidra til at bedriftene kommer seg best mulig gjennom denne situasjonen.

Det fantes ingen nøkkelferdig lønnsstøtteordning etter den forrige regjeringen som bare kunne tas ut av skuffen og gjeninnføres på minuttet. Derfor har regjeringen jobbet intenst sammen med partene – nærmest dag og natt – for å finne en lønnsstøtteordning som skal treffe de bedriftene som nå trenger det, og som skal bidra til at flest mulig kan beholde jobben sin. Skal vi sikre at dette blir en ordning som er god, tar det faktisk noen dager.

Når det gjelder den nasjonale kompensasjonsordningen, har jeg stor forståelse for at det nå er mange ordninger, men jeg kan opplyse om at den nasjonale kom-

pensasjonsordningen dekker deler av de faste, uunngåelige kostnadene for bedrifter som har hatt omsetningsfall. En ordning som gjelder i november og desember, kan altså ikke utbetales før den måneden den skal dekke omsetningsfallet for, er ferdig. Sånn har det vært tidligere, og sånn vil det være nå. Det betyr at bedriftene først kan søke på den ordningen til neste år. Vi har varslet at de bør være forberedt på at det vil komme utbyttebegrensninger og overskuddsbegrensninger, rett og slett fordi vi mener at den ordningen skal være til for de bedriftene som trenger det mest.

Når det gjelder lønnsstøtteordningen, er det ikke lenge til regjeringen kan være helt konkret om hva den innebærer for bedriftene.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 22–24.

Sak nr. 25 [17:31:29]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Midlertidig lov om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 (Innst. 84 L (2021–2022), jf. Prop. 40 L (2021–2022))

Grunde Almeland (V) [17:31:56] (komiteens leder og ordfører for saken): Det er på vegne av en samlet komité at denne innstillingen om midlertidig lov om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda legges fram. En samlet komité er altså enige om at situasjonen tilsier at det er nødvendig med ny lov nå etter som den tidligere loven ble opphevet i november. Når smittesituasjonen er som den er, er den midlertidige loven nødvendig for å sikre en forsvarlig og rettsikker virksomhet i fylkesnemnda og ivaretagelse av barn i fosterhjem og institusjon under utbruddet av covid-19.

Det er likevel behov for å kommentere et par punkter i denne loven, og det er derfor jeg står her i dag. Det er nemlig sånn at lovens forslag til § 5, om å gi hjemmel til midlertidig å flytte et barn fra en barnevernsinstitusjon, har fått ganske mange reaksjoner i bl.a. høringsrunden. Vi har merket oss at det er en del bekymringer for hvordan og hvor ofte denne hjemmelen benyttes spesifikt. Det er derfor viktig for komiteen å understreke også her i debatten at dette skal være en svært snever unntaksregel, og at loven som sådan videreføres primært av beredskapshensyn.

Videre har Stortinget tidligere satt klare begrensninger for hvor lenge slike midlertidige lovbestemmelser skal gjelde før Stortinget på nytt skal gjøre en vurde-

ring. Når vi nå likevel støtter regjeringens forslag om forlengelse helt fram til 1. juli 2022, er det med bakgrunn i de erfaringene vi har hatt til nå om at det nok kan være nødvendig. Samtidig må regjeringen være bevisst på at det er en forutsetning for vår del at om det på et gitt tidspunkt skulle tilsi at det ikke lenger er behov for den midlertidige loven, må loven oppheves straks.

Samtidig er det også viktig at Stortinget får en reell mulighet til å vurdere hvordan loven faktisk virker. Det bør derfor komme en grundig vurdering til Stortinget i god tid før det eventuelt skulle bli aktuelt med en forlengelse av den midlertidige loven. Av den grunn fremmer en samlet komité også forslaget under B om at Stortinget ber regjeringen om på egnet vis innen utgangen av mai å gi informasjon om hvordan loven har blitt anvendt, hvilke erfaringer partene har med bruken av unntaksbestemmelsene, hvilke konsekvenser anvendelsene har hatt, herunder i hvilket omfang fylkesnemndene har anvendt unntaksbestemmelsene, og hvor mange barn som er flyttet til en annen institusjon.

Statsråd Kjersti Toppe [17:34:48]: Først vil eg retta ein takk til komiteen, som har behandla denne saka veldig raskt. Mellombelse tilpassingar i regelverket for barnevernet og fylkesnemndene vert foreslått for å avhjelpe konsekvensane av utbrotet av covid-19. Varigheita av den tilsvarande mellombelse lova gikk ut så seint som 10. november i år. No er vi altså dessverre nøydde til å be om Stortingets støtte til å innføra regelverket igjen pga. smittesituasjonen.

Barnevernet og fylkesnemnda er samfunnskritiske funksjonar som må fungera også i ekstraordinære situasjonar. Denne mellombelse lova opnar opp for bl.a. fjernmøte, fjernavhøyr og delvis skriftleg saksbehandling i fylkesnemndene. Utan desse endringane fryktar vi at saker kunne vorte utsette, eventuelt at saksbehandling kunne stoppa heilt opp. Det ville kunna ha gitt konsekvensar for rettstryggleiken til dei det vedkjem og for samfunnet. Den mellombelse lova gir reglar om flytting av eit barn frå institusjon pga. covid-19 og moglegheit for digitale tilsyn og oppfølgingssamtalar med barn i fosterheim og institusjonar, men berre dersom dette er tvingande nødvendig. Det er viktig for meg å understreka at barnevernet og fylkesnemnda skal nytta dei ordinære paragrafane i barnevernslova dersom dette er mogleg.

Mellombels lov skal berre nyttast pga. covid-19 og når dei strenge vilkåra i lova er oppfylte. Eg har foreslått at lova skal forlengjast til 1. juli 2022, som me no ser at Stortinget vil slutta seg til. Så les eg i innstillinga at komiteen peiker på at dersom behovet ikkje er til stades, skal denne lova opphevast straks. Det kan sjølvsagt Stortinget gjera når dei måtte meina.

Komiteen har òg bedt regjeringa informera Stortinget innan utgangen av mai om korleis lova vert anvendt, og kva erfaringar partane har med bruken av desse paragrafane. Det tenkjer eg er eit klokt vedtak, og eg skal koma tilbake til Stortinget på ein formålstenleg måte innan utgangen av mai. Eg kan opplysa om at i bruken som har vore av tilsvarande mellombelse lov, har flytting av barn vore svært lite brukt. Paragrafen om saksavvikling i nemndene har vore mykje brukt for å hindra at saker vert utsette.

Når det gjeld flytting av barn, står det òg presisert at dette berre skal skje dersom det er tvingande nødvendig og for å vareta behovet barnet har for omsorg og beskyttelse, og det er strenge krav til grunngeving og dokumentasjon, inkludert meiningane barnet har og barnet sitt beste, som skal vektleggjast. Eg skal koma tilbake igjen med informasjon som Stortinget har bedt om. Elles er eg glad for at ein samla komité har støtta lovforslaget som er lagt fram.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 25.

Sak nr. 26 [17:44:18]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter (strømstøndsloven) (Innst. 102 L (2021–2022), jf. Prop. 44 L (2021–2022))

Presidenten: Stortinget er da kommet til sak nr. 26 på dagens endrede kart.

Denne innstillingen har ikke ligget ute i den reglementsmessige tid, dvs. 48 timer, jf. forretningsordenen § 46. Presidenten vil likevel foreslå at saken tas opp til behandling.

Representanten Sylvi Listhaug har bedt om ordet.

Sylvi Listhaug (FrP) [17:45:12]: Fremskrittspartiet er opptatt av at vi skal ha en rask saksbehandling, men dette vil vi si er uansvarlig. Vi har ikke fått svar på de spørsmålene vi har stilt, om hvor mye mer norske husholdninger får når man går fra 50 til 55 pst., som nå ligger an til å få flertall. Vi har regnet på det selv, men vi har ikke fått det bekreftet fra departementet.

For det andre, og det synes jeg faktisk er enda verre: Når det gjelder forslaget om å utsette innføring av nettleie, som det ble kommunisert at man er enige om, kan vi lese på nrk.no – og det er merkelig at vi kan lese det på nrk.no, når vi gjentatte ganger har spurt olje- og energiministeren her i dag, uten å få svar – at flere nettselskaper allerede er klare til å innføre ordningen. Det kan de gjøre som planlagt, sies det, selv om Stortinget skulle vedta noe annet, men kravet om at de skal gjøre det, blir

utsatt. Det er altså det som ligger i avtalen mellom SV og regjeringen.

Fremskrittspartiet mener at vi burde fått tydelige svar på dette før vi går til behandling av denne saken. Derfor foreslår vi å utsette behandlingen av den til i morgen.

Terje Aasland (A) [17:46:56]: Stortinget har vært innstilt på å behandle denne saken raskt. Det har også en enstemmig energi- og miljøkomité gjort. Jeg vil understreke at jeg opplever at olje- og energiministeren har klart å svare ut de hovedspørsmålene som er stilt fra Stortinget i forbindelse med denne behandlingen, og det er laget gode provenyberegninger på de ulike spørsmålene som også er kommet.

Så er det sånn at Fremskrittspartiet i dag morges stilte noen spørsmål om provenyberegninger knyttet til ulikt årlig forbruk for en del eksempler, som ikke departementet har klart å svare ut. Det er vanskelig å provenyberegne det, og det er også veldig avhengig av hvordan strømprisen faktisk utvikler seg i tiden framover for å kunne gi et korrekt svar.

Jeg mener at denne saken har vært godt opplyst for komiteen, og jeg vil anbefale Stortinget å behandle den. Det er svært viktig at vi klarer å få behandlet denne saken i dag, sånn at vi ikke på noen som helst måte sår tvil om at utbetalingene og virkningene kan skje fra og med 1. januar 2022.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til behandlingen.

Presidenten oppfatter at for at strømkundene skal kunne få hjelp på regningen som kjøres ut i januar, trengs det annen gangs behandling før nyttår. Det er derfor det er lagt opp til at det behandles i dag, og annen gang på tirsdag. Det er bakgrunnen. Så presidenten vil fortsatt anbefale at saken behandles nå.

Representanten Sylvi Listhaug har bedt om ordet.

Sylvi Listhaug (FrP) [17:48:53]: Jeg vil bare understreke at selvfølgelig vil Fremskrittspartiet behandle denne saken før jul. Det har man også muligheten til å gjøre ved at man forskyver det med en dag. For oss er det viktig å få de opplysningene vi snakker om, men at folk skal vite hva de har krav på fra 1. januar, er selvfølgelig helt avgjørende også for oss.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet, og vi går da til votering.

Det som ligger til grunn for voteringen, er at saken behandles nå.

V o t e r i n g:

Forslaget fra presidenten ble bifalt med 88 mot 12 stemmer.

Presidenten: Presidenten minner om at den øvrige votering vil skje etter debatten i sak nr. 26.

Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver parti-gruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil sju replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Terje Aasland (A) [17:50:53] (komiteens leder og ordfører for saken): La meg aller først si at jeg er veldig godt fornøyd med at Stortinget velger å behandle denne saken slik den nå foreligger, og jeg mener som sagt at den er godt opplyst.

Situasjonen for folk nå er ganske kritisk. Mange er frustrerte og engstelige for hvordan den private økonomien skal utvikle seg i tiden framover. Derfor er det viktig at Stortinget er tydelige og leverer i denne saken, slik at en kan få satt i gang med å avhjelpe konsekvensene av den ekstremt høye strømprisen som er.

Jeg har derfor lyst til å starte med at jeg er glad for at komiteen har behandlet saken raskt. Jeg er glad for at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV har fått til en enighet og en avtale om hvordan en skal håndtere det. Men det aller viktigste nå er faktisk at vi klarer å hjelpe folk.

Jeg mener at den ordningen som er foreslått av regjeringen, som system, er robust, den er velbegrunnet, den er god, den treffer alle, og den er rettferdig. Det er viktig. Den gjør heller ikke strømkundene som nå sliter i en anstrengt situasjon, til klienter i et system. Dette foregår på en god måte, hvor nettleieselskapene, skal vi si, reduserer strømgregningen i tråd med det man har krav på ut fra den modellen som er valgt.

Modellen er egentlig enkel. Det er sånn at når prisen overstiger 70 øre i et prisområde, dekkes den overskytende strømprisen med 55 pst. – opp til 5 000 kWh. Det er et godt håndslag til strømkundene og husholdningene i en meget krevende tid. Hafslund har laget regneeksemplere allerede, de har lagt dem ut i dag på sine hjemmesider, og det er tusenlapper det er snakk om for veldig mange familier. Dette vil utgjøre en forskjell, og jeg er veldig glad for det.

Så har det blitt en stor diskusjon om dette med effekttariffer. Det som blir sagt fra flertallet i Stortinget i dag, er at en utsetter det myndighetskravet som Solberg-regjeringen la opp til når det gjelder å innføre effekttariffer fra 1. januar 2022, og at vi ikke iverksetter dette før i hvert fall etter våren 2022. Begrunnelsen for det er at det er en ganske anstrengt situasjon på strømmarkedet, og at ikke minst nettselskapene skal gjennomføre en stor samfunnsoppgave i å håndtere denne strømtøtteord-

ningen. Da synes vi det er riktig å fjerne det pålegget som ligger i det myndighetskravet og forskriftskravet som regjeringen Solberg la opp til i sommer.

Jeg vil si at dette er en god ordning, og jeg er veldig glad for at vi kan behandle den raskt i Stortinget.

Nikolai Astrup (H) [17:54:11]: Det er bred enighet i Stortinget om å hjelpe folk med strømgregningen i en tid der strømprisen aldri har vært høyere. Situasjonen er helt ekstraordinær, og det er derfor på sin plass med ekstraordinære tiltak.

Det er samtidig grunn til å merke seg at regjeringspartiene og SV har vært bakpå i flere uker og dermed bidratt til å øke usikkerheten for mange familier som nå sliter med å få endene til å møtes på grunn av de høye strømgregningene. Denne saken kunne og burde vært løst forrige mandag. I tilleggsproposisjonen og budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV ble det flyttet på milliarder. Skattene ble kraftig økt, og utbyttet fra Statkraft ble økt til nesten 10 mrd. kr. Det sto med andre ord ikke på pengene, men saken var åpenbart ikke viktig nok. Nå er det heldigvis bred enighet om å bidra, og komiteen har jobbet lynraskt for å lande en innstilling.

Fra Høyres side er vi opptatt av at kompensasjonen må målrettes mot de husholdningene som har størst behov for den. Derfor har vi foreslått et noe lavere tak i ordningen, men der kompensasjonsgraden i stedet økes. Det vil bety at flere får mer i støtte, mens husholdningene med det største forbruket får noe mindre. Vårt forslag gir derfor en god sosial profil. Samtidig mener vi det er riktig å bistå dem som nå går ledige, er permitterte eller er på arbeidsavklaring utover det som ligger i den foreslåtte ordningen. Vi foreslår derfor at det skal utbetales 1 000 kr ekstra på neste utbetaling til dem som er ledige, permitterte eller på arbeidsavklaringspenger i desember i år.

Høyre er også bekymret for hvordan de høye strømprisene rammer bedrifter, frivillige organisasjoner og andre aktører med høyt strømforbruk. Mange i veksthusnæringen har uttrykt sterk bekymring, og det blir i dag lansert et forslag om å lage en egen søknadsbasert ordning for dem. Høyre mener regjeringen må gjøre en vurdering av hvordan strømprisene slår ut også for andre aktører og raskt komme tilbake til Stortinget med forslag til eventuelle avbøtende tiltak. Vi har fremmet forslag om dette i dagens innstilling og håper på bred støtte til dette.

Det foreslås også at forskriften som fastsetter ny nettleiemodell, ikke skal tre i kraft denne våren. Dette skaper stor usikkerhet og forvirring. Det er bare tre dager siden olje- og energiministeren fastslo at ordningen skulle tre i kraft som planlagt. Samtidig er det ingenting som hindrer selskapene i å innføre ny nettleiemodell. Forskriften gir en plikt til å gjøre det, men det er innenfor dagens regel-

verk å innføre en slik modell. Glitre har f.eks. kjørt en pilot med 83 000 kunder allerede. Vi risikerer derfor at ganske mange husholdninger får en ny modell, mens andre ikke får det. Det bidrar verken til god kommunikasjon eller til klarhet om hva som gjelder.

I tillegg har SV ment at dagens utsettelse er å regne som et påbud om å utsette. Da burde de formulert vedtaket litt annerledes, for slik er det åpenbart ikke. Samtidig melder Energi Norge at det for mange selskaper ikke vil være mulig rent praktisk og teknisk å stanse innføring av ny nettleiemodell fra 1. januar.

Jeg håper statsråden kan bidra til å bringe klarhet i realitetene i saken under dagens debatt, og ikke minst kanskje opplyse støttepartiet SV om hva som ligger i dagens vedtak.

Presidenten: Presidenten antar at representanten vil ta opp forslag.

Nikolai Astrup (H) [17:57:11]: Jeg tar med dette opp alle de forslag Høyre har fremmet.

Presidenten: Da har representanten Nikolai Astrup tatt opp de forslagene han refererte til.

Ole André Myhrvold (Sp) [17:57:28]: Jeg er glad for at Stortinget i dag samler seg om en effektiv tiltakspakke for husholdningene. Jeg er glad for at regjeringen og SV nå får på plass en støtteordning for å kompensere husholdningene for de ekstraordinære høye strømprisene vi nå ser.

De rekordhøye prisene i høst og vinter har enorme konsekvenser for folk i hele landet. Det er viktig at Stortinget tar hurtige, men effektive grep for å avhjelpe situasjonen. Mange har vært bekymret, og det skal vi ta på alvor.

Med denne ordningen tar staten 55 pst. av regningen for en strømpris over 70 øre kWh i månedene fra desember til mars. Vi setter et makstak på 5 000 kWh i måneden, slik at vi treffer bredt, og også treffer dem med dårlig råd som har større, men mindre energieffektive hus. Det er sosialt rettferdig.

Denne ordningen er beregnet til å koste rundt 5,5 mrd. kr. I tillegg øker vi støtten til sosialhjelp og bostøtte, og det viser at det også er utjevningsspolitikk i dette. Man skal ikke måtte velge mellom å ta med barna på kino eller betale strømrregningen.

Det er også bra at vi sikrer likebehandling for bo-rettslag, sameier, aksjeleiligheter og eneboliger. Det samme gjelder landbrukseiendommer samt den kompensasjonsordningen regjeringen i dag la fram for veksthusnæringen. At vi også sikrer likebehandling for fjernvarmekunder uten tilkoblingsplikt, er også riktig og rettferdig.

Grunnen til at strømprisene er så høye som de er, er sammensatt. Fyllingsgraden i norske vannmagasiner er nær det laveste nivået vi har sett de siste 20 årene. Samtidig er vi gjennom vekselstrøm-markedet i Norden og likestrømskablene til EU og Storbritannia tett tilkoblet det internasjonale kraftmarkedet. Når gassprisene på kontinentet og den europeiske CO₂-prisen stiger, stiger også strømprisene i Norge. Dermed er strømprisen vår koblet til forhold og beslutninger som tas utenfor Norges nasjonale kontroll og utenfor dette huset.

Samtidig som vi nå vedtar kompenserende tiltak for den krisen som er her og nå, må vi også sette oss ned og se på hvilke grep vi kan gjøre for å unngå en sånn krise i framtiden. Da mener jeg at vi må ta et skritt tilbake, vi må se på hele mulighetsrommet, se på hvilken sårbarhet vi har, og hvordan vi sikrer forsyningssikkerheten.

Det har vært litt debatt i dag rundt forskriften som påbyr effekttariffer, og at den skal utsettes. Jeg registrerer at bransjeorganisasjonene advarer kraftig mot det, men jeg registrerer også at det gikk ikke mange minuttene før beslutningen i dag var klar, før flere store el-selskaper og energiselskaper snudde seg rundt og sa at de utsetter en sånn innføring.

Marius Arion Nilsen (FrP) [18:00:45]: Jeg må støtte en del av det Høyres representant sa: Denne pakken som kommer, kommer i seneste laget. Det har vært klart ganske lenge at disse strømprisene kom til å bli høye, at de kom til å vedvare, og det er synd at folk har måttet sitte hjemme i uvisshet, i kalde hus, og vente på hva som skal skje.

Ordningen gjelder ikke for november, og mange har jo allerede fått en ganske høy strømrregning – den vil jo første gjelde fra desember. Det er bra at det kommer noe, men vi mener at dette er for lite og for sent.

Jeg har regnet litt selv: I lovproposisjonen står det i en prognose som regjeringen bruker, at man forventer en gjennomsnittspris på 159 øre i første kvartal for sørlige regioner. Selv med en støtte med 55 pst. over 70 øre, vil gjennomsnittsprisen per kWh nesten bli halvannen krone, pluss nettleie, hvis denne prognosen slår til. Det er fremdeles skyhøyt – vesentlig høyere enn den folk flest er vant til, og folk og bedrifter vil slite.

Man har ennå ikke kommet med noen gode tiltak overfor næringslivet. Næringsdebatten har jo vært, så vi håper at det kommer en god ordning her så fort som mulig. Vi får håpe vi får flertall, men dessverre antar jeg at vi ikke får flertall for vårt forslag. Vi har alternativt kommet med forslag til denne proposisjonen, som ligger an til å få flertall. Vi mener at stønad bør gis fra 50 øre, og at man bør støtte 75 pst. av prisen over, slik at man gir en skikkelig støtte. Det bør også ha en tilbakevirkende kraft, fra november.

Senterpartirepresentanten var her inne på at fyltingsgraden er lav. Den er jo det, men det er jo på grunn av at strømmen pøses ut av landet. Fyllingsgraden, gjennomsnittlig tilsig og nedbør er helt på medianen, det er helt gjennomsnittlig. Det er ingenting som skulle tilsi at vi har så lav fyllingsgrad som vi har, om vi hadde tatt de takene som Fremskrittspartiet har fremmet forslag om flere ganger, om å begrense og regulere krafteksporten.

Kraft i Norge er viktig. Det er livsviktig for både forbrukere og for næringslivet. Det skal være stabilt, det skal være rimelig – og det opplever man ikke lenger. Det ligger an til å være sånn fem år fram i tid, ifølge den siste prognosen jeg har sett. Våre forslag ligger der, og de ville ha hjulpet enda mer. Jeg tar opp vårt forslag og håper at de andre stemmer for de andre løse forslagene, når vi kommer til det senere.

Presidenten: Representanten Marius Arion Nilsen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [18:04:05]: Den situasjonen vi står i no, er eit resultat av at vi har mista kontroll over krafta vår. Det er marknaden som no herjar med folk. Det rammar store delar av befolkninga.

Den politiske konsekvensen av det vi no gjer – så vidt eg kan sjå, ønskjer alle på Stortinget å gå inn med støtteiltak for å avhjelpe dette – vitnar om at ein har tatt beskjeden. Vi kan ikkje fortsetje sånn som dette. Vi kan ikkje la dette vere overlate til marknaden aleine. Vi må ta tilbake demokratisk og politisk kontroll over krafta vår.

Kan dette skje igjen? Ja. Skal vi hamne i den same situasjonen igjen? Nei. Då må vi ta grep. Det vi gjer nå i dag, er at vi handterer dette så raskt som i det heile mogleg. Vi trør til det vi kan, men det er openbert for alle, trur eg, at her treng vi å ta langsiktige grep, som gjer at vi får kontroll, slik at vi ikkje hamnar i den same situasjonen igjen.

SV har lansert fleire forslag undervegs. Vi vil også kome tilbake til det. Det er fleire store anledningar utover våren der vi vil ta dette opp. Vi har løfta fleire moglege løysingar: ingen nye kablar, statsstraum, sikringsfond, å bli kvitt straumselskapa, å la avgiftene på kraft variere med pris, offentleg eigarskap til vindkrafta, osv.

Kjernen i dette er at no må vi ha demokratisk kontroll over straummarknaden. I det perspektivet er vi også veldig glade for at vi fekk på plass ein avtale med regjeringspartia som tar tak i ein dimensjon i dette, nemleg nettleigeordninga, som mange med god grunn fryktar vil auke utgiftene, på toppen av den situasjonen dei no står i.

Vår inngang til dette har vore at vi ønskjer mest mogleg breie løysingar, for dette er ei krise som rammar folk flest. Der har vi fått til ein auke i bidraget frå staten til den jamne hushaldninga.

Så er det openbert at dette har ei slagside som er sosialt skeiv. Det er nokre i dette samfunnet som ikkje veit kva ein kartong mjølk kostar, og det er dei som veit veldig godt kva han kostar. For alle dei som slit, har vi auka bustøtta betydeleg, som gjer at over 50 000 hushaldningar kjem inn i ordninga. Det er ein auke i bustøttegrunnlaget i dag på over 60 pst. Og så har vi fått auka sosialhjelpa til kommunane, som gjer at dei kan direktehandtere folk som hamnar i denne vanskelege situasjonen.

Samla sett er det ein bra avtale, men dette er sjølv sagt starten på eit større arbeid med å få demokratisk kontroll over kraftressursane.

Sofie Marhaug (R) [18:07:32]: Staten håver inn pengar når strømprisene er skyhøye. Da skulle det bare mangle at noe av dette kommer tilbake til husholdningene. Den 23. desember, 24. desember, 25. desember – alle disse datoene er også forfallsdatoer for novemberregningen. Også den regningen var skyhøy. Vi skylder husholdningene mer. Derfor foreslår Rødt å øke den totale rammen på pakken. Hvis prisene fortsetter å være høye og ustabile, og det har vi all grunn til å tro, må staten bidra mer. Den vedtatte terskelen på 70 øre/kWh er unormalt høy. Regjeringen sier selv at snittet på prisen for strøm de siste tiårene i samme periode er på 33 øre, altså halve prisen. Derfor foreslår Rødt å senke terskelen til 50 øre, og at staten dekker 90 pst. av regningen opp til et forbruk på 2 000 kWh og 50 pst. over 70 øre mellom 2 000 og 5 000 kWh – altså samme modell som regjeringen, med et tak. Vi går altså inn på premissene i regjeringens løsning.

Samtidig holder vi på forslaget om kontantutbetaling som vi har fremmet tidligere, for å hjelpe folk med novemberregningene, som mange får på julekvelden.

Det må også gjøres noe helt grunnleggende for å stanse den markedsrettingen av energipolitikken som har foregått. Det finnes som kjent ikke dårlig vær, bare dårlig energipolitikk, og Rødt fremmer i dag forslag om å vurdere makspris på strøm. Vi støtter alle forslag om toprissystem, og vi sier nei i andre sammenhenger til å åpne slusene til det europeiske strømmarkedet, som fører til at vi importerer europeiske høye strømpriser.

At det skal være solidarisk eller miljøvennlig å overlate en så viktig vare som kraften faktisk er, til markedet, går ikke Rødt med på. Norge har en lang og stolt tradisjon med offentlig eierskap og rettferdig fordeling av kraften. Før var kraften et av fundamentene i velferdsstaten. Alle trengte strøm, og det var statens oppgave å fordele denne til en rimelig pris, både til husholdninger og til industrien. Vi må tilbake til det idealet. Det har alle sosialdemokrater interesse av.

Med dette fremmer jeg våre forslag i saken. Vi kommer også til å støtte en rekke andre forslag subsidiært,

for vi mener det er viktig at Stortinget viser handlekraft og viser at vi vil gjøre noe med strømkrisen.

Presidenten: Da har representanten Sofie Marhaug tatt opp de forslagene hun refererte til.

Ola Elvestuen (V) [18:10:52]: Nå som jeg har hørt på de to siste talerne, vil jeg begynne med å si at markedet har tjent dette landet veldig godt når det gjelder utviklingen av kraftmarkedet vårt. Det har også vært med på å gjøre at vi gjennom tiår har hatt billigere strøm enn resten av Europa, og selv i den ekstraordinære situasjonen vi er i nå, har vi fortsatt billigere strøm enn resten av Europa.

Skal vi nå ta dette som en grunn for ikke å ha en utveksling med resten av Europa, og kanskje heller ikke videreutvikle det samarbeidet vi har i Skandinavia, vil det eneste resultatet av det være at vi må overinvestere, eller investere enda mer, i egen kraftproduksjon i eget nett for å være robuste nok. En del av kraftsikkerheten og tryggheten vår er nettopp forbindelsen med Europa og det samarbeidet vi har i Skandinavia.

Så til selve saken: Jeg vil i likhet med representanten Astrup fra Høyre si at det har tatt veldig lang tid – nettopp som den diskusjonen vi hadde om vi i det hele tatt kunne behandle saken for å rekke å gjøre det før jul. Regjeringen har foreslått et stort utbytte fra Statkraft i den ordinære budsjettbehandlingen. Fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkepartis side hadde vi også i den prosessen forslag – men med en målrettet ordning inn mot dem som har lavere lønninger, og dem som har flere familie-medlemmer – som kunne vært vedtatt i Stortinget allerede nå, så dette kommer sent.

Så mener nok vi fra Venstre at også det forslaget som er lagt fram, kunne vært mer målrettet mot dem som har det vanskeligst, i stedet for å være målrettet mot dem som forbruker mest. Vi foreslår å redusere maksprisen på 5 000 kWh til 3 000 og så gi mer til dem som har et mindre forbruk – eller for det lavere forbruket.

Det er viktig at vi har utbetalinger, kontantutbetalinger, til dem som nå er i en vanskelig situasjon; det er permitterte, arbeidsledige, folk på arbeidsavklaringspenger. Vi foreslår en kontantutbetaling på 1 000 kr, som kan komme med én gang, særlig i en situasjon hvor det er flere som blir permittert i disse dager. De har også strømregninger de må betale.

Avslutningsvis vil jeg si at det også er viktig at vi følger med på situasjonen for små og mellomstore bedrifter og også utgiftene som mange frivillige organisasjoner har, med de eiendommene de har.

Rauand Ismail (MDG) [18:14:11]: Jeg er veldig glad for at stortingsflertallet i dag blir enige om en strømpakke til alle dem som i uker og måneder har gått rundt og gruet seg til dagen strømregningen kommer i post-

kassen. Dette er ikke en perfekt ordning, og det er heller ikke en langsiktig og varig ordning, men det er en ordning jeg tror de fleste i denne salen, og de som trenger hjelp til å betale strømregningen, lever greit med.

Miljøpartiet De Grønne har to viktige ankepunkter mot ordningen vi ligger an til å vedta. Det ene er at den ikke er målrettet mot dem som trenger hjelpen. Det andre er at den ikke sørger for at de som bruker mest strøm, fordi de også tjener mest, sparer på strømmen. Derfor fremmer vi, sammen med Høyre og Venstre, et forslag om å senke det foreslåtte taket på 5 000 kWh i til 3 000. Vi foreslår også å øke kompensasjonsgraden tilsvarende. Da vil de med et lavt og middels forbruk få noe mer, mens de med et høyt forbruk får et insentiv til å ta ned det forbruket.

Miljøpartiet De Grønne mener at en langsiktig løsning også må være en rettferdig løsning, en løsning som bidrar til bedre omfordeling av de økte inntektene til staten, og som er forutsigbar uavhengig av om man bor i en enebolig på landet eller i en leilighet i byen. En langsiktig løsning bør derfor baseres på et system som trer i kraft hver gang kraftprisene overstiger et visst nivå. Staten og kommunene tjener mye på de høye strømprisene gjennom utbytte fra kraftselskapene, samtidig som skatteinntektene fra kraftsektoren øker.

Miljøpartiet De Grønne har derfor tidligere fremmet forslag om å etablere et gulv for denne typen inntekter. Det innebærer at når inntektene overstiger et slikt gulv, deles de ut igjen med et likt beløp til hver innbygger. I vårt forslag ville det i denne situasjonen gitt omtrent 2 000 kr til hver eneste innbygger i hele landet. Dette kommer i tillegg til en kraftig opptrapping av støtten til energieffektivisering og lokal energiproduksjon, f.eks. solceller på eget tak.

Det fine med våre løsninger er at de gir et insentiv til energisparing samtidig som de senker vanlige folks strømregninger og virker omfordelende ved at de som har minst, relativt sett, får mest. Det er rettferdig, det er miljøvennlig, og det er forutsigbart for alle. Med det tar jeg opp forslaget Miljøpartiet De Grønne har sammen med Kristelig Folkeparti, og det vi har alene.

Presidenten: Representanten Rauand Ismail har tatt opp de forslagene han refererte til.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [18:16:43]: Jeg synes det er interessant å høre diskusjonen også knyttet til det mer langsiktige utfordringsbildet. For selv om det har vært stor enighet i denne sal om den politikken som er vedtatt, tenker jeg at den situasjonen som er oppstått, også må få oss til å gå grundig inn i det, og jeg er glad for at regjeringa også har varslet at en ønsker å se på det. Jeg synes det er absurd å følge krafthandelen, der en ser at en kan sende større mengder ut av landet enn det en

har mulighet til å importere når strømmen faktisk av og til er billigere i Europa. Så det å jobbe videre med den tematikken ser også Kristelig Folkeparti fram til.

Men i dag diskuterer vi den kortsiktige løsningen, den akutte krisen og at en skal finne en løsning som kan kompensere folk for de urimelig høye regningene som vi ser. Som både Høyre og Venstre har vært inne på, hadde vi, de tre partiene, i fellesskap et eget forslag som var mer målrettet, og som jeg skulle ønske en kunne gått videre på, som hadde gått inn på lønninger til folk og i større grad hjulpet dem som har lavere inntekt. Men vi har respekt og forståelse for at det ikke var mulig på kort tid, og derfor har Kristelig Folkeparti også valgt å støtte modellen som regjeringa legger fram, men med en justert sats, fordi inntektene for staten blir enorme. Nå har vi ikke, som flere har vært inne på her, fått helt eksakte regnestykker ennå, men vi vet at dette bidrar til store inntekter for staten, kanskje titalls milliarder ekstra.

I Kristelig Folkeparti mener vi at det er viktig at vi skal ha billig strøm for næringslivet, men også for forbrukere mener vi det skal være rimelig i Norge. Derfor foreslår vi å øke kompensasjonen til 80 pst. når det er over 70 øre. Jeg får kanskje fremme Kristelig Folkepartis forslag nå, før jeg glemmer det. 70 øre er en høy kraftpris, så hvis anslagene som OED skriver om i proposisjonen, slår til, vil det være en veldig høy strømpris for forbrukerne, selv med Kristelig Folkepartis forslag, som går betydelig lenger enn det regjeringa har foreslått. Det andre vi foreslår, er å inkludere november. Det overrasker meg at regjeringa og SV valgte å ikke inkludere november, og heller ikke valgte å gå lenger, når vi vet de betydelige inntektene staten får.

Sammen med Høyre og Venstre fremmer vi også et forslag som gjelder kompensasjon til næringslivet. Det mener jeg er viktig. Noen faste utfgifter blir vel inkludert i kompensasjonsordningen, men det er ikke alle som inkluderes i den ordningen. Det er viktig at regjeringa ser på hvordan en eventuelt skal komme tilbake til en kompensasjon der, og også at en ser på hvordan dette slår ut for frivilligheten. Det kan bety mye for en del av de organisasjonene, for kirkebygg, kultur og ulike aktører som vil få det krevende.

Jeg er overrasket over at en ikke går lenger. Samtidig er jeg glad for at Stortinget har klart å behandle dette så raskt, sånn at en får en løsning som betyr at folk iallfall får noe hjelp, selv om jeg skulle ønske det var mer.

Presidenten: Representanten Kjell Ingolf Ropstad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Marte Mjøs Persen [18:20:00]: Situasjonen i kraftmarkedet er ekstraordinær, både i Norge og i landene rundt oss. Strømprisen har gjennom sensommeren og høsten 2021 økt til svært høye nivåer og gitt en

betydelig økning i husholdningenes strømutfgifter. Faktisk har vi aldri sett så høye priser. Selv om mange har god økonomi og husholdningene generelt har god sparing, vil høye strømpriser over en lang tidsperiode være en stor belastning for familieøkonomien til mange vanlige husholdninger. Vanlige folks økonomi er rett og slett ikke rigget for den typen situasjon vi nå er i.

Regjeringen har i de siste ukene presentert en rekke tiltak som skal avhjelpe situasjonen. Regjeringen fremmet i går proposisjon til Stortinget med forslag til en midlertidig lov om en stønadsordning for husholdninger. Jeg er glad for at Stortinget nå tar den så raskt til behandling, for at folk rundt i landet kan gå julen i møte med visshet om at de kan senke skuldrene litt. Formålet med ordningen er å gi husholdningene kompensasjon som følge av ekstraordinært høye strømpriser. Siktemålet er at ordningen skal tre i kraft med virkning for strømforbruk i desember 2021, og stønaden vil framgå av husholdningenes strømfaktura i januar 2022. Det foreslås at ordningen gjelder strømforbruk til og med utløpet av mars 2022. Da blir det siste oppgjøret på fakturaen i april 2022.

Ordningen foreslås innrettet slik at staten betaler en andel av husholdningens strømutfgifter over et visst nivå, som beregnes ut fra en gjennomsnittlig månedspris i elspotmarkedet for strøm. I innstillingen som er lagt fram, er det sagt at man skal gi 55 pst. over 70 øre, opptil 5 000 kWh. Jeg tenkte jeg skulle si: Jeg sa på en pressekonferanse på lørdag at for en husholdning i en enebolig som bruker 3 280 kWh i desember, kan ordningen bety en støtte på 1 025 kr for denne måneden. Øker man til 55 pst, blir det 1 128 kr, og for en leilighet blir det en økning fra 418 kr til 459 kr – forutsatt at vi bruker en pris som i regnestykkene her, der det er benyttet en eksempelpris på kraft i Sør-Norge for desember tilsvarende 120 øre per kilowatttime. Det vil si at endringen i kompensasjonsgrad utgjør 103 kr ekstra i desember for en vanlig enebolig og 41 kr ekstra i desember for en vanlig leilighet.

Det som er fint med denne ordningen, er at hvis strømprisene blir enda høyere, øker kompensasjonsgraden, og dersom strømprisene blir lavere, blir kompensasjonsgraden også lavere. Det er en rettferdig ordning der vi går direkte inn i de prisområdene som gjelder, og vi hjelper folk med regningen. Jeg er glad for at Stortinget tar denne ordningen til behandling i dag.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Nikolai Astrup (H) [18:23:21]: Det er bare noen få dager siden statsråden uttalte, eller skrev, i et svar til Stortinget at det ikke var tilrådelig å utsette ny modell for nettleie. Kan statsråden svare på hva som har endret

seg på disse to dagene som gjør at det nå er tilrådelig å endre tidspunkt for innføring av ny nettleiemodell?

La meg også følge opp med et spørsmål om statsråden er enig med SV i at det er grunn til å forfølge lovligheten til selskaper som velger å innføre denne modellen fra nyttår selv om forskriften utsettes?

Statsråd Marte Mjøs Persen [18:24:07]: Nettselskapene er nødt til å gi tilstrekkelig og god informasjon til kundene før endringer i nettleien innføres. Mitt inntrykk er at nettselskapene har sett viktigheten av dette og kommuniserer ganske godt med kundene. Et flertall i energi- og miljøkomiteen er enige om at kravene til effektbaserte tariffer i distribusjonsnettet ikke skal tre i kraft 1. januar 2022. Det innføres derfor heller ikke en plikt for nettselskapene til å innføre differensierte fastledd basert på effekt fra og med nyttår. Nettselskapene kan fortsatt differensiere fastleddet i nettleien etter effekt i tråd med gjeldende regelverk.

Effektbruken, altså samtidig bruk av elektrisitet, forventes å øke i takt med elektrifiseringen av samfunnet, og utviklingen medfører behov for mer kapasitet i strømmettet. Effektbaserte tariffer kan bidra til å jevne ut strømbruken, sånn at kapasiteten i strømmettet utnyttes bedre og nettinvesteringene dermed ikke blir større enn nødvendig. Så nå er ... (presidenten klubber).

Nikolai Astrup (H) [18:25:19]: Jeg oppfattet ikke at jeg fikk svar på spørsmålet: Hva er det som har endret seg de siste to dagene som gjør at det som ikke var tilrådelig for to dager siden, nå er tilrådelig? Jeg er glad for at statsråden er opptatt av god informasjon til forbrukerne om konsekvensene av innføring av ny nettleiemodell. Alle selskapene har nå sendt ut slik informasjon til sine kunder.

Mener statsråden at det blir oversiktlig for kundene når noen selskaper kommer til å innføre ny nettleiemodell 1. januar, mens andre utsetter – og det dermed blir forvirring og kaos rundt hvilket regime man hører innunder? Er dette god informasjon til kundene? Og hva er det som gjør at det nå er tilrådelig å utsette en ordning som det ikke var tilrådelig å utsette for to dager siden?

Statsråd Marte Mjøs Persen [18:26:04]: Som jeg sa, er det slik at det ikke innføres en plikt for nettselskapene til å innføre differensierte fastledd basert på effekt fra og med nyttår. Men det betyr fortsatt – sånn som det er i dag – at det er opp til nettselskapene å bestemme om de vil differensiere fastleddet i tråd med gjeldende regelverk.

Jeg har tidligere i dag hørt representanten Astrup fortelle om nettselskaper som allerede har gjort dette, så det vil ikke være en endring i forhold til slik det er i dag. Men dette må være i tråd med gjeldende regelverk; da er

det en mulighet for å gjøre det. Men det er ikke lenger en plikt. Jeg oppfatter at energi- og miljøkomiteens innstilling også handler om at man skal få muligheten til å konsentrere seg om det som er et viktig samarbeid med nettselskapene – nemlig å gjennomføre denne ordningen der utbetalingen til kunden skal gå på nettselskapenes faktura.

Nikolai Astrup (H) [18:27:09]: Energi Norge har i dag vært ute og vært tydelige på at det for veldig mange av selskapene vil være for sent å reversere beslutningen om å innføre ny nettleiemodell fra 1. januar. Er statsråden enig med Energi Norge i det?

Statsråd Marte Mjøs Persen [18:27:23]: Det vil nok variere fra nettselskap til nettselskap. Jeg har registrert at bl.a. Lyse har sagt at de ønsker å gjøre dette, så det vil nok variere.

Sylvi Listhaug (FrP) [18:27:48]: Da bekrefter statsråden at SV enten har gått på et skikkelig mageplask, eller at man har blitt lurt opp i stry. Det dette betyr, er altså at noen av strømkundene i Norge fra 1. januar skal betale rushtidsavgift på strøm, som igjen betyr at for helt normal strømbruk skal man straffes med enda høyere utgifter. Dette er mange familier som allerede er presset knallhardt fra før.

Statsråden var også inne på elektrifisering og at det gir behov for økt kapasitet i strømmettet. Vi vet at veldig mange partier i denne salen ivrer etter å sende fornybar strøm ut på oljeplattformene våre, som betyr økte utgifter for norske strømkunder. Synes statsråden virkelig det er rett å gå videre med denne elektrifiseringen når vi vet at det er vanlige folk i Norge som kommer til å få enda høyere strømavgifter som følge av det?

Statsråd Marte Mjøs Persen [18:28:56]: Det er klart at representanten Listhaug kanskje har et snevert syn på hva elektrifisering er, og hva samfunnet egentlig står overfor i årene som kommer, men det vi snakker om, er at skal vi klare å nå målene vi har satt oss i Parisavtalen, skal hele samfunnet vårt elektrifiseres. Det skjer ved at vi bruker elektriske kjøretøy, det skjer i form av at vi utvikler ny, grønn industri, bl.a. kraftkrevende industri som produserer hydrogen og ammoniakk. Vi har en rekke områder av samfunnet som skal elektrifiseres, og behovet for kraft er ganske stort. Det som er det viktigste virkemiddelet for å klare å nå akkurat de målene, handler om å bygge ut kapasiteten i form av overføringskapasitet, sånn at vi får kraften fram dit vi trenger det i landet, der vi skal bygge ny industri, nye arbeidsplasser, ikke minst langs kysten på Vestlandet, der både jeg og representanten kommer fra. Det er viktig at vi

klarer å nå de målene, og det er det elektrifiseringen først og fremst handler om.

Sylvi Listhaug (FrP) [18:29:57]: Det er ikke denne representantens parti som har et snevert syn på dette, for det det handler om, er jo å pynte på norske utslippsstatistikker. For verdens klima betyr det ingenting om vi holder på med denne elektrifiseringen. Regjeringen har hatt hele høsten på seg til å håndtere en strømkriser som vi har sett lenge. Fremskrittspartiet var ute allerede i august og sa at dette kunne komme til å bli en sak. Vi har sett at regjeringen har sittet i forhandlinger med SV uten at man kom tilbake med et eneste tiltak for å avhjelpe situasjonen. Så har man satt seg ned og jobbet på spreng i dagevis, og det man kommer tilbake med, er en avtale som gir norske strømkunder tilbake 5,7 mrd. kr, mens staten vil håve inn 30–40 mrd. kr. Tror statsråden folk flest der ute er fornøyd? De som sitter og fryser, er bekymret for julen når de ser hvilke smuler regjeringen skal sende ut til dem.

Statsråd Marte Mjøs Persen [18:31:05]: Vi har lagt fram en ordning som helt historisk gir milliarder tilbake igjen til norske forbrukere, nettopp fordi vi har en ekstraordinær situasjon. Regnestykket er nok mer omfattende enn det representanten gir uttrykk for, fordi vi i tillegg har redusert elavgiften. Vi har også økt bostøtte, vi har økt stipend, og vi har økt lånerammer for studenter. I tillegg har vi i dag lagt fram en pakke for drivhus og gartnerier. Men det er klart at mange husholdninger, mange norske forbrukere, vil få langt mer igjen med det forslaget som vi har lagt fram, enn kontantstøtteforslaget til Fremskrittspartiet, som var på 4 000 kr. Kanskje er det slik at problemet er at vi gjorde mer på åtte uker enn det den forrige regjeringen gjorde på åtte år for norske strømkunder.

Sofie Marhaug (R) [18:32:15]: Jeg også skal spørre om rushtidsavgiften, som Rødt har snakket ganske mye om hele denne høsten – at den nye nettleien er urettferdig og treffer dårlig. Husholdninger med lavt forbruk blir ofte straffet. Det er også veldig ofte husholdninger i blokker, i sameier osv., som også har lav inntekt, som blir straffet med denne ordningen. Den er ikke treffsikker, den er ikke så miljøvennlig, men den vil føre til at veldig mange må betale mer i strøm. Det er det andre enn meg som har regnet på.

Da er jeg veldig glad for å se at mange nettselskaper sier at de skal droppe den nye nettleien. Det viser seg at det ikke er så komplekst. Det viser seg at det ikke alltid er sann at man skal skyve hele byråkratiet over på vanlige husholdninger. Mange av disse selskapene er også offentlig eid, og mitt spørsmål er om statsråden har tatt di-

rette kontakt med offentlig eide nettselskaper om å droppe denne ordningen.

Statsråd Marte Mjøs Persen [18:33:19]: Departementet har hatt ganske omfattende kontakt, bl.a. med RME, i disse ukene som er gått. Vi har bedt RME bistå med denne ordningen, hvor vi skal bruke nettselskapene til å betale ut et historisk høyt beløp til norske strømkunder, noe jeg virkelig håper kan hjelpe folk der hjemme. Det betyr at norske forbrukere vil få redusert nettleiefakturaen ganske betydelig i månedene som kommer.

Når det gjelder effektbaserte tariffer, har det vært slik – altså i gjeldende regelverk – at man har kunnet innføre dette, men den forrige regjeringen fremmet en forskriftsendring som skulle tre i kraft 1. januar. Nå er den altså utsatt. Da får vi komme tilbake til hvordan vi ordner det, og vi – forbrukerminister Kjersti Toppe og undertegnede – skal ha møte med nettselskapene allerede på mandag.

Ola Elvestuen (V) [18:34:32]: Først får jeg si at å stoppe utslippene fra gasskraftverk på sokkelen er et klimatiltak. Så til nettariffene: Jeg registrerer nå at det med effekttariff ikke stoppes, men det pålegges heller ikke. Det er jo ingen tvil om at vi trenger å ha effekttariffer som gjør at vi unngår å ha for store utgifter i nettet i årene framover. Samtidig må vi ha en nettleie som legger til rette for og bidrar til energiøkonomisering, og som også bidrar til mer bruk av solkraft i norske hjem. Når det gjelder det halvåret hvor dette pålegget ikke skal være der, vil statsråden da se nærmere på hvordan vi balanserer de målene så godt som mulig, og om det må gjøres justeringer i den forbindelse?

Statsråd Marte Mjøs Persen [18:35:32]: Først har jeg bare lyst til å si at jeg i og for seg deler representanten Elvestuens oppfatning av at det å elektrifisere og kutte utslipp på norsk sokkel selvsagt er med på å redusere klimagassutslippene og på å nå våre mål.

Men siden representanten spør: Jeg tenker at denne ekstraordinære situasjonen vi nå har vært inne i med høye strømpriser, og det at vi legger fram en ordning vi aldri har hatt før, tilsier at det er viktig at vi evaluerer den tiden vi er inne i, også med tanke på at vi trenger å redusere strømbruken. Vi kan spare betydelig, og i statsbudsjettet, som også har vært diskutert i dag, er det bl.a. enighet om at vi skal redusere med 10 TWh gjennom energieffektivisering. Det er klart jeg vil gå inn i den problemstillingen og ta dette med videre. Det er viktig for at vi kan få en effektiv bruk av den kraften vi har til rådighet.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Terje Aasland (A) [18:36:52]: Det har blitt en del nettleieeksperter i denne salen etter hvert, som kommer med ganske bastante uttalelser om at sånn og sånn er det. Det er jeg litt forundret over, for det er et ganske komplisert system. Jeg forstår det overhodet ikke, men det er en reguleringsmyndighet som kan det, og så er det noen i kraftselskapene som kan det. Det er et ganske sammensatt og komplisert system – og gjennomregulert.

Hvis vi overfører effekttariffer til mitt område, vil jeg spare litt nettleie på vinterstid, og så vil jeg betale litt mer på sommeren. Jeg tror de fleste egentlig er i den situasjonen. Når vi nå har sagt at vi utsetter myndighetenes krav om å pålegge nettselskapene å gjøre det, er det fordi det er en ganske krevende, uoversiktlig situasjon i strømmarkedet for kundene. Vi mener det er naturlig å avvente akkurat det, nettopp på basis av den situasjonen. Samtidig skal nettselskapene administrere den strømstøtteordningen som er så viktig for at folk skal få hjelp akkurat nå. Derfor gjør vi det.

Ellers er det mye klokt i å ha effekttariffer for å utnytte allerede foretatte investeringer, men det er ganske vesentlig at vi nå ikke forstyrrer det som er situasjonen, og gjør folk rundt omkring i landet enda mer frustrerte fordi de ikke forstår noen ting – selv om noen her i salen visstnok forstår akkurat hvordan en regner ut nettleien, tror jeg ikke de faktisk gjør det.

Så til det med å være bakpå: Det er greit å være uenig i ordningen, det er greit å mene at vi gir for lite. Men når det gjelder å bruke en retorikk om at en er for bakpå, at en er for sent ute: Dagens regjering har fra dag én tatt tak i strømkostnadene til husholdningene – først med å redusere elavgift, så med bostøtte, så med sosialhjelp, så med studentstøtte, så med enda mer oppmerksomhet og nå denne strømstøtteordningen, som jo er et pionerarbeid. Det er en helt ny ordning som blir etablert, en ordning vi trodde kanskje egentlig ikke gikk an å administrere så enkelt. Det er det vi har fått til. Den er robust, troverdig, etterprøvbart og behandler alle likt. Denne regjeringen er overhodet ikke bakpå i dette spørsmålet. Den er frampå, og den møter den tiden som er framfor oss nå. Det er situasjonen.

Så kan jeg godt akseptere at noen vil gi enda mer penger. Det er jo noen som så fort de er ute av regjeringskontorene, overhodet ikke vet forskjellen på en million og en milliard. Det lever vi godt med, men jeg synes en bør – i rettferdighetens navn – se på den modellen som foreligger, og akseptere den. Det har faktisk en enstemmig komité gjort, og derfor syns jeg det er veldig rart at en til de grader bruker ord om hvor langt bakpå en er i denne sammenheng.

Bård Hoksrud (FrP) [18:40:11]: Sheriffen av Nottingham ville ha vært misunnelig på den regjeringen

som sitter nå. Man har 30 mrd. kr, kanskje 40 mrd. kr, i ekstra inntekter, og så skal man prøve å være litt Robin Hood. Men man framstår som en blek Robin Hood – 5–6 mrd. kr er det man gir tilbake.

Finansministeren og Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen tar inn mer i skatter, avgifter og moms fra folk enn det man i det hele tatt kunne forvente at man ville. Og så høres det ut som om man er så snille, for nå skal man gi 55 pst. tilbake på det som er over 70 øre – 70 øre pluss moms. Det som betyr noe for folk der ute, er hvor mye det koster for hver enkelt. Da er det greit å ha med seg litt historikk. I november i fjor var prisen 6,24 øre inklusiv moms, og den var 26,77 øre i desember i fjor. Det betyr at før dette slår inn, skal man ha nesten tre ganger det man betalte i strømpris i fjor – før man får 45 pst. rabatt.

Dessverre – for jeg hadde faktisk trodd at SV mente noe med «vanlige folk»; vanlige folk som jobber i dagligvareforretning, vanlig offentlig ansatte og andre, folk som kanskje bare har én inntekt, og som virkelig merker dette på kroppen – var det ingen god hjelp i det som kom i dette forliket med SV. Det var egentlig en hån mot veldig mange mennesker der ute som kommer til å slite, og som er kjempebekymret for hva dette kommer til å bety for lommeboka. Men det er kanskje ikke så rart, for vi vet at for bare tre–fire uker siden foreslo SV at man skulle øke elavgiften igjen, så dette er kanskje bare et spill for folk. Og med det framlegget som ligger her, kommer strømmen til å bli grisedyr.

Senest i dag, i ettermiddag, fikk jeg en melding og et hjertesukk fra en mamma med en sønn som hadde gått på dagpenger, og fått litt penger, men som tjente 300 kr for mye og dermed mister bostøtten sin, som regjeringen har stått og skrytt av hvor fantastisk flott skulle bli for dem som har minst. Han mister bostøtten på 1 650 kr, og det kan vel hende at han ikke får så stor glede av det som kom i dag, heller.

Så er jeg enig i at man skal behandle ting raskt og effektivt – det synes jeg er bra – men det hadde gått fint å vente en dag til, sånn at regjeringen hadde klart å legge fram det de faktisk kommer med, og ikke sånn som i dag hvor man ikke klarer det, ligger bakpå og forventer at man skal hastebehandle uten å få en skikkelig, ordentlig og grundig behandling i Stortinget. Nå blir det litt ... (presidenten klubber).

Presidenten: Da er tiden ute.

Marius Arion Nilsen (FrP) [18:43:40]: Jeg leste på europower-energi.no før jeg kom inn her nå for å være med i debatten om denne proposisjonen, at makspristaket på strøm i Europa ser ut til å bli sprengt. Det ser ut til å måtte heves fra 31 kr per kWh – nei, jeg mente ikke øre, 31 kr per kWh – til 41 kr per kWh. Det er situasjonen i Europa nå. Det er grunnen til at vi tar opp

disse kraftkablene. Ja, historisk har de tjent oss vel, men historisk hadde Europa også en fornuftig energi- og klimapolitikk, der de hadde regulerbar kraft og ikke gikk helt berserk med 80 pst. variabel kraft. De har nå stengt flere kjernekraftverk i Tyskland, de skal stenge flere i vinter, de skal stenge flere neste vinter – kjernekraftverk som produserer store mengder energi som et Tyskland i kraftkrise hadde trengt. Istedenfor trekker de strøm og kraft fra resten av Europa, også oss, og vi ser resultatet nå, en kombinasjon av en klimapolitikk ute av styr og en energipolitikk ute av styr. 41 kr per kWh – da er det ikke mye næringsliv igjen i Norge, ei heller folk som har råd til å varme opp huset sitt.

Det er jo det som er den store forskjellen mellom Europa og Norge også. Europa har også gass, de har andre energikilder. Norge har strøm. Vannkraften har historisk vært et gode i Norge, og industri, kraftkrevende industri, har blitt plassert der det har vært vannkraft – ikke nødvendigvis der det har vært mest folk og mest sentralt, men der det har vært kort vei til kraft. Det er en av forutsetningene for at Norge har vært en kraftkrevende industrinasjon: ren, fornybar, stabil og rimelig kraft. Det er vi i ferd med å skusle bort nå. Derfor sier vi at man må se på disse utenlandskablene, man må se på disse eksportavtalene.

Så kommer en inn på at nett og nettleie kunne være vanskelig. Ja, det er riktig. Nettet er også vanskelig. Dette skal henge sammen, dette skal være harmonisk, og det skal være like mye kraft som forbrukes, som det som produseres. Europa går nå mot at folk kan forbruke når strømmen produseres, og ikke sånn som Norge historisk har hatt det, at vi produserer strømmen når vi trenger den. Vi må altså begynne å ta en varm dusj når vinden blåser, for det er da det er nok kraft. Dette systemet og denne veien ønsker ikke Fremskrittspartiet å være med på. Derfor mener vi at vi må se på en regulering av disse avtalene, og ikke minst må vi senke elavgift og moms, slik at folk har en fornuftig strømpris nå i vinter.

Tobias Drevland Lund (R) [18:46:50]: Den krisen vi nå befinner oss i, svir i lommebøkene til vanlige folk. Nylig leste jeg i min lokalavis, Kragerø Blad, om Melina, som sover i stua med ovnen på for å spare strøm. Vi kunne også lese i mediene om Jannike, som kjøpte brukte møbler på finn.no for så å fyre dem opp.

Dette er ikke et land langt, langt borte. Dette er kraftlandet Norge i 2021. Jeg er nok ikke den eneste i denne salen som er blitt rent ned med både e-poster, meldinger og telefoner de siste dagene, ukene og månedene om hvor prekær situasjonen faktisk er.

Rødt støtter alle tiltak som hjelper på. Derfor støtter vi også subsidiært både forslagene nr. 9 og 10 i dag, om å utvide bostøtten og øke bevilgningene til sosialhjelp.

Det er viktig. Men vi har også et par ganger i denne salen kjempet for at den ekstraordinære utbetalingen av bostøtte ikke skal komme til fratrekk for andre ytelser. Der har vi, så langt, bare fått støtte fra noen andre partier, men ikke fra regjeringen.

Strømkrisen som vi nå står i, rammer oss alle, også dem som ikke går på sosialhjelp eller kvalifiserer til bostøtte, men vanlige folk med lave og til og med helt vanlige inntekter. Likevel mener Rødt at bostøtten må utvides permanent, for det er all grunn til å tro at det kommer flere kalde vintre med tilhørende høye strømpriser.

Samtidig må vi framover i mye større grad ta politisk kontroll over den krisen vi befinner oss i, for å styre ut av den. Vi kan ikke la folk fryse i hjemmene sine, betale rekordhøye strømregninger og samtidig fylle overskuddskontoen til staten. Dette er det folket som har betalt prisen for, og da må det også komme folket til gode. Forutsigbart nok har regjeringspartiene argumentert for at mange av disse pengene brukes til gode tiltak. Med all respekt, jeg er heller ikke imot gratis SFO, det er flott. Men når staten har tatt imot titalls milliarder av kroner, må vi da kunne forvente litt mer tilbake til lommebøkene til vanlige folk enn de – unnskyld uttrykket – smulene som blir delt ut her.

Derfor er det ikke nok, det som kommer i dag. Rødt hadde forventet langt mer. Men vi skal fortsette å kjempe framover for en mye mer rettferdig kraft- og strømpolitikk også for vanlige folk, som denne regjeringen i hvert fall retorisk sett sier at de er opptatt av.

Sofie Marhaug (R) [18:49:32]: Jeg er glad, jeg, for at det er politikerne i denne salen og ikke reguleringsmyndighetene i NVE alene som bestemmer over energipolitikken i Norge. Faktisk synes jeg vi burde ha bestemt langt mer over energipolitikken i Norge. Det er helt riktig at jeg ikke er en ekspert, men det som politikerne får, som reguleringsmyndighetene ikke får på samme måte, er beskjed fra folk om at f.eks. rushtidsavgiften på strøm kommer til å ramme urettferdig.

Det er mange som har regnet på det, og så kan man latterliggjøre dem. Men det er faktisk 14 bransje- og miljøorganisasjoner som gjentatte ganger har tatt kontakt med komiteen og med statsråden og bedt om at denne nettleien utsettes. Det er alt fra Naturvernforbundet til Norsk Varmepumpeforening. Jeg husker ikke navnet på alle organisasjonene, men det er en rekke helt vanlige folk og en rekke organisasjoner som er imot denne rushtidsavgiften på strøm, fordi de ser at den verken er miljøvennlig eller spesielt sosialt rettferdig.

Så det jeg ikke forstår, er hvorfor ikke regjeringen ønsker å ta større eierskap til dette. Det er jo en gladsak. Hvorfor i alle dager skal man insistere på å innføre en ordning som regjeringen Solberg innførte i sin tid? Det

er ikke noe som en Arbeiderparti–Senterparti-regjering burde være noe stolt av eller fornøyd med. Da bør man heller skryte av dette og fortelle folk at nå dropper vi den økningen i nettleien som ellers potensielt ville nulltet ut kuttene i elavgiften som man ellers har skrytt av at man skal innføre f.o.m. 1. januar.

Så min oppfordring til regjeringen er å ha litt større selvtillit og kassere dette inn som en seier, for det er det det er. Vi i Rødt er veldig glade for at dette gjennomføres. Hvis det viser seg at nettselskapene motsetter seg det, må vi være tydelige på at det øverste folkevalgte nivået i Norge skal ha noe å si for innretningen av nettleien i Norge.

Nikolai Astrup (H) [18:52:12]: La meg oppklare for representanten Marhaug at hensikten med den nye nettleieordningen ikke er å kreve inn mer nettleie. Det er å hindre at vi får større nettleieregning i fremtiden.

La meg ta et eksempel på det. Hvis alle i Drammen går over til elbil, og de plusser inn elbilen når de kommer hjem kl. 17 fra jobben, må vi doble kapasiteten i nettet i Drammen. Det koster milliarder. Hvis de da velger å lade om natten i stedet, trenger vi ikke gjøre noen forsterkninger i nettet. Det sparer forbrukerne for milliarder av kroner, og det er det dette handler om.

Så sier representanten Aasland at han ikke skjønner bæret av den nye nettleien, mens statsråd Mjøs Persen sier at det er gitt god informasjon om den nye nettleiestrukturen. Da kommer jeg i hug C.J. Hambros ord om at det står enhver representant fritt å gi uttrykk for den forvirring som til enhver tid hersker i hans hode. Da tenkte jeg på representanten Aasland.

Det er ikke noen tvil om at Arbeiderpartiet og Senterpartiet nå har bidratt til å skape forvirring. Overskriften i Europower akkurat nå er «Ekstremt kaos på Stortinget: Svært uklare signaler om ny nettleie». Det er et faktum at med den operasjonen som Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV nå gjør, er det noen som vil få ny nettleie fra 1. januar, andre som ikke vil få det, og det vil herske tvil om hva som gjelder. Den situasjonen har disse partiene selv bidratt til å skape.

Så til representanten Aasland, som insisterer på at regjeringen ikke har vært bakpå i denne saken. Vel, man la altså frem en tilleggsproposisjon, og man flyttet på milliarder uten å legge frem en ordning som hjalp forbrukerne med de høye strømregningene. Man forhandlet frem et budsjettforlik forrige mandag der man flyttet på milliarder av kroner uten å prioritere å hjelpe vanlige folk i hele dette landet som vi er så glad i, med strømregningen. Hvis ikke det er å være bakpå, vet ikke jeg hva definisjonen av «bakpå» er, for det er helt åpenbart at her har regjeringen slept bena etter seg, og SV har heller ikke valgt å prioritere vanlige folk og deres strømregninger i sine opplegg. Når man først legger frem en ordning, premierer man dem

som har høyest forbruk, og dem som har mest fra før. Det mener jeg er en feil prioritering. Vi bør i stedet gi enda mer til dem som har et lavere forbruk, slik at de som trenger det mest, kommer bedre ut.

Men dette kaoset har altså representanten Aasland og hans partifeller og kollegaer i Senterpartiet og SV skapt helt selv. Det gjelder ny nettleie – det er i høyeste grad selvpåført – og de må selv ta ansvar for at de har vært bakpå gjennom hele denne høsten og skapt usikkerhet for vanlige folk som sliter med å få endene til å møtes, og ikke vet hvordan de skal få betalt strømregningen.

Erlend Larsen (H) [18:55:21]: Det er bra at vi får vedtatt en kompensasjonsordning nå før jul, slik at folk vet litt mer om hvordan strømregningene vil slå ut. Det som forundrer meg, er at flertallspartiene ikke tar hensyn til næringslivet og ideelle organisasjoner og gjennom dem tar hensyn til vanlige folk. Å glemme næringslivet kommer til å bety en kraftig prisstigning på samtlige kraftkrevende varer, som mat. Det blir brukt mye strøm på å produsere grønnsaker i drivhus, og jeg vil tro at bakeren, meieriet og slakteren bruker mye strøm. Strømprisen kommer til å bli fulgt av dyrere varer.

Det forundrer meg spesielt at Fremskrittspartiet ikke er med på forslaget om en ordning som ivaretar et hardt belastet næringsliv. Det er bra at Rødt er sammen med Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti på mindretallsforslaget om å gi næringslivet en kompensasjon. Produksjon av kunstsno og oppvarming av arealer for ideelle organisasjoner er ikke livsnødvendig, men det er et godt og viktig folkehelseiltak, ikke minst nå som koronaen isolerer oss. Det er synd at kun Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti stiller seg bak forslaget om å ta vare på de ideelle organisasjonene.

Frank Edvard Sve (FrP) [18:56:47]: Eg vil fyrst seie at vi kjem til å støtte forslag nr. 1, nr. 2 og nr. 4, i tillegg til våre egne.

Til det som gjeld næringslivet: Det er særdeles viktig, det som den førre talaren sa, at dette er ganske prekært for både gartnerinæringa og andre næringar. Det tillegget dei får no frå regjeringa, er berre smular med tanke på at det er ein skyhøg pris frå før, og dei vert veldig hardt utsette.

Men til sjølve saka og sjølve systemet og det som regjeringspartia prøver å leggja ut no til folk, at dei skal kutte halve prisen og alt det der: Ein gløymer at det nivået på 70 øre er dobbel pris av det som har vore vanleg pris på straum i Noreg i lang, lang tid – dobbel pris. Og 50 pst. over det fører til at det vert både tredobbel og firedobbel pris, med dei prisane som vi har i dag. Det er realitetane som folk må slite med no før jul, og dei vil slite med det heile vinteren. Vi i Framstegspartiet har sagt

at 50 øre bør vere eit innslagspunkt, og at vi må dekkje 75 pst. over det. Det er då det verkeleg monar for alle, også for gartneria og ein del andre, i større grad enn det det gjer i dag.

Så må eg eigentleg seie det sånn: Når eg tenkjer på straumprisar i Noreg, er det som å tenkje på at Senterpartiet, Arbeidarpartiet og SV sender nokre folk inn i ha-gen min, og så kan dei bere med seg hundre eple. Og så, etter å ha tatt hundre eple, seier dei at eg skal få tilbake 10–15 eple, nokre få eple. Det er jo det ein gjer no. Ein tek inn 30–40 mrd. kr ekstra på dei skyhøge straumprisane, og så seier ein til det norske folk: Ja, vi skal vere så snille å gje dykk igjen fem, seks, sju, åtte, ni – det spelar inga rolle. Men det er berre ein tredjedel, kanskje, eller ein fjerdedel av det som er grunnlaget, det som er teke inn. Når ein er i debattar med representantar frå desse tre partia, snakkar dei om at det er så vanskeleg å finansiere det som skal takast inn, og det ein skal dele ut igjen. Då tenkjer vi tilbake på desse epla, for det er faktisk ein måte å synleggjere det på.

Denne salen må aldri gløyme kven vi er til for: Vi er til å forvalte pengane best for innbyggjarane. Det er det som gjorde at iallfall eg sa ja til å sitje i denne salen, og då meiner eg at vi faktisk må gjere det.

Når det gjeld straum og nettleige: Når skal denne sa-len begynne å ta tilbake makta? Er det Stortinget som bestemmer at vi skal kutte den ordninga på nettleige over nyttår, så er det det, like mykje som at det er vi som vil kunne stoppe kablinga ut av landet. Når Sverige gjer det mot oss, men vi kan ikkje gjere det mot Europa: Når skal vi ta tilbake makta i denne salen?

Birgit Oline Kjerstad (SV) [19:00:03]: Heile Europa er i ein ekstrem situasjon på grunn av høge gassprisar. Førre regjering, og Stortinget, forplikta oss til eit system der prisen blir sett på den måten han blir no.

Når energimeldinga kjem, må vi ta ein skikkeleg grundig diskusjon om korleis ein skal ramme inn dette på en annan måte. Vi har altså valt eit 100 pst. marknadsbasert system, og det er det som øydelegg oss no, ikkje berre i Noreg. Ein må løfte blikket litt og ikkje berre snakke om eple. Dei som var med på å gjere desse avtalane, må ta ansvaret for at dette faktisk er konsekvensen, noko SV åtvare mot då dei blei inngått.

Kva har vi gjort no? Vi har forhandla med regjeringa for å få ei breiare ordning, ei ordning som famnar fleire, og som har ei høgare ramme. Når det gjeld at det er 30–40 mrd. kr som går inn til staten, trur eg ein må rekne nøyare på det talet. For det offentlege eigarskapet, kom-mune, stat og fylke, har også hatt ekstra utgifter på grunn av høge straumprisar.

Forslaget regjeringa hadde til straumpakke, var på 4,6 mrd. kr. SV har fått pakka opp med 1,125 mrd. kr.

Det er 200 mill. kr til kommunane, som skal gå til sosial-hjelp for å sikre dei som har aller størst behov. Det er ikkje sant at dette ikkje inneber ei sikring av dei som treng det mest, som Høgre påstår. Det er 465 mill. kr i auka bustøtte i januar, februar og mars, som ifylgje re-gjeringa bidreg til at 50 000 fleire får rett til bustøtte. 460 mill. kr går til å auke kompensasjonen til alle ved å auke graden av høge straumprisar som regjeringa dek-kjer, frå 50 pst. til 55 pst. 118 mill. kr går til bustøtte for desember.

Dette er vanskeleg å stable på plass på «no time», for ingen hadde trudd at det skulle gå sånn, men det har gått sånn no. No trur eg Stortinget skal samle seg, og at vi skal jobbe i lag med energimeldinga, få på plass skikkelege, varige avgrensingar for marknadskreftene, slik at vi be-skyttar samfunnet mot desse enorme prisane som vi er blitt pålagde av systemet som Stortinget her har vore med på og forplikta oss til.

Linda Monsen Merkesdal (A) [19:03:06]: Når Framstegspartiet, med representanten Hoksrud, legg seg på ein Robin Hood-retorikk, blir eg overraska. Då må eg spørja: Har ikkje Framstegspartiet sete i regjering i sju av dei åtte siste åra? Kor var då tiltaka for vanlege folk? Og kor var då midlane til vanlege folk? Forsvann midlane kanskje i formuesskatt til dei rikaste? Kva til-tak har eigentleg Framstegspartiet vore med på for å gjera kvardagen betre for vanlege folk?

Me er alle opprørte over historiene folk fortel oss, og det er akkurat desse stemmene og historiene som gjer at regjeringa no kjem med desse tiltaka. Framover må me jobba endå tettare for å løysa desse oppgåvene. Når Raudt vel å kalla tiltaka for smular, viser det kanskje at Raudt ikkje heilt har sett seg inn i kva desse tiltaka fakt-isk betyr for vanlege folk.

Carl I. Hagen (FrP) [19:04:46]: Det har vært en artig og lang debatt om strøm i hele dag. Det jeg kanskje har reagert mest på, er denne merkverdige troen på at vi har en ekstraordinær situasjon. Det er ingenting som tyder på at dette er noe ekstraordinært; det er den nye normalen. Og det er et resultat av klimahysteriet og tro-en på det fine, grønne skiftet, for hva vet vi, og hva har alle – det kommer i Prop. 44 L for 2021–2022 også – nå akseptert? Jo, at prisen på strøm er styrt av et marked på Nord Pool-børsen, hvor det er tilbud og etterspørsel etter strøm – på både spotmarkedet og terminmarke-det – som styrer.

Når vi ser på de underliggende årsakene, har strøm-produksjonen i Europa gått ned. Kjernekraftverk i Tysk-land er stengt, og enda flere vil bli stengt. Kullkraftanlegg i Storbritannia er stengt, og gruver er delvis stengt. Man satser på sol, men særlig på vind, og det vi nå har lært, og som Det internasjonale energibyrået, IEA, i dag sier, er at

når det blåser lite i Tyskland, Frankrike, Italia og Storbritannia, må man stole på å få leveranse av strøm fra Sverige og Norge – fra Sverige så lenge de har kjernekraft.

Det er ingen planer om å bygge nye, store strømproduksjonsanlegg i Europa, bortsett fra for vind, men de kan man ikke bruke når det ikke blåser. Kullprisene er skyhøye fordi India og Kina bygger stadig nye kullkraftverk. Det er klart at når tilførselen av strøm går ned, og etterspørselen i realiteten holder seg på samme nivå eller går opp, er det ingen grunn til å tro at prisene i april og mai skal gå ned.

Vi har en ny normal, og derfor må alle partiene her nå diskutere hvorledes vi kan reparere systemet. Vi kan slåss om hvem som gjorde feil for fem, ti, femten eller tjue år siden, men hvordan kan vi få et system som sikrer norske forbrukere og bedrifter tilgang på rimelig strøm? Det er jo en fordel vi fra naturens side har, og som vi må bevare. Produksjonskostnadene på strømmen vår ligger vel på 5–15 øre per kilowatttime, og nå betaler vi 1,50 kr eller 2 kr.

Vi er nødt til å se på hele systemet og hvordan vi på varig basis kan sikre norske forbrukere og norske bedrifter tilgang på rimelig strøm, som vi hadde tidligere, helt uavhengig av markedsforholdene i Europa.

Frank Edvard Sve (FrP) [19:08:07]: Eg gløyndde noko i stad, det er difor eg tok ordet ein gong til. Representanten Birgit Oline Kjerstad, frå SV, minte meg på det. Ho var inne på at det var dei høge gassprisane i Europa som gjorde at vi er i den straumprissituasjonen vi er i i dag. Nei, det er grunnen til at gassprisane er høge, som er grunnen til det. Og det er, som representanten Hagen heilt riktig sa for litt sidan, klima- og miljøhysteriet, og det er ein villa og bestemt politikk. Det er mange parti i denne salen som gjerne vil sende vasskrafta vår ut på sokkelen for å elektrifisere han. Seinast i dag var NVE-direktøren ute og åtvara mot det, for det ville verte tomme straumkablar på land og lite kapasitet i Bergensområdet.

Vi må begynne å tenkje litt på Noreg og kva vi sjølve har bruk for. Har ein tenkt at desse miljø- og klimagreiene skal gå så langt at vi skal tappe alt av straum i Noreg, og at berre vi får sendt det ut av landet, er det svære greier?

Det er noko eg undrar meg over: Vi snakkar i mange debattar om kor viktig det er å hindre utflagging av norsk industri og norsk næringsliv. Er det ikkje då ein fordel å gjere det lønsamt å etablere seg i Noreg og heller få industri frå Sverige, Danmark, Finland og andre land i Europa til å flytte hit og etablere seg her, fordi vi kan tilby dei f.eks. billig kraft? Tenk om vi hadde tenkt den tanken! I staden ser vi at Europa, med land som Tyskland og England, kastar batteria sine – og så skal Noreg vere batteriet til Europa. Det er nesten ikkje råd å høyre det. Eu-

ropa kastar batteria sine, og vi i Noreg skal vere batteriet til Europa. Samtidig skal vi elektrifisere sokkelen, køyre rein vasskraft ut på plattformene våre, og sende gassen til Europa, som dei brukar til å produsere straum. Eg stilte også eit spørsmål til statsråden om ho kunne garantere at det ikkje var energi frå kolkraftverk eller gasskraftverk som kom inn i leidningane frå utlandet, inn i Noreg og ut på plattformene, men det kunne ho ikkje gjere.

Noreg skal vere batteriet til Europa – og Europa kastar batteria.

Eg trur vi har meir enn nok å ta fatt i i vårt eige land, og eg er faktisk ganske glad for at det er representantar her i salen som har sagt at eg er så oppteken av nasjonen Noreg. Det er eg faktisk veldig stolt av.

Presidenten: Representanten Nikolai Astrup har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Nikolai Astrup (H) [19:11:19]: Mon tro hva Anders Lange hadde tenkt om dagens fremskrittspartis syn på prismekanisme? Jeg skal ikke dvele for lenge ved det, for jeg tegnet meg i grunnen til representanten Kjerstad, som sier at det er beslutninger fattet i forrige periode, av forrige regjering, som gjør at vi er i det uføret vi er nå. Det er ikke riktig. Vi snakket om dette tidligere i dag også: Det har vært bred politisk enighet i denne sal de siste 30 årene om det energisystemet som vi har bygget, og det har tjent oss godt. Strømprisen var høyere fra 1980 til 1990 enn den var fra 1990 til 2020, og jeg hørte ingen i denne sal klage over at markedet hadde tatt over kraften vår i fjor da strømprisen var 11 øre. Vi må holde hodet kaldt og hjertet varmt, vi må ikke kaste vrak på alt vi har bygget opp de siste 30 årene, men vi må korrigere der det er nødvendig, og vi må selvfølgelig hjelpe folk i den ekstraordinære situasjonen vi står i nå, fordi – og det er til representanten Hagen – det er en ekstraordinær situasjon. Volue Insight har jo anslått at strømprisen hadde vært 40–50 øre i Norge denne høsten hvis det ikke hadde vært for gassprisene og CO₂-prisene i Europa akkurat nå.

Terje Aasland (A) [19:12:40]: Jeg håper vi kan avslutte denne debatten nå. Vi kan godt ha en lang og brei energi- og klimadebatt. Det kan bestandig være interessant så lenge vi får både klimafornektende, markedsfornektende og andre inn i debatten – som ikke minst Fremskrittspartiet har framstått som i løpet av den siste tiden. Men jeg velger nå å konsentrere meg om det som er saken, nettopp å få på plass en støtteordning som hjelper folk i en meget krevende og anstrengt situasjon når det gjelder høye strømpriser.

Jeg er veldig glad for at vi får et flertall for det forslaget som foreligger nå, at vi får en sterk støtteordning

som betyr noe for folk, og at vi også i Stortinget, uavhengig av litt ulike innganger til dette, har en veldig samstemt oppslutning om at det systemet som er valgt i bunnen, faktisk står seg.

Jeg takker for debatten og håper at vi snart kan få vedtatt noe som betyr noe for folk. Og så gleder jeg meg til fortsettelsen med de klima- og energipolitiske debatene, som nok kanskje blir langvarige.

Birgit Oline Kjerstad (SV) [19:13:59]: Eg skal ikkje bruke 3 minutt til, men eg og representanten Astrup er einige i at dette er noko som Stortinget har vore einige om. Så må no Stortinget behandle energimeldinga, og då må vi sjå nøye på dette. Det som gjeld i dag, er hasterordninga for å kompensere dei som no slit med straumrekninga.

For ordens skuld: Grete Wold i SV føreslo at ei slik ordning måtte på plass allereie i oktober. Det vart stemt ned.

Bård Hoksrud (FrP) [19:14:47]: Jeg kan bare ikke dy meg etter å ha hørt saksordføreren. Han sto altså i Debatten og sa at dette var en ordning som folk ville være glad for. Nå kan jeg minne om – hvis man leser e-poster fra vanlige folk rundt omkring i dette landet – at dette ikke er noe folk er veldig glad for. Jeg er veldig bekymret. Man mener at det regjeringen nå kommer med, er altfor dårlig, det treffer ikke sånn som saksordføreren og statsråden påstår her. Det er grunnen til at Fremskrittspartiet er opptatt av dette. Vi ønsket å få en skikkelig god og ordentlig runde på dette. Det handler faktisk om hverdagen til helt vanlige mennesker i dette landet, og vi er opptatt av konsekvensene for dem. Her er det altså en stat som kommer til å dra inn 30–40 mrd. kr og gi 5–6 mrd. kr tilbake til folk.

Jeg skjønner hvorfor saksordføreren og Arbeiderpartiet ønsker at vi skal bli ferdig, at man ikke skal diskutere dette her mer, for man skjønner egentlig at dette er en dårlig ordning for veldig mange mennesker der ute. Fremskrittspartiet skal fortsatt kjempe for at å ta bort moms, redusere el-avgift, kunne gi en kontantstøtte som ville betydd noe for folk nå før jul. Det er det dette handler om. Derfor synes jeg det regjeringen kommer med, er for dårlig.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 26.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da er Stortinget klar til å gå til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sakene nr. 1–11

Presidenten: Sakene nr. 1–11 er andre gangs behandling av lovsaker og omfatter lovvedtakene 11 til og med 21.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning, og Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 12, debattert 17. desember 2021

Presidenten: Sak nr. 12 er andre gangs behandling av lov og gjelder lovvedtak 22.

Under debatten har Kari Elisabeth Kaski satt fram ett forslag på vegne av finanskomiteen. Forslaget lyder:

«Lovvedtaket bifalles ikke. Anmerkning: Under I antas følgende bestemmelse å skulle endres slik: § 5-1 annet ledd annet punktum skal lyde: Utbetalingstiden for opphørende og livsvarige ytelser kan settes ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig alderspensjon utgjør om lag 30 prosent av folketrygdens grunnbeløp.»

Votering:

Forslaget fra finanskomiteen ble enstemmig bifalt. (Voteringsutskrift kl. 19.25.00)

Presidenten: Lovvedtaket, med den vedtatte anmerkningen, vil bli satt opp til tredje gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sakene nr. 13–18

Presidenten: Sakene nr. 13–18 er andre gangs behandling av lov og omfatter lovvedtakene 23 til og med 28.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning, og Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 19, debattert 17. desember 2021

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Olje- og energidepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 12 og 13) (Innst. 9 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 29 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Frank Edvard Sve på vegne av Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne

- forslagene nr. 2 og 24–27, fra Frank Edvard Sve på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslagene nr. 3–10, fra Sofie Marhaug på vegne av Rødt og Miljøpartiet De Grønne
 - forslagene nr. 11–21, 23 og 28, fra Rauand Ismail på vegne av Miljøpartiet De Grønne
 - forslag nr. 22, fra Terje Aasland på vegne av Arbeiderpartiet
 - forslag nr. 29, fra Sofie Marhaug på vegne av Rødt
- Forslag nr. 22, fra Terje Aasland på vegne av Arbeiderpartiet, kommer til erstatning for innstillingens VII under rammeområde 13.

Det voteres over forslagene nr. 11, 13, 15, 16, 19, 20 og 23, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn i fremtidige konsesjonsbehandlinger at utbygging av vindkraft på land ikke skal føre til nedbygging av natur eller svekkelse av urfolks rettigheter.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og innføre en naturavgift på arealbruk for å begrense nedbygging av norsk natur, og komme tilbake til Stortinget med et forslag i forbindelse med statsbudsjettet for 2023.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen pålegge kommunene å synliggjøre og vurdere klimakonsekvensene i alle relevante saker til politisk behandling.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen pålegge kommunene å fjerne alle fossile utslipp fra egen virksomhet innen 2025.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest følge opp Stortingets vedtak om å sikre likebehandling av biogasskjøretøy med nullutslippskjøretøy på strekninger som er finansiert av bompenger.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere omlegging av dagens tariffsystem med sikte på å legge til rette for økt utbygging av hurtiglader i distriktene.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utsette forskriften om effektbaserte tariffer som etter planen skal tre i kraft 1. januar 2022, og komme tilbake til Stortinget med forslag til en nettleiemodell som er enklere for forbrukerne og som stimulere til økt energieffektivisering.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 95 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.26.36)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 17, 18, 21 og 28, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre en mer treffsikker klimastatistikk for kommunene, som publiseres påfølgende kalenderår.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge opp Stortingets vedtak om å legge til rette for en raskere søknadsprosess for gassdistributørene som søker om investeringsstøtte til fyllestasjoner hos Enova, samt umiddelbart forbedre Enovas støtteordning til fyllestasjoner og innkjøp av tyngre kjøretøy med biogass som drivstoff.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stille krav til ladebransjen om mer brukervennlige løsninger for elbilistene, for eksempel bedre skilting, tydeligere prising, redusert nedetid, enklere betalingsløsninger og hurtigladestasjoner med toalettfasiliteter.»

Forslag 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at den prinsipielle konsekvensen av Høyesteretts dom 11. oktober 2021, HR-2021-1975-S er at vindkraftanleggene på Storheia og Roan må tas ned slik at de samiske reindriftsutøvernes rett til kulturutøvelse kan innfris ved at reinbeiteområdene restaureres.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 93 mot 6 stemmer ikke bifalt.*

(Voteringsutskrift kl. 19.26.58)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 12 og 14, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan som viser potensialet for småskala vindkraftproduksjon i havner, industriområder og andre steder der vindkraft kan bygges ut uten å komme i konflikt med naturhensyn og urfolks rettigheter, herunder vurdere justerte avstandskrav ved lavere turbiner i slike områder, og komme tilbake til Stortinget senest innen utgangen av 2022.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle kommuner og fylkeskommuner må ha et eget for-

*. Ved en inkurie stemte ikke Sosialistisk Venstreparti for forslag nr. 28.

pliktende, politisk vedtatt klimabudsjett som styringsdokument.»

Venstre har varslet støtte til forslagene.

Voteringsstavlene viste at det var avgitt 94 stemmer mot og 5 stemmer for forslagene fra Miljøpartiet De Grønne.

(Voteringsutskrift kl. 19.27.18)

Ola Elvestuen (V) (fra salen): President! Venstre skulle ikke støtte disse forslagene.

Presidenten: Da tar vi denne voteringen på nytt.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 98 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.28.04)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 29, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen stanse all pågående og planlagt utbygging av vindkraft.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 94 mot 5 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.28.23)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 3–7, 9 og 10, fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre tilstrekkelig statsstøtte til Fortum Oslo Varme til at CCS på Klemetsrudanlegget kan starte opp i 2023 og gjennomføres så raskt som mulig.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram et nasjonalt naturregnskap med tilhørende naturbudsjett, med mål om null netto tap av natur (målt i tilstand og utbredelse) innen 2025, naturpositivitet innen 2030 og 20 pst. forbedring innen 2050.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og innføre panteordninger for flere typer engangsprodukter, som det er for bokser og flasker i dag.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for utfasing av fossil gass til oppvarming.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om å forby eksport av usortert husholdningsavfall.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et lovforslag om forbud mot nedbygging av myr.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjøre Klimasats til en varig ordning fram mot 2030, med årlig opptrapping.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 94 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.28.42)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 8, fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for hvordan målet om å verne 10 pst. av norsk skog kan nås innen 2030.»

Høyre og Venstre har varslet tilslutning til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne ble med 68 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.29.17)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å flytte ansvaret for Direktoratet for mineralforvaltning fra Nærings- og fiskeridepartementet til Olje- og energidepartementet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 85 mot 13 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.29.36)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 25–27, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en kompensasjonsordning for utsette næringar som er hardt råka av strømkrisa som kompenserar for dei kraftig auka straumutgiftene. Ordninga skal leggest fram for Stortinget i starten av januar med verknad frå og med påløpte ekstraordinære kostnader frå november 2021.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen pålegge nettselskapene å ikke innføre ny modell for nettleie fra

1. januar 2022, som blant annet innebærer en rush-tidsavgift for bruk av strøm i perioder av døgnet.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart benytte paragraf 12 i Statnetts konsesjonsvilkår for tilrettelegging av kraftutveksling via utenlands kablene NordLink og North Sea Link med formål om å begrense netto krafteksport for å bedre dagens kraftsituasjon og sikre tilstrekkelig kraftreserver gjennom vintermånedene.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.29.56)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen å pålegge Statnett å benytte alternativ to (kabel i grøft) ved fornyelse av

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

A.

Rammeområde 12

(Olje og energi)

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

forbindelsen mellom Hamang i Bærum og Smestad i Oslo, som en del av Nettplan Oslo.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Miljøpartiet De Grønne ble med 85 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.30.14)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 24, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utsette innføring av ny modell for nettleie som varslet innført fra 1.1.2022, frem til en ny konsekvensutredning for hva dette vil innebære for husholdninger og næringslivet er gjennomført og lagt frem for Stortinget.» Rødt og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 80 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.30.33)

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1800		Olje- og energidepartementet		
	1	Driftsutgifter.....	199 981 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under postene 50, 71 og 72	27 500 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv.	7 500 000	
	71	Norsk Oljemuseum.....	16 500 000	
	72	Tilskudd til petroleums- og energiformål, kan overføres, kan nyttes under post 21	4 000 000	
1810		Oljedirektoratet		
	1	Driftsutgifter.....	317 650 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	67 000 000	
	23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, kan overføres	85 900 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Driftsutgifter.....	647 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	32 500 000	
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72</i>	255 300 000	
	23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, <i>kan overføres</i>	76 300 000	
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser	150 000 000	
	26	Reguleringsmyndigheten for energi	62 700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	24 500 000	
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 72</i>	110 000 000	
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 60</i>	6 000 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer.....	20 000 000	
	74	Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	7 200 000	
1830		Forskning og næringsutvikling		
	50	Norges forskningsråd.....	736 500 000	
	51	Infrastruktur og markedsutvikling for hydrogen.....	220 000 000	
	70	Nordisk Energiforskning	10 000 000	
	72	Norwegian Energy Partners	24 000 000	
1840		CO ₂ -håndtering		
	50	Forskning, utvikling og demonstrasjon av CO ₂ -håndtering	164 000 000	
	70	Gassnova SF, <i>kan overføres</i>	110 000 000	
	71	Teknologisenter Mongstad.....	160 000 000	
	72	Langskip – fangst og lagring av CO ₂ , <i>kan overføres</i>	3 450 000 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten		
	30	Investeringer	26 500 000 000	
		Totale utgifter		33 492 431 000

Inntekter

4800		Olje- og energidepartementet		
	10	Refusjoner	662 000	
	70	Garantiprovisjon, Gassco	1 500 000	
4810		Oljedirektoratet		
	1	Gebyrinntekter	28 500 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	85 900 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Gebyrinntekter	33 200 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	76 300 000	
	40	Flom- og skredforebygging.....	38 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	156 500 000 000	
		2 Driftsutgifter	-32 100 000 000	
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 700 000 000	
		4 Avskrivninger	-24 900 000 000	
		5 Renter av statens kapital	-2 300 000 000	95 500 000 000
	30	Avskrivninger		24 900 000 000
	80	Renter av statens kapital		2 300 000 000
		Totale inntekter		122 964 062 000

II

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Kongen i 2022 kan overskride bevilgningen under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten med inntil 5 mrd. kroner ved utøvelse av statens kjøpsrett ved overdragelser av andeler i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel.

III

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan pådra staten forpliktelser ut over bevilgningene under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Equinor ASA.

IV

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan pådra staten forpliktelser ut over bevilgningene under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for statens forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør inntil 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. utviklingsprosjekter under Gassled eller andre interessentskap.

V

Forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan pådra staten forpliktelser ut over bevilgningene under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kontraktmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

VI

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Olje- og energidepartementet har fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

VII

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan godkjenne overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler for Petoro AS som forvalter av SDØE der det antas at ressursene i utvinningstillatelsen på tidspunkt for overdragelsen er mindre enn 3 millioner Sm³ oljeekvivalenter.

VIII

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

IX

Overdragelse av andeler i rørledninger mv.

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger og transportrelaterte anlegg med SDØE-andel i Gassled eller andre interessentskap. Statens andel i Gassled eller andre interessentskap skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

X

Regnskapsføring av kontantinnkallinger mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Petoro AS fullmakt til å postere inn- og utbetalinger for Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) mot mellomværendet med statskassen. Mellomværendet omfatter over-/underinnkalling av kontanter fra operatørselskapene (differansen mellom kontantinnkalling og avregning fra operatør), arbeidskapital, avregning fra operatør, merverdiavgift og mellomværende med betalingsformidler m.m.

XI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2022 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 23	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 23	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 45	kap. 4820 post 3

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

XII

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2022 kan pådra staten forpliktelser ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 mill. kroner
1810		Oljedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	22	Flom- og skredforebygging	180 mill. kroner
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser	50 mill. kroner

XIII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2022 kan gi tilsagn ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	72	Tilskudd til petroleums- og energiformål	126 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging	160 mill. kroner
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging	10 mill. kroner
1840		CO ₂ -håndtering	
	70	Gassnova SF	20 mill. kroner

XIV

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2022 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 15 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XV

Fullmakt til å inngå avtaler og pådra staten forpliktelser for Langskip (fangst og lagring av CO₂)

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2022 kan inngå avtale med Fortum Oslo Varme forutsatt tilstrekkelig egenfinansiering og finansiering fra EU eller andre kilder i tråd med prinsippene beskrevet nærmere under kap. 1840 CO₂-håndtering, post 72 Langskip – fangst og lagring av CO₂ og i Meld. St. 33 (2019–2020) Langskip – fangst og lagring av CO₂, der statens maksimale støtte kan utgjøre inntil:

1. 2 040 mill. 2022-kroner i investeringer (CAPEX)
2. 1 020 mill. 2022-kroner i driftsutgifter (OPEX) i inntil ti år med tillegg av en eventuell tilleggsstøtte for fanget CO₂ som ikke er kvotepliktig, tilsvarende kvoteprisen per tonn CO₂ fratrasket eventuell CO₂-avgift per tonn.

B.

Rammeområde 13**(Miljø)**

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1400		Klima- og miljødepartementet		
	1	Driftsutgifter	291 829 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	75 973 000	
	50	Helhetlig profilering, grønne løsninger	10 757 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Frivillige klima- og miljøorganisasjoner samt klima- og miljøstiftelser	53 907 000	
	71	Internasjonale organisasjoner	88 814 000	
	74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	5 296 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	146 522 000	
1410		Kunnskap om klima og miljø		
	21	Miljødata	414 306 000	
	23	MAREANO, <i>kan overføres</i>	52 730 000	
	50	Grunnbevilgninger under Norges forskningsråd til miljøforskningsinstituttene	221 190 000	
	51	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	385 690 000	
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøforskning	7 419 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	40 756 000	
	72	Tilskudd til NORCE – Senter for biosikkerhet	5 448 000	
1411		Artsdatabanken		
	1	Driftsutgifter	32 640 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	10 656 000	
	70	Tilskudd til arter og naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	27 159 000	
1412		Meteorologiformål		
	50	Meteorologisk institutt	360 286 000	
	70	Internasjonale samarbeidsprosjekter	129 100 000	
1420		Miljødirektoratet		
	1	Driftsutgifter	724 250 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	317 333 000	
	22	Statlige vannmiljøtiltak	284 449 000	
	23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet, <i>kan overføres</i>	149 508 000	
	30	Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder, <i>kan overføres</i>	30 891 000	
	31	Tiltak i verneområder, <i>kan overføres</i>	93 419 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	1 025 000	
	33	Statlige erverv, nytt landbasert vern, <i>kan overføres</i>	6 700 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	2 256 000	
	35	Statlige erverv, skogvern, <i>kan overføres</i>	435 727 000	
	36	Statlige erverv, marint vern, <i>kan overføres</i>	1 231 000	
	37	Skogplanting, videreføring av pilotprosjekt for stedeagne treslag, <i>kan overføres</i>	5 120 000	
	38	Restaurering av myr og annen våtmark, <i>kan overføres</i>	41 090 000	
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 69 og 79</i>	12 483 000	
	60	Tilskudd til ivaretagelse av naturmangfold i kommuneplanlegging	3 026 000	
	61	Tilskudd til klimatilpasning og klimatilpasning, <i>kan overføres</i>	272 838 000	
	62	Tilskudd til grønn skipsfart, <i>kan overføres</i>	87 157 000	
	63	Returordning for kasserte fritidsbåter	700 000	
	64	Skrantesykeprøver fra fallvilt	1 200 000	
	66	Tilskudd til kommuner for å bedre tilgangen til strandsonen langs Oslofjorden	3 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i>	125 962 000	
	70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i>	47 905 000	
	71	Marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	50 290 000	
	72	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	144 548 000	
	73	Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i>	79 575 000	
	74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien	2 800 000 000	
	75	Utbetaling for vrakpant og tilskudd til kjøretøy og fritidsbåter, <i>overslagsbevilgning</i>	528 000 000	
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	175 500 000	
	77	Diverse organisasjoner og stiftelser m.m.....	16 843 000	
	78	Friluftsmål, <i>kan overføres</i>	181 798 000	
	79	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 69</i>	450 000	
	81	Naturarv og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	69 527 000	
	82	Tilskudd til truede arter og naturtyper, <i>kan overføres</i>	43 919 000	
	83	Tilskudd til tiltak mot fremmede arter, <i>kan overføres</i>	4 104 000	
	84	Internasjonalt samarbeid	5 651 000	
	85	Naturinformasjonssentre, <i>kan overføres</i>	84 801 000	
1422		Miljøvennlig skipsfart		
	21	Spesielle driftsutgifter	8 268 000	
	70	Tilskudd til private, <i>kan nyttes under post 21</i>	33 025 000	
1423		Radioaktiv forurensning i det ytre miljø		
	1	Driftsutgifter	36 907 000	
1424		Senter mot marin forsøpling		
	1	Driftsutgifter	23 643 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 000 000	
1425		Fisketiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	300 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	16 743 000	
1428		Enova SF		
	50	Overføring til Klima- og energifondet	4 134 013 000	
1471		Norsk Polarinstitut		
	1	Driftsutgifter	242 232 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	102 364 000	
	50	Stipend	546 000	
1472		Svalbards miljøvernfond		
	50	Overføringer til Svalbards miljøvernfond	10 329 000	
1474		Fram – Nordområdesenter for klima- og miljøforskning		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 50 og 70</i>	247 000	
	50	Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	25 020 000	
	70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	29 001 000	
1481		Klimakvoter		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 611 000	
	22	Internasjonalt samarbeid om utslippsreduksjoner, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
1482		Internasjonale klima- og utviklingstiltak		
	1	Driftsutgifter	100 311 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Klima- og skogsatsingen, kan overføres	2 981 543 000	
		Totale utgifter		17 040 857 000

Inntekter

4400		Klima- og miljødepartementet		
	2	Diverse inntekter	482 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	29 585 000	
4411		Artsdatabanken		
	2	Diverse inntekter	429 000	
4420		Miljødirektoratet		
	1	Oppdrag og andre diverse inntekter	8 028 000	
	4	Gebyrer, forurensningsområdet	49 270 000	
	6	Gebyrer, statsforvalterembetenes miljøvern-avdelinger	37 595 000	
	7	Gebyrer, kvotesystemet	5 980 000	
	9	Internasjonale oppdrag	47 878 000	
4423		Radioaktiv forurensning i det ytre miljø		
	1	Gebyrer, radioaktiv forurensning	1 048 000	
4471		Norsk Polarinstitut		
	1	Salgs- og utleieinntekter	6 814 000	
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	66 804 000	
	21	Inntekter, Antarktis	14 924 000	
4481		Salg av klimakvoter		
	1	Salgsinntekter	1 642 921 000	
		Totale inntekter		1 911 758 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 1	kap. 4400 post 2
kap. 1411 post 21	kap. 4411 post 2
kap. 1420 post 1	kap. 4420 post 1
kap. 1420 post 23	kap. 4420 postene 4, 6 og 9
kap. 1423 post 1	kap. 4423 post 1
kap. 1424 post 1	kap. 4424 post 1
kap. 1471 post 1	kap. 4471 postene 1 og 3
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 5578 post 70

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan:

1. overskride bevilgningen på kap. 1481 Klimakvoter, post 1 Driftsutgifter, til dekning av honorar, transaksjonskostnader og utgifter til faglig bistand i forbindelse med salg av klimakvoter.
2. overskride bevilgningen på kap. 1481 Klimakvoter, post 22 Internasjonalt samarbeid om utslippsre-

duksjoner, med et beløp som svarer til inntekter fra salg av klimakvoter under statens kvotekjøpsprogram som er regnskapsført på kap. 4481 Salg av klimakvoter, post 1 Salgsinntekter.

IV

Kjøp av klimakvoter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan inngå avtaler om kjøp av klimakvoter

innenfor en samlet ramme på 1 150 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser under kap. 1481 Klimakvoter, post 22 Internasjonalt samarbeid om utslippsreduksjoner. I tillegg videreføres fullmakten om at Klima- og miljødepartementet kan gi tilsagn om 16 mill. kroner i kjernestøtte til Global Green Institute (GGGI) fra kvotekjøpsprogrammet fordelt på årene 2022 og 2023.

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan gjøre bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1411		Artsdatabanken	
	21	Spesielle driftsutgifter	11,3 mill. kroner
1420		Miljødirektoratet	
	31	Tiltak i verneområder	8 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	0,4 mill. kroner
	33	Statlige erverv, nytt landbasert vern	5 mill. kroner
	35	Statlige erverv, skogvern	351,3 mill. kroner
	36	Statlige erverv, marint vern	2,8 mill. kroner
	38	Restaurering av myr og annen våtmark	0,9 mill. kroner

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1411		Artsdatabanken	
	70	Tilskudd til arter og naturtyper	10,6 mill. kroner
1420		Miljødirektoratet	
	30	Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder	55 mill. kroner
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning	400,5 mill. kroner
	62	Tilskudd til grønn skipsfart	117 mill. kroner
	71	Marin forsøpling	15 mill. kroner
	78	Friluftsførmål	3 mill. kroner
1428		Enova SF	
	50	Overføring til Klima- og energifondet	400 mill. kroner
1482		Internasjonale klima- og utviklingstiltak	
	73	Klima- og skogsatsingen	2 320 mill. kroner

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan pådra forpliktelser for fremtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut

over gitte bevilgninger under kap. 1420 Miljødirektoratet, postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 29 mill. kroner.

VIII

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetalinger av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas én gang i året for FNs klima- og skogprogram, FNs kontor for narkotika og kriminalitet (UNODC), Verdensbankens Forest Carbon Partnership Facility, Forest Investment Program, Bio-Carbon Fund plus og Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW).
2. Utbetalinger av kjernebidrag til Global Green Growth Institute kan foretas i henhold til organisasjonens regelverk.
3. Utbetalinger av tilskudd til Det grønne klimafondet (GCF) og til fond forvaltet av FNs Multi Partner Trust Fund og Inter-American Development Bank (IDB) kan foretas i henhold til regelverket for det enkelte fond.

IX

Utbetalinger av tilskudd for fremtidige utslippsreduksjoner

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 gis unntak fra forutsetningene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetalinger av gitte bevilgninger gjennom at tilskudd til Emergent Forest Financing Accelerator kan utbetales med det formål å betale for fremtidige verifiserte utslippsreduksjoner.

X

Utbetalinger av tilskudd til offentlig-privat samarbeid

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 gis unntak fra forutsetningene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om at utbetalinger av gitte bevilgninger kun skal skje ved behov, slik at det kan utbetales tilskudd til risikoreduksjon for investeringer i avskogingsfri og bærekraftig råvareproduksjon i tråd med kriteriene for kap. 1482 Internasjonale klima- og utviklingstiltak, post 73 Klima- og skogsatsingen.

XI

Utbetalinger av renter på tilskudd

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt fra Norge under Klima- og skogsatsingen på kap. 1482 post 73 kan benyttes til tiltak etter avtale mellom Klima- og miljødepartementet og den enkelte mottaker.

XII

Omgjøring av betingede lån til tilskudd

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan gi Enova SF fullmakt til å omgjøre betingede lån fra Klima- og energifondet til tilskudd etter forhåndsdefinerte og forutsigbare betingelser.

XIII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 1007, 27. mai 2021 oppheves.

Presidenten: Det voteres over A rammeområde 12 samtlige romertall og B rammeområde 13 samtlige romertall unntatt VII.

Bak innstillingen står Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 54 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.31.09)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 22, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«VII Fullmakt til å inngå forpliktelser Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2022 kan pådra forpliktelser for fremtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger under kap. 1420 Miljødirektoratet, postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 113,3 mill. kroner.»

Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 55 stemmer for og 42 stemmer mot forslaget fra Arbeiderpartiet.

(Voteringsutskrift kl. 19.31.33)

Tobias Drevland Lund (R) (fra salen): President: Jeg stemte feil.

Presidenten: Da voterer vi over forslag nr. 22 på nytt.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble bifalt med 56 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.32.35)

Votering i sak nr. 20, debattert 17. desember 2021

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Olje- og energidepartementet (Innst. 94 S (2021–2022), jf. Prop. 28 S (2021–2022))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

I

I statsbudsjettet for 2021 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1800		Olje- og energidepartementet	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med frå kr 195 400 000 til kr 190 400 000	5 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttast under postane 50, 71 og 72, blir auket med frå kr 20 983 000 til kr 25 983 000	5 000 000
	70	Tilskot til internasjonale organisasjonar mv., blir redusert med frå kr 8 500 000 til kr 7 200 000	1 300 000
1810		Oljedirektoratet	
	23	Oppdrags- og samarbeidsverksemd, kan overføres, blir redusert med frå kr 86 000 000 til kr 71 000 000	15 000 000
1820		Noregs vassdrags- og energidirektorat	
	23	Oppdrags- og samarbeidsverksemd, kan overføres, blir redusert med frå kr 69 000 000 til kr 58 000 000	11 000 000
	25	Krise- og hastetiltak i samband med flaum- og skredhendingar, kan overføres, blir redusert med frå kr 194 955 000 til kr 114 000 000	80 955 000
	45	Større utstyrsanskaffingar og vedlikehald, kan overføres, kan nyttast under post 22, blir auket med frå kr 23 000 000 til kr 24 000 000	1 000 000
1830		Forsking og næringsutvikling	
	50	Noregs forskingsråd, blir redusert med frå kr 737 916 000 til kr 727 916 000	10 000 000
Inntekter			
4800		Olje- og energidepartementet	
	10	Refusjonar, blir redusert med frå kr 717 000 til kr 100 000	617 000
4810		Oljedirektoratet	
	1	Gebyrinntekter, blir redusert med frå kr 30 775 000 til kr 24 500 000	6 275 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter, blir redusert med frå kr 86 000 000 til kr 71 000 000	15 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
4820		Noregs vassdrags- og energidirektorat	
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter, blir redusert med frå kr 69 000 000 til kr 58 000 000	11 000 000
(NY)	3	Sal av utstyr mv., blir løyd med	1 000 000
	40	Flaum- og skredførebygging, blir auka med frå kr 30 000 000 til kr 36 000 000	6 000 000
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsverksemda	
	24	Driftsresultat:	
	1	Driftsinntekter.....	232 800 000 000
	2	Driftsutgifter.....	-35 100 000 000
	3	Leite- og feltutviklingsutgifter.....	-1 800 000 000
	4	Avskrivningar.....	-25 100 000 000
	5	Renter av statens kapital.....	-2 300 000 000
			168 500 000 000
	30	Avskrivningar, blir auka med frå kr 24 800 000 000 til kr 25 100 000 000	300 000 000
	80	Renter av statens kapital, blir redusert med frå kr 2 400 000 000 til kr 2 300 000 000	100 000 000
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet	
	70	Bidrag til kulturminnevern i regulerte vassdrag, blir auka med frå kr 3 400 000 til kr 22 900 000	19 500 000
5685		Aksjar i Equinor ASA	
	85	Utbytte, blir auka med frå kr 8 700 000 000 til kr 10 400 000 000	1 700 000 000

II

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktingar ut over gitt løyving, men slik at den samla ramma for nye forpliktingar og gammalt ansvar ikkje overstig følgande beløp:

Kap.	Post	Nemning	Samla ramme
1820		Noregs vassdrags- og energidirektorat	
	25	Krise- og hastetiltak i samband med flaum- og skredhendingar	180 mill. kroner

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) (fra salen): President!
Sosialistisk Venstreparti skulle ha stemt for forslag
nr. 28 i sak 19.

Presidenten: Det blir notert i referatet.

Votering i sak nr. 21, debattert 17. desember 2021

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Klima- og miljødepartementet (Innst. 99 S (2021–2022), jf. Prop. 23 S (2021–2022))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

I

I statsbudsjettet gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1400		Klima- og miljødepartementet	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 292 156 000 til kr 290 341 000	1 815 000
	21	Spesielle driftsutgifter, reduseres med fra kr 62 385 000 til kr 61 515 000	870 000
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres, økes</i> med fra kr 142 278 000 til kr 142 763 000	485 000
1410		Kunnskap om klima og miljø	
	72	Tilskudd til GenØk – Senter for biosikkerhet, <i>økes</i> med fra kr 5 310 000 til kr 6 010 000	700 000
1412		Meteorologiformål	
	70	Internasjonale samarbeidsprosjekt, reduseres med fra kr 128 317 000 til kr 127 055 000	1 262 000
1420		Miljødirektoratet	
	23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet, <i>kan overføres, økes</i> med fra kr 147 386 000 til kr 150 986 000	3 600 000
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres, økes</i> med fra kr 540 000 til kr 5 840 000	5 300 000
	33	Statlige erverv, nytt landbasert vern, <i>kan overføres, økes</i> med fra kr 950 000 til kr 1 350 000	400 000
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres, økes</i> med fra kr 2 053 000 til kr 4 053 000	2 000 000
	36	Statlige erverv, marint vern, <i>kan overføres, reduseres</i> med fra kr 6 200 000 til kr 0	6 200 000
	38	Restaurering av myr og annen våtmark, <i>kan overføres, reduseres</i> med fra kr 29 090 000 til kr 28 550 000	540 000
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpassing, <i>kan overføres, reduseres</i> med fra kr 200 244 000 til kr 109 244 000	91 000 000
	62	Tilskudd til grønn skipsfart, <i>kan overføres, reduseres</i> med fra kr 57 520 000 til kr 24 520 000	33 000 000
	63	Returordning for kasserte fritidsbåter, reduseres med fra kr 1 000 000 til kr 200 000	800 000
	69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79, reduseres</i> med fra kr 92 962 000 til kr 72 262 000	20 700 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	71	Marin forsøpling, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 65 690 000 til kr 55 690 000	10 000 000
	73	Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 75 326 000 til kr 72 326 000	3 000 000
	74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien, reduseres med fra kr 2 567 000 000 til kr 2 526 200 000	40 800 000
	75	Utbetaling for vrakpant og tilskudd til kjøretøy og fritidsbåter, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med fra kr 534 000 000 til kr 523 000 000	11 000 000
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 175 000 000 til kr 180 000 000	5 000 000
	81	Naturarv og kulturlandskap, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 21</i> , reduseres med fra kr 67 933 000 til kr 67 673 000	260 000
	85	Naturinformasjonssentre, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 84 826 000 til kr 92 826 000	8 000 000
1471		Norsk Polarinstitut	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 102 271 000 til kr 111 821 000	9 550 000
1481		Klimakvoter	
	22	Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres</i> , reduseres med fra kr 280 000 000 til kr 130 000 000	150 000 000
Inntekter			
4420		Miljødirektoratet	
	6	Gebyrer, fylkesmannsembetenes miljøvernavdelinger, økes med fra kr 37 784 000 til kr 41 384 000	3 600 000
	7	Gebyrer, kvotesystemet, reduseres med fra kr 29 012 000 til kr 16 012 000	13 000 000
	40	Salg av festetomter i statlig sikrede friluftsområder, <i>bevilges</i> med	4 500 000
4481		Salg av klimakvoter	
	1	Salgsinntekter, økes med fra kr 1 147 183 000 til kr 1 802 049 000	654 866 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning	413,2 mill. kroner
	62	Tilskudd til grønn skipsfart	170,3 mill. kroner
	69	Opprydningstiltak	112,2 mill. kroner

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 22, debattert 17. desember 2021

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2022, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11) (Innst. 8 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 13 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–12, fra Arne Olav Haabeth på vegne av Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 13, fra Sivert Bjørnstad på vegne av Fremskrittspartiet

Forslag nr. 12 er i løpet av debatten gjort om til et oversendelsesforslag. Forslaget lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringen å spesifisere i § 3-6 i forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 for tilskuddsperioder etter februar 2021, at restauranter og serveringssteder kan velge å gi bort varer som er ferskvarer i stedet for å kaste dem, og likevel motta kompensasjon for tapt varelager.»

Forslaget oversendes regjeringen uten realitetsvotering.

Det votes over forslagene nr. 1–3, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at alle selskaper med en betydelig statlig eierandel skal sette forpliktende mål og legge planer for å fase ut all natur- og klimaskadelig virksomhet samt rapportere om sine bidrag til å nå Parisavtalen og et mål om et naturnøytralt Norge.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2023, fremme forslag om bevilgning til å opprette Bionova. Mandatet skal, i tillegg til at Bionova skal være en finansieringsmekanisme til støtte for klimatiltak i landbruket, også støtte systematisk innovasjon og økt kommersialisering av all biobasert verdiskapning i Norge.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2023 opprette en tilskuddsordning under Bionova der landbruksbedrifter og andre bedrifter som utvikler biobasert og bærekraftig verdiskapning, kan søke om støtte til klimatiltak som for eksempel innkjøp av utslippsfrie traktorer, installasjon av solcellepaneler på driftsbygninger, biogassproduksjon og andre maskiner, teknologier og metoder som kan bidra til mer klimavennlig drift.»

Votering:

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 98 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.34.58)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 4–11, fra Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2023, legge fram forslag om å opprette et senter for sirkulærøkonomi tilknyttet et universitetsmiljø. Senteret skal ha som mandat å være pådriver for en sirkulær norsk økonomi, blant annet gjennom å utrede og foreslå produsentansvarsordninger for alle relevante bransjer og produkter, bransjestandarder for resirkulering av råstoffer, forbedrede løsninger for materialgjenvinning og drive forskning og utvikling innen sirkulær økonomi.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innrette produksjonsavgiften på laks, ørret og regnbueørret på en måte som tilfører vertskommuner som satser på bærekraftig oppdrett (minimalt med rømming, lus og utslipp til miljøet), en større del av skatteinntektene enn kommuner som tilrettelegger for konvensjonelle, åpne anlegg.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2023, legge fram forslag til en investeringsstøtteordning til oppdrettere som går over til bærekraftig oppdrettsteknologi med null lus, null rømming og null utslipp. Maksimal støttesats settes til 40 pst. av investeringen.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2023, legge fram forslag til en investeringsstøtteordning for fiskevelferdstiltak i oppdrettsnæringen.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et statlig senter for alternativer til dyreforsøk, for eksempel med basis i Veterinærinstituttet og Norecopa.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke støtten til Matsentralen Norge for å sette dem i stand til å omfordele mer mat og redusere matsvinn, i forbindelse med at regjeringen har varslet innføring av en matkastelov.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere et beredskapslager for matkorn.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge fram forslag til en tilskuddsordning for økt bruk av norsk

trevirke, med formål å øke videreførelsen av trevirke i Norge.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Miljøpartiet De Grønne ble med 94 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.35.18)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 13, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan: 1. starte opp byggepro-

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

A.

Rammeområde 9

(Næring)

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Driftsutgifter	480 515 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	63 446 000	
	22	Nukleære utredninger og prosjektledelse, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
	25	Drift og forvaltning av kom pensasjonsordninger	12 400 000	
	26	Forvaltning av grunneiendom på Svalbard, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
	31	Miljøtiltak Svea og Lunckefjell, <i>kan overføres</i>	388 000 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	43 500 000	
	71	Miljøtiltak Raufoss	3 000 000	
	72	Tilskudd til beredskapsordninger	4 100 000	
	73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap Norge	32 400 000	
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	3 200 000	
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	20 700 000	
	76	Tilskudd til Standard Norge	39 400 000	
	77	Tilskudd til sjømattiltak, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
	81	Tilskudd til nasjonalt program for leverandørutvikling	9 400 000	

sjektet Ocean Space Centre innenfor en kostnadsramme på 4 073 mill. kroner. 2. starte opp brukerutstyrsprosjektet til Ocean Space Centre innenfor en kostnadsramme på 4 501 mill. kroner, og å inngå forpliktelser for senere budsjettår innenfor kostnadsrammen.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 85 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.35.37)

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	83	Tilskudd til Senter for hav og Arktis	5 400 000	
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	126 690 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 600 000	
903		Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	54 362 000	
904		Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	396 376 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	44 266 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	144 841 000	
905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	189 994 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	71 774 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 400 000	
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Driftsutgifter	60 534 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	10 900 000	
	31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	6 966 000	
907		Norsk nukleær dekommisjonering		
	1	Driftsutgifter	64 766 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	317 500 000	
	30	Opprydding Søve	40 700 000	
908		Institutt for energiteknikk		
	70	Tilskudd til drift av atomanlegg, <i>kan nyttes under kap. 907, post 1</i>	322 500 000	
	71	Tilskudd til sikring av atomanlegg	42 000 000	
	72	Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur	40 000 000	
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 205 000 000	
910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	440 186 000	
911		Konkurransetilsynet		
	1	Driftsutgifter	122 166 000	
	70	Tilskudd til konkurransefaglig forskning, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
912		Klagenemndssekretariatet		
	1	Driftsutgifter	34 622 000	
913		Dagligvaretilsynet		
	1	Driftsutgifter	6 696 000	
915		Regelrådet		
	1	Driftsutgifter	11 190 000	
922		Romvirksomhet		
	50	Norsk Romsenter	92 501 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	51	Egenkapital Andøya Space, <i>kan overføres</i>	112 650 000	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	221 500 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet	495 800 000	
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	22 800 000	
	73	EUs romprogrammer	473 200 000	
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	81 700 000	
	76	Tilskudd Andøya Space, <i>kan overføres</i>	11 300 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd	295 245 000	
930		Design og arkitektur Norge		
	70	Tilskudd	19 749 000	
935		Patentstyret		
	1	Driftsutgifter	293 160 000	
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Driftsutgifter	8 142 000	
940		Internasjonaliseringstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 960 000	
	70	Eksportfremmetiltak	10 000 000	
	73	Støtte ved kapitalvareeksport	1 600 000	
941		Eksportstrategirådet		
	1	Driftsutgifter	20 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	46 850 000	
	70	Tilskudd til særskilte prosjekter	10 000 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter	25 514 000	
	52	Risikokapital, Nysnø Klimainvesteringer AS	175 000 000	
	54	Risikokapital, Investinor AS	50 000 000	
	70	Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 000 000	
	71	Tilskudd til drift av Gruve 7, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	51 000 000	
	72	Tilskudd til pensjonsforpliktelser, Mantena AS	66 890 000	
	73	Petoro AS, tilskudd til administrasjon	362 000 000	
1473		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	36 946 000	
2421		Innovasjon Norge		
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	947 136 000	
	70	Basiskostnader	168 500 000	
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	121 940 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	492 070 000	
	75	Grønn plattform, <i>kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	217 700 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	505 080 000	
	78	Administrasjonsstøtte for distriktsrette- de såkornfond	975 000	
2426		Siva SF		
	70	Tilskudd	38 950 000	
	71	Tilskudd til testfasiliteter	207 100 000	
2460		Eksportfinansiering Norge		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-218 188 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	342 088 000	123 900 000
	51	Tilskudd til forvaltning av ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	3 000 000	
		Totale utgifter		11 742 948 000

Inntekter

3900	Nærings- og fiskeridepartementet	
	1 Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	216 000
	3 Inntekter fra forvaltning av grunneiendom på Svalbard	8 000 000
	70 Garantipremie fra garantiordning luftfart	30 900 000
3902	Justervesenet	
	1 Gebyrinntekter	26 366 000
	3 Inntekter fra salg av tjenester	27 388 000
	4 Oppdragsinntekter	100 000
	86 Overtredelsesgebyr	50 000
3903	Norsk akkreditering	
	1 Gebyrinntekter og andre inntekter	47 516 000
3904	Brønnøysundregistrene	
	1 Gebyrinntekter	523 814 000
	2 Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	32 326 000
3905	Norges geologiske undersøkelse	
	3 Oppdragsinntekter og andre inntekter ..	73 126 000
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	
	1 Leie av bergrettigheter og eiendommer	85 000
	2 Behandlingsgebyrer	800 000
	86 Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	1 000 000
3909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	1 Tilbakeføring av tilskudd	5 300 000
3910	Sjøfartsdirektoratet	
	1 Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	227 477 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	2	Maritime personellsertifikater	19 619 000	
	3	Diverse inntekter	450 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	57 043 000	
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 800 000	
3911		Konkurransetilsynet		
	3	Refusjoner og andre inntekter	200 000	
	86	Lovbruddsgebyr	100 000	
3912		Klagenemndssekretariatet		
	1	Klagegebyr	900 000	
	2	Refusjoner og andre inntekter	200 000	
	87	Overtredelsesgebyr	100 000	
3935		Patentstyret		
	1	Inntekter av informasjonstjenester	4 686 000	
	2	Inntekter knyttet til NPI	4 484 000	
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	103 168 000	
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Gebyrer	660 000	
5325		Innovasjon Norge		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	70	Låneprovisjoner	75 000 000	
5326		Siva SF		
	70	Låne- og garantiprovisjoner	7 000 000	
5329		Eksportkredittordningen		
	70	Gebyrer m.m.	25 000 000	
5460		Eksportfinansiering Norge		
	71	Tilbakeføring fra gamle garantiordninger	13 000 000	
5612		Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS		
	80	Renter	10 400 000	
5613		Renter fra Siva SF		
	80	Renter	11 700 000	
5614		Renter fra Eksportfinansiering Norge		
	80	Renter fra lån til Alminnelig garantiordning	95 000 000	
5629		Renter fra eksportkredittordningen		
	80	Renter	890 000 000	
Totale inntekter				2 332 974 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 26	kap. 3900 post 3
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 21	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 3
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 912 post 1	kap. 3912 post 1
kap. 935 post 1	kap. 3935 post 4
kap. 941 post 1	kap. 3941 post 1
kap. 941 post 21	kap. 3941 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 168 mill. kroner.
2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
3. overskride bevilgningen under kap. 905 Norges geologiske undersøkelse, post 21 Spesielle driftsutgifter, kap. 923 Havforskningsinstituttet, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 21 Spesielle driftsutgifter i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse, post 3 Oppdragsinntekter og andre inntekter, kap. 3923 Havforskningsinstituttet, post 1 Oppdragsinntekter og kap. 3926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 1 Oppdragsinntekter. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2023 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.
4. overskride bevilgningen under kap. 922 Romvirksomhet, post 51 Egenkapital Andøya Space innenfor en ramme tilsvarende betinget tilsagn om egenkapital på 282,6 mill. kroner.
5. overskride bevilgningen under kap. 922 Romvirksomhet, post 76 Tilskudd Andøya Space innenfor en ramme tilsvarende betinget tilsagn om tilskudd på 83 mill. kroner.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan utgiftsføre uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 79 Erstatninger, erstatning til Norges Bank som omfatter netto rentetap og andre dokumenterte kostnader grunnet avvik i varslet og faktisk innbetaling av valuta fra SDØE til Norges Bank, jf. avtale om overføring og kjøp av valuta fra SDØE til Norges Bank

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.
2. gi Norsk nukleær dekommisjonering fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger med inntil 280 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
950		Forvaltning av statlig eierskap	
	73	Petoro AS, tilskudd til administrasjon	35 mill. kroner
2421		Innovasjon Norge	
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	400 mill. kroner
	76	Miljøteknologi	750 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 105,4 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning, for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 151,7 mill. euro.

tier og gammelt ansvar på 10 000 mill. kroner ved kjøp av skip fra verft i Norge når disse skipene skal brukes i Norge.

VIII

Garantifullmakt og fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan inngå standardavtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard med garantier overfor långiver som har pant i bygg som står på statens grunn. Garantiansvar kan kun utløses dersom staten sier opp avtalen eller nekter overføring av leierett. Samlet garantiramme for avtalene begrenses oppad til 25 mill. kroner. Det kan utgiftsføres utbetalinger knyttet til garantiene uten bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 86 Lånesikringsordning, bolig- og næringsformål på Svalbard, innenfor en ramme på 10 mill. kroner.

IX

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan:

1. gi tilsagn om nye garantier for inntil 160 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 537 mill. kroner.
2. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 145 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, samt innenfor en øvre rammebegrensning på syv ganger det til enhver tid inntilstående beløp på ordningens grunnfond.
4. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 7 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien.
5. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.
6. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garan-

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomeenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

X

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 3 100 mill. kroner, herav 500 mill. kroner til skip i nærskipfart og fiskefartøy og 600 mill. kroner til grønne vekstlån.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån under eksportkredittordningen uten en øvre ramme.

XI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan:

1. pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.
2. pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret for inntil 439 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak i Svea og Lunckefjell.

XII

Fullmakt til å overføre ubrukte midler i reguleringsfond

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å overføre eventuelt mindreforbruk til forvaltning av eksportkredittordningen i et reguleringsfond, begrenset slik at maksimalt innestående på reguleringsfondet ved utløpet av budsjettåret er 5 pst. av bevilgningen på kap. 2460, post 24 i 2022.

XIII

Kostnadsrammer Ocean Space Centre

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan:

1. starte opp byggeprosjektet Ocean Space Centre innenfor en kostnadsramme på 4 073 mill. kroner.
2. starte opp brukerutstyrsprosjektet til Ocean Space Centre innenfor en kostnadsramme på 4 081 mill. kroner og inngå forpliktelser for senere budsjettår innenfor kostnadsrammen.

XIV

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XV

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Eksportfinansiering Norge anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XVI

Endringer i statlige eier- og låneposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan:

1. redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis.
2. redusere eierskapet i Aker Solutions ASA helt eller delvis.
3. redusere eierskapet i Baneservice AS helt eller delvis.
4. redusere eierskapet i Mesta AS helt eller delvis.
5. redusere deltakelsen i hybridlån og obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

XVII

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan avhende ikke-aktive gruveeiendommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveeiendom.

XVIII

Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser i holdingselskap

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å:

1. benytte holdingselskapet for å forvalte eierandeler som følge av misligholds- og gjenvinningssaker under Alminnelig garantiordning. Alminnelig garantiordning kan også gi lån til holdingselskapet eller overføre andre verdier for oppkapitalisering. Holdingselskapet skal være midlertidig.
2. plassere aksjer eller andre verdier tilhørende Alminnelig garantiordning i holdingselskapet.
3. overføre utbytte fra holdingselskapet tilbake til Alminnelig garantiordning.
4. overføre inntekter fra salg av aksjer eid av holdingselskapet til Alminnelig garantiordning.

5. avvikle holdingselskapet, samt tilbakeføre eventuelle midler til eller dekke eventuelt kapitalbehov fra Alminnelig garantiordning.

B.

Rammeområde 10

(Fiskeri)

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
917		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	465 376 000	
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	111 264 000	
919		Diverse fiskeriformål		
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner.....	497 000 000	
	71	Tilskudd til velferdsstasjoner.....	2 500 000	
	73	Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift	255 000 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 900 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	16 800 000	
	76	Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	6 400 000	
Totale utgifter				1 356 240 000
Inntekter				
3917		Fiskeridirektoratet		
	1	Refusjoner og diverse inntekter.....	6 150 000	
	5	Saksbehandlingsgebyr	28 187 000	
	86	Forvaltnings sanksjoner	10 000 000	
Totale inntekter				44 337 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 917, post 22 og kap. 919, post 76, slik at summen av overskridelser under kap. 917, post 22, kap. 919, post 76 og kap. 923, post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574, post 74.

C.

Rammeområde 11

(Landbruk)

I

På statsbudsjettet for 2022 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter	168 167 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	45 610 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 720 000	
	50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	286 000	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet		
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Veterinærinstituttet	104 638 000	
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter	1 433 305 000	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 185 000	
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 200 000	
1136		Kunnskapsutvikling m.m.		
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi	249 327 000	
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	70	Støtte til organisasjoner	41 302 000	
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 298 000	
	72	Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	7 927 000	
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	30 081 000	
1140		Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.		
	1	Driftsutgifter	14 829 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	27 183 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	35 278 000	
1141		Høstbare viltressurser - jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.		
	23	Jegerprøve m.m., <i>kan overføres</i>	3 701 000	
	75	Organisasjoner – høstbare viltressurser	8 013 000	
1142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	241 144 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 051 000	
	50	Arealressurskart	7 592 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	60	Tilskudd til veterinærdekning.....	179 494 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer.....	816 000	
	71	Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i>	4 500 000	
	72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	520 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000	
	74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt....	1 000 000	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	1 470 000 000	
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	15 520 000	
	80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	500 000	
1148		Naturskade – erstatninger		
	71	Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	133 400 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	4 943 000	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	61 174 000	
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	55 852 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	1 578 553 000	
	70	Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	278 440 000	
	71	Tilskudd ved avlingssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	83 000 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	4 033 200 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	10 636 700 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	288 321 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 534 845 000	
1151		Til gjennomføring av reindrifftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	55 500 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid.....	7 300 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	97 700 000	
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
	70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	13 968 000	
	75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	9 980 000	
Totale utgifter				23 075 673 000

Inntekter

4100	Landbruks- og matdepartementet	
	1 Refusjoner m.m.	131 000
30	Husleie.....	1 023 000
4115	Mattilsynet	
	1 Gebyr m.m.	202 465 000
	2 Driftsinntekter og refusjoner m.m.	6 177 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4136		Kunnskapsutvikling m.m.		
	30	Husleie, Norsk institutt for bioøkonomi	19 446 000	
4141		Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.		
	1	Jegerprøve, gebyr m.m.	3 701 000	
4142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	46 459 000	
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	85	Markedsordningen for korn	50 000	
Totale inntekter				279 452 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2022 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1141 post 23	kap. 4141 post 1
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, med et beløp som tilsvarer

merinntektene fra salg av eiendom, avgrenset oppad til 25 mill. kroner. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2022 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger	74,3 mill. kroner
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	115,2 mill. kroner

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2022 kan selge innkjøpt og opprinnelig stats-

eiendom for inntil 25,0 mill. kroner. Departementet kan trekke utgifter ved salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres.

VI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2022 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

VII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 445, 6. desember 2018 oppheves.

Presidenten: Det votes over A samtlige romertall, B samtlige romertall og C samtlige romertall.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

I

I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Bak innstillingen står Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 54 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.36.11)

Votering i sak nr. 23, debattert 17. desember 2021

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet (Innst. 77 S (2021–2022), jf. Prop. 26 S (2021–2022), unntatt kap. 1137)

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
1115	22	Mattilsynet	
		Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser for høyes med	3 500 000
		fra kr 13 251 000 til kr 16 751 000	
1142		Landbruksdirektoratet	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	22 600 000
		fra kr 70 610 000 til kr 48 010 000	
	80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	500 000
		fra kr 500 000 til kr 0	
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	35 200 000
		fra kr 130 900 000 til kr 95 700 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	6 800 000
		fra kr 90 490 000 til kr 83 690 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	71	Tilskudd ved avlingssvikt, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med	8 800 000
		fra kr 103 800 000 til kr 112 600 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med	98 000 000
		fra kr 3 958 331 000 til kr 4 056 331 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter			
4100		Landbruks- og matdepartementet	
	30	Husleie, nedsettes med fra kr 999 000 til kr 499 000	500 000
4115		Mattilsynet	
	01	Gebyr m.m., nedsettes med fra kr 199 223 000 til kr 191 223 000	8 000 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	85	Markedsordningen for korn, for høyes med fra kr 50 000 til kr 310 000	260 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet	
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter, for høyes med fra kr 169 830 000 til kr 180 000 000	10 170 000
	72	Jeger- og fellingsavgifter, nedsettes med fra kr 90 780 000 til kr 90 742 000	38 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Benevnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger	50,2 mill. kroner

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 24, debattert 17. desember 2021

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Nærings- og fiskeridepartementet (Innst. 78 S (2021–2022), jf. Prop. 27 S (2021–2022), unntatt kap. 923, 2540 og 3923)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

om endringer i statsbudsjettet 2021 under Nærings- og fiskeridepartementet

I

I statsbudsjettet for 2021 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Nemning	Kroner
Utgifter			
900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	21	Særskilde driftsutgifter, kan overføres, blir redusert med fra kr 49 026 000 til kr 46 976 000	2 050 000
	25	Forvaltning og utvikling av kompensasjonsordning mv., blir auka med	10 000 000

Kap.	Post	Nemning	Kroner
		frå kr 70 000 000 til kr 80 000 000	
	80	Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utanlandsk arbeidskraft, blir redusert med	420 000 000
		frå kr 920 000 000 til kr 500 000 000	
	82	Mellombels støtteordning for publikumsopne arrangement, blir redusert med	440 000 000
		frå kr 740 000 000 til kr 300 000 000	
	85	Mellombels kompensasjonsordning for verksemdar med stort fall i omsetning som følge av koronapandemien, <i>omlagløyving</i> , blir redusert med	1 000 000 000
		frå kr 9 000 000 000 til kr 8 000 000 000	
	90	Hybridlån til Norwegian Air Shuttle ASA, blir redusert med	286 000 000
		frå kr 1 500 000 000 til kr 1 214 000 000	
	91	Obligasjonslån til Norwegian Air Shuttle ASA, blir redusert med	572 000 000
		frå kr 3 000 000 000 til kr 2 428 000 000	
902		Justervesenet	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med	1 500 000
		frå kr 124 611 000 til kr 123 111 000	
903		Norsk akkreditering	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med	11 000 000
		frå kr 54 734 000 til kr 43 734 000	
904		Brønnøysundregistra	
	45	Større utstyrsanskaffingar og vedlikehald, <i>kan overførast</i> , blir redusert med	47 000 000
		frå kr 140 000 000 til kr 93 000 000	
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overførast</i> , blir redusert med	3 500 000
		frå kr 8 700 000 til kr 5 200 000	
	31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overførast</i> , blir redusert med	4 500 000
		frå kr 9 250 000 til kr 4 750 000	
908		Institutt for energiteknikk	
	72	Lån til flytting av laboratorium og infrastruktur, blir redusert med	40 000 000
		frå kr 40 000 000 til kr 0	
909		Tiltak for sysselsetjing av sjøfolk	
	73	Tilskot til sysselsetjing av sjøfolk, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	56 000 000
		frå kr 2 666 000 000 til kr 2 610 000 000	
910		Sjøfartsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, blir auka med	3 550 000
		frå kr 453 579 000 til kr 457 129 000	
917		Fiskeridirektoratet	
	1	Driftsutgifter, blir redusert med	29 000 000
		frå kr 476 157 000 til kr 447 157 000	
	22	Fiskeriforsking og -overvaking, <i>kan overførast</i> , blir redusert med	6 120 000
		frå kr 125 088 000 til kr 118 968 000	
919		Ymse fiskeriføremål	
	74	Erstatningar, <i>kan overførast</i> , blir redusert med	1 000 000
		frå kr 1 900 000 til kr 900 000	
	76	Tilskot til fiskeriforsking, <i>kan overførast</i> , blir redusert med	340 000

Kap.	Post	Nemning	Kroner
		frå kr 6 893 000 til kr 6 553 000	
	922	Romverksemd	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA), blir redusert med frå kr 262 000 000 til kr 220 000 000	42 000 000
	71	Internasjonal romverksemd, blir auka med frå kr 510 200 000 til kr 512 500 000	2 300 000
	73	EU sine romprogram, blir redusert med frå kr 573 700 000 til kr 413 500 000	160 200 000
	924	Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogram	
	70	Tilskot, blir redusert med frå kr 24 800 000 til kr 22 400 000	2 400 000
	950	Forvalting av statleg eigarskap	
	21	Særskilde driftsutgifter, blir auka med frå kr 22 677 000 til kr 40 577 000	17 900 000
	54	Risikokapital, Investinor AS, blir auka med frå kr 120 000 000 til kr 140 500 000	20 500 000
	55	(NY) Tapsfond såkornkapital, Investinor AS, blir løyvd med	45 400 000
	91	Kapitalinnskot, Investinor AS, blir auka med frå kr 222 000 000 til kr 260 000 000	38 000 000
	92	Lån til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, blir redusert med frå kr 524 000 000 til kr 452 000 000	72 000 000
	95	Eigenkapitalinnskot til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, blir redusert med frå kr 366 000 000 til kr 318 200 000	47 800 000
	2421	Innovasjon Noreg	
	50	Innovasjon – prosjekt, fond, blir redusert med frå kr 2 802 500 000 til kr 2 652 500 000	150 000 000
	70	Basiskostnader, blir auka med frå kr 172 131 000 til kr 247 131 000	75 000 000
	75	Grøn plattform, kan nyttast under post 50, 71, 72 og 76, blir redusert med frå kr 187 500 000 til kr 0	187 500 000
	80	Næringstiltak Svalbard, blir redusert med frå kr 2 050 000 til kr 220 000	1 830 000
	90	Lån frå statskassa til utlånsverksemd, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 66 700 000 000 til kr 75 600 000 000	8 900 000 000
	2429	Eksportkredittordninga	
	90	Utlån, blir auka med frå kr 5 000 000 000 til kr 6 500 000 000	1 500 000 000
	2460	Eksportfinansiering Noreg	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter.....	-214 400 000
		1 Driftsinntekter.....	213 800 000
		6 Til reguleringsfond.....	3 400 000
			2 800 000

Kap.	Post	Nemning	Kroner
Inntekter			
3900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	1	Ymse inntekter og refusjonar knytt til ordinære driftsutgifter, blir redusert med frå kr 200 000 til kr 4 000	196 000
	2	Ymse inntekter og refusjonar knytt til særskilde driftsutgifter, blir redusert med frå kr 80 000 til kr 0	80 000
	86	Tvangsmulkt, blir redusert med frå kr 10 000 til kr 0	10 000
3902		Justervesenet	
	1	Gebyrinntekter, blir redusert med frå kr 21 224 000 til kr 18 224 000	3 000 000
	3	Inntekter frå sal av tenester, blir redusert med frå kr 25 275 000 til kr 21 275 000	4 000 000
3903		Norsk akkreditering	
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter, blir redusert med frå kr 48 950 000 til kr 37 950 000	11 000 000
3904		Brønnøysundregistra	
	1	Gebyrinntekter, blir auka med frå kr 544 992 000 til kr 599 992 000	55 000 000
3906		Direktoratet for mineralforvalting med Bergmeisteren for Svalbard	
	2	Handsamingsgebyr, blir auka med frå kr 799 000 til kr 1 150 000	351 000
3907		Norsk nukleær dekommisjonering	
	1	Innbetaling frå Institutt for energiteknikk, blir redusert med frå kr 8 500 000 til kr 500 000	8 000 000
3910		Sjøfartsdirektoratet	
	1	Gebyr for skip og flyttbare innretningar i NOR, blir redusert med frå kr 223 432 000 til kr 220 132 000	3 300 000
	3	Ymse inntekter, blir auka med frå kr 450 000 til kr 4 000 000	3 550 000
	4	Gebyr for skip i NIS, blir auka med frå kr 56 045 000 til kr 63 645 000	7 600 000
	86	Lovbrotsgebyr og tvangsmulkt, blir auka med frå kr 4 800 000 til kr 11 000 000	6 200 000
3911		Konkurransetilsynet	
	86	Lovbrotsgebyr, blir auka med frå kr 100 000 til kr 15 582 000	15 482 000
3912		Klagenemndssekretariatet	
	1	Klagegebyr, blir auka med frå kr 799 000 til kr 1 751 000	952 000
	87	Lovbrotsgebyr, blir auka med frå kr 1 080 000 til kr 4 638 000	3 558 000
3917		Fiskeridirektoratet	
	1	Refusjonar og ymse inntekter, blir redusert med frå kr 6 000 000 til kr 1 000 000	5 000 000
	86	Forvaltingssanksjonar, blir auka med frå kr 1 000 000 til kr 11 000 000	10 000 000

Kap.	Post	Nemning	Kroner
	3935	Patentstyret	
		2 Inntekter knytt til NPI, blir redusert med frå kr 5 095 000 til kr 4 500 000	595 000
	3936	Klagenemnda for industrielle rettar	
		1 Gebyr, blir redusert med frå kr 749 000 til kr 600 000	149 000
	3950	Forvaltning av statleg eigarskap	
		55 (NY) Tilbakeført kapital, pre-så Kornfond, blir løyvd med	25 200 000
		92 (NY) Tilbakeført kapital, så Kornfond, blir løyvd med	348 000 000
		96 Sal av aksjar, blir auka med frå kr 25 000 000 til kr 3 498 600 000	3 473 600 000
	5325	Innovasjon Noreg	
		90 Avdrag på utestående fordringar, blir auka med frå kr 65 700 000 000 til kr 69 600 000 000	3 900 000 000
		92 Låneordning for pakkereisearrangørar – avdrag, blir auka med frå kr 10 000 000 til kr 75 000 000	65 000 000
	5329	Eksportkredittordninga	
		70 Gebyr m.m., blir redusert med frå kr 30 000 000 til kr 20 000 000	10 000 000
		90 Avdrag på utestående fordringar, blir auka med frå kr 10 300 000 000 til kr 13 800 000 000	3 500 000 000
		95 (NY) Tilbakeføring av innskoten eigenkapital og likvidasjonsutbyte, blir løyvd med	21 900 000
	5460	Eksportfinansiering Noreg	
		50 Tilbakeføring av tapsavsetjing for garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring, blir auka med frå kr 810 000 000 til kr 1 215 000 000	405 000 000
		73 Inntekter under ny statleg garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring, blir auka med frå kr 116 400 000 til kr 127 000 000	10 600 000
		75 (NY) Tilbakeføring frå garantiordning for langsiktige kraftavtalar, blir løyvd med	10 000 000
		76 (NY) Tilbakeføring frå garantiordning for kjøp av skip frå verft i Noreg til bruk i Noreg, blir løyvd med	10 000 000
		90 Avdrag på utestående utbetaling ifølgje trekkfullmakt, blir auka med frå kr 1 000 000 til kr 1 049 000 000	1 048 000 000
	5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	
		71 Avgifter immaterielle rettar, blir redusert med frå kr 161 500 000 til kr 151 500 000	10 000 000
		74 Fiskeriforskningsavgift, blir redusert med	17 000 000
		frå kr 342 433 000 til kr 325 433 000	
		75 Tilsynsavgift Justervesenet, blir auka med	4 000 000
		frå kr 46 650 000 til kr 50 650 000	
		76 Kontrollavgift fiskeflåten, blir redusert med frå kr 42 000 000 til kr 35 000 000	7 000 000
	5613	Renter frå Siva SF	
		80 Renter, blir auka med frå kr 15 550 000 til kr 18 850 000	3 300 000

Kap.	Post	Nemning	Kroner
	5625	Renter og utbyte frå Innovasjon Noreg	
	80	Renter på lån frå statskassa, blir redusert med frå kr 95 000 000 til kr 47 000 000	48 000 000
	82 (NY)	Låneordning for pakkereisearrangørar – renter, blir løyvd med	4 500 000
5628 (NYTT)		Renter frå Investinor AS	
	80	Renter frå såkornfond, blir løyvd med	122 400 000
5629		Renter frå eksportkredittordninga	
	80	Renter, blir redusert med frå kr 1 300 000 000 til kr 850 000 000	450 000 000
5656		Aksjar under Nærings- og fiskeridepartementet si forvalting	
	85	Utbyte, blir auka med frå kr 19 396 900 000 til kr 26 480 000 000	7 083 100 000

II

Tilføyning av stikkord

Stortinget samtykkjer i at stikkordet «kan overførast» tilføyast:

1. kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 82 Mellombels støtteordning for publikumsopne arrangement
2. kap. 950 Forvalting av statleg eigarskap, post 92 Lån til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS
3. kap. 2421 Innovasjon Noreg, post 79 Tilskot til kondemneringsordning for skip

III

Fullmakt til å gi tilsegn om løyving i seinare budsjetterminar

Stortinget samtykkjer i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

1. gi tilsegn om lån for inntil 72 mill. kroner ut over gitt løyving på kap. 950 Forvalting av statleg eigarskap, post 92 Lån til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, knytt til kjøpet av Hurtigruten Svalbard sin bygningsmasse i Longyearbyen.
2. gi tilsegn om eigenkapital for inntil 47,8 mill. kroner ut over gitt løyving på kap. 950 Forvalting av statleg eigarskap, post 95 Eigenkapitalinnskott til Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, knytt til kjøpet av Hurtigruten Svalbard sin bygningsmasse i Longyearbyen.

IV

Tilsegnfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan gi tilsegn om tilskot ut over gitte løyvingar, men slik at samla ramme for nye tilsegn og gammalt ansvar ikkje overstig følgjande beløp:

Kap.	Post	Nemning	Samla ramme
2421		Innovasjon Noreg	
	75	Grøn plattform	368 mill. kroner
	80	Næringstiltak Svalbard	3,6 mill. kroner

V

Endeleg oppløysing av Eksportkreditt Noreg AS

Stortinget samtykkjer i at Nærings- og fiskeridepartementet godkjenner sluttoppgjæret for Eksportkreditt Noreg AS og endeleg oppløyser selskapet. Sluttoppgjæret blir postert på 90-post for å synleggjere tilbakeføring av innskoten eigenkapital og netto eigendelar i Eksportkreditt Noreg AS i statsrekneskapen.

VI

Fullmakt til å overføre ubrukte midlar i reguleringsfond

Stortinget samtykkjer i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan gi Eksportfinansiering Noreg fullmakt til å overføre eventuelt mindreforbruk til forvalting av eksportkredittordninga i eit reguleringsfond, avgrensa slik at maksimalt innestående på reguleringsfondet ved utløpet av budsjettåret er 5 pst. av løyvinga på kap. 2429 post 70 i 2021.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 25, debattert 17. desember 2021

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Midlertidig lov om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19 (Innst. 84 L (2021–2022), jf. Prop. 40 L (2021–2022))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

A.

Midlertidig lov

om tilpasninger i regelverket for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19

§ 1 Formål og virkeområde

Formålet med loven er å tilrettelegge for ivaretagelse av barns rett til hjelp, omsorg og beskyttelse etter barnevernloven og for en forsvarlig og rettssikker virksomhet i fylkesnemndene ved å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19. Barnevernloven med forskrifter gjelder med mindre noe annet fremgår av denne loven.

Loven skal legge til rette for en forsvarlig og rettssikker virksomhet i fylkesnemndene ved behandling av saker etter smittevernloven og helse- og omsorgstjenesteloven.

Loven gjelder også for Svalbard.

§ 2 Fjernmøte og fjernavhør i fylkesnemnda

Nemndsleder kan beslutte at forhandlingsmøtet eller møte i klagesak helt eller delvis skal holdes som fjernmøte, og at avhør skal gjennomføres som fjernavhør, når det er nødvendig og ubetenkelig. I vurderingen av om det er ubetenkelig skal det særlig legges vekt på sakens karakter og private parters rettigheter.

Før det treffes beslutning om fjernmøte eller fjernavhør, skal partene gis anledning til å uttale seg. Partenes mening bør tillegges betydelig vekt. Et barn som har partsrettigheter kan velge om det vil delta i fjernmøte eller uttale seg på annen måte. Et barn uten partsrettigheter som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal gis anledning til å uttale seg før beslutning treffes. Beslutning om fjernmøte og fjernavhør skal begrunnes.

Nemndsleder kan beslutte at tolking skal gjennomføres som fjerntolking når det er forsvarlig.

Beslutning om fjernmøte eller fjernavhør etter første ledd kan ikke kreves rettslig overprøvd.

§ 3 Kombinasjon av muntlig og skriftlig behandling i fylkesnemnda

Nemndsleder kan beslutte at forhandlingsmøtets omfang begrenses, og at vedtak treffes på grunnlag av en kombinasjon av muntlig behandling i møte og sakens dokumenter, når det er nødvendig og ubetenkelig. Partsavhør og vitneavhør skal alltid skje i møte.

Nemndsleder kan beslutte at prosessfullmektigene kan inngi avsluttende innlegg skriftlig når det er nødvendig og ubetenkelig. Det skal gis adgang til etterfølgende skriftutveksling.

Før det treffes beslutning etter første og annet ledd skal partene gis anledning til å uttale seg. Partenes mening bør tillegges betydelig vekt. Et barn uten partsrettigheter som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal gis anledning til å uttale seg før beslutning treffes. Beslutning om delvis skriftlig behandling etter første og annet ledd skal begrunnes.

Beslutning om delvis skriftlig behandling etter første og annet ledd kan ikke kreves rettslig overprøvd.

§ 4 Rådslagning og avstemning ved fjernmøte

Rådslagning og avstemning i fylkesnemnda kan skje ved fjernmøte.

§ 5 Midlertidig flytting av barn fra en barnevernsinstitusjon

Når det er tvingende nødvendig for å ivareta barnets behov for omsorg og beskyttelse, kan Barne-, ungdoms- og familieetaten på regionalt nivå beslutte å midlertidig flytte et barn som er plassert i institusjon etter barnevernloven til en annen institusjon. Barnet kan bare flytte til en institusjon som er egnet til å ivareta barnets behov. Flyttingen skal forberedes i den enkelte institusjon og skje i samarbeid med kommunen.

Beslutning om flytting etter første ledd skal begrunnes. Beslutningen og begrunnelsen skal dokumenteres skriftlig. Det skal blant annet dokumenteres at barnets rett til medvirkning er ivaretatt og hva som er barnets syn, samt hvilken vurdering som er gjort av hensynet til barnets beste. Statsforvalteren skal orienteres om beslutningen.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende for Oslo kommune når kommunen ivaretar Barne-, ungdoms- og familieetatens oppgaver og myndighet, jf. barnevernloven § 2-3 a første ledd.

§ 6 Adgang til å erstatte tilsyns- og oppfølgingsbesøk med andre kommunikasjonsformer

Når det er tvingende nødvendig for å få gjennomført tilsynet, kan tilsynsbesøk etter forskrift 11. desember 2003 nr. 1564 om tilsyn med barn i barneverninstitusjoner for omsorg og behandling § 8 annet ledd og etter forskrift 18. desember 2003 nr. 1659 om fosterhjem § 9 første ledd erstattes med andre kommunikasjonsformer, som telefonsamtale, videooverføring e.l. Tilsvarende gjelder når det er tvingende nødvendig for å få gjennomført oppfølgingsbesøk etter forskrift 18. desember 2003 nr. 1659 om fosterhjem § 7 tredje ledd.

§ 7 Ikraftsetting og oppheving

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de ulike bestemmelsene til forskjellig tid.

Loven oppheves 1. juli 2022.

§ 8 Overgangsregler

Dersom en behandlingsmåte med hjemmel i denne lov er besluttet eller påbegynt før opphevingstidspunktet i § 7 annet ledd, skal loven gjelde ved behandlingen inntil saken er avsluttet i fylkesnemnda. Tilsvarende skal loven gjelde for beslutning om midlertidig flytting etter § 5 som er truffet før opphevingstidspunktet.

Kongen kan gi forskrift om overgangsregler.

B.

Stortinget ber regjeringen om på egnet vis, innen utgangen av mai, rapportere til Stortinget om hvordan den midlertidige loven har blitt anvendt og hvilke erfaringer partene har med bruken av unntaksbestemmelsene, hvilke konsekvenser anvendelsen har hatt, herunder i hvilket omfang fylkesnemndene har anvendt unntaksbestemmelsene, og hvor mange barn som er flyttet til annen institusjon.

Presidenten: Det voteres over A §§ 2, 3, 5 og 6. Rødt har varslet at de vil stemme imot.

Voteringstavlene viste at det var avgitt 84 stemmer for og 5 stemmer imot komiteens forslag til innstilling.

(Voteringsutskrift kl. 19.37.14)

Alfred Jens Bjørlo (V) (frå salen): President! Stemma mi blei ikkje registrert.

Presidenten: Det er flere som ikke har fått registrert sin stemme. Vi tar voteringen på nytt.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 95 mot 4 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.38.01)

Presidenten: Det voteres over A øvrige paragrafer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Det voteres over komiteens innstilling til B.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 26, debattert 17. desember 2021

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømavgifter (strømstøndsloven) (Innst. 102 L (2021–2022), jf. Prop. 44 L (2021–2022))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt ti forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Nikolai Astrup på vegne av Høyre, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 2, fra Nikolai Astrup på vegne av Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 3, fra Nikolai Astrup på vegne av Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 4, fra Nikolai Astrup på vegne av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 5, fra Marius Arion Nilsen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 7 og 8, fra Sofie Marhaug på vegne av Rødt
- forslag nr. 6, fra Rauand Ismail på vegne av Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 9, fra Rauand Ismail på vegne av Miljøpartiet De Grønne
- forslag nr. 10, fra Kjell Ingolf Ropstad på vegne av Kristelig Folkeparti

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 7 og 8, fra Rødt.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at strømstønsordningen tar utgangspunkt i at terskelen settes til 50 øre opp til 2 000 kWt og 70 øre mellom 2 000–5 000 kWt. Videre innføres det en trinnvis statlig inndekning med 90 pst. kompensasjon opp til 2 000 kWt og 50 pst. kompensasjon over 70 øre mellom 2 000–5 000 kWt, for månedene desember i 2021 og januar, februar, mars i 2022.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede å innføre en makspris på strøm for husholdninger, industri og næringsliv etter lov om pristiltak i lys av den enorme forskjellen mellom produksjonsprisen på kraft og markedsprisen på strøm denne vinteren.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Rødt ble med 96 mot 4 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.39.42)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 10, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«§ 5 tredje ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadssats basert på følgende formel: $0,8 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$ »

Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 94 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.40.00)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 9, fra Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en langsiktig løsning for kompensasjon til husholdningene i perioder med unormalt høye strømpriser. Tiltakene må innrettes slik at de unngår å premiere luksusforbruk, og stimulerer til økt energieffektivisering og lokal energiproduksjon.»

Rødt har varslet subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne ble med 94 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.40.20)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 6, fra Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«§ 2 annet ledd skal lyde:

Loven gjelder energibruk fra og med november 2021 til og med mars 2022.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti ble med 91 mot 9 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.40.39)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter (strømstønadloven), gjøres følgende endringer:

§ 2 Virkeområde annet ledd skal lyde:

Loven gjelder energibruk fra og med november 2021 og inntil videre.

§ 5 Beregning av stønad annet og tredje ledd skal lyde:

Stønad gis bare dersom stønadsgrunnlaget overstiger 50 øre per kWt eksklusive merverdiavgift i prisområdet hvor kunden er tilknyttet (terskelverdi). Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadssats basert på følgende formel: $0,75 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$.

§ 12 Ikrafttredelse

Loven gjelder fra 1. januar 2022 og inntil videre.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 87 mot 13 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.40.57)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 4, fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvilke konsekvenser de ekstraordinært høye strømprisene har for frivillige og ideelle organisasjoner, og komme tilbake til Stortinget så raskt som mulig med forslag til avbøtende tiltak.»

Fremskrittspartiet og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti ble med 56 mot 44 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.41.17)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette et tak på kompensasjonsordningen for høye strømpriser på 3 000 kWt, og øke kompensasjonsgraden innenfor en provenynøytral ramme sammenlignet med regjeringens forslag.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne ble med 73 mot 27 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.41.36)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utbetale 1 000 kroner ekstra til alle som var ledige, permitterte eller mottok arbeidsavklaringspenger i desember 2021, på neste utbetaling.»

Fremskrittspartiet har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti ble med 54 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.41.57)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Høyre, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvilke konsekvenser de ekstraordinært høye strømprisene har for næringsdrivende, herunder gartnerier og andre som forbruker mye strøm, og komme tilbake til Stortinget så raskt som mulig med forslag til avbøtende tiltak.»

Fremskrittspartiet har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Høyre, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti ble med 56 mot 44 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.42.19)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak til midlertidig lov

om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter (strømstønadsløven)

§ 1 Lovens formål

Formålet med loven er å etablere en midlertidig ordning for økonomisk stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter.

§ 2 Virkeområde

Loven gjelder på norsk landterritorium.

Loven gjelder energibruk fra og med desember 2021 til og med mars 2022.

§ 3 Forvaltning av ordningen

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne og offentliggjøre et stønadsgrunnlag og en stønadssats, forestå utbetaling av stønad til nettselskapene og føre tilsyn med ordningen.

Nettselskapene skal beregne stønadsbeløp for nettkunder med rett til stønad etter at stønadsgrunnlag og stønadssatsen er fastsatt av Reguleringsmyndigheten for energi, og utbetale stønaden.

Kraftleverandører som utfører gjennomfakturering av kunder, skal sikre at stønadsbeløpet som er fastsatt av nettselskapet tilfaller kunden ved fakturering.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om forvaltning av ordningen, herunder om behandling av personopplysninger.

§ 4 Rett til stønad

Nettkunde med egen strømmåler og som er rettmessig registrert som husholdningskunde hos nettselskapet, har rett til stønad etter ordningen.

Departementet kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om hvem som har rett til stønad og om utvidelse av ordningen til nettkunder som driver landbruksvirksomhet.

Ved uenighet mellom nettselskap og nettkunde om rett til å bli omfattet av ordningen, kan nettkunden bringe saken inn for avgjørelse hos Reguleringsmyndigheten for energi. Reguleringsmyndigheten avgjør saken ved enkeltvedtak som ikke kan påklages.

§ 5 Beregning av stønad

Reguleringsmyndigheten for energi skal innen siste dag i måneden beregne og offentliggjøre gjennomsnittlig månedlig elspotpris for hvert prisområde (stønadsgrunnlag). Prisen skal beregnes som et aritmetisk gjennomsnitt av alle timepriser.

Stønad gis bare dersom stønadsgrunnlaget overstiger 70 øre per kWt eksklusive merverdiavgift i prisområdet hvor kunden er tilknyttet (terskelverdi).

Reguleringsmyndigheten for energi skal beregne stønadssats basert på følgende formel: $0,55 \times (\text{stønadsgrunnlag} - \text{terskelverdi})$.

Nettselskapet skal beregne stønadsbeløp for hver enkelt nettkunde med rett til stønad på grunnlag av stønadssats og månedlig strømforbruk. Beregningen skal ta hensyn til merverdiavgift.

Det gis ikke stønad for forbruk over 5 000 kWt per måned per målepunkt.

§ 6 Utbetaling av stønad

Stønadene skal komme til fradrag i fakturert nettleie fra nettselskapet. Dersom nettleien faktureres separat og stønaden overstiger nettleien, skal det overskytende beløp utbetales til kunden senest ved fakturaforfall.

Ved gjennomfakturering skal kraftleverandør sørge for at utbetaling til sluttkunden skjer gjennom fradrag på faktura. Dersom stønadsbeløpet overstiger nettleien, skal nettselskapet overføre overskytende beløp til kraftleverandøren.

Informasjon om stønadssats, forbruk og stønadsbeløp skal fremgå av fakturaen fra kraftleverandøren som utfører gjennomfakturering eller nettselskapet.

For nettselskap med leveringsplikt etter energiloven § 3-3 gjelder første, tredje og fjerde ledd tilsvarende.

§ 7 Rapportering og kontroll

Nettselskapene skal hver måned snarest mulig oversende til Reguleringsmyndigheten for energi en oversikt over stønadsbeløpene som er utbetalt til nettkundene.

Reguleringsmyndigheten for energi fører tilsyn med ordningen.

§ 8 Innhenting av opplysninger

Reguleringsmyndigheten for energi kan pålegge nettselskaper, kraftleverandører og Elhub, uten hinder av taushetsplikt, å gi opplysninger som er nødvendige for fastsetting av stønad etter denne loven og kontrollen av denne.

§ 9 Tilbakebetaling av uriktig utbetalt stønad

Dersom det er utbetalt stønad til noen som ikke er rettmessige mottakere, kan Reguleringsmyndigheten for energi fatte vedtak med krav om tilbakebetaling av det uriktig utbetalte beløpet. Vedtaket kan påklages etter reglene i forvaltningsloven til departementet. Reguleringsmyndigheten for energi kan helt eller delvis fr falle krav om tilbakebetaling.

Krav om tilbakebetaling etter første ledd forfaller til betaling tre uker etter at kravet er sendt til skyldner.

§ 10 Prisreguleringen av fjernvarme

Ved beregning av prisen for fjernvarme for husholdninger etter energiloven § 5-5 første ledd annet punktum, skal det gjøres fratrekk tilsvarende stønad beregnet

etter § 5. Departementet kan gi nærmere forskrift til utfylling av bestemmelsen i første punktum.

§ 11 Forskrifter

Departementet kan gi forskrift til utfylling av denne loven. I særskilte tilfeller kan departementet gi forskrift som fraviker bestemmelser i loven.

§ 12 Ikrafttredelse og opphevelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Loven oppheves 1. juli 2022.

Presidenten: Bak innstillingen står Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Samtlige øvrige partier har varslet subsidiær støtte til innstillingen.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 27 [19:43:51]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Representanten Erna Solberg har bedt om ordet.

Presidenten gir dermed ordet til Erna Solberg i henhold til § 54 andre ledd i Stortingets forretningsorden. Representanten har en taletid på inntil 5 minutter, også det er i henhold til § 54 i forretningsordenen.

Om lønnskompensasjonsordningen knyttet til pandemibekjempelsen

Erna Solberg (H) [19:44:25]: Jeg har på slutten av dette møtet bedt om å få henvende meg til finansministeren for at Stortinget skal få en orientering, eller svar på spørsmål, om den såkalte lønnskompensasjonsordningen knyttet til pandemibekjempelsen og kompensasjonen i forbindelse med dette.

Vi har hatt flere debatter i dag som har vært innom det samme temaet. Jeg mener det er ingen grunn til å si

at ikke alle i denne salen er opptatt av og bekymret over den situasjonen vi står i nå, med mange mennesker som har blitt permitterte eller har fått permitteringsvarsel rett før jul, i en allerede vanskelig og anstrengt økonomisk situasjon på grunn av strømprisene. Og når vi, gjennom de vedtakene som fattes for å bekjempe pandemien, bidrar til å ta levebrødet fra folk ved at vi lager så strenge regler at det ikke er mulig for dem å kunne utøve virket sitt, eller for deres bedrifter å kunne gå rundt, er det viktig at vi stiller opp med gode ordninger.

Derfor ga et flertall på Stortinget i forrige uke, da regjeringen la frem sine økonomiske kompensasjonstiltak knyttet til korona, tydelig uttrykk for at man mente at det også burde være en lønnskuddsordning. Det samme mente alle partene i arbeidslivet. De var sågar tydelige på at det var den ordningen som kom til å være viktigst, ikke minst for å kunne forhindre at folk ble permittert. Så har vi, i gjentatte intervjuer i løpet av den siste uken, fått høre at denne er på vei, og at den kommer, men permitteringsvarslene har for mange gått ut. En del bedrifter har valgt å vente med permitteringsvarsler fordi de venter på å få se detaljene, og jeg forstår at disse detaljene skal presenteres – eller er presentert – på en pressekonsferanse i løpet av dagen i dag.

Grunnen til at jeg har bedt om å få stille dette spørsmålet, er at jeg trodde at det skulle komme en proposisjon, hvor Stortinget kunne tatt stilling til dette og gitt en fullmakt til regjeringen. Men jeg ble i går klar over at det ikke var planer om å komme med en slik lønnskompensasjonsproposisjon før i januar. Det er relativt lenge å vente på å få vite hvilke regler som kommer til å gjelde for dem som har sendt ut permitteringsvarsler, eller som vurderer å sende ut permitteringsvarsler.

Vi har jo ikke en flertallsregjering. Vi har en mindretallsregjering, en mindretallsregjering som må sikre seg forankring i Stortinget for at ordningene faktisk skal være der. En flertallsregjering kunne valgt å si: Dere kan stole på oss, vi har et flertall bak oss. Men så vidt jeg vet, er det heller ikke foretatt noen samtaler eller forhandlinger med SV. Det er altså ikke et avklart flertall bak de reglene som kommer. Derfor ville det vært lurt om man veldig raskt hadde kommet til Stortinget for å orientere, og derfor gir jeg nå muligheten til å orientere om dette og til å få en diskusjon om dette.

La meg også gi noen synspunkter på det jeg vil kalle spekulasjonene om eller lekkasjene fra det som skal være i denne ordningen. Vi har nemlig i løpet av denne dagen fått en strøm av reaksjoner fra næringslivet – fra bedrifter som har permittert, eller som skal permittere – om at det som foreslås, ikke kommer til å stoppe permitteringen. Det er flere grunner til det.

Det ene er kompensasjonsnivået. Det har jeg forståelse for at regjeringen mener man ikke kan gå lenger på,

på grunn av at det er vanskelig i forhold til ESA-reglene. Det skal man selvfølgelig respektere. Men da er spørsmålet: Hva vil inngangsverdien og regelverket for øvrig være for at dette skal være en gunstig ordning? Jeg forstår at regjeringen har lagt til grunn at for å få lønnskudd kan man ikke permittere noen.

Da dette kom opp i diskusjonen i media i forrige uke, handlet det om å kunne beholde kjernekompetanse for å kunne videreutvikle. Men hvis det nå er slik at man må velge mellom å ha alle permittert eller få lønnskudd, vil jo en rekke bedrifter, på grunn av et lavt kompensasjonsnivå, få kjempestore utgifter. Jeg har i dag sågar fått høre om en bedrift som har litt over 50 ansatte, og som sier at de har 2,5 mill. kr i utgifter som de må betale, samtidig som de er stengt ned fordi de ikke får lov til å skjenke – og det er et sted som bare skjenker. De har altså ingen kunder. Skal de da ha 2,5 mill. kr uten dekning på toppen av dette, fordi de deltar i dugnaden med å sørge for at smittespredningen begrenses? De kan altså ikke beholde noen; de må permittere alle, fordi ordningen er slik. Derfor er det viktig å få høre hvordan regjeringen har tenkt å gjennomføre dette.

Mine siste 20 sekunder vil jeg bruke til å si at hvis det er behov for å få en rask avklaring i Stortinget, er det fullt mulig, frem til tirsdag, å samhandle med partiene på Stortinget, at vi fremmer et felles forslag i stortingssalen, at vi vedtar det på tirsdag, og så gir vi en trygghet til norske bedrifter. Vi har vært kreative og gode gjennom denne pandemien. Jeg håper at regjeringen kan bidra til at vi er kreative og gode i resten av pandemien også.

Presidenten: Da vil presidenten gi ordet til statsråd Trygve Slagsvold Vedum, som også har en taletid på inntil 5 minutter.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [19:49:52]: Det er fint å få muligheten til å bruke litt av fredagskvelden til å orientere om denne nye ordningen.

Jeg har lyst til å begynne litt bredere, for det er veldig mange bedrifter og arbeidsfolk som er i en krevende situasjon. Jobben vår i regjering og jobben til alle som sitter i denne salen, er hvordan vi skal gjøre denne situasjonen mindre vanskelig for folk og tryggere for bedriftene. Derfor er det en del ordninger som vi allerede har kjennskap til, som den nasjonale kompensasjonsordningen, som er viktig.

Vi har kjennskap til at mange av bedriftene også tidligere har brukt den lokale kompensasjonsordningen som er mer tilpasset deres situasjon. Den kan brukes med lokalt skjønn. Det har også vært viktig for regjeringen å komme med tiltak for kultur, for idrett og for mange av de virksomhetene der folk ikke lenger kan møtes. Det har vært viktig å ha bedre inntektssikring for permitterte; vi sier at man skal ha 80 pst. dekning opp til

3 G. Det gir mer trygghet for dem som blir permittert. Vi er opptatt av å videreføre inntektssikring for frilansere og selvstendig næringsdrivende, de som ikke er i et fast arbeidsforhold, men som har turt å prøve å satse på sin egen bedrift.

Det er noen av de tiltakene som mange her kjenner til, og som mange her har vært med på å utvikle, som vi nå lanserer, og som vi ønsker skal bidra til å sikre hverdagen til folk og også gjøre det litt enklere for de bedriftene som sliter.

Så kommer vi med en ny ordning, lønnstilskuddsordningen, som er et nytt verktøy i verktøykassa, som gjør at forhåpentligvis noen flere kommer til å være i jobb og noen færre blir permittert. Det er også viktig når vi skal diskutere denne lønnstilskuddsordningen, å understreke at permittering er en naturlig del av norsk arbeidsliv. Det er en del av sikkerhetsnettet for bedriftene og for arbeidstakerne at man har en god og solid permitteringsordning. Derfor har vi også gjort den bedre, ved at de som blir permittert, får en høyere godtgjørelse. Så det er en del av systemet vårt, og det er viktig når vi nå lager en ny ordning, at man ikke ser på permittering som noe negativt ved det norske systemet, for det er en del av sikkerhetsventilen i det norske systemet.

La meg gå gjennom den nye ordningen. Startpunktet vil være at vi skal støtte selskaper som får et omsetningsfall på over 20 pst. Da kommer de inn under ordningen for lønnstilskudd. Når de har hatt et omsetningsfall på 20 pst., vil første terskel være 3 000 kr per ansatt i hele selskapet. Det er fort gjort å misforstå. Hvis man har f.eks. ti ansatte og 20 pst. omsetningsnedgang, får man da 3 000 kr per ansatt. Det er startpunktet, og så går det opp til 30 000 kr per ansatt. Det er rammene for ordningen: altså 3 000 kr i inngangsverdi og 30 000 kr i maksverdi. Grunnen til at vi er kommet dit, er at det også har vært avstemt med ESA tidligere i dag i en uformell prosess, for å vite at man ikke setter ordningen i fare hvis man går for høyt.

I tillegg har vi satt et makstak per foretak på 47 mill. kr. Ett foretak – typisk en stor hotellbedrift, f.eks. – kan da samlet få 47 mill. kr per måned. Så det er ganske kraftfulle virkemidler som ligger i denne pakken. Tidsperioden som er satt, er desember, altså fra starten av desember, og januar. Selskaper som allerede har permittert, kan ta tilbake sine ansatte hvis de mener det er riktig for seg. Det er det bedriftene som må vurdere selv, sammen med sine tillitsvalgte. De kan ta tilbake sine ansatte og komme inn i den nye ordningen, hvis de mener det er riktig. Det vi som politikere gjør, er å prøve å legge til rette, og så er det bedriftene og de ansatte som må ta valgene, og i Norge gjør man det også en del ganger sammen.

Proposisjonen vil komme etter nyttår, med alle detaljer og alt som skal til her. Dette var jo et arbeid som

startet mellom departementet, NHO, LO og Virke sist fredag, og vi har løsningen på plass nå. Det vil gi trygghet, for da vet selskapene at det er en vilje i regjeringen, sammen med partene, og – er jeg helt sikker på – også en felles vilje i Stortinget for å gjøre denne ordningen best mulig. Det gjør at man kan klare å sikre at flest mulig av de bedriftseierne som nå sitter med et valg – skal de permittere eller bruke lønnstilskudd – vet at de kan bruke lønnstilskudd.

Det er det vi også skal presentere sammen med partene etterpå. Det er selvfølgelig regjeringen som har hovedansvaret, men vi har hatt en veldig tett og god dialog med både LO, NHO og Virke, og jeg ser fram til å høre den videre debatten i salen.

Terje Aasland (A) [19:55:29]: Jeg vil takke finansministeren for omrisset av ordningen, som virker både sjenerøs og godt innrettet. Det er ingen tvil om at det med lønnsstøtte og en lønnsstøtteordning har vært etterspurt, og det har vært diskusjon om dette både under forrige nedstengning og i det som vi er vitne til nå. Så det er ingen tvil om at det er en ordning som er ønsket av partene. Jeg synes også det er betryggende at en jobber tett med partene i å utvikle den ordningen som skal være der. Det er med på å etablere trygghet når en kjenner til det.

For oss er det viktig at vi spiller på lag med partene. Det er viktig at ordningen som er der, fremmer aktivitet, og at vi har ordninger som faktisk underbygger aktivitet og holder folk i jobb. Det er viktig at en i så stor grad som mulig klarer å unngå permitteringer, selv om jeg er helt enig med finansministeren i at det å ha gode permitteringsordninger også er et viktig sikkerhetsnett i den tiden vi befinner oss i.

Vi ser fram til å få dette til Stortinget og mener det er riktig at en kjører de prosessene som regjeringen nå har lansert, og ser fram til å behandle denne saken i Stortinget.

Sylvi Listhaug (FrP) [19:57:08]: Tusenvis av mennesker i Norge går nå en svært usikker tid i møte fordi de har strømregninger å betale, og på toppen av det vil det at den ordningen som nå legges fram, kanskje ikke dekker behovet helt, for mange bety at man nå blir permittert.

Vi har stadig vekk hørt om at regjeringen har innført kraftfulle tiltak for å håndtere pandemien. Problemet er bare at vi ikke har sett et snev av dem her på Stortinget, og etter det jeg vet, er det på Stortinget disse ordningene faktisk vedtas. Man springer rundt og snakker om kompensasjonsordningen som skal åpnes opp igjen. Vi har ikke sett den til behandling her – og heller ikke lønnsstøtte, men nå skjønner jeg at det skal komme over nyttår. Det er nok sent for mange bedrifter som nå sliter, for

det er jo ofte detaljene som er det aller viktigste, og de kommer tydeligvis der. Vi hører næringsministeren springer rundt og snakker om en kommunal ordning der man har lagt inn en milliard ekstra. Det er heller ikke behandlet her i Stortinget, der disse vedtakene faktisk må fattes. Og vi hører at man skal kompensere tapt varelager, og det er heller ikke behandlet her i Stortinget. Det eneste som har kommet hit til Stortinget, eller som er gjort, er at man har kommet med en lånegarantiordning – som ikke trenger å komme til Stortinget, men som er en forskrift.

Det har vært en rød tråd i regjeringens håndtering av strømkrise og pandemi at man er handlingslammet. Jeg tror at for mange som har stemt på Arbeiderpartiet og Senterpartiet, må det være en skuffelse på linje med når barn oppdager at julenissen er en de kjenner – de savner virkelig leveranser som er lovet.

Etter nå å ha brukt månedsvis på å prøve å snakke vekk pandemien, late som om den ikke eksisterte, står vi i en situasjon der man er fullstendig bakpå. Jeg husker veldig godt hvor utålmodige både statsministeren og finansministeren var da de satt i Stortinget og var i opposisjon. Jeg ser dessverre ikke den samme utålmodigheten nå. I Bergen og Oslo ser jeg at man også har kalt inn Forsvaret for å bistå, til å håndtere vaksinasjonen, og det sier kanskje litt om hvor bakpå man faktisk er.

Så til lønnsstøtteordningen: Sann som vi i hvert fall har forstått det via de lekkasjene som er kommet, kan man kun søke om lønnsstøtte hvis man ikke permitterer noen ansatte. I så fall kan det bety at langt flere blir permittert enn det som hadde vært situasjonen hvis man åpnet opp for at bedriftene kunne beholde i hvert fall dem de hadde mulighet til å sysselsette. Det vil jo være bedre å ha noen på jobb enn ingen på jobb, i hvert fall etter Fremskrittspartiets syn. Så jeg er redd for at dette kan bety en utfordring for mange. Men jeg ønsker gjerne å spørre om detaljene her, om finansministeren kan si noe nærmere om akkurat det.

Geir Pollestad (Sp) [20:00:29]: Eg vil takka finansministeren for utgreiinga. Delar av næringslivet vårt står i ein vanskeleg situasjon, og for å møte det treng ein fleire verkemiddel, og ein treng verkemiddel som er treffsikre. Difor er det viktig at ein i tillegg til ei lønnsstøtteordning tek vare på permitteringsordningar, at ein har ei kommunal støtteordning, og at ein har ei nasjonal kompensasjonsordning, og at ein har ordningar som treff kulturen. Det er eit mangfaldig mål ein skal treffa, og då er det viktig med fleksibilitet. Eg meiner òg det er svært viktig at partane har vorte tekne med i det ganske krevjande arbeidet som det er å trekkja opp grensene for denne typen ordningar.

Det er kanskje lett å ty til litt lettvinnsargumentasjon i ein sånn type sak. Ja, kunne det ha vore gjort før? Eg har berre lyst til å gjera merksam på eit vedtak som Stortinget gjorde 19. januar i år:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med partene i arbeidslivet, senest i løpet av februar, fremme forslag om en ny modell for lønnsstøtte slik at folk kan holdes i jobb fremfor å være permittert.»

Det vart gjort med stemmene til Arbeidarpartiet, Senterpartiet, SV og Framstegspartiet. Det vart svart ut med ei anna ordning som gjaldt tilskot ved avbrotten permittering, og ein valde altså ikkje å greia ut det som Stortinget vedtok. At ein seinare vel å gjera eit poeng av at ein no har brukt nokre dagar saman med partane på å utarbeida det, får så vera.

Men no er det viktig å ha trykket oppe framover og få desse ordningane på plass. Den fyrste fordelinga av den kommunale lønnsstøtteordninga kom i dag, og ordningane må koma fortløpande. Eg er veldig glad for det som er denne regjeringa sitt løfte, nemleg at krisetiltaka skal vara så lenge krisen varer.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [20:03:05]: Eg vil først seie at det er spennande å få ei skikkelig nyheit i stortingssalen. Vanlegvis i desse tider kjem det i pressekonferansar, heilt andre stader, men her kom det faktisk frå talarstolen på Stortinget. Det er veldig bra.

Dette er jo ei veldig god ordning. SV har kjempa for ei lønnsstøtteordning heilt sidan pandemien starta, og vi løfta allereie da spørsmålet om lønnsstøtteordning kunne tre inn i staden for permittering. Det blei avvist av daværande regjering. Ein ønskte ikkje å gjere det.

Historikken kjenner vi. Det har vore ei lang ferd til vi har kome hit i dag. Trykket for lønnsstøtteordning i ein periode der det er mykje nedstenging, der alternativet er å gå lenge i permittering, trykket for å snu dette og begynne å tenkje lønnsstøtteordning har blitt så massivt at no er vel alle i Stortinget tilhengjarar av det. Det er bra.

Eg synest det er veldig godt jobba av regjeringa, som har jobba raskt etter at dei tok signala og gjekk inn for lønnsstøtteordning. Dette er ei ordning som dei også tidlegare har vore for, så det var positivt. Og ein har lytta godt til partane i arbeidslivet.

Så til spørsmålet til representanten Solberg: Dette er noko som SV støttar. Vi kjem sjølvsagt til å måtte gå inn i detaljane gjennom helga, i dialog med regjeringa. Tysdag i neste veke er ein kritisk dag, for det er første dagen veldig mange bedrifter sende ut permitteringsvarsel om – og det er to veker sidan dei gjorde det. Målet vårt er å få gitt klar beskjed om at her er det fleirtal for ei ordning som gjør at ein kan trekkje tilbake permitteringsvarslane, og at folk i staden kan gå på lønnsstøtte. Det er eit veldig, veldig viktig poeng.

Vi må berre huske på kvifor dette er bra. Kvifor er det bra med lønnsstøtte, i kombinasjon med ulike typar andre tiltak som vi vil kome tilbake til? Det er bra for dei tilsette fordi det sikrar inntekter på ein heilt annan måte enn om ein går i permittering. Det er bra for selskapa. Det er rett og slett eit samfunnsgode.

Dette er noko som SV har sett veldig fram til at skulle kome, og vi kjem til å jobbe så raskt vi i det heile kan. Vi må sjølv sagt setje oss inn i detaljane i dette, slik at vi kan konkludere endeleg på måndag.

Så kjem vi tilbake til ein del andre spørsmål etter kvart.

Marie Sneve Martinussen (R) [20:06:09]: Jeg synes det passer fint på en fredagskveld å snakke om ei som jeg ofte møter på fredagskveldene, nemlig bartenderen på favorittbaren min. Hun er nå permittert for tredje gang. Hun jobber i en liten bar uten noen store eiere, med en håndfull ansatte, så når de permitteres, blir det ikke nyhetsvarslar på nrk.no.

De fleste barer, restauranter, konsertscener og teatertrupper er nettopp sånn, en håndfull store gjenger som i seg selv ikke skaper overskrifter, men til sammen er de veldig mange. Jeg tror veldig mange av dem nå føler seg ganske overkjørt. De føler at det veldig fort går ut over dem, uten at det virker som om det koster så veldig mye for oss politikere å la det gå ut over dem. Det er kanskje sånn at alkohol ikke er så viktig, så det å stenge skjenkingen er på en måte ikke så viktig – vi tør i hvert fall ikke å innrømme at alkohol er viktig. Men arbeid er viktig, og når vi stenger skjenkingen, tar vi arbeidet fra folk – vi innfører egentlig en yrkesnekt for folk.

La meg minne om hva det har å si for henne som jobber på favorittbaren min: Hvis hun blir i jobb, tjener hun ca. 350 000 kr i året. Går hun over på dagpenger, som permittert, selv om det er et forhøyet nivå, går hun ned til ca. 280 000 kr i året. Det har mye å si på en lønn som allerede er lav. Men det som kanskje har mest å si for henne, er at det å gå på jobb er veldig fint. Det har mye å si for oss som mennesker å få lov til å jobbe, bidra i fellesskapet, skape verdier, som arbeidsfolk gjør hver eneste dag når de går på jobb, og det har mye å si for den psykiske helsen.

Jeg tror at for mange som nå tar den tredje permitteringen, er det det psykiske som er vanskeligst for dem. Derfor er det alvorlig, synes jeg, at vi har ventet veldig lenge på noen tydelige svar om lønnsstøtte, at det nå har blitt fredag kveld før jul. Man kan kalle det tolvte time, men jeg er dessverre bekymret for at det er over midnatt for en del av disse selskapene, at det ikke er i tide til at de unngår den permitteringsbølgen som vi har fryktet skal komme, og som egentlig har begynt å rulle. Det blir litt som med smittevernstiltakene, at setter en i gang tiltak-

ene for sent, funker de ikke. Vi er bekymret for at folk kommer til å sitte gjennom jula og finregne på om det lønner seg, for sånn er det selvfølgelig for bedrifter. Lønner det seg å permittere, eller skal de holde folk i arbeid via lønnsstøtte? Derfor skulle vi veldig gjerne ha vedtatt en ordning med alle detaljer på plass – uten tvil – før jul.

Jeg synes det er ganske tragisk å måtte gå tilbake til henne jeg kjenner og si at vi stortingspolitikere – som stort sett ikke skaper så mye verdier, jeg står i hvert fall her og skravler stort sett mesteparten av dagen – skal ha juleferie, den skal være ganske lang, og vi skal ha en lønn, den skal være kjempehøy, men vi har ikke tid til å behandle detaljene som kan påvirke hennes hverdag både økonomisk og kanskje også menneskelig.

Sveinung Rotevatn (V) [20:09:24]: Då regjeringa heldt pressekonferanse og kom med nye smitteverntiltak, som i praksis stengjer ned store delar av næringslivet og Noreg, var dei svært høge og mørke. Det som vart sagt, var at i motsetnad til den førre regjeringa stod ein klar med alle støtteordningar med ein gong. Det vart gjenteke og gjenteke. Men det stemmer ikkje, for dei støtteordningane ein snakka om, er ikkje vedtekne i Stortinget, og det er framleis svært uklart når pengar vert gjort tilgjengelege, og korleis reglane kjem til å vere.

For eksempel satt næringsministeren like før helga og sa at det allereie er løyvd 1 mrd. kr til kommunane, som dei kan få ut til bedriftene. Det er ikkje løyvd éi krone til kommunane. Det vil seie at den førre regjeringa har løyvd 200 mill. kr, som heller ikkje no er sende ut til kommunane. Slike vedtak er det mogleg å gjere her, og det er mogleg å gjere det før jul. For eksempel har Vensstre føreslege i nysalderinga, som skal opp til veka, å løyve ytterlegare 300 mill. kr til kommunane, så dei kan få dei pengane ut. Det var lite støtte for det i innstillinga, men eg håpar at Stortinget vil ombestemme seg til veka når vi skal vedta det.

Lønnsstøtteordninga, som eg er glad for at finansministeren er her og orienterer – iallfall delvis – om no, er ei anna ordning som det har vore uklart om i det heile kjem, og korleis regelverket vil vere. No har vi fått ei skisse. Til skissa er det å seie at det er bra ho skal gjelde frå starten av desember. Det som står som eit stort spørsmål, er om det er slik, som det har vore omtalt i lekkasjar – kven no dei kjem ifrå – i media, at dersom ein har permitterte arbeidstakarar, får ein ikkje lønnsstøtte. Det håpar eg at finansministeren vil avklare når han no skal få ordet etterpå, om det vil vere slik, for om det er slik at bedrifter som allereie har gått til permitteringar, ikkje skal kunne få lønnsstøtte for dei som fortsatt er på jobb, fryktar eg og Venstre at denne ordninga vil hjelpe veldig få

bedrifter, og at resultatet vil verte fleire permitteringar. Og det kan jo ikkje vere målet.

Det vert sagt at det ikkje skal fattast vedtak her før etter jul. Då skal det kome ein proposisjon, men ein skal føle sikkerheit for at ting vert som dei vert. Eg får jo håpe det, men det er klart at no gjekk regjeringa sitt støtteparti, SV, på talarstolen og sa at dei vil måtte setje seg inn i desse detaljane og kome tilbake til kva dei meiner. Og kva skjer då, dersom dei ikkje er einige i detaljane? Kva vil då vere ordninga? Jo meir som er mogleg å fremje og vedta her i salen før jul, jo betre er det for alle dei som no har ein klump i magen – anten dei er eigarar med ansvaret for bedrifter, eller dei er arbeidstakarar som er redde for jobben sin.

Det er jo tillyst ein pressekonferanse snart, men eg trur pressa også har tilgang på straumen frå stortingssalen, så om finansministeren no sit med alle detaljane, hadde det vore ein fordel om Stortinget hadde vorte gjort kjend med flest mogleg av dei. I alle fall vil eg oppmode han til å klargjere spørsmålet om ein fortsatt kan få lønsstøtte om ein har permittert allereie.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [20:12:37]: Vi er inne en krevende fase i pandemien, det er stor usikkerhet. Jeg tror vi alle har snakket med både ansatte og bedriftseiere som gir uttrykk for fortvilelse, men også en helt annen trøtthet over tiltak, over at en på ny måtte gå inn i nedstengninger.

Jeg synes debatten her har vært god, for den viser en vilje som finansministeren håpet på skulle være i Stortinget, om å komme i møte og å være konstruktive. Det vil jeg signalisere tydelig at også Kristelig Folkeparti er opptatt av å være.

Men det jeg stiller spørsmål ved, er om forutsigbarheten for næringslivet og for de ansatte faktisk vil være til stede. For flere av spørsmålene som har blitt reist i dag, er: Er det mulig å kunne ha overskudd i år for å få tilgang til ulike støtteordninger? Kan en permittere noen og få lønsstøtte for andre? Kan en ta ut utbytte for å være en del av kompensasjonsordningen, osv.? Jeg er helt sikker på at finansministeren kan komme med noen svar, og det er et godt utgangspunkt for å kunne vite hvordan en skal håndtere situasjonen. Men SV kom på talerstolen og sa noe annet, jeg har lest andre utspill, og en vet at gjennom forhandlinger, om det er gjennom helgen eller hva det enn er for noe, kan det komme andre svar.

Jeg har stor forståelse for at det er vanskelig å presentere dette, og jeg har stor forståelse for at det jobbes på spreng, men det er krevende å gå inn i julen uten å vite om en skal permittere, om en skal satse på lønsstøtte, om en har mulighet til å kunne få tilgang til den støtten som er signalisert, eller ikke.

Det er ett ord som veldig ofte går igjen når vi snakker med næringslivet, og det er «forutsigbarhet». Akkurat nå er det også det de har største mangel på. Jeg ber regjeringa gjøre det de kan for å sikre at det er en trygghet, at det er forutsigbarhet – og om en da sammen med SV, eller på andre måter, ønsker å involvere Stortinget, men iallfall skape størst mulig trygghet for næringslivet, og for de ansatte, for at de kan vite hvordan julen blir, og hvordan de neste månedene blir.

Erna Solberg (H) [20:14:53]: Jeg vil også takke finansministeren for å komme og for å svare, selv om jeg nok ikke følte at jeg helt så alle skissene, og særlig det spørsmålet som også andre etterpå har tatt opp, nemlig om det er sånn at det er ingen eller alle. Betyr det at man ikke kan permittere noen og beholde noen igjen, fordi man da vil være ekskludert fra denne ordningen? Det vil ekskludere svært mange bedrifter.

I tillegg er det sånn at de små, vanskelige sakene ligger i detaljene. Det er sånn at hvis man begynner 1. desember og ikke f.eks. 13. desember, så får man egentlig en helt annen inngangsterskel enn 20 pst. Det er jo fra det tidspunktet hvor skjenkestoppen, eller de alvorlige tiltakene, egentlig settes inn, eller det er den dagen. Det er kanskje vanskelig å finne en måte å vurdere det på. Kanskje det er bakgrunnen for at man har satt 20 pst., og ikke 30 pst., men det er klart at man kan ha hatt en heidundrandes julebordsesong fram til den dagen – og null arbeid dagen etterpå. Og da er det spørsmålet om disse grensedragningene som kommer til å være viktig.

Jeg mener at det høres ut som en ordning som kommer til å hjelpe en del av dem som har hatt litt aktivitetsnedgang, som fortsatt har aktivitet, men som kan komme til å hjelpe veldig dårlig dem som får stengt ned nesten hele virksomheten. Det betyr at de som stort sett lever av alkoholomsetningen, kommer til å være de som tar hoveddelen av også denne regningen. Det er de som også har måttet stoppe lengst tidligere. Det bør man tenke gjennom, også fleksibiliteten i det.

Mitt tilbud står ved lag. Jeg mener at dette burde være en ordning vi kunne klare å skape bredde rundt. Det var et flertall på Stortinget som ga uttrykk for at vi ønsket en lønnskuddsordning da regjeringen ikke hadde det som en del av repertoaret. Så sier jeg at det er bra at de nå har tatt det med seg, men det kunne vært en idé nettopp å sikre at man ikke lot et veldig snevert utvalg ende opp med å bestemme ordninger hvor mange kan komme til å falle utenfor.

Jeg tror regjeringen hadde hatt godt av å søke støtte i et bredere og større flertall på Stortinget. Som sagt er det mulig, særlig etter at finansministeren har sagt at de har konsultert under hånden – og jeg vet godt hvordan

dette foregår – at nivået på kompensasjonen bør ligge på dette nivået for at ESA skal godta det. Da burde det være fullt mulig å bare samsnakke oss nok til at dette blir vedtatt på tirsdag i Stortinget. Da hadde man hatt tryggheten rundt reglene og kunne kommet raskere i gang.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [20:17:57]: Til slutt handler all politikk om folk og folks hverdag. Så har vi som har de ulike rollene, litt ulike retoriske poenger. Men hvis vi skreller bort de ulike retoriske poengene her, har alle partier vært enige om at vi skal ha en lønnstilskuddsordning, så det er ingen grunn til å spre noen uro til de bedriftene som nå sitter og skal ta sine valg. Det jeg hører, er at noen kanskje ville gjort det enda bedre, men det er ingen som imot en lønnstilskuddsordning. Derfor er det sannsynligvis et enstemmig storting som ønsker at vi skal få på plass en lønnstilskuddsordning. Så da er det ingen grunn til å spre uro. Alle vi som sitter her som folkevalgte, og jeg som statsråd, ser jo for oss disse bedriftene, disse personene, de som blir rammet. Derfor har vi et felles ansvar for å finne en løsning.

Så har vi brukt den siste uka. Vi fikk et brev fra partene forrige onsdag, innkalte til et møte på onsdag, fikk til et møte på fredag og har brukt uka sammen med NHO, LO og Virke for å prøve å lage en løsning som kan avhjelpe – og her er vi nå.

Og alle løsningene, alle de nasjonale kompensasjonsordningene vi har hatt tidligere, osv., har hatt sine styrker og svakheter, men summen av ulike ordninger har hjulpet bedrifter, og det har hjulpet arbeidsfolk. Denne ordningen kan hjelpe noen nye bedrifter, noen nye arbeidsfolk, men også her vil det helt sikkert være noen avgrensingsproblemer.

Men det som er oppsummeringen av denne runden, er at vi har et nesten enstemmig storting. Miljøpartiet De Grønne har ikke hatt ordet, men alle andre partier som har hatt ordet, har tatt til orde for at de ønsker en lønnstilskuddsordning, hvor man også har respekt for det internasjonale rammeverket vi er bundet av, og at vi ikke må lage en ordning som i Stortinget framstår enda bedre, men når det kommer til stykket, ikke kan bli gjennomført. Derfor har vi også gått de rundene – mer uformelt – med ESA, for å sørge for at man er innenfor det rammeverket som gjør at man kan få det gjennom også i praksis. Det er jeg glad for.

Så har jeg sett at noen har ønsket å lage et retorisk poeng rundt den kommunale kompensasjonsordningen, at vi sier 1 mrd. kr. Men det er ingen som argumenterer for at de ønsker mindre. Så selvfølgelig, hvis Venstre ønsker mer, må man komme med forslag om det. Men da kan man iallfall være helt trygg på at de ulike forslagene som regjeringen har kommet med, er det politisk flertall for, for alle har jo argumentert for eventuelt å gjøre noe mer. Da får vi ha den samtalen, ha den diskusjonen, se på justeringene. Og som tidligere statsminister Erna Solberg sa: Selvfølgelig er det en fordel når man kan ha brede, samlende løsninger når det kommer proposisjoner til Stortinget, og ikke minst på de støtteordningene som har kommet i forbindelse med korona.

Jeg velger å oppsummere det med at det er ingen som har uttrykt kritikk mot lønnstilskudd – alle ønsker det. Det er jeg glad for, og vi gjør det også i samarbeid med NHO, LO og Virke.

Presidenten: Da er ordskiftet omme. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Så synes ikke, og møtet er hevet.

